epravo.cz

MAGAZINE

Filip Seifert: Jediný, kdo s klientem stojí od začátku do konce, je obhájce

str. 8

&

Transparentní odměňování: Mají zaměstnavatelé důvod obávat se nových pravidel?

str. 55

&

Nová povinnost pro e-shopy: tlačítko pro odstoupení od smlouvy

str. 103

2
2026

livistar

Investiční apartmány v rakouských Alpách. Nemovitosti pro vlastní užívání i projekty s profesionální správou pronájmu.

livistar pomáhá českým klientům vstoupit na rakouský realitní trh informovaně a s přehledem.

Rakouské nemovitosti najdete na **livistar.cz**

epravo.cz magazine 2/2026

OBSAH

EDITORIAL

PROFIL

4 25 let HAVEL & PARTNERS
Od právníků ke strategickým poradcům

ROZHOVOR

8 Filip Seifert: Jediný, kdo s klientem stojí od začátku do konce, je obhájce

12 Robert Šulc: Energetické právo je neuvěřitelně dynamický obor. Člověk by se měl učit celý život

Z PRÁVNÍ PRAXE

17 Digital Omnibus a jeho praktické dopady na firmy. Krok zpět, nebo promyšlená evoluce evropské regulace umělé inteligence?

21 Prokazování dostupnosti technického vybavení při zadávání veřejných zakázek – limity sdílení technického vybavení

25 Platformová práce

29 Když formální trestnost nestačí: co přinesl nález IV. ÚS 455/26 k subsidiaritě trestní represe

31 Prodloužení zkušební doby ze zákona po flexinovele

33 Vnitroskupinové služby pod drobnohledem: co přináší návrh přepracované kapitoly VII Směrnice OECD

35 Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy

39 Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic

41 Výpověď pro nadbytečnost

45 Méně plastu, méně vzduchu, víc povinností. Co přináší nové obalové nařízení PPWR?

47 Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?

49 České emisní okno: veřejné nabídky pod 12 mil. eur dočasně bez prospektu

53 Posouzení shody dle AI Act – zkušenosti z praxe

55 Transparentní odměňování: Mají zaměstnavatelé důvod obávat se nových pravidel?

59 Distributoři léčiv jako subjekty kritické infrastruktury: Nový regulatorní režim a praktické dopady

61 Aktuální judikatura NSS ve věci veřejných zakázek: pět rozhodnutí s dopadem na praxi zadavatelů i dodavatelů

65 Časté právní mýty o kamerách na pracovišti

67 Když důkazy nestačí: Rizikové aspekty prokazování řádného užívání ochranných známek

69 AML balíček EU: Vstup AML do profesionálního fotbalu

73 Rozšíření důvodů neplatnosti usnesení valné hromady po podání návrhu

77 Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě

79 Dálkové odečty tepla od roku 2027: hlavní povinnost leží na dodavateli, pronajímatel má řešit hlavně přístup do nemovitosti

80 Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence

85 Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na JIP/JIRP

88 Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi

103 Nová povinnost pro e-shopy: tlačítko pro odstoupení od smlouvy

105 Phishing a odpovědnost zaměstnanců za škodu

108 Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny

111 Exekuce pozastavením řidičského oprávnění

115 Kam až sahá pojem „soud“ podle Brusel I bis? Nad rozsudkem Městského soudu v Praze o vykonatelnosti rozhodnutí finančního arbitra v zahraničí

119 Doručování výpovědi: klíčový krok, který rozhoduje o její platnosti

121 Zákaz greenwashingu: na co si dát pozor u „eko“ a označení udržitelnosti?

JUDIKATURA

124 Z aktuální judikatury

LIFESTYLE

139 Buy-to-let v Rakousku: investice, o kterou se stará profesionální provozovatel

142 ČEZ Distribuce investuje do modernizace sítě 93 miliard korun do roku 2030. Klíčovou roli hrají zákaznické požadavky, digitalizace a chytré měření

145 Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků

146 My Arbor, můj strom!

148 Organic Oasis Lab získala již potřetí mezinárodní ocenění Beauty Shortlist Wellbeing Awards

151 The Macallan Diamonds Are Forever 55th Anniversary Release

153 Pavel Mašek: Právní ochrana by měla být stejně přirozená jako pojištění domácnosti

156 Pardubický kraj začal sčítat úspory díky EPC projektu od ČEZ ESCO. V 10 krajských budovách ušetří v následujících letech přes 150 milionů korun

Stavíte budoucnost.
My ji chráníme právem.

Právní jistota v **každé fázi** developmentu.

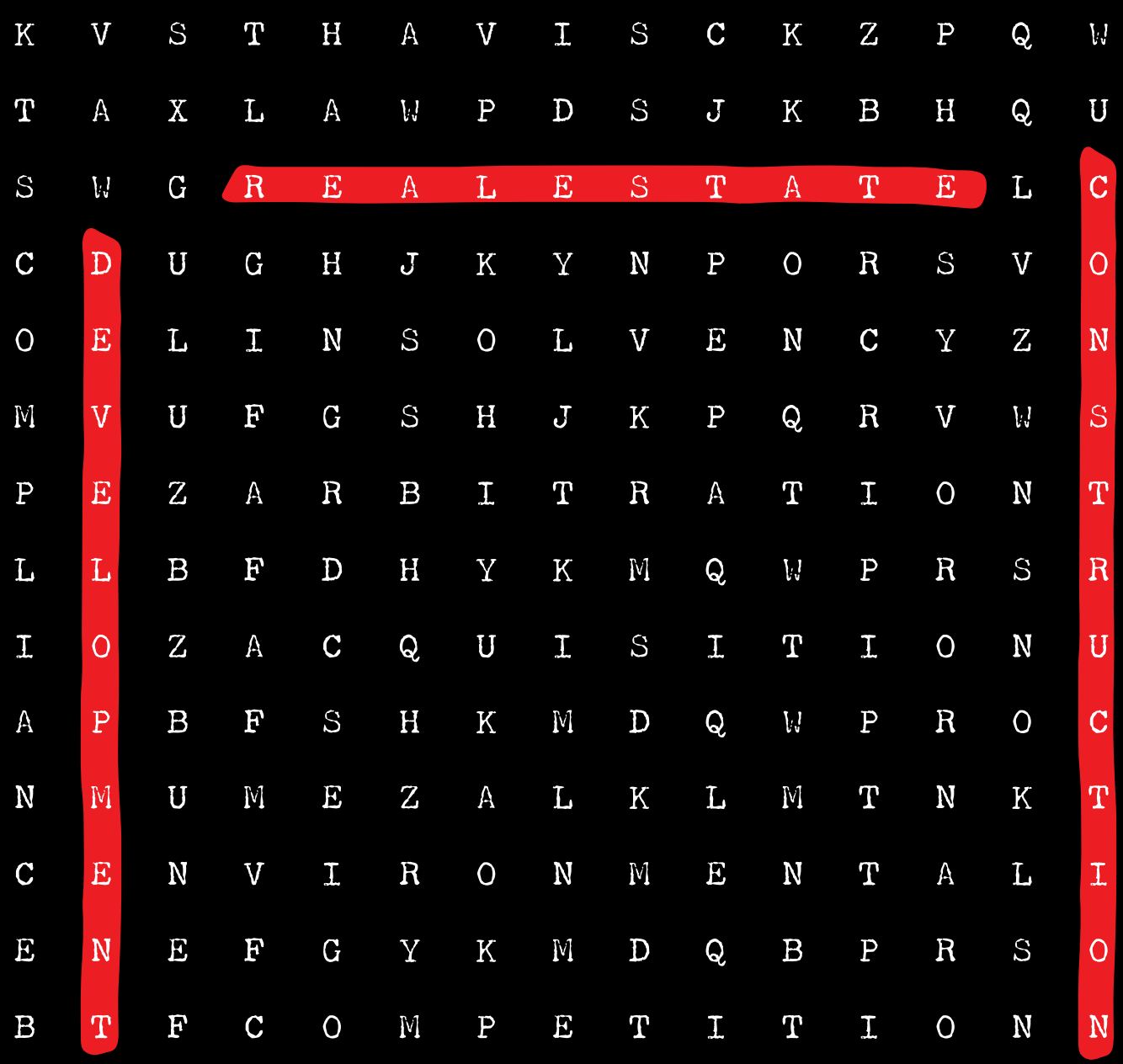

~~REAL ESTATE~~ | ~~DEVELOPMENT~~ | ~~CONSTRUCTION~~ | TAX LAW | COMPLIANCE
INSOLVENCY | ARBITRATION | ACQUISITION | ENVIRONMENTAL | COMPETITION

sokol novák tdpA

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

druhé letošní číslo EPRAVO.CZ Magazine přináší článek o čtvrtstoletí jedné z nejvýraznějších kanceláří na trhu, dva rozhovory ze Studia epravo.cz a silný blok o umělé inteligenci.

Začínáme oslavou. HAVEL & PARTNERS je 25 let. V roce 2001 začínalo pět právníků, kterým nebylo ani třicet, v malé kanceláři, kde místo na židlích seděli na krabicích. Dnes je z nich poradenská skupina se 400 právníky a poradci, 5 000 klienty a zastoupením ve Frankfurtu. Profil kanceláře ukazuje, že krize se dá využít jako příležitost k růstu.

Hostem Studia epravo.cz byl Filip Seifert, člen představenstva ČAK a prezidia Unie obhájců. Vypráví, proč vyměnil soudcovský talár za advokacii a proč je důvěrnost vztahu advokáta a klienta alfou a omegou profese. Upozorňuje, že české firmy stále podceňují trestní odpovědnost. Otevřeně mluví i o rekodifikaci trestního řádu. Návrh omezit závěrečnou řeč na tři hodiny podle něj oslabuje obhajobu. Zajímavý je také jeho pohled na AI a deep fakes v dokazování.

Druhý rozhovor vede do energetiky. Robert Šulc z kanceláře Doucha Šikola vysvětluje, co rozhoduje u banky při financování bateriových úložišť. Říká, proč v energetice samotná právní rada nestačí a co přinese nový stavební zákon. A také proč jeho kancelář navzdory nástupu AI neruší studentské pozice.

Umělá inteligence se táhne celým číslem. Aegis Law rozebírají tzv. AI omnibus, který odkládá pravidla pro vysoce rizikové systémy ještě dřív, než začala platit. Paděra & Partneři sdílejí zkušenosti s posouzením shody podle AI Actu. Weinhold Legal řeší odpovědnost zaměstnavatele i zaměstnance při práci s AI.

Nechybí přehled aktuální judikatury a lifestylová rubrika. V ní najdete i rozhovor s Pavlem Maškem z D.A.S. o tom, proč by právní ochrana měla být stejně přirozená jako pojištění domácnosti.

Přeji inspirativní čtení.

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny epravo.cz

epravo.cz MAGAZINE

Vydává
epravo.cz, a.s.
IČ: 26170761

Sídlo redakce
Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Kontakt
Tel. +420 606 761 303
E-mail: info@epravo.cz

Šéfredaktor
Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Šéfeditor
Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování
Mgr. Pavel Pfauser
studio23.cz

Registrace
MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne 31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce
Jan Kolman

Vydavatelství využívá fotografického servisu Gemini AI a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

25 let HAVEL & PARTNERS
Od právníků ke strategickým poradcům

V roce 2001 jich bylo pět a začínali od nuly, v hlavě měli vizi o advokátní kanceláři se špičkovými právními službami na mezinárodní úrovni. Dnes je HAVEL & PARTNERS mnohem dál. Je všestrannou poradenskou skupinou s 400 právníky, daňovými i patentovými odborníky a dalšími poradci, kteří podporují 5 000 klientů v jejich cestě za úspěchem.

Jaroslavu Havlovi, Robertu Nešpůrkovi, Marku Vojáčkovi, Janu Holáskovi a Ondřeji Petrovi ještě nebylo ani třicet, když v Praze začínali se svou vlastní advokátní firmou v malé kanceláři, kde místo židlí seděli na krabicích. Po vzoru velkých zahraničních právních firem včetně Linklaters, kde část z nich předtím pracovala, chtěli vybudovat vlastní kancelář s mezinárodním přesahem. Dopředu je hnala vize a ambice.

„Potřebovali jsme na začátku rychle růst a pokrýt všechny specializace. Hned na startu jsme proto zainvestovali do dalších špičkových právníků. Do půl roku nás bylo 15," vzpomíná Jaroslav Havel, po kterém spolu s dalším zakladatelem kancelář tehdy nesla jméno HAVEL & HOLÁSEK.

Zpočátku působili pod záštitou Deloitte. Od roku 2005 se kancelář osamostatnila a fungovala dál už bez podpory Deloitte. V tomto období otevřela i první kancelář mimo Prahu v Ostravě a do pěti let od založení se stala top českou kanceláří v počtu realizovaných M & A transakcí. Klíčovou oblastí se staly fúze a akvizice. Dnes má specializovaný M & A tým 80 zkušených právníků a poradců, kteří klientům asistovali už při 950 transakcích v hodnotě 910 miliard korun.

Krize jako příležitost

V roce 2008 rozšířila kancelář své působení do Bratislavy, o rok později vznikla i kancelář v Brně. To bylo v době ekonomické krize, kdy šla většina příjmů kanceláře z mezinárodních transakcí, jenže tyto zdroje z 80 procent najednou nebyly. „Krizi jsme ale vzali jako příležitost. Jiné advokátní kanceláře propouštěly a šetřily, my jsme naopak přijali další špičkové profesionály a maximální úsilí jsme věnovali restrukturalizaci našich služeb," popisuje Jaroslav Havel.

Postupně vedle klientů z řad nejúspěšnějších domácích i zahraničních firem přibývali i přední čeští a slovenští podnikatelé, top manažeři či úspěšní sportovci, kteří potřebovali řešit své záležitosti. Jako vůbec první na trhu proto od roku 2007 vybudovala kancelář speciální tým pro privátní klientelu.

„Od začátku jsme se soustředili na nastavování rodinných struktur, ochranu majetku a jeho dlouhodobé mezigenerační předávání," přibližuje Jaroslav Havel. Služby pro bonitní jednotlivce a rodiny pak posunula na novou úroveň v roce 2024 úzká spolupráce s rodinnou kanceláří ONE FAMILY OFFICE. Dnes kanceláře pečují o privátní záležitosti třetiny nejbohatších Čechů a Slováků. Těm je k dispozici největší specializovaný poradenský tým ve střední Evropě s více než 50 právníky, daňovými i účetními poradci.

HAVEL & PARTNERS pomohla realizovat již více než 550 nadačních či svěřenských fondů a trustů v Česku i na Slovensku, pod jejichž správou je majetek v objemu přibližně 230 miliard korun.

Cesta na vrchol

Kancelář od svého založení nepřetržitě ekonomicky i personálně rostla. V roce 2014 přesídlila do pražského Florentina. Čtyři roky nato změnila značku na HAVEL & PARTNERS. Následně se dál rozšířila i do Olomouce a Plzně a vznikla také samostatná daňová praxe.

I v době koronavirové krize HAVEL & PARTNERS znovu prokázala, že umí rychle zareagovat na změny. „Schopnost přizpůsobit se potřebám trhu i klientům se pro nás ukázala znovu jako zásadní v době koronaviru a také, když vypukla válka na Ukrajině," vzpomíná Jaroslav Havel. I tehdy firma pomáhala klientům řešit náročné byznysové situace.

- 400 právníků, daňových i patentových odborníků a dalších poradců
- 5 000 klientů
- Specializovaný tým 80 právníků a poradců v oblasti fúzí a akvizic
- 970 M&A transakcí v celkové hodnotě přes 910 miliard korun
- Více než 550 nadačních či svěřenských fondů a trustů v Česku i na Slovensku
- 3,5 miliardy korun odhadovaná hodnota skupiny HAVEL & PARTNERS dle žebříčku TOP 100 nejhodnotnějších českých firem Česká elita
- Absolutní vítěz Právnické firmy roku 2025
- 5 vítězství v roce 2025 – Nejlepší domácí kancelář, Nejlepší klientské služby, Inovativní firma roku, Správa majetku, Hospodářská soutěž

Za hranice práva

Kancelář za 25 let dosáhla rozsáhlého mezinárodního renomé. Klientům asistovala v téměř 110 zemích po světě a až 70 procent případů řeší mezinárodně. V roce 2024 otevřela jako první kancelář z regionu střední a východní Evropy přímé zastoupení v německém Frankfurtu.

Čtvrtstoletí od svého vzniku tak kancelář daleko přerostla vizi poskytovat špičkové právní služby na mezinárodní úrovni. Dnes je HAVEL & PARTNERS rozsáhlou poradenskou skupinou, která systematicky pokrývá celé spektrum potřeb klientů – od komplexního právního a daňového poradenství přes financování, účetnictví, patentovou praxi, mimosoudní řešení pohledávek, soutěžní ekonomii, ochranu osobních údajů, právní a manažerské vzdělávání až po zajištění zdravotního concierge či poradenství v oblastech bezpečnosti, HR či marketingu a public relations.

Z firmy s pěti právníky, kteří seděli před 25 lety na krabicích, je dnes skupina s hodnotou odhadovanou na 3,5 miliardy korun, která se již podruhé umístila mezi TOP 100 nejhodnotnějšími českými firmami v žebříčku Česká elita sestaveném redakcí Seznam Zprávy.

„Spojení právní preciznosti, ekonomického myšlení a schopnosti posouvat klienty dál – to je pojetí advokacie a poradenství, které je pro nás charakteristické. Umíme myslet ekonomicky a strategicky, identifikovat příležitosti a pomáhat klientům budovat a posouvat jejich podnikání, přesně v duchu našeho motta Úspěch spojuje," uzavírá Jaroslav Havel.

Společně úspěšní
už 25 let. Právem.
Děkujeme!

Červen 2001
Založení kanceláře
Pětice mladých právníků se zkušenostmi z předních mezinárodních a domácích právnických firem zakládá v Praze advokátní kancelář Havel & Holásek.

2004–2008
Expanze týmu a služeb
Růstu kanceláře nahrávají příznivé ekonomické klima a celosvětová vlna fúzí a akvizic. V počtu jejich realizací se dostává mezi advokátní špičku ve střední Evropě.

2008–2011
Z krize posíleni
Navzdory vrcholící finanční krizi nabírá kancelář další právníky a získává náskok před konkurencí. Vzniká kancelář v Bratislavě a Brně.

2011–2013
Největší advokátní kancelář
Kancelář přibírá nové partnery a mění značku na Havel, Holásek & Partners. Stává se největší československou právnickou firmou.

2014–2015
Stěhování a vzdělávání
Firma dál roste a stěhuje se do pražského Florentina. Zakládá také vzdělávací AKADEMII.

2016–2017
Právnická firma s mezinárodním dosahem
Kancelář potvrzuje pozici ekonomicky nejsilnější advokátní kanceláře v zemi a podle domácích i globálních ocenění je nejlepší, klientsky nejoblíbenější a studenty nejžádanější advokátní kanceláří v ČR.

2018–2019
Nová značka
Kancelář má nový název HAVEL & PARTNERS, otevírá další regionální kanceláře v Plzni a Olomouci a významně posiluje daňovou praxi. Tržby poprvé překračují miliardu korun.

2020–2023
Pandemie covidu jako katalyzátor další expanze a zvýšení náskoku před konkurencí
V době covidu zaznamenává kancelář další mimořádně úspěšné období. V letech 2020–2022 získává třikrát v řadě nejprestižnější globální ocenění Chambers Europe Awards pro nejlepší kancelář v ČR.

2024–2025
Frankfurt a ONE FAMILY OFFICE
HAVEL & PARTNERS otevírá kancelář ve Frankfurtu nad Mohanem. Vzniká i spřízněná rodinná kancelář ONE FAMILY OFFICE, která působí v oblasti služeb ochrany a správy majetku, concierge či společných investic.

2026
25 let úspěšně na trhu
HAVEL & PARTNERS je nejen největší nezávislou advokátní kanceláří ve střední Evropě podle počtu právníků, klientů a obratu, ale zároveň mezinárodní komplexní poradenskou skupinou, která systematicky pokrývá celé spektrum potřeb klientů.

Filip Seifert: Jediný, kdo s klientem stojí od začátku do konce, je obhájce

Hostem Studia epravo.cz byl advokát JUDr. Filip Seifert, MBA, člen představenstva České advokátní komory a člen prezidia Unie obhájců. V rozhovoru vypráví, proč před dvaceti lety vyměnil soudcovský talár za advokacii, co pro klienta znamená obhájce v nejtěžších chvílích života, proč je důvěrnost komunikace mezi advokátem a klientem alfou a omegou celé profese, jak české firmy stále podceňují trestní odpovědnost, jakou roli sehraje v trestním řízení umělá inteligence a deep fakes – a jakou advokacii by chtěl jednou předat svým nástupcům.

Máš za sebou víc než dvacet let na pozici obhájce. Začínal jsi na Ministerstvu spravedlnosti za Otakara Motejla a chtěl jsi být soudce. Co tě před těmi mnoha lety přimělo vyměnit budoucí soudcovský talár za advokátní průkaz?

Je potřeba to vidět v souvislostech tehdejší doby. Tuším, že to byl rok 2005. Na Ministerstvu spravedlnosti jsem působil jako tajemník pana ministra – byl to můj první velký školitel a patří mu obrovský dík. Poté jsem přecházel jako justiční čekatel na Obvodní soud pro Prahu 5, kde byl mým dalším velkým školitelem pan předseda doktor Tome Frankič, kterému také patří velký dík. Měl jsem za sebou sedm let praxe a složené justiční zkoušky. A tehdy se pan prezident Klaus rozhodl, že nás, justiční čekatele, nebude jmenovat. Byla to tenkrát taková aféra. Já jsem to vzal jako šanci a výzvu podívat se někam jinam a začít pracovat trochu jiným stylem. Přešel jsem do advokacie. Většina mých kolegů zůstala, po zhruba dvou letech se všichni vrátili k soudu a dodnes velmi úspěšně soudí. Já a ještě pár dalších – bylo nás opravdu minimum – jsme odešli do úplně jiné sféry. A jelikož mě stát vyškolil primárně na trestní právo, zaměřil jsem se zejména na trestní obhajobu. Ne výhradně, ale zejména.

Obhájce stojí u lidí zpravidla v jejich nejtěžších chvílích. Vzpomeneš si na nějaký okamžik, kdy ti naplno došlo, co obhajoba nebo slovo obhájce pro klienta znamená?

Musím říct, že je to u každé kauzy. Příběhy lidí, kteří k nám přicházejí s trestní záležitostí, jsou v té chvíli kritické. Nejviditelnější je to v okamžiku, kdy jsou tyto osoby zadrženy, mají zajištěný majetek a je proti nim vzneseno velmi silné obvinění. Postupem času se od nich začínají odklánět kamarádi, pracovní kolegové, někdy i rodina. A najednou stojí úplně sami proti celé státní mašinérii, proti velkým možnostem a informacím, kterými stát disponuje. Jediný člověk, který tam s nimi stojí od začátku až do konce, je právě obhájce. Někdy si říkám – ani ne že bych to přál, ale bylo by dobré, aby si i osoby stojící na druhé straně někdy zažily ten moment obrovské beznaděje. Pro nás je to v určité části velmi psychologická a osobní práce s klientem. Pomáháme ve všech ohledech a sférách, ale primárně s ním prožíváme celý ten příběh – a mnohdy velmi dlouho, protože máme i kauzy trvající deset a více let. Celou tu dobu s klientem prožíváme to, co prožívá on.

Když přijde nový klient, je ve stresu a v tísni. Co se ti za ta léta osvědčilo – co chce v ten nejkrizovější okamžik slyšet a co na něj funguje, aby se zklidnil, srovnal a začal racionálně fungovat?

Lidský mozek je v tomhle velmi jednoduchý. Ke všem klientům přistupuji tak, že jim objektivně vylíčím celou situaci. Co nás čeká, čím musíme projít, co se může stát. Nejhorší variantu i nejlepší variantu. A především to, že jde o spor, který má svůj proces a svůj vývoj – můžeme jím úspěšně projít a ve finále uspět, ale také nemusíme. Klient má před sebou objektivní situaci a najednou ví, že se na věci pracuje, že se dělá všechno pro ochranu jeho práv a pro to, aby měl šanci být úspěšný. Pro mozek to znamená velkou úlevu, protože je to jistota – skoro možná jediná jistota ve všech okolnostech – že z toho může vyjít dobře a že má naději. Ale ta naděje je objektivní. My nedáváme nikomu naději tím, že bychom ho poplácali po ramenou a řekli: „To bude určitě dobré." Říkáme věci tak, jak jsou. Mozek se s tím naučí pracovat, a pracuje s tím pak velmi dobře. A tomu odpovídá i následná práce s klientem.

Hodně se mluví o důvěrnosti vztahu mezi advokátem a klientem. I v posledních týdnech se opět vrací pokus tuhle důvěrnost narušit. Co by se ztratilo, kdyby tahle hranice padla?

Důvěra. A ta je pro nás naprosto zásadní. Důvěra mezi klientem a advokátem – důvěra v to, že informace, které mi klient říká, i ty, které říkám já jemu, jsou opravdu jen mezi námi. Že je nikdo neslyší a nikdo s nimi nepracuje. Je to jediná platforma, kde můžeme s klientem komunikovat úplně otevřeně a úplně o všem. Včetně všech objektivních souvislostí, které kdyby někdo slyšel, může je zaprvé využít, nebo je přetvořit k tomu, k čemu chce – vyselektovat, jinak popsat, jinak vyhodnotit. To může vést k poškození klienta. A klient by pak nechtěl informace sdělovat. V okamžiku, kdy nebude sdělovat pravdivé informace, velmi poškozuje svoji pozici, svoji obranu a svoji obhajobu. Takže důvěra mezi klientem a advokátem a důvěrnost informací – to, že si věci říkáme opravdu jen my dva mezi sebou – je alfa a omega celé naší práce.

Věnuješ se i trestní odpovědnosti právnických osob a tématu compliance. Mají české firmy pořád ještě pocit, že se jich trestní právo netýká? A co je zpravidla v praxi dokáže spolehlivě probudit?

Mají. Pocit nesmrtelnosti bohužel stále přetrvává. Primárně jde o nákladový po-

hled – a pomíjí se pohled odpovědnosti, včetně odpovědnosti zástupců firmy za to, že mají tuto oblast pokrytou a vyřešenou. Stále převládá – a to je možná typické pro nás Čechy – přístup, že když zatím není kauza, nic se nestane. Nám se přece nemůže nic stát. A když se něco stane, nějak to dopadne. V praxi je to bohužel tak, že když se skutečně blížíme k zahájení trestního stíhání nebo je stíhání zahájeno, dopady do firem jsou velmi často kritické a ve finále to stojí několikanásobně víc. A nemyslím tím právní služby, ale všechny souvislosti okolo. Uvědomění je stále velmi nízké a riziko se podceňuje. Je to zvláštní, protože denně čteme v novinách, kdo kde byl obviněn – téma trestních věcí republikou rezonuje vždycky, protože je prostě zajímavé. Ale i u velkých firem se velmi těžko daří prosadit odpovědný přístup. Nemyslím si, že by nechtěly – to vůbec ne. Samozřejmě chtějí, aby vše fungovalo správně a jejich postup byl v souladu se zákonem a předpisy. A to je to slovo compliance. Jenže je to pro ně často složitá, nepředstavitelná záležitost. Mají pocit, že to výrazně zasahuje do činnosti firmy – což do jisté míry ano, ale snažíme se to dělat tak, aby to spíš pomáhalo při řízení firmy. Doufám, že se to do budoucna zlepší. Tlak ze zahraničí je velký, protože tam se všechno točí kolem compliance a korporátní odpovědnosti.

Existuje nějaké desatero pro manažera nebo pomyslný checklist – co jsou nezbytně nutné věci, které by firma měla mít na paměti a měla zavést?

Určitě, a compliance mezi ně zcela jistě patří. Compliance a governance. To znamená i interní audit a vnitřní kontrolu – nejen ve vztahu navenek, tedy s kým obchoduji a jaké obchody dělám, ale i dovnitř. Jaké mám lidi, jak u mě probíhají procesy, kdo za co odpovídá. Že mám proškolené lidi, aby věděli, že firma nechce, aby se tyto věci dělaly. Takže ano, takové desatero určitě existuje a compliance by měla být jedním z jeho zásadních bodů – nikoliv hlavních, ale určitě zásadních.

Sedíš v komisi pro nový trestní řád. Co je v rekodifikaci pro obyčejného člověka, který se dostane do soukolí trestního procesu, nejvíc v sázce?

Záleží, v jaké je pozici. My poměrně hodně zastupujeme i poškozené – tam řešíme otázku účinného vyšetřování, zejména hospodářských trestných činů, a jeho vynutitelnosti. A pak samozřejmě hledisko obviněného, tedy toho, proti komu se řízení vede. Snahy o modernizaci trestního řádu vnímám pozitivně – v komisích opravdu diskutujeme jednotlivé otázky ze všech úhlů pohledu. Ale i v rámci modernizace se objevují drobné střípky přístupu, že ten, kdo procesu brání, je dost často obhajoba. Což není pravda. Když budu konkrétní: v našich diskuzích se teď objevila limitace závěrečné řeči. Její délka by se časově ohraničila třemi hodinami. Obviněný, respektive jeho obhájce, by tak neměl tolik prostoru vysvětlit soudu a popsat celou kauzu. Já jsem u soudu prakticky pořád a nezaznamenal jsem, že by právě závěrečné řeči byly tím, co časově protahuje řízení. Myslím, že vůbec ne. A když to vezmu na celý průběh procesu: podá se obžaloba, vymezí se skutek a soud jej posuzuje. My k tomu podáváme vyjádření, ale následně se vlastně ani nemůžeme vyjádřit k důkazu. Obhajoba dnes do řízení vstupuje velmi málo – a teď by nám na konci ještě sebrali možnost vyjádřit se v rámci závěrečné řeči, což je základ obhajoby. I v rekodifikacích se tak objevují střípky snahy upozadit obhajobu ve prospěch procesu a orgánů, které jej vedou. To vnímám jako špatné. Z praxe nevidím, že bychom řízení brzdili my nějakým zásadním způsobem. Občas se to stane, ale jsou to zcela individuální případy a není důvod kvůli tomu měnit celý systém.

Mimochodem, v jaké fázi rekodifikace se nacházíme? Už je vidět světlo na konci tunelu?

To je strašně složitá otázka. Velmi dlouho probíhala kompletní rekodifikace trestního řádu, tedy v podstatě zcela nový před-

pis. Z různých důvodů nebyla vůle, aby byl schválen. Nové vedení Ministerstva spravedlnosti proto usoudilo, že by bylo dobré udělat alespoň částečné dílčí modernizace – což je určitě krok správným směrem, protože se alespoň po částech podaří prosadit některé věci do složitého trestního řádu. Ten je ale jako předpis opravdu velmi propracovaný a velmi dobrý, i z toho vyplývá, že komplexní změna je náročná. Některé věci už jsou předloženy do Poslanecké sněmovny, bude se to tedy řešit po určitých stupních a kouscích a uvidíme, kam se to dostane. Doufám, že se dobré prvky prosadí a že to pomůže celému procesu. My jako obhájci rozhodně nemáme za cíl bránit průchodu spravedlnosti. V řadě ohledů je i pro nás lepší, aby proces probíhal rychle a efektivně. Ale potřebujeme u toho být. Potřebujeme mít zachovaná svá práva, abychom mohli plně hájit, abychom mohli soudu předložit veškeré argumenty a aby byly řádně posouzeny. Aby to nebyl proces bez nás.

Umělá inteligence a trestní právo asi nejdou úplně k sobě – neumím si představit právního kutila, který by svoji trestní obhajobu řešil pomocí AI. Přesto – když si představíš trestní řízení za pět, za deset let, kde tam vidíš roli umělé inteligence? A jak jste dnes AI implementovali do svých kancelářských procesů?

AI je určitě budoucnost. Nedá se tomu vyhnout – je potřeba s tím počítat a naučit se s tím pracovat. Ale z mého pohledu a z pohledu obhajoby je to nástroj. Nikoliv ten, kdo myslí a rozhoduje, ale nástroj zejména pro analytické vyhodnocování – typicky spisů. Máme velmi obsáhlé spisy. Pokud nám umělá inteligence pomůže vyselektovat důležité věci, takzvaně oddělit zrno od plev – právnicky bychom řekli spíš relevantní věci – abychom s nimi mohli pracovat ve vztahu k našim klientům, má nezastupitelnou úlohu. Když máme velkou skupinovou věc s mnoha skutky a přes dvacet obviněných, potřebujeme vytáhnout věci týkající se nás. Potřebujeme vyselektovat relevantní odposlechy, které nebyly zájmové pro policii, ale jsou ve prospěch obhajoby. A spoustu dalších činností – judikaturu a podobně. Ale nedovedu si představit, a myslím si a doufám, že to ani nikdy nebude, že by AI za nás vymýšlela, jak postavit strategii obhajoby a jak ji provádět. Lidský mozek je nezastupitelný. AI pracuje pouze s určitým penzem informací, které do systému někdo vnese. A pokud se bavíme o zločinu jako takovém – cesty zločinu jsou nevyzpytatelné, jak se říká. Existuje mnoho variant, které jdou úplně mimo běžné vnímání, a ty je potřeba znát a posoudit. To bez lidského mozku, bez empatie a vhledu do myšlení zločinu podle mého názoru nikdy nepůjde. Proto je úloha obhájců nezastupitelná – aby dokázali z materiálu vytvořit skutečnou, efektivní obhajobu.

Jak moc dnes technologie mění podstatu toho, čemu se říká dokázat vinu? Lidé zanechávají čím dál větší digitální stopy, na druhou stranu mohou vznikat důkazy, které se nikdy nestaly – deep fakes všeho druhu.

Je to vývoj a teprve nás čeká – zrovna v případě zmiňovaných deep fakes. Elektronická stopa tu je od doby, co se pohybujeme v elektronickém prostoru, a největším zdrojem informací jsou v tuto chvíli data. Pokud dojde k prohlídce jiných prostor nebo k domovní prohlídce, zajišťují se primárně data – tam jsou stopy a informace pro policii, aby dokázala odhalit, jak lidé komunikovali. E-maily, zprávy, odposlechy, volání, sledování osob a věcí. Přestože máme mobily desítky let, já každému klientovi říkám: mobil není na telefonování, slouží úplně něčemu jinému. Hlavně tam nic neříkejte a nic tam neřešte. A lidé to stále nejsou schopni akceptovat. Málokdo si uvědomuje, jakou elektronickou stopu zanechává. Má to rovinu vlastní bezpečnosti, aby ho někdo neokradl, i rovinu toho, co dělá. A pak je tu třetí otázka, kterou jsi zmiňoval – a ta bude velkým předmětem debat o dokazování. Jakým způsobem může vytvoření důkazu, datové stopy, která se bude tvářit jako originální a bude předložena k důkazu, ovlivnit výsledek dokazování. Pokud máme video, kde někdo mluví, je tam jeho hlas a je v podstatě nezjistitelné, jestli to je, nebo není on, máme záznam, který by se za normálních okolností tvářil jako důkaz, že ta osoba tehdy řekla to a to. Ale může to být deep fake. Otázkou je, jak s tím orgány činné v trestním řízení budou pracovat – jestli budou akceptovat, že se to může stát, a jestli dovedou prokázat, že k modifikaci skutečně došlo. Takový důkaz pak nesmí sehrát roli, kterou by někdo chtěl, aby sehrál. To je velká budoucnost dokazování a obávám se, že možnost modifikace datových stop do něj výrazně zasáhne.

Korporátní nebo M & A agenda funguje podle dopředu daných workflow a dá se z větší části automatizovat. Je práce obhájce taky tak sepsatelná, aby se dala automatizovat? Nebo co případ, to úplně jiné workflow?

V podstatě co případ, to úplně jinak. Metody a možnosti, které máme, se u každého případu dají použít jinak. Trestní právo je vyloženě ze života. Týká se firem a veřejných rozpočtů, ale i osob jako takových. Trestní zákoník ve zvláštní části, když vymezuje trestné činy, popisuje řadu věcí vycházejících přímo ze života – který se odehrává jak v kravatách a luxusních autech, tak na ulici, v domácnostech, ve firmách i v rodinách. Proto je ta škála tak zajímavá a nezařaditelná do tabulek, podle kterých by se mělo postupovat v každém případě stejně. Když přebíráme případ a stanovujeme strategii, vždy se snažíme najít specifikum, které v kauze je – klíčový bod, který je naprosto zásadní – a k němu směřovat naši činnost. Někdy si potřebujeme vyjasnit určitou záležitost. Museli jsme se naučit, jak fungují fotovoltaické elektrárny, abychom dokázali pochopit kauzu. Teď třeba bitcoiny – velké téma s velmi specifickým elektronickým procesem, kterému rozumí minimum lidí. Pak volíme, zda jsme schopni najít znalce a jak mu položit otázky. Obhájce musí pochopit materii, o kterou jde. Není to jen o výkladu zákona – je to příběh. A ten příběh je vždy úplně mimo právo a trestní normy. Je to faktický příběh ze života, který je potřeba pochopit.

Před necelým rokem ses po sněmu v říjnu 2025 stal členem představenstva České advokátní komory za Moderní advokacii. Co tě nejvíc překvapilo, když jsi jako advokát zasedl do orgánu komory, který rozhoduje o životě advokátů? Co bylo jinak?

Nemyslím, že rozhodujeme o životě advokátů – o tom si rozhoduje každý kolega sám. Ale chápu otázku. Velmi mě překvapilo, jak je komora profesionalizovaná a organizovaná. Témata, která řešíme, ať jsou méně, nebo více důležitá, se řeší ve-

lice detailně a profesionálně – a tak k nim přistupují i jednotliví členové. Vždycky se dívám na kolegy v představenstvu a říkám si, jak je hezké, že věnují svůj osobní čas rozvoji advokacie – protože za to není žádný benefit ani příjem. Věnují osobní čas řešení i denních problémů, se kterými přicházíme do styku. Primárně je to ale legislativa. Musíme řešit mnoho legislativních otázek tak, abychom byli schopni pomoci advokacii, aby její pozice byla tam, kde má být. Když odhlédnu samozřejmě od kontrolní činnosti.

Je za ten rok něco, o čem si myslíš, že se už opravdu dobře povedlo? Dalo se něco takového stihnout, nebo jste teprve ve fázi přípravy?

Určitě nejsme jen v přípravě. Hned od začátku jsme do toho nastoupili velmi zostra. To bylo také mé překvapení – nejsou to seance a povídání u kávy, ale velmi náročné dva dny pracovního jednání, na které musí být člověk připraven a mít prostudované všechny materiály. Zásadní je určitě legislativa, a vidím to zejména v trestních věcech, které mám na starosti společně s Lukášem Trojanem. Ten vytvořil speciální koordinační výbor pro legislativu, kde se snažíme hlídat všechny legislativní návrhy, které se v současné době řeší na úrovni vlády i ve Sněmovně. Týká se to všech zákonů a předpisů, které se novelizují. Podařilo se nám vstoupit do některých legislativních změn, které se v současné době navrhují – jako třeba zakotvení zákazu, aby odvolací soud nařizoval soudu prvního stupně, jakým způsobem má rozhodnout. To je téma, které v trestněprávní praxi v tuto chvíli velmi rezonuje. Tu kauzu nechci jmenovat – myslím, že ji všichni četli v novinách a určitě s námi ještě pár dlouhých let bude. Odvolací soud věc myslím třikrát vrátil a soudce v odůvodnění řekl, že se podrobuje, ale nesouhlasí.

Na druhou stranu – nemyslíš si, že tohle zrušení povede v praxi k nějakým průtahům? Cílem má být odstranění průtahů. Nechci řešit konkrétní kauzu, spíš systém.

Myslím, že to je systémová otázka. Trestní řád máme nastavený určitým způsobem od jeho vzniku v padesátých letech: v případě zproštění soudem prvního stupně odvolací soud nesmí rozhodnout o vině. Musí rozsudek zrušit a vrátit s pokyny, které nesmějí směřovat k tomu, jak má soud prvního stupně rozhodnout. Autonomie soudu, který má svůj názor a provádí hlavní líčení, tedy dokazování, je klíčová – těžiště trestního řízení je v hlavním líčení před soudem prvního stupně. Odvolací soud má sloužit jako korektiv. Pokud to máme v trestním řádu zavedeno jako zákaz a povinnost, nejde to změnit jen tak judikaturou a úplně to otočit. Pokud to chceme změnit, musí tomu odpovídat odborná debata. Situace musí být vyhodnocena – jestli v praxi skutečně dochází k tolika případům soudního ping-pongu, který soustavu zatěžuje natolik, že je potřeba to řešit legislativní změnou. Pak je ale potřeba nastavit úpravu i pro šetření práv obhajoby, a ne jen proto, aby to měly orgány jednodušší. Orgány stále směřují k tomu, že chtějí mít jednodušší postup a proces – a všechno je pak na úkor obhajoby. Obhajoba je vnímána stylem: tak něco řekněte, ale škodí to a protahuje to, my si myslíme něco jiného a my o tom rozhodujeme. Z řízení se vytrácí kontradiktornost. My potřebujeme mít předloženy důkazy proti, potřebujeme předložit důkazy pro, vyargumentovat – a soud má rozhodnout. Jinak se z toho stává automatický proces, kdy názor soudu prvního stupně nebude mít žádnou váhu. Jak se říká, nelíbí se vrchnosti, tedy odvolacím soudům – rozhodnou si to jinak a budou si to moct rozhodnout jakkoliv, aniž by obhajoba měla velkou šanci do toho zasáhnout. Pak se zase musí měnit možnost jít s opravným prostředkem k Nejvyššímu soudu, což zvyšuje jeho agendu. Proto říkám, že je to složité. Jde o změnu charakteru celého odvolacího řízení – a to je velká změna, která musí být prodiskutovaná. Není to změna, která by se dala udělat za pár měsíců legislativního snažení.

Předsedáš trestněprávní sekci na komoře, máš tedy vliv na směřování celého oboru. Kdyby se ti za funkční období v představenstvu povedla jedna jediná věc, kterou bys opravdu chtěl prosadit, co by to bylo?

Asi skutečně odpovídající zakotvení důvěrnosti informací a komunikace mezi klientem a jeho advokátem. A to nejen v trestních věcech, ale v celé šíři – tak, jak je to standardem v některých jiných zemích.

Osobní otázka na závěr: působíš v orgánech dvou institucí, které formují vývoj advokacie. Dřív nebo později budeš přemýšlet o advokátním důchodu. Jak v tvých očích vypadá advokacie, kterou bys chtěl za mnoho let přenechat svým nástupcům?

Advokacii bych do dalších let přál, aby byla respektovaným justičním partnerem. Aby byla tím, kdo je velkým hlasem obhajujícím práva – ať už v trestním řízení, nebo v jiných typech řízení, ve sporných věcech. Aby byla respektovanou autoritou. Něco jako bývala kdysi dávno – což jsem já samozřejmě nezažil, takže jen odhaduji z diskuzí s kolegy, z nichž řada už tady bohužel s námi není. Advokát tehdy měl ve společnosti váhu a byl protipólem státní moci i pomocníkem v běžných sporech, které provázejí lidi a společnosti po celý jejich život a existenci. Tedy respektovaný odborný partner s náležitou úctou a váhou. K tomu vede jak cesta vlastního přístupu nás advokátů – což je také potřeba říct – tak celého systému, který by měl advokacii pojímat jako zásadní kámen nejen pro spravedlnost, ale pro celý právní prostor.

Autor: Miroslav Chochola

Foto: Jan Kolman

Robert Šulc: Energetické právo je neuvěřitelně dynamický obor. Člověk by se měl učit celý život

Hostem Studia epravo.cz byl Robert Šulc, advokát a partner advokátní kanceláře Doucha Šikola. Původně obchodní právník se před šesti lety ponořil do energetiky a dnes patří k těm, kdo pomáhají investorům s bateriovými úložišti, agregací flexibility či sdílením elektřiny. V rozhovoru vysvětluje, co rozhoduje o úspěchu u banky při financování bateriového projektu, proč samotná právní rada v energetice nestačí, co přinese nový stavební zákon, proč jeho kancelář navzdory nástupu umělé inteligence neruší studentské pozice a také proč po sto kilometrech na kole chutná pivo lépe než u televize.

V roce 2020 jste spojil síly s advokátní kanceláří Doucha Šikola. Do té doby však bylo vaší specializací obchodní právo. Co vás přimělo věnovat se energetice a proč právě jí?

To spojení byl přirozený proces. S kanceláří Doucha Šikola jsme dlouhodobě spolupracovali na energetických projektech s byznysovým charakterem, kde bylo obchodní právo důležité, a já jsem vypomáhal právě svou specializací a zkušenostmi obchodního právníka. Zjistili jsme, že nám to funguje – že si rozumíme nejen po odborné stránce, ale i lidsky a hodnotově. Spojení se tedy víceméně samo nabízelo. V kanceláři se i nadále specializuji především na obchodní právo a zároveň se věnuji rozvoji mladších kolegů. Chceme, aby naše služby vycházely z propojení obchodního a energetického práva a klientům nabízely co nejvyšší odbornou úroveň.

Samozřejmě, protože dělám především obchodní právo, musel jsem se energetiku také naučit, i když nejsem tím top odborníkem na energetiku v Doucha Šikola. A musím říct, že je to velice příjemná zkušenost, protože je to něco nového a dynamického. Energetické právo je neuvěřitelně dynamický a zajímavý obor a člověk by se měl učit celý život, aby nezakrněl. Z tohoto pohledu mě energetika velice baví a dává mi smysl jak z hlediska osobního rozvoje, tak i profesně v rámci kanceláře.

Než se ponoříme do energetického práva, zaujala mě jedna věta z vašeho profesního profilu: čím více kilometrů a výškových metrů máte před sebou, tím jste spokojenější. Jste známý sportovec. Lze tento přístup přenést i do práva? Je to prvek, který vás žene dopředu?

Trochu to spolu určitě souviset může – s nastavením a s tím, jak člověk pracuje. Ta věta je možná trochu zavádějící, protože pro mě není prioritní dostat se nejvýš a nejdál. Prioritní je spíše cesta a způsob, jakým se člověk k cíli dostává. Cíl musí být trochu obtížný, ale nemusí být nejvyšší ani nejdelší. Cesta je to, co by mělo být zajímavé a co by mělo člověka uspokojovat a nabíjet. Když je něco obtížnější, ať už výstup, nebo delší túra, je potřeba vyvinout snahu a úsilí – a to člověku zpětně dává dobrý pocit i sílu. Ideální je, když si tu těžší cestu dokáže i užít.

Obdobné je to při řešení právního problému. Když je složitější, je potřeba ho vysedět, třeba se v něm i ztratit a zase najít, věnovat mu energii a úsilí. Když se to povede, má z toho člověk dobrý pocit. A většinou platí, že když práci to úsilí věnuje a neodflákne ji, je i výsledek, který je důležitý pro klienta, lepší. Ne vždy se v životě povede všechno na sto procent. Ale to je ten přístup – snažit se užít si cestu i to strádání, poznat sebe, poznat lidi kolem, poznat výzvy. A když to převedu k pocitům: po padesáti nebo sto kilometrech na kole v horku chutná pivo určitě lépe, než když ho popíjím z lahve v klimatizované místnosti u televize.

Pojďme k energetice. Bateriová úložiště jsou dnes velké téma. Vzpomenete si na první projekt, u jehož zrodu jste stál? A jaké to bylo vstoupit do oblasti nové a dosud neprobádané?

Na úplně první projekt si asi nevzpomenu, protože jich v relativně krátkém časovém období bylo skutečně hodně. Určitě si ale vzpomenu na pocit, když jsme vytvářeli první smlouvy související s bateriovými úložišti. Šlo zejména o smlouvy o dodávce a vybudování bateriového úložiště v rámci obchodních případů – ať už smlouvy o dílo, kupní smlouvy, nebo smlouvy servisní. Jde vlastně o standardní obchodní vztah, který ale má nadstavbu, kterou bylo potřeba dopracovat a smlouvy jí přizpůsobit. Ta souvisí jak s technickou, tak obchodní stránkou bateriových úložišť.

Smlouvy bylo potřeba vyladit, ať už jde o specifikaci předmětu dodávek, certifikace či zkušební provozy. Většinou je potřeba řešit i smlouvu o připojení, licence, předání díla a dohodu stran o tom, kdy se dílo považuje za předané ve vztahu k procesům, které probíhají v energetice – tedy k procesu ÚPOSu a uvedení do trvalého provozu, kde jsou zájmy stran diametrálně odlišné. Bylo tedy potřeba připravit kvalitní smlouvu. A když se nám ji podařilo vyladit tak, že skutečně odpovídala situaci a byla dobrá, byl ten pocit, že jsme něco vytvořili, velmi příjemný. A možná ještě lepší byl potom, když jsme se v jiných případech s tou či obdobnou smlouvou setkali z druhé strany.

Když za vámi přijde investor se záměrem postavit bateriové úložiště, co určuje hranici mezi rozhodnutím „pojďme do toho“ a doporučením „počkejme a nejprve se připravme“?

Záleží samozřejmě na tom, o jaké bateriové úložiště jde – jestli je to takzvaná stand alone baterie, která stojí samostatně, nebo jestli je součástí podniku či výrobního areálu, případně je navázána na fotovoltaiku nebo jiný zdroj. Nicméně existují nezbytné předpoklady. Pokud jde o stand alone baterii, musí mít zajištěnou smlouvu o připojení, což nebylo a stále není jednoduché získat, protože kapacita sítě je relativně nedostatečná nebo nevyvážená – v různých místech republiky je situace odlišná. K tomu přistupují další základní věci: zajištěné pozemky, zajištěný dodavatel a tak dále.

Co je ale zásadní: když chce klient investovat do většího bateriového úložiště, většinou ho nefinancuje zcela z vlastních zdrojů, ale využívá úvěrové financování, tedy banku. A tady je jedna odlišnost oproti jiným případům bankovního financování. Když se financují například

hypotéky, má banka své budoucí pohledávky z úvěru zajištěné hodnotou nemovitosti nebo zástavy. V tomto případě to tak není, protože hodnota baterie by případné pohledávky banky při nesplácení úvěru neuspokojila.

Pro banku je proto zcela zásadní, aby klient přišel s kvalitně zpracovaným projektem a kvalitním obchodním modelem. Aby měl přesně rozmyšleno, co bude s baterií dělat a co udělá, když mu jeden zdroj vypadne – jak využije akumulaci a jak agregaci, aby měl varianty. Když přijde klient, případně s poradcem, který ví, o co se jedná a co bude dělat, je to pro banku v současné době zásadní garance, aby ho považovala za budoucího klienta, se kterým bude spolupracovat a který úvěr dostane. Banka prostě jinak přistupuje k někomu, kdo přijde a moc o tom neví, a jinak k někomu, kdo má zkušenosti, vše připravené a přistupuje k tomu kvalifikovaně a seriózně.

Vztah mezi agregátorem a poskytovatelem flexibility se teprve usazuje. Kde vidíte největší napětí a jaký obchodní model podle vás do budoucna převáží?

Ten vztah se určitě vyvíjí. Je to věc nová, ale opět velice dynamická. V současné době je nejaktuálnější jednání mezi poskytovatelem a agregátorem o tom, jak kvalitně a efektivně bude zdroj využitý – poskytovatelů je dnes totiž celá řada. Sdružování do agregačních bloků v sobě nese mnoho subjektů, včetně malých zdrojů. A poskytovatelé se dnes, někdy oprávněně, někdy neoprávněně, obávají, aby jejich zdroj nebyl ve velkém portfoliu znevýhodněn oproti jiným, větším zdrojům. Kolem toho se dnes točí gró vyjednání.

Dost často se to řeší tak, že se při sjednávání odměny kombinují dvě složky: pevná platba za samotné poskytnutí zdroje do agregačního bloku a druhá část odměny, která se odvíjí od výnosů z využití bloku. Myslím si, že tento kombinovaný způsob odměny se bude v blízké budoucnosti používat čím dál více. Ale co bude za několik let, to si skutečně netroufnu odhadovat. Obor je natolik dynamický a technologie se vyvíjejí tak rychle, že může přijít zase úplně něco jiného nebo další krok dopředu.

Vaše kancelář má sesterskou společnost DS Energy Consulting. Co vám ukázalo, že samotná právní rada nestačí a že regulaci je třeba číst i optikou ekonomiky provozu?

Souvisí to s tím, co jsem už říkal. Energetické právo a modely využití současných technologií v rámci agregace, akumulace či sdílení jsou přece jen relativně složité a zvlášť u větších projektů si to nelze spočítat nebo odhadnout jen tak přes prst. Je potřeba mít kvalitní energetický projekt, přesně vše spočítat a mít k dispozici i různé varianty. A na to je potřeba odborníků.

Protože se v energetice snažíme poskytovat komplexní služby, které nezahrnují pouze právní text smlouvy, ale i to, aby obchodní případ fungoval a dopadl pro klienta co nejlépe, nabízíme i ekonomickou službu prostřednictvím společnosti DS Energy Consulting. V ní pracují odborníci, kteří nejsou právníci, ale ekonomové, a umějí vše propočítat. Kromě toho se DS Energy Consulting dlouhodobě zabývá energetickými úsporami a EPC projekty – to jsou dva hlavní předměty činnosti této společnosti.

Energetické právo je pro laika oborem plným pojmů – lokální distribuční soustavy, energetická společenství, sdílení elektřiny. Když máte někomu vysvětlit, proč se mu to vyplatí, čím začnete?

Motivace je většinou ekonomická. Vyplatit se mu to může tím, že bude mít nakonec levnější energii, nebo po umoření prvotní investice může mít energii třeba i zadarmo. Liší se to samozřejmě subjekt od subjektu a je třeba znát své možnosti. Osobně si myslím, že každý – od nejmenšího lokálního či domácího spotřebitele až po velké firmy – by si měl udělat ekonomický a energetický audit. Je to otázka času, energie a částečně i financí, ale myslím si, že v devadesáti procentech případů lze najít řešení, které bude ekonomicky výhodnější.

Lokální distribuční soustavy využívají větší areály a výrobní celky, které tak šetří na distribučních poplatcích. Poměrně aktuální otázkou, kterou u nás v kanceláři řešíme, je poradenství pro obce, středně velká města nebo větší bytová družstva, třeba i v Praze, která mají prostředky na pořízení fotovoltaiky a baterie a v rámci sdílení pak energii distribuují buď mezi své, například městské firmy, nebo mezi členy družstva či SVJ, kteří tak mají výhodnější podmínky. Škála možností je široká. Myslím si, že ušetřit může každý, jen je potřeba se do toho vrhnout.

Kolem obnovitelných zdrojů panuje řada mýtů. Který z nich vás osobně nejvíce trápí?

Nejvíc mi vadí, když se v diskusi ztrácí racionalita. Když si odpůrci i obhájci konkrétního názoru či postoje tvrdě stojí za svým a obhajují ho i prostřednictvím argumentů, které jsou iracionální, někdy nefér, někdy podpásové. To je něco, co člověka irituje.

Tento rozhovor natáčíme v polovině července. Minulý týden Sněmovna schválila další verzi nového stavebního zákona. Nová soustava stavebních úřadů měla řízení zjednodušit a zkrátit lhůty. Naplňuje se to podle vás v praxi?

Myslím si, že to praxe teprve ukáže. Novela je částečně hodně kritizovaná, my se k ní jako kancelář snažíme stavět spíše pozitivně a hledat pozitiva, která se určitě najdou. Nepochybně mohl být výsledek lepší – je to zase výsledek kompromisu a určitě i určitého lobbingu. Nicméně co se týče zkrácení řízení, nějaké podle mě určitě nastane; předpoklady pro to jsou dány. Uvidíme, v jakém rozsahu, časovém i věcném.

Pozitiva najdeme i pro drobné stavebníky. Zrychlení může spočívat v tom, že už první úkon stavebního úřadu, dnes státního orgánu, může spočívat ve vydání rozhodnutí – je dokonce možné podat návrh rozhodnutí. Novela také zjednodušuje některé jednodušší stavby. Co se týče časového zkrácení, největší přínos bude zřejmě v rámci přezkumného řízení, správního i soudního, kde je zavedena určitá koncentrace a další zrychlení.

Trochu mě mrzí, že domněnka souhlasu pro případy, kdy se dotčený orgán nevyjádří, byla upozaděna a zachovala se pouze ve dvou případech. Kdyby platila ve větším rozsahu, řízení by to určitě zrychlilo. Nelze samozřejmě riskovat fikci, že když stavební úřad nevydá rozhodnutí v určité lhůtě, je stavba povolena – to by v našich podmínkách byla přece jen poměrně velká divočina. Ale u dotčených orgánů si

myslím, že to mohlo být širší a přispělo by to k většímu zrychlení.

Žijeme v éře dynamického nástupu umělé inteligence do mnoha oborů. Jak se AI projevila v právu a jak nahlížíte na budoucnost advokacie, kdybyste se mohl podívat do budoucnosti?

Umělá inteligence se v naší práci již projevuje a v budoucnu se bude projevovat ještě více, jak se bude dále zdokonalovat a zrychlovat. Myslím si, že to bude mít pozitivní vliv pro klienta, který dostane rychlejší a kvalitnější výstupy. Odborné smlouvy nebo právní rozbory dnes AI s určitou kontrolou zvládne ve většině případů lépe než čistě lidský faktor a lidský mozek.

Kde zůstane činnost advokáta důležitá, je oblast negociace a vyjednávání, ať už sporného, nebo obchodního. Tam bude stále důležité, aby advokáti znali právo a dokázali ho aplikovat – aby se nespoléhali pouze na výsledek, který jim dodá AI. Na osobním jednání nebo v soudním sporu bude minimálně ve střednědobém horizontu potřeba zachovat si schopnost kvalitně a erudovaně reagovat. AI je z tohoto pohledu skvělý pomocník. Dnes je samozřejmě stále chybová, což vyžaduje kontrolu, i když to časem zmizí. Ale aby člověk zůstal dobrým advokátem, a ne pouze obsluhovatelem AI, bude potřeba, aby znal právo a uměl ho aplikovat.

Velmi důležité je, aby k tomu odpovědně přistupovalo vzdělávání, tedy univerzity. Před AI se nelze zavírat a nelze učit tak, jak se učilo před dvaceti lety – je potřeba s AI pracovat. Vím, že některé univerzity už umělou inteligenci zavádějí do výuky i do zkouškového procesu, ale je potřeba být rozumný. A úkol tady mají i advokátní kanceláře: nezanevřít na výchovu studentů a mladých advokátů. Ti se totiž většinou učí právě vyhledáváním a přípravou právních rozborů, což dnes mnohem rychleji udělá AI. Víme, že některé společnosti i advokátní kanceláře ve světě i u nás ruší studentské pozice. Pak ale můžeme skončit tak, že nebudeme mít advokáty schopné kriticky myslet a správně aplikovat právo. Proto my v kanceláři razíme trochu opačný přístup. Přestože s AI pracujeme, studentské pozice nerušíme a snažíme se udržet výchovu mladých kolegů na určité úrovni a dbát na to, aby znalost zákona byla zachována. Asi to není nejekonomičtější přístup, ale nám to nevadí – čistě jen za čísly jsme se nikdy nehnali.

Jaká je filozofie vaší kanceláře pro tuto novou éru advokacie? A co chcete, aby klient cítil ve chvíli, kdy vstoupí do vašich dveří?

Pro mě není ani tak důležité, co klient cítí, když vstoupí do dveří, ale především co cítí, když odchází. Když odchází spokojený s kvalitním výsledkem nebo kvalitní radou a vrací se, je to to nejdůležitější. Samozřejmě se snažíme mít, a myslím, že i máme, v kanceláři hezké a příjemné prostředí. Je určitě dobré, když člověk přijde do prostředí, kde panuje klid, pohoda a určitá jistota. Klient vám pak řekne více věcí, je sdílnější a uvolněnější – a to se také odráží na výsledku. Takže i ten vstup do kanceláře je důležitý.

autor: Miroslav Chochola
foto: archív advokátní kanceláře Doucha Šikola

ROWAN® LEGAL

Pravidelně mezi nejlepšími.

Tuzemská i mezinárodní ocenění dlouhodobě potvrzují naše místo mezi špičkou právního trhu.

TOP TIER SET
Legal500
EMEA
2026

Chambers
TOP RANKED
Europe
2026
Rowan Legal

2025
právnická
firma
roku

rowan.legal

Spojujeme lokální expertízu s mezinárodním uznáním.

Digital Omnibus a jeho praktické dopady na firmy. Krok zpět, nebo promyšlená evoluce evropské regulace umělé inteligence?

Evropská unie vstoupila přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (dále jen „AI Act"), do nové éry regulace digitálních technologií. AI Act představuje první komplexní právní rámec na světě, který se nesoustředí pouze na samotnou technologii, ale zejména na rizika spojená s jejím využíváním. Regulace vychází z tzv. „risk-based" přístupu, kdy rozsah právních povinností odpovídá míře rizika, které konkrétní systém umělé inteligence představuje pro jednotlivce či společnost.[1]

Již několik měsíců po přijetí AI Act se však ukázalo, že některé povinnosti jsou zejména pro malé a střední podniky administrativně i ekonomicky velmi náročné. Kritika přicházela nejen ze strany podnikatelského sektoru, ale také od členských států EU, které upozorňovaly na riziko snížení konkurenceschopnosti evropských inovátorů vůči Spojeným státům americkým a Číně.

Tyto skutečnosti nemohly zůstat bez reakce. Evropská komise proto již v roce 2025 představila tzv. „souhrnný balíček pro digitální oblast týkající se umělé inteligence" v rámci programu zjednodušování Omnibus VII (dále jen „Digital Omnibus"),[2] jehož cílem je zjednodušení digitální regulace a odstranění nadměrné administrativní zátěže, aniž by byla oslabena základní ochrana práv jednotlivců. Digital Omnibus nyní nabývá na praktickém významu, protože byl 16. června 2026 schválen Evropským parlamentem a 29. června 2026 finálně odsouhlasen Radou EU.

Co je Digital Omnibus?

V prvé řadě je třeba uvést, že Digital Omnibus nepředstavuje nový právní předpis, který by nahrazoval AI Act, jak je někdy mylně uváděno. Jedná se o legislativní balíček novelizující několik evropských digitálních předpisů současně, přičemž patrně nejvýznamnější je právě jeho dopad na AI Act (viz dále). Jeho hlavním cílem je zvýšit srozumitelnost jednotlivých povinností dle AI Act, odstranit překryvy mezi právními předpisy a současně prodloužit některé implementační lhůty tam, kde jejich dodržení nebylo v praxi realistické.[3]

Na první pohled může Digital Omnibus působit jako významné zmírnění evropské regulace umělé inteligence. Takový závěr by však byl příliš zjednodušený. Evropská unie totiž nezpochybňuje samotnou filozofii AI Act ani jeho základní principy. Nadále trvá na tom, že systémy umělé inteligence schopné významně zasahovat do života jednotlivců musí podléhat přísným požadavkům na řízení rizik, kvalitu dat, lidský dohled, transparentnost či kybernetickou bezpečnost. Dochází však k určité korekci harmonogramu a k racionalizaci některých administrativních požadavků.

Lze proto říci, že Digital Omnibus představuje spíše pragmatickou reakci na zkušenosti z prvních měsíců implementace AI Act než zásadní změnu regulatorní filozofie. Evropská komise tím současně vysílá důležitý signál, že regulace umělé inteligence musí být schopna pružně reagovat na technologický vývoj i praktické zkušenosti podnikatelské sféry. Právě tato schopnost adaptace může být jed-

ním z rozhodujících faktorů úspěchu evropské digitální regulace v následujících letech.

Proč bylo nutné AI Act novelizovat?

Přestože byl AI Act připravován více než tři roky a jeho legislativní proces patřil k nejrozsáhlejším v historii evropské digitální legislativy, již krátce po jeho přijetí se objevila řada praktických problémů souvisejících s jeho implementací.

První z nich představovala značná regulatorní nejistota. Řada klíčových ustanovení AI Act totiž předpokládá vydání prováděcích aktů Evropské komise, harmonizovaných technických norem nebo metodických pokynů AI Office.[4] Bez těchto dokumentů bylo pro poskytovatele i provozovatele AI systémů obtížné určit konkrétní podobu jejich budoucích povinností. V některých oblastech tak firmy disponovaly pouze rámcovým legislativním textem bez praktických vodítek pro jeho aplikaci.[5]

Druhým problémem byla kumulace regulatorních povinností. Výrobci digitálních produktů byli často nuceni současně plnit požadavky AI Act, Cyber Resilience Act,[6] Data Act,[7] obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), sektorových předpisů i připravovaných technických norem. Překrývání jednotlivých požadavků vytvářelo nejen vysoké náklady na compliance, ale také riziko rozdílného výkladu obdobných povinností.

Třetí oblast kritiky směřovala k časovému harmonogramu účinnosti jednotlivých ustanovení AI Act. Některé povinnosti měly začít dopadat na podniky ještě před dokončením systému oznámených subjektů (notified bodies), certifikačních mechanismů nebo standardizačních dokumentů. Podnikatelské prostředí oprávněně upozorňovalo, že nelze požadovat splnění povinností, jejichž technické parametry dosud nejsou známé.

Neméně významným argumentem byla otázka evropské konkurenceschopnosti. Podle řady ekonomických analýz představovaly očekávané náklady na implementaci AI Act významnou překážku zejména pro startupy a malé inovativní společnosti. Evropská komise proto začala hledat rovnováhu mezi ochranou základních práv a podporou technologických inovací. Výsledkem této snahy se stal právě Digital Omnibus.

Nelze přitom přehlédnout, že změny byly přijímány v době výrazně sílící mezinárodní konkurence v oblasti generativní umělé inteligence. Evropská unie se ocitla pod tlakem nejen Spojených států amerických, kde regulatorní přístup zůstává podstatně liberálnější, ale také Číny, která masivně podporuje rozvoj domácích AI technologií prostřednictvím veřejných investic. Digital Omnibus lze proto vnímat rovněž jako nástroj průmyslové politiky směřující k posílení evropské inovativnosti při zachování vysoké úrovně ochrany základních práv.

Povinnosti se odkládají? Ne tak úplně.

Ačkoli je Digital Omnibus veřejností často prezentován jako „odklad AI Actu“, takové označení není z právního hlediska přesné. Legislativní změny se totiž nedotýkají celé struktury AI Actu ani jeho základních principů. Nadále zůstávají zachovány rizikově orientovaný přístup (risk-based approach), jednotlivé kategorie AI systémů i základní rozdělení povinností mezi poskytovatele (providers), zavádějící subjekty (deployers), dovozce, distributory a zplnomocněné zástupce.[8] Smyslem změn je především vytvořit realističtější harmonogram implementace a odstranit některé praktické překážky, které by mohly ohrozit účinnost celé regulace.

Nejvýznamnější změnou Digital Omnibus je nesporně prodloužení lhůt pro plnění části povinností vztahujících se k vysoce rizikovým AI systémům podle kapitoly III AI Act.[9] Původně měly tyto povinnosti platit od 2. srpna 2026. Dle Digital Omnibus se data účinnosti daných ustanovení posouvají dle toho, o jaký typ vysoce rizikového AI systému se jedná. Zatímco povinnosti pro vysoce rizikové AI systémy dle čl. 6 odst. 2 a přílohy III AI Act[10] mají nově začít platit až

online

Veřejné zakázky pro mírně pokročilé – 1. díl: Nastavení zadávacích podmínek a kvalifikačních požadavků

Jediná špatně nastavená podmínka může zakázku poslat k ÚOHS dřív, než se rozběhne. Předmět plnění, hranice diskriminace, přiměřenost kvalifikace – všechno rozebráno na aktuální praxi. Co spojit, co rozdělit a kde končí legitimní požadavek?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

od 2. prosince 2027, povinnosti pro vysoce rizikové systémy podle čl. 6 odst. 1 a přílohy I AI Act[11] mají dokonce platit až od 2. srpna 2028.

Původní harmonogram vycházel z předpokladu, že členské státy, Evropská komise, evropské normalizační organizace i oznámené subjekty budou schopny během relativně krátké doby vytvořit kompletní institucionální i technické zázemí pro certifikaci těchto systémů. Praxe však ukázala, že tento předpoklad byl příliš optimistický. Řada harmonizovaných technických norem nebyla dokončena, metodické pokyny AI Office byly teprve připravovány a v mnoha členských státech dosud nebyly určeny ani všechny příslušné orgány dozoru.[12] Za této situace by bylo obtížné spravedlivě vyžadovat po příslušných subjektech splnění všech regulatorních povinností.

Digital Omnibus proto posouvá účinnost některých ustanovení tak, aby jednotlivé povinnosti začaly dopadat na příslušné subjekty až v okamžiku, kdy budou těmto příslušným subjektům (firmám) současně k dispozici potřebné technické standardy, metodiky i certifikační infrastruktura.

Dlužno dodat, že tento časově „luxusní" odklad plnění některých povinností dle AI Act nelze vnímat jako „odpustek" pro firmy a podnikatele. Povinnost připravovat interní procesy, analyzovat používané AI systémy nebo budovat systém řízení rizik zůstává zachována. Odklad se týká především okamžiku, kdy bude možné vyžadovat jejich plné regulatorní splnění, tj. okamžiku, kdy při neplnění příslušných povinností bude možné tomu kterému subjektu uložit adekvátní sankci.

Praktické dopady pro české firmy – jak využít období odkladu?

Přestože je AI Act často spojován především s technologickými společnostmi, významná část jeho dopadů se bude týkat běžných zaměstnavatelů. Řada společností dnes využívá umělou inteligenci při náboru zaměstnanců, hodnocení výkonu, plánování směn, analýze produktivity, monitorování zaměstnanců, vzdělávání pracovníků, řízení lidských zdrojů atp. Právě oblast „zaměstnanosti" přitom AI Act označuje za jednu z nejcitlivějších oblastí využití umělé inteligence.

Pokud AI systém rozhoduje nebo významně ovlivňuje rozhodování o přijetí zaměstnance, povýšení, odměňování nebo ukončení pracovního poměru, bude se zpravidla jednat o vysoce rizikový AI systém se všemi regulatorními důsledky.

Digital Omnibus na tomto závěru nic nemění. České společnosti by proto neměly odklad některých povinností chápat jako důvod k odložení příprav. Naopak právě nyní mají jedinečnou příležitost provést inventarizaci používaných AI nástrojů, nastavit interní governance a připravit zaměstnance na budoucí regulatorní požadavky.

Jedním z největších rizik současné diskuse kolem Digital Omnibus je vznik mylného dojmu, že odložení části povinností podle AI Act představuje důvod k odložení příprav na jeho implementaci. Takový přístup by však byl krátkozraký a z hlediska compliance potenciálně velmi nákladný.

Implementace AI governance není jednorázovým administrativním úkonem, který lze provést několik týdnů před nabytím účinnosti příslušných ustanovení AI Act. Naopak jde o dlouhodobý proces, jenž zasahuje do řízení společnosti, nastavení interních kontrolních mechanismů, ochrany osobních údajů, řízení kybernetické bezpečnosti i firemní kultury. Organizace, které začnou přípravu až v okamžiku účinnosti jednotlivých povinností, budou pravděpodobně nuceny realizovat rozsáhlé organizační změny pod značným časovým tlakem.

Právě období, které Digital Omnibus podnikům poskytuje, by proto mělo být využito zejména k systematické přípravě interních procesů. V praxi lze doporučit zejména provedení inventarizace všech využívaných AI systémů, jejich následnou kategorizaci podle AI Act a posouzení, zda některé z nich nespadají mezi zakázané nebo vysoce rizikové systémy podle čl. 5 a čl. 6 AI Act. Současně by společnosti měly identifikovat dodavatele jednotlivých AI řešení, analyzovat smluvní dokumentaci a ověřit, zda dodavatelé budou schopni plnit regulatorní požadavky vyplývající z AI Act.

Neméně důležitou oblast představuje vytvoření interního systému AI governance. Přestože AI Act tento pojem výslovně nedefinuje, z jeho jednotlivých ustanovení lze dovodit požadavek na existenci jasně nastavených odpovědností za využívání umělé inteligence, mechanismů schvalování nových AI nástrojů, průběžného monitorování jejich fungování i řízení souvisejících rizik. Většina větších společností přitom bude muset řešit otázku rozdělení kompetencí mezi právní oddělení, compliance, IT, kybernetickou bezpečnost, ochranu osobních údajů a lidské zdroje. Právě absence jednoznačné odpovědnosti bývá v praxi jednou z nejčastějších příčin regulatorních pochybení.

Na významu nabývá rovněž povinnost zajistit dostatečnou úroveň AI gramotnosti osob, které s AI systémy přicházejí do styku. Ačkoli Digital Omnibus některé implementační lhůty prodlužuje, nic nemění na skutečnosti, že zaměstnavatelé budou muset prokázat, že osoby využívající AI disponují odpovídajícími znalostmi a dovednostmi s ohledem na jejich úlohu, technické znalosti i rizika konkrétního systému. AI gramotnost tak nelze redukovat na jednorázové školení, ale bude představovat kontinuální proces vzdělávání zaměstnanců i vedoucích pracovníků.

Přetrvávající interpretační otázky

Přes nesporný přínos Digital Omnibus zůstává řada otázek otevřená. Jednou z nich je samotná hranice mezi poskytovatelem (provider) a zavádějícím subjektem (deployer), zejména v situacích, kdy podnik významně upravuje nebo dále trénuje model AI dodaný třetí stranou. Ani novelizace nepřináší jednoznačné vodítko pro všechny praktické scénáře, což může vést k rozdílným výkladům napříč členskými státy.

Další oblastí je vztah AI Act a obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Přestože oba předpisy sledují odlišné regulatorní cíle, v praxi se jejich požadavky často prolínají. Typickým příkladem jsou AI systémy využívané při náboru zaměstnanců nebo hodnocení jejich pracovního výkonu, kde bude nutné současně posuzovat zákonnost zpracování osobních údajů, naplnění zásad transparentnosti, zákaz diskriminace i požadavky AI Act na řízení rizik a lidský dohled. Lze proto očekávat, že vý-

znamnou roli při výkladu těchto předpisů bude hrát budoucí rozhodovací praxe národních dozorových orgánů i Soudního dvora Evropské unie.

Pozornost si zaslouží také otázka odpovědnosti statutárních orgánů. AI Act sice přímo nestanoví osobní odpovědnost členů statutárních orgánů za porušení jeho povinností, nicméně z pohledu českého práva nelze přehlížet obecnou povinnost péče řádného hospodáře. Jestliže vedení společnosti vědomě rezignuje na zavedení odpovídajícího systému řízení rizik spojených s využíváním umělé inteligence a v důsledku toho společnosti vznikne újma, nelze vyloučit ani soukromoprávní důsledky podle českých zákonů. AI governance se tak postupně stává nejen otázkou regulatorní compliance, ale i součástí řádného výkonu správy obchodních korporací.

Závěr

Digital Omnibus nepředstavuje oslabení evropské regulace umělé inteligence ani odklon od základních principů AI Act. Jeho skutečný význam spočívá především v tom, že Evropská unie reaguje na praktické zkušenosti z implementace nové regulace a připouští, že efektivní právní úprava musí být nejen ambiciózní, ale také reálně proveditelná.

Lze souhlasit s tím, že původní harmonogram AI Act byl v některých ohledech sice ambiciózní, ale o to více nerealistický. Povinnost plnit komplexní regulatorní požadavky bez existence harmonizovaných technických norem, dostatečné metodické podpory nebo plně funkční sítě oznámených subjektů by vedla spíše k právní nejistotě než k efektivní ochraně základních práv. Digital Omnibus proto představuje pragmatickou korekci implementačního procesu, nikoli změnu samotné regulatorní filozofie.

Současně je však třeba zdůraznit, že odklad části povinností dle AI Act nelze zaměňovat za odklad odpovědnosti. Společnosti, které již dnes využívají umělou inteligenci při řízení zaměstnanců, náboru, zákaznické podpoře, hodnocení rizik nebo při jiných rozhodovacích procesech, by měly „odkládací" období získané díky Digital Omnibus využít k vytvoření funkčního systému AI governance. Právě ty organizace, které začnou s implementací včas, budou schopny splnit budoucí regulatorní požadavky s podstatně nižšími náklady a menším rizikem sankcí.

Digital Omnibus tak nepředstavuje konec regulatorních ambicí Evropské unie v oblasti umělé inteligence. Spíše potvrzuje, že regulace AI bude dynamickým procesem, který bude v následujících letech dále reagovat na technologický vývoj, rozhodovací praxi dozorových orgánů i judikaturu Soudního dvora Evropské unie. Pro právníky, compliance specialisty i podnikové managementy proto nebude rozhodující pouze znalost textu AI Act, ale především schopnost průběžně sledovat jeho vývoj a promítat jej do každodenní podnikové praxe.

JUDr. Jáchym Stolička, advokát
Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

AegisLaw

Poznámky:

1 Čl. 1 a čl. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci.
2 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2024/1689 a (EU) 2018/1139, pokud jde o zjednodušení provádění harmonizovaných pravidel pro umělou inteligenci (souhrnný balíček pro digitální oblast týkající se umělé inteligence).
3 Závěry Rady EU k Digital Omnibus přijaté dne 29. června 2026.
4 Evropský úřad pro umělou inteligenci.
5 Viz zejména čl. 96 až 98 AI Act upravující vydávání prováděcích aktů Evropské komise a harmonizovaných evropských norem.
6 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2847 ze dne 23. října 2024 o horizontálních požadavcích na kybernetickou bezpečnost produktů s digitálními prvky a o změně nařízení (EU) č. 168/2013 a (EU) 2019/1020 a směrnice (EU) 2020/1828 (akt o kybernetické odolnosti).
7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2854 ze dne 13. prosince 2023 o harmonizovaných pravidlech pro spravedlivý přístup k datům a jejich využívání a o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice (EU) 2020/1828 (nařízení o datech).
8 Čl. 16 až 29 AI Act upravující povinnosti poskytovatelů vysoce rizikových systémů umělé inteligence.
9 Tato problematika se týká zejména řízení rizik, kvality dat, lidského dohledu, technické dokumentace a posouzení shody.
10 Jde o samostatné AI systémy například v HR, náborových procesech, scoringu, vzdělávání atp.
11 Jde o systémy, kde AI vystupuje jako bezpečnostní součást regulovaných produktů (např. zdravotnických prostředků).
12 Jinak tomu aktuálně není ani v České republice, kde jsou regulatorní orgány dozoru nad AI Act stále předmětem diskusí.

Prokazování dostupnosti technického vybavení při zadávání veřejných zakázek – limity sdílení technického vybavení

Veřejní zadavatelé se v praxi běžně potýkají s otázkou, jak zabezpečit, aby vybraný dodavatel skutečně disponoval dostatečným technickým vybavením pro řádné a včasné plnění veřejné zakázky. Časté jsou případy, kdy se dodavatel účastní více zadávacích řízení současně, v nichž je vyžadováno stejné nebo obdobné technické vybavení, nebo podá nabídku do více částí veřejné zakázky. Tento článek se zabývá tím, jak je možné takové sdílení regulovat a přitom dodržet zásadu přiměřenosti.

Stěžejní zákonná ustanovení

Nejprve je nutné si vymezit zákonný rámec vztahující se k prokazování technické kvalifikace dle § 79 odst. 2 písm. j) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“ nebo „zákon“). Zadavatel může na základě zmíněného zákonného ustanovení požadovat předložení seznamu nástrojů, pomůcek, provozních a technických zařízení, které musí mít dodavatel k dispozici pro plnění veřejné zakázky (dále jen „technické vybavení“). V případě veřejných zakázek týkajících se stavebních prací jde typicky o požadavek na disponování například určitými stroji či technologiemi.

Klíčová je dikce v předmětném ustanovení, která říká: „bude mít dodavatel při plnění veřejné zakázky k dispozici“. Z této dikce § 79 odst. 2 písm. j) ZZVZ vyplývá, že rozhodující je faktická dostupnost požadovaného technického vybavení při plnění konkrétní veřejné zakázky, nikoliv nutně jeho vlastnictví. Dodavatel si může technické vybavení mimo jiné najímat, nebo jej může mít k dispozici na základě jiného právního titulu. V případě nájmu či využití jiného právního titulu než vlastnictví se jedná buď o společné prokazování kvalifikace, nebo (častěji) prokazování kvalifikace prostřednictvím jiné osoby, proto musí být kumulativně splněny podmínky stanovené v § 83 odst. 1 ZZVZ. Zejména musí být předložena smlouva nebo jinou osobou podepsané potvrzení o její existenci (dále jen „písemný závazek“), čímž je doloženo poskytnutí nebo skutečné zpřístupnění technického vybavení k plnění veřejné zakázky. Způsob, jakým dodavatel zajistí dostupnost technického vybavení, je primárně jeho podnikatelská odpovědnost. Případný požadavek, aby dodavatel byl vlastníkem technického vybavení, by byl vyhodnocen jako nedůvodný a diskriminační, neboť bezdůvodně omezuje dodavatele, kteří by si technické vybavení mohli zajistit prostřednictvím jiné osoby.

Dodavatel může pro různé části veřejné zakázky nebo pro více veřejných zakázek současně prokazovat svou technickou kvalifikaci podle § 79 odst. 2 písm. j) ZZVZ prostřednictvím téhož technického vybavení, protože zákon ani jiný právní předpis toto nezakazuje. Proto i bez výslovného uvedení v zadávacích podmínkách je používání technického vybavení v rámci více veřejných zakázek v zásadě přípustné. V obecné rovině lze dodat, že zadavatel by neměl nepřiměřeně zasahovat do způsobu zajištění technického vybavení dodavatelem. Dodavatel totiž může použití technického vybavení zajistit správným plánováním a koordinací, zajištěním náhradních kapacit nebo operativními přesuny mezi lokalitami.

Požadavek na technickou kvalifikaci uvedený v zadávací dokumentaci by měla re-

RÖDL

Právnickou firmou roku
v oboru daňového práva

již po čtrnácté

Velmi doporučovaná kancelář

- zdravotnické právo

Doporučovaná kancelář

- právo obchodních společností
- developerské a nemovitostní projekty
- fúze a akvizice
- logistika a dopravní stavby

2025 právnická firma roku

Právnická firma roku 2012–2025

Děkujeme za vaši důvěru.

We pave the way. Worldwide.

roedl.cz

flektovat i smlouva. V opačném případě se jedná o „opuštěný" kvalifikační požadavek, u něhož je sporné, zda dodavatel toto technické vybavení skutečně musí mít k dispozici. Je již na něm, jakým způsobem zajistí, že své závazky splní řádně a včas.

Nicméně i přesto mohou existovat situace, kdy by zadavatel chtěl mít větší vliv na to, že dojde k řádnému a včasnému splnění veřejné zakázky, tedy má zájem na stanovení určitých limitů pro „sdílení" technického vybavení mezi částmi veřejné zakázky. Takové důvody by mohly spočívat zejména v objektivně existujícím riziku, že neomezené sdílení znemožní dodavateli řádné a včasné plnění jeho závazků.

V takovém případě většinou zadavatel rozdělí veřejnou zakázku na části. Tím však může vzniknout riziko, že zadávací řízení ve vztahu k jednotlivým částem bude končit v různých časových obdobích, jakkoliv uvedené nelze zcela předvídat. Smlouvy mohou být uzavřeny s časovým odstupem a plnění jednotlivých částí může probíhat v odlišných obdobích. V důsledku toho se původně stanovené omezení pro „sdílení" technického vybavení mezi částmi může stát – čistě teoreticky – až bezpředmětným nebo neaplikovatelným, neboť plnění některých částí již může být dokončeno v době, kdy jiné části teprve začínají. Toto riziko lze předem jen obtížně ošetřit a zadavatel by proto měl pečlivě zvážit, zda je stanovení případných omezení na „sdílení" technického vybavení v konkrétním případě účelné a přiměřené. Omezení takového „sdílení" technického vybavení ze strany zadavatele obecně pro popsaná rizika spíše nedoporučujeme, ale pokud na něm zadavatel trvá, tak by zřejmě mohlo mít tuto podobu:

- stanovení maximálního počtu oblastí, pro které lze technické vybavení sdílet (například max. 3 oblasti pro jednoho dodavatele nebo technické vybavení);
- vymezení konkrétních oblastí, mezi kterými lze technické vybavení sdílet (s vyloučením natolik vzdálených lokalit od sebe, které by vážně komplikovaly dodavateli dodržovat sjednané termíny plnění); nebo
- umožnění sdílení pouze určitého dílčího technického vybavení, nikoliv celé požadované sady.

Shora uvedené však neplatí bez omezení, jelikož podmínky tohoto typu by mohly být v rámci přezkumu provedeného Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS"), soudy či auditními orgány shledány jako nepřiměřené, pokud dané podmínky zadavatel nebude schopen řádně odůvodnit.

Zatímco zákon výslovně připouští stanovení kvalifikačních požadavků kumulativně v případě ekonomické kvalifikace, konkrétně u kritéria obratu,[1] v případě technické kvalifikace takové ustanovení chybí. Z argumentace a contrario by bylo možné dovodit závěr, že zákon spíše nepřipouští, aby zadavatel v rámci technické kvalifikace provazoval prokazování dostupnosti technického vybavení mezi všemi částmi veřejné zakázky, do nichž dodavatel podává nabídku, případně pro některé takové části, záměr právní úpravy je však v tomto ohledu nejasný. Ze stejných důvodů by pak touto optikou nemusel být v souladu se zákonem ani postup, kdy by zadavatel zcela vyloučil či omezil využití technického vybavení ustanovením v rámcové dohodě.

Nutno dodat, že dodavatel může prokazovat dostupnost technického vybavení i prostřednictvím jiné osoby podle § 83 ZZVZ. Zvláštním případem může na první pohled být „sdílení" technického vybavení mezi propojenými společnostmi. Propojenými společnostmi se myslí mateřské, dceřiné a sesterské společnosti, které jsou navzájem kapitálově nebo personálně propojeny tak, že jedna z nich může vykonávat rozhodující nebo významný vliv na řízení druhé, typicky například koncern jako nejvyšší forma podnikatelských seskupení (dále jen „propojené společnosti"). I v případě propojených společností je potřeba zachovat formální požadavek na písemný závazek.

Zadavatel při stanovení zadávacích podmínek musí dbát na to, aby nediskriminoval žádného dodavatele či propojené společnosti, kde jednotlivé společnosti disponují specializovaným technickým vybavením. Dle našeho názoru může být v rámci jedné propojené společnosti efektivně sdíleno a alokováno technické vybavení podle aktuálních potřeb jednotlivých propojených společností vyplývajících z veřejných zakázek, do nichž jsou zapojeny. Omezení takového „sdílení" technického vybavení by mohlo snížit potenciální okruh dodavatelů a tím by mohlo dojít k omezení hospodářské soutěže.

Situaci týkající se „diskriminačních" zadávacích podmínek technické kvalifikace řešil ve svém rozhodnutí ÚOHS.[2] V předmětném rozhodnutí se řešilo stanovení požadavku na prokázání vlastnictví nebo smluvní zajištění obalovny živičných směsí již v rámci technické kvalifikace. ÚOHS v tomto rozhodnutí uvedl: „(…) dosavadní rozhodovací praxe týkající se požadavku na doložení vlastnictví či jiného způsobu zajištění obalovny již v rámci podmínek technické kvalifikace vede k závěru, že takový požadavek zpravidla nedůvodně omezuje počet dodavatelů (…). V případě, že se totiž samotní vlastníci obaloven (či dodavatelé s těmito vlastníky přímo spjatí) hodlají daného zadávacího řízení také účastnit či toto alespoň zvažují, pročež z tohoto důvodu zcela logicky odmítnou tito vlastníci obaloven s jiným potenciálním dodavatelem smlouvu (za účelem zajištění obalovny) uzavřít, dochází uvedeným ke snížení počtu účastníků zadávacího řízení."

Z uvedeného rozhodnutí vyplývá, že příliš restriktivní požadavky na doložení dispozice vybavením již v rámci technické kvalifikace mohou nedůvodně omezovat hospodářskou soutěž, nicméně přirozeně záleží i na obecné dostupnosti takového vybavení na trhu. Pokud tedy nejsou dány závažné důvody pro omezení sdílení, mělo by být zachováno právo dodavatele volně disponovat svým technickým vybavením podle svých aktuálních potřeb. ÚOHS ve svém rozhodnutí uvedl, že výhrada podle § 105 odst. 2 ZZVZ se vztahuje výlučně na plnění významných činností, nikoliv na dispozici s technickým vybavením. Požadavek na prokazování této dispozice (podle § 79 odst. 2 písm. j) ZZVZ) výhradně prostřednictvím vlastních kapacit dodavatele je proto nepřípustný, neboť zákon dodavateli umožňuje prokázat tento materiálně-technický předpoklad i prostřednictvím jiné osoby.[3] Smyslem kritéria podle § 79 odst. 2 písm. j) ZZVZ je prokázat, že dodavatel bude mít požadované věci k dispozici, což je splněno i tehdy, pokud je dispozice prokazována prostřednictvím propojených společností, poddodavatelem či jinou osobou.

Jak je možné omezit a stanovit limity sdílení technického vybavení

Jak bylo uvedeno výše, nelze zcela vyloučit, že omezení či vyloučení „sdílení" technického vybavení by mohlo být shledáno jako nepřiměřené a nesouladné se zákonem, neboť takový požadavek nemá výslovnou oporu v ZZVZ. Zadavatel by tak alternativně mohl dodavatelům například umožnit podávat nabídky pouze do jedné části, nebo do více částí v rámci předem stanovených skupin, které by určil v zadávací dokumentaci podle kritéria geografické vzdálenosti míst plnění. Tento postup však též nese dílčí rizika, neboť by zadavatel tímto znemožnil podání nabídky do více částí i dodavatelům, kteří objektivně disponují dostatečnými technickými kapacitami k řádnému plnění veřejných zakázek ve všech takových částech současně. Toto omezení by mohlo být z jejich strany oprávněně vnímáno jako diskriminační zadávací podmínka nesouladná se zásadou přiměřenosti. Proto tento postup spíše nelze doporučit, byť si nejsme vědomi nějaké přiléhavé rozhodovací praxe v dané oblasti. Navíc teoreticky může být příznivější výklad pro případ zadávání sektorových veřejných zakázek, kterážto oblast se obecně považuje za méně přísnou.

Dalším z možných řešení je zajištění dispozice technickým vybavením stanovením vhodných smluvních pokut pro případ neplnění závazků ze strany dodavatele řádně a včas. Smluvní pokuta je potenciální satisfakcí pro zadavatele v případě neplnění, přičemž zároveň neomezuje dodavatele. Ti musí při posuzování vlastní kapacity technického vybavení a možnosti alokovat své zdroje na místa, kde je to zapotřebí, brát v potaz potenciální smluvní pokutu. Je však třeba si uvědomit, že tento institut zadavateli nepřináší absolutní jistotu, že nedojde k problémům s plněním.

Jinou variantou ochrany zadavatele s „měkčím" efektem může být použití institutu dle § 46 ZZVZ. Ten zadavateli umožňuje v případě jakýchkoli pochybností se účastníka dotázat již v průběhu posuzování nabídek, tedy před uzavřením smlouvy. Žádost o objasnění nebo doplnění údajů umožňuje zadavateli požadovat po účastníkovi zadávacího řízení přesvědčivé prokázání dispozice s dostatečnými kapacitami technického vybavení, které uvedl v nabídce, pokud tato bude z pohledu zadavatele sporná. Toto zdůvodnění lze vyžadovat opakovaně. Jedná se tedy o nástroj k ověření skutečných kapacit dodavatele ještě před rozhodnutím o jeho výběru.

Uvedené lze aplikovat například na situaci, kdy zadavatel zjistí, že určitý dodavatel disponuje pouze jediným kusem technického vybavení, jímž se navíc již prokazoval v jiné veřejné zakázce u jiného zadavatele, kde byl úspěšný. Týká se to rovněž případů technického vybavení, u něhož je zjevné, že je svým charakterem unikátní a v celé zemi takřka nedostupné. Například se může jednat o finišer nebo speciální strojní linku RUS 1000, jež je schopná provést kompletní výměnu kolejového roštu za nový (včetně pražců a kolejnic), strojní čištění a nulté podbití v jediném pojezdu. V takové situaci může mít aktuální zadavatel oprávněné pochybnosti o schopnosti dodavatele plnit jeho veřejnou zakázku, zejména pokud je vzdálenost mezi již realizovanou zakázkou a nově soutěženou zakázkou taková, že by nemělo být technicky možné v rámci harmonogramu plnění přesunout dané technické vybavení mezi lokalitami. Zadavatel by si měl v takovém případě vyžádat zdůvodnění, ke kterému by měl přihlédnout v rámci posouzení nabídky daného dodavatele.

Závěr

Lze uzavřít, že zadavatelé nemohou sdílení technického vybavení v rámci technické kvalifikace libovolně omezovat, aniž by se tím vystavili riziku porušení zásady přiměřenosti či zákazu diskriminace. Zákon na rozdíl od ekonomické kvalifikace výslovnou oporu pro to, aby v případě rozdělení veřejné zakázky na části mohl zadavatel požadovat „navýšenou" dispozici technickým vybavením, pokud uspěje ve více částech veřejné zakázky, neobsahuje. Stejně tak neobsahuje výslovnou možnost, že by v případě rozdělení veřejné zakázky na části mohl účastník prokazovat dispozici obdobným technickým vybavením jen pro některé části. Omezování sdílení technického vybavení je proto do jisté míry vždy rizikovým postupem zadavatele, který však dle našeho soudu může být překonán oprávněnými odůvodněnými potřebami zadavatele v souladu se zásadou přiměřenosti.

Mgr. Marek Lemberka, LL.M.,
advokátní koncipient
Mgr. Milan Šebesta, LL.M. et LL.M.,
advokát
Solkind s.r.o., advokátní kancelář

Solkind

Poznámky:

1 Viz § 78 odst. 4 ZZVZ, který stanoví: „Pokud je veřejná zakázka rozdělena na části, stanoví zadavatel podmínku ekonomické kvalifikace na každou část zvlášť. Zadavatel však může stanovit podmínku ekonomické kvalifikace odkazem na soubory částí v případě, že vybranému dodavateli bude zadáno několik částí současně."

2 Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže sp. zn. ÚOHS-S0677/2023/VZ, č. j. ÚOHS-50759/2023/500 ze dne 20. 12. 2023.

3 Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže sp. zn. ÚOHS-S0333/2020/VZ, č. j. ÚOHS-36402/2020/500/JBě ze dne 13. 11. 2020.

Platformová práce

České pracovní právo čeká významná změna vyvolaná transpozicí směrnice o platformové práci. Připravovaný zákon má přinést vyšší míru právní jistoty osobám pracujícím přes digitální platformy typu Uber, Bolt či Wolt, zejména zavedením vyvratitelné domněnky pracovněprávního vztahu. Zároveň mění definici závislé práce: zpřesňuje vztah nadřízenosti a podřízenosti, avšak problematicky odsouvá osobní výkon práce mimo její definiční znaky. Článek shrnuje hlavní dopady návrhu, jeho praktické důsledky i slabá místa.

Pracovní právo čekají v nadcházejícím období dva legislativní procesy, vycházející z evropské legislativy, od nichž lze očekávat významnější strukturální změny na straně zaměstnavatelů. Prvním z nich je transpozice unijní směrnice o transparentnosti odměňování,[1] která má za cíl posílit zásadu rovné odměny za stejnou práci či práci stejné hodnoty a dále eliminovat objektivně neodůvodněné rozdíly v odměňování žen a mužů.

Druhým aktuálním pracovněprávním tématem je transpozice směrnice o platformové práci[2] („směrnice o platformové práci"). Digitální platformy a postavení osob, které pro tyto platformy vykonávají jakoukoli činnost, jsou aktuálním tématem již řadu let. S blížícím se koncem transpoziční lhůty směrnice o platformové práci připravilo Ministerstvo práce a sociálních věcí návrh zákona o platformové práci[3] („zákon o platformové práci"), jehož předmětem je adaptace českého právního řádu na práci vykonávanou pro či prostřednictvím digitálních platforem. Tento článek rozebere dva klíčové aspekty navrženého znění zákona o platformové práci, a to vyvratitelnou právní domněnku existence pracovněprávního vztahu a změnu definice závislé práce.

Zákon o platformové práci úvodem definuje platformu jako subjekt poskytující službu (i) alespoň zčásti na dálku pomocí elektronických prostředků, (ii) na žádost příjemce služby, (iii) zahrnující jako nezbytnou a zásadní složku organizaci práce vykonávané fyzickými osobami za úplatu, bez ohledu na to, zda je tato práce vykonávána online nebo na určitém místě, a (iv) využívající automatizované systémy. Pod tuto definici nepochybně spadne většina platforem nabízejících své služby v České republice, zejména v oblastech přepravy osob nebo dovážek hotového jídla či nákupů. Důvodová zpráva uvádí, že zákon o platformové práci se uplatní na platformy Uber, Bolt, Wolt či Glovo, ale naopak platformy typu Airbnb, Vinted, eBay či BlaBlaCar pod definici nespadnou. Zdá se, že zásadním

rozlišovacím znakem mezi platformami bude právě organizace práce.[4]

Pro účely článku je nutné definovat rovněž platformovou práci, kterou dle navrhovaného znění zákona budeme rozumět činnost zajišťující poskytování této služby fyzickou osobou, a to bez ohledu na to, zda fyzická osoba tuto činnost vykonává přímo pro platformu nebo prostřednictvím zprostředkovatele.

Domněnka pracovněprávního vztahu

Lze vysledovat dva základní cíle zákona o platformové práci. Předně chce zákon o platformové práci vnést právní jistotu do postavení platformových pracovníků, tedy osob, které platformovou práci vykonávají. Činí tak prostřednictvím domněnky existence pracovního poměru ve vztahu k osobám, které platformovou práci vykonávají mimo pracovněprávní vztah. Domněnka stanoví, že pokud fyzická osoba vykonává platformovou práci a lze důvodně usoudit, že vykonávaná činnost naplňuje znaky závislé práce,[5] má se za to, že tuto činnost vykonává v pracovněprávním vztahu. Domněnka se má uplatnit v jakémkoli správním či soudním řízení, v němž je posuzováno právní postavení dané fyzické osoby, vyjma řízení trestního a řízení ve věcech sociálního zabezpečení.

Lze předpokládat, že jde o podstatný krok zejména pro správní orgány. Ve vztahu k platformám jim to usnadní práci při vymáhání pracovněprávních povinností. K vyvrácení domněnky totiž dojde pouze tehdy, pokud platforma nebo zprostředkovatel platformové práce prokážou, že alespoň jeden znak závislé práce naplněn není. Oproti jiným subjektům tak platformy ponesou podstatnou část důkazního břemene v souvisejících řízeních.

Lze však do určité míry pochybovat, zda vyvratitelná právní domněnka může být efektivním nástrojem ochrany zájmů samotných platformových pracovníků. Silným argumentem ve prospěch je jistě skutečnost, že to bude platforma, kdo bude muset prokazovat, že alespoň jeden znak závislé práce naplněn není. Účastníci řízení, jehož předmětem bude určení právního postavení platformového pracovníka, však spíše nebudou trpět takovou informační asymetrií, jako je tomu například v řízeních o tvrzené diskriminaci, kde tato domněnka má pro diskriminovanou osobu nepochybný význam. Zároveň je nutné upozornit na často prekarizované postavení osob vykonávajících činnost pro platformy. Zahájení řízení za účelem domáhání se vlastních práv z jejich iniciativy nelze považovat za příliš pravděpodobné. Nutno však podotknout, že český zákonodárce je v tomto ohledu omezen zněním směrnice o platformové práci a odlišná úprava není z pohledu evropského práva možná.

Změna definice závislé práce

Druhou významnou změnou, kterou má přinést zákon o platformové práci, je změna definice závislé práce, nyní vyjádřené v § 2 odst. 1 zákoníku práce.[6] Na první pohled se zdá, že definice závislé práce se zužuje z původních čtyř znaků na dva – vztah nadřízenosti a podřízenosti a výkon práce jménem zaměstnavatele. Při bližším pohledu však zjistíme, že jeden z vypouštěných znaků – výkon práce podle pokynů zaměstnavatele – se pouze s dalšími podznaky přesouvá do nového § 2 odst. 2 zákoníku práce, který bude nadřízenost zaměstnavatele a podřízenost zaměstnance blíže konkretizovat.[7] K dalším podznakům komentovaného znaku závislé práce ještě budou patřit skutečnosti, že zaměstnavatel organizuje práci a dohlíží na její výkon a že zaměstnanec práci vykonává v pracovní době.

Toto vymezení vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance do čtyř konkrétních prvků má dle důvodové zprávy zkrotit současný extenzivní výklad správních orgánů a soudů v otázce, co se nadřízeností a podřízeností má rozumět. Projevem nadřízenosti zaměstnavatele tak již nebude moci být, jak uvádí důvodová zpráva, například poskytování benefitů, příspěvků či doplňkových pojištění. Lze souhlasit, že poskytování těchto benefitů rozhodně není projevem řídící pravomoci ani dohledem nad výkonem práce, a mnozí kontraktoři jistě

online

Skončení pracovního poměru

Rozvázání pracovního poměru je minové pole – jedna chyba a hrozí neplatná výpověď i spor o odstupné. Dohoda, výpověď, okamžité zrušení, cizinci i hromadné propouštění na jednom místě. Co musí hlídat zaměstnavatel a čeho se má domáhat zaměstnanec?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

ocení, že v budoucnu budou moci opět vyrazit na teambuildingy svých smluvních partnerů, aniž by jim hrozil postih za výkon nelegální práce.

„Povýšení", jak to nazývá důvodová zpráva, výkonu práce v pracovní době na jeden z definičních podznaků závislé práce má rovněž na první pohled racionální základ. Zaměstnavatel zpravidla má pravomoc zaměstnancům určit, kdy mají být přítomni na pracovišti a být připraveni k výkonu práce. Ačkoli je však úprava definice závislé práce provázána s komplexnějšími změnami týkajícími se platforem, tato změna zcela nekoresponduje s jejich charakterem. Kupříkladu řidiči přepravních služeb vykonávají svou činnost tehdy, kdy si v příslušné aplikaci odkliknou, že jsou připraveni k přijímání zakázek. Většinou však mohou stejně snadno tento stav „připravenosti" ukončit. Proto když důvodová zpráva uvádí, že zaměstnanci nemohou „ovlivnit čas (a místo) výkonu práce", zcela to platformovému zaměstnávání, potažmo dalším proudům moderního zaměstnání, neodpovídá. To však vede k mnohem širší debatě o definici pracovní doby a místa výkonu práce v pracovněprávních předpisech.

Naopak osobní výkon práce zaměstnancem má být z definičních znaků závislé práce přesunut do nového § 2a zákoníku práce, který bude definovat podmínky, za nichž má být závislá práce vykonávána. Tato změna je v rozporu s chápáním závislé práce judikaturou[8] i odbornou literaturou.[9] Výkon určité činnosti osobně je jedním z klíčových znaků zejména při posuzování nelegálního zaměstnávání, kdy volná zastupitelnost jedné osoby zpravidla značí spíše obchodní než skrytě pracovněprávní vztah. Zkratkovité odůvodnění této změny v důvodové zprávě přesvědčivé argumenty nenabízí.

Závěr

Lze shrnout, že cílem zákona o platformové práci je poskytnutí vyšší míry jistoty osobám, které pro platformy vykonávají jejich hlavní činnost. Jak vyplývá z recentních rozhodnutí nejen českých, ale i jiných soudů členských států Evropské unie, většina pracovníků digitálních platforem znaky závislé práce naplní.

Lze očekávat, že pokud bude status platformových pracovníků jako zaměstnanců skutečně vymáhán, dojde k transformaci vztahů mezi platformami a těmito pracovníky. Dosavadní volnost, která panovala na obou stranách tohoto vztahu, v mnohém značící výhody i nevýhody zároveň, bude nahrazena poměrně rigidním pracovněprávním vztahem. Nicméně bude rozhodně zajímavé sledovat, jak se s tím jednotlivé platformy popasují.

Změna definice závislé práce je pozitivní změnou v tom rozsahu, v jakém konkretizuje vztah nadřízenosti a podřízenosti mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Od této změny si lze slibovat posuzování naplnění znaků práce v tom směru, v jakém to je skutečně relevantní. Jako nesystémový krok však je nutné označit odstranění znaku osobního výkonu práce jako znaku závislé práce, neboť jde bezpochyby o jeden z klíčových aspektů pracovněprávních vztahů.

Mgr. Daniel Říha, advokátní koncipient
GLATZOVA s.r.o., advokátní kancelář

GLATZOVA
DEFINING EXCELLENCE

Poznámky:

1. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/970 ze dne 10. května 2023, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování.
2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2831 ze dne 23. října 2024 o zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platformy.
3. Návrh zákona byl dne 26. března 2026 zveřejněn v informačním systému VeKLEP a postoupen do meziresortního připomínkového řízení.
4. V posouzení tohoto kritéria bude jistě nápomocná judikatura Soudního dvora Evropské unie ve věcech Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15) nebo Airbnb Ireland (C-390/18).
5. Důvodová zpráva hovoří o existenci indicií, že znaky závislé práce jsou naplněny.
6. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
7. Ostatně výkon práce podle pokynů zaměstnavatele byl již v minulosti odbornou literaturou označován spíše jako půl znak, když tato skutečnost nemá značný významový rozdíl oproti vztahu podřízenosti/nadřízenosti (viz komentář k § 2 zákoníku práce, PICHRT, J. a kol. Zákoník práce. Praktický komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer)
8. Kupříkladu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. prosince 2025, sp. zn. 22 Ads 168/2025.
9. TKADLEC, Matěj. 2.1 Osobní výkon práce. In: TKADLEC, Matěj. Postavení zaměstnance v měnícím se světě závislé práce se zaměřením na digitální platformy. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2024, s. 23.

PORTOS

Založeno na právu.
Postaveno na důvěře.

Strategic
Legal Advisory

Když formální trestnost nestačí: co přinesl nález IV. ÚS 455/26 k subsidiaritě trestní represe

Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 455/26 opět připomněl, že v případě formálního naplnění znaků trestného činu není automaticky namístě užití prostředků trestního práva. Jádrem rozhodnutí je ústavní požadavek, aby trestní soudy v hraničních případech pečlivě posuzovaly společenskou škodlivost činu a uvážily, zda nepřichází v úvahu jiná odpovědnost podle jiného právního předpisu (zejména prostředky soukromého práva) a proč právě trestní právo je nezbytné pro ochranu porušeného či ohroženého zájmu. Bez tohoto ústavně souladného postupu totiž hrozí nežádoucí nadužívání trestního práva (tzv. hypertrofie trestní represe).

Recentní nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 455/26 ze dne 25. března 2026 vyslovil porušení ústavního principu subsidiarity trestní represe podle článku 4 odst. 4 a článku 39 Listiny základních práv a svobod a zrušil příslušná ústavní stížností napadená rozhodnutí obecných soudů. V projednávaném předchozím řízení se trestní soudy zabývaly jednáním stěžovatele při potyčce s poškozenou, za něž stěžovatele shledaly vinným trestným činem (zločinem) vydírání spáchaným se zbraní (dle ust. § 175 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku). Stěžovateli byl uložen trest odnětí svobody v době trvání dvou let s podmíněným odkladem výkonu na zkušební dobu tří let a rovněž trest vyhoštění na dobu tří let.

Jednání vyhodnocené trestními soudy jako zločin vydírání spočívalo v tom, že v srpnu 2024 se stěžovatel v pražském obchodě s konopnými produkty dostal do sporu s poškozenou, která po vstupu do prodejny začala mobilním telefonem natáčet vnitřní prostory prodejny, resp. tam nabízené zboží (dle svých slov chtěla pořídit „vtipné video“). Stěžovatel stojící za pultem se proti tomuto ihned ohradil. Požádal poškozenou, aby s natáčením přestala a prodejnu opustila. Poškozená však na výzvu stěžovatele nereagovala a nepřestala s natáčením ani poté, co na ni stěžovatel hodil malou poloprázdnou láhev vody. Stěžovatel poté vytáhl zpoza pultu baseballovou pálku. Nejprve do poškozené baseballovou pálkou strčil, poté se pálkou rozmáchl (s výzvou k opuštění prodejny). Jakmile poškozená opustila prostory prodejny, stěžovatel se otočil zpět k pultu, avšak poškozená opět vstoupila do prodejny a sdělila stěžovateli, že zde končí. Stěžovatel reagoval tak, že se rozmáchl, a pálka narazila do dveří, u nichž stála poškozená.

Trestní soudy přitom nesouhlasily s obhajobou stěžovatele, že při zmíněném jednání vůči poškozené chránil svá osobnostní práva, neboť poškozená bez jeho svolení zachycovala jeho podobu. Podle závěru obecných soudů měla poškozená natáčet pouze zboží v prodejně a nikoli stěžovatele. Soudy dále uzavřely, že v daném případě nešlo ze strany stěžovatele o nutnou obranu, neboť poškozená zachytila jeho obličej až ve chvíli, kdy se proti ní ohánět baseballovou pálkou. Chování poškozené sice podle soudů nebylo ideální (bylo dokonce drzé, arogantní a provokativní), ale stěžovatel reagoval přehnaně, a i kdyby přece jen poškozená zasáhla do jeho osobnostních práv, ze strany stěžovatele se jednalo o reakci zcela zjevně nepřiměřenou. Nadto trestní soudy přičetly stěžovateli k tíži, že již v minulosti hrozil jinému zákazníkovi obdobným způsobem (kdy daný případ skončil odpovědností za přestupek) a že na českém území pobývá bez pobytového oprávnění, a tedy nerespektuje společenská a právní pravidla.

Ústavní soud primárně konstatoval, že trestní soudy formálně správně vyhodnotily stěžovatelovo jednání jako trestný čin vydírání (§ 175 trestního zákoníku), neboť stěžovatel nutil poškozenou, aby přestala s natáčením prodejny, a tuto výzvu učinil se zbraní (baseballovou pálkou), a tedy pohrůžkou násilí nutil jiného, aby něco opominul, to vše se zbraní. Ústavní soud též přisvědčil trestním soudům v závěru, že v daném případě se ze strany stěžovatele nejednalo o nutnou obranu, neboť jednání stěžovatele se vymykalo okolnostem případu a přesahovalo hranice nezbytného.

Kde se však Ústavní soud s obecnými soudy názorově rozchází, je otázka míry společenské škodlivosti předmětného jednání odůvodňující užití prostředků trestního práva. Zdůraznil nežádoucí situaci tzv. hypertrofie trestní represe, tedy nadužívání trestního práva a jeho uplatňování v případech, kdy postačuje toliko mírnější právní odpovědnost, a připomněl, že přestože současný trestní zákoník vychází z formálního pojetí trestného činu, nelze opomenout materiální korektiv v podobě zásady subsidiarity trestní represe, zakotvené v ust. § 12 odst. 2 trestního zákoníku. Trestní odpovědnost je tak vyhrazena pouze pro nejzávažnější společensky škodlivé případy, u nichž nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu, a trestní právo je tedy nejzazším, krajním prostředkem ochrany zájmů celospolečenského významu (tzv. princip ultima ratio). V principu subsidiarity trestní represe se pak odráží obecnější ústavní princip proporcionality ve smyslu článku 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

Ústavní soud vyvodil, že společenskou škodlivost musí trestní soudy zkoumat z jejich ústavní povinnosti, a to v každém případě, kdy okolnosti indikují nepatrnou, nízkou společenskou škodlivost (bod 23. nálezu). V případech hraničních pak soudy musí pečlivě zvážit užití jiné odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Výslovně zde Ústavní soud poukazuje na případy vzešlé z poměrů soukromého práva (bod 24. nálezu) se silným soukromoprávním základem, neboť

případné spory z takovýchto poměrů se řeší právě prostředky soukromého práva, a je tedy ústavně nepřípustné, aby stát prostředky trestního práva prosazoval soukromá subjektivní práva a zájmy za jednotlivce. Převažující soukromoprávní povaha však bez dalšího užití trestního práva nevylučuje, vše tak závisí na konkrétních okolnostech případu. V případech, kde je odpovědnost za protiprávní jednání kompletně vystižena v jiném právním předpise, není užití trestního práva namístě. Zásady subsidiarity trestní represe je přitom nutno dbát při každém okamžiku trestního rozhodování.

Pro případ stěžovatele Ústavní soud považuje za podstatné, že argumentace trestních soudů k nutnosti potrestání stěžovatele prostředky trestního práva s ohledem na jeho předchozí obdobné jednání je lichá, neboť užití trestního práva nelze odůvodnit přestupkovou recidivou (až na některé případy). Nezabýváním se společenskou škodlivostí činu důkladněji porušily soudy princip subsidiarity trestní represe. Ústavní soud uzavřel, že jednání kladené stěžovateli za vinu bylo soukromým sporem dvou osob, kde bylo použito násilí, avšak bez větších následků; pro širší kontext je nutno brát v úvahu také jednání poškozené, která stěžovatele ignorovala, opakovaně nedbala jeho žádostí a výzev a značně přispěla k eskalaci celé situace. Nižší společenské škodlivosti též nahrává fakt, že stěžovatel nehrozil poškozené způsobením újmy na zdraví či na životě, ale svým jednáním se pouze snažil docílit, aby přestala natáčet video na mobilní telefon a opustila prodejnu. Případ stěžovatele byl tak optikou trestního práva hraniční a podle toho k němu měly trestní soudy přistupovat.

S rámcem vymezeným Ústavním soudem koresponduje i judikatorní uchopení subsidiarity v praxi Nejvyššího soudu: Stanovisko trestního kolegia sp. zn. Tpjn 301/2012 (R 26/2013 tr.) ze dne 30. ledna 2013 zdůrazňuje, že subsidiarita je zásadou, kterou je třeba aplikovat nikoli přímo, ale v zásadě jen prostřednictvím právních institutů a jednotlivých norem trestního práva, a že společenskou škodlivost je třeba hodnotit v konkrétním posuzovaném případě u každého spáchaného méně závažného trestného činu ve vztahu ke kritériím uvedeným v ust. § 39 odst. 2 trestního zákoníku.

Nález IV. ÚS 455/26 tedy posiluje význam subsidiarity jako reálného korektivu v situacích, kdy je trestní kvalifikace formálně možná, avšak materiální důvod pro trestní odpovědnost je oslaben specifickými okolnostmi případu. Pro praxi to znamená zvýšený důraz na to, aby soudy dostatečně zohlednily při svém rozhodování zvláštní okolnosti zeslabující škodlivost činu, vodítkem jim při tomto může být ust. § 39 odst. 2 trestního zákoníku, kde zákonodárce poskytuje demonstrativní výčet kritérií pro posouzení povahy a závažnosti činu. Jedná se ovšem o výčet toliko demonstrativní a jednotlivé okolnosti daného případu budou mít pochopitelně pokaždé v širším kontextu předmětného jednání různou váhu.

Podle Šámala[1] je zásadu subsidiarity trestní represe nezbytné zvažovat především při posuzování účelnosti kriminalizace nových společensky škodlivých jednání a také zásada působí proti snahám o snížení věkové hranice trestní odpovědnosti či zpřísňování trestních sankcí. Autorka tak má za to, že s ohledem na dnešní vývoj technologií (zejména umělé inteligence) bude hrát subsidiarita trestní represe nemalou roli při posuzování jednání spojeného s užitím moderních technologií – např. sextortion, různé deepfake či AI podvody.

V souvislosti s nálezem Ústavního soudu je samo sebou nutno mít na zřeteli též druhou stranu mince, kterou by představoval druhý extrém oproti nadužívání trestního práva. Jistě by se daly najít případy, kdy trestní právo naopak užito být mělo, avšak nebylo, resp. užito bylo, avšak s velmi mírným výsledkem (mírným potrestáním pachatele). Notorietou v tuzemském prostředí jsou nízké tresty ukládané pachatelům trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Zvlášť citlivými také obecně mohou být případy genderově podmíněného násilí. Možný negativní dopad v důsledku nálezu může spočívat ve skutečnosti, že nelze předem definovat hraniční případ z hlediska nízké společenské škodlivosti, která je zcela závislá na okolnostech případu, a proto může být obdobné jednání různými soudci posouzeno odlišně.

Rovněž zůstává otázkou, jak obecné soudy v aplikační praxi s nálezem naloží, avšak jistým je, že pro ústavně souladné rozhodnutí soudům nepostačuje toliko formálně podřadit skutek pod příslušnou skutkovou podstatu trestného činu, ale transparentně a důsledně zohlednit zásadu subsidiarity trestní represe s ohledem na specifické okolnosti případu a tuto promítnout do odůvodnění svého rozhodnutí.

Mgr. Markéta Šimáně, advokátní koncipientka Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

[1] ŠÁMAL, Pavel. Subsidiarita trestní represe ve vztahu k jednotlivým skutkovým podstatám trestných činů v trestním zákoníku. Trestněprávní revue, 2010, č. 5, s. 133–140.

Prodloužení zkušební doby ze zákona po flexinovele

Zaměstnavatelé si mohou od účinnosti tzv. flexinovely zákoníku práce,[1] tj. od 1. 6. 2025, ujednat se zaměstnanci za trvání zkušební doby její prodloužení, a to v rámci jejích maximálních limitů (tj. 4 měsíce ode dne vzniku pracovního poměru, resp. 8 měsíců u vedoucích zaměstnanců).[2]

Zkušební doba se vedle dohody prodlužuje i automaticky, pokud nastanou zákonem předvídané skutečnosti. Ze zákona se takto prodlužuje zkušební doba o pracovní dny zaměstnance, v nichž během zkušební doby neodpracoval celou směnu z důvodu překážky v práci, čerpání dovolené nebo neomluveného zameškání práce.

I takto poměrně jasné zákonné ustanovení i nadále vyvolává některé praktické otázky, a muselo tak být podrobeno jak výkladu Nejvyššího soudu, tak stanoviskům expertů, z nichž některé rozebíráme dále.

Více směn v jeden den

Flexinovela přinesla poměrně zásadní legislativní upřesnění, když do ustanovení § 35 zákoníku práce doplnila, že se v případech zákonného prodloužení zkušební doby prodlužuje zkušební doba o pracovní dny, a zákonodárce tak snad provždy učinil přítrž debatám o tom, zda je zkušební doba prodlužována o dny kalendářní, nebo pracovní.

Nevyřešila se tím ale jiná otázka, jíž se už dříve zabývalo Kolegium expertů Asociace pro rozvoj kolektivního vyjednávání a pracovních vztahů („AKV"). Konkrétně jde o případy, kdy zaměstnavatel rozvrhne zaměstnanci na konkrétní den 2 směny (například jednu brzy ráno a druhou večer), z nichž jednu zaměstnanec odpracuje, avšak druhou už ne (např. ji zmešká z důvodu dočasné pracovní neschopnosti). Vyvstává v této souvislosti otázka, co se považuje v daném případě za „pracovní den, ve kterém zaměstnanec neodpracoval celou směnu". Postačí, když daný den zaměstnanec odpracuje alespoň jednu celou směnu, a zkušební doba se v takovém případě neprodlouží, nebo musí odpracovat všechny na ten den nařízené směny? A jde o kalendářní den, nebo (jakýchkoliv) 24 hodin po sobě jdoucích?

Kolegium expertů AKV došlo ve svém stanovisku[3] k závěru, že pro účely prodloužení zkušební doby se počítají jednotlivé směny zameškané zaměstnancem během zkušební doby a že „zvolená formulace nevytváří žádný speciální časový rámec, ve kterém se má zameškání celé směny zaměstnancem posuzovat (kalendářní den nebo 24 hodin po sobě jdoucích), ale směřuje k počtu a povaze dnů, o které se zkušební doba prodlužuje."

Jinými slovy, kolik (celých) směn zaměstnanec zmešká, o tolik směn (resp. pracovních dnů) se prodlouží zkušební doba. Délka směny přitom nehraje roli – může se tak stát, že zaměstnanec zmešká směnu v délce 6 hodin, avšak zkušební doba mu bude prodloužena o pracovní den, ve kterém má odpracovat dvanáctihodinovou pracovní směnu.

Ve výše uvedeném případě by tak k prodloužení zkušební doby dojít mělo. Jednu směnu zaměstnanec zmeškal, a proto by mělo dojít k prodloužení zkušební doby o jednu směnu (jeden celý pracovní den). Podmínkou ale je, že půjde o dvě samostatné směny, z nichž alespoň jednu zaměstnanec zmeškal celou. Pokud by šlo o jednu směnu (např. pouze přerušenou přestávkou v práci), k prodloužení zkušební doby by nedošlo, protože by nebyla splněna podmínka, že se zkušební doba prodlužuje pouze v případě zmeškání celé směny.

Překážky v práci na straně zaměstnavatele

K Nejvyššímu soudu se v nedávné době dostal případ,[4] ve kterém se řešila otázka překážek v práci na straně zaměstnavatele jako zákonného důvodu pro prodloužení zkušební doby. Se zaměstnankyní byla ujednána zkušební doba v délce tří měsíců, která běžela ode dne nástupu do práce dne 1. 9. 2023. Zaměstnankyně v průběhu zkušební doby čerpala dva dny dovolené. Zaměstnavatel následně 1. 12. 2023 vyhotovil písemné zrušení pracovního poměru ve zkušební době, avšak zaměstnankyni jej řádně nedoručil. Poté zaměstnavatel již nepřiděloval zaměstnankyni práci, neboť měl za to, že pracovní poměr zaměstnankyně skončil. Zaměstnankyně ale dne 18. 12. 2023 zaměstnavateli oznámila, že trvá na dalším zaměstnání. Zaměstnavatel následně vyzval zaměstnankyni k nástupu do práce a bezprostředně po nástupu, dne 22. 2. 2024, jí předal zrušení pracovního poměru ve zkušební době.

Nejvyšší soud se v této souvislosti zabýval otázkou, zda se zkušební doba sjednaná v pracovní smlouvě prodlužuje také o dobu celodenních překážek v práci na straně zaměstnavatele spočívajících v tom, že zaměstnavatel zaměstnanci nepřiděluje práci v důsledku svého (nesprávného) přesvědčení, že pracovní poměr již skončil.

Nejvyšší soud v tomto ohledu zdůraznil, že zkušební doba se prodlužuje jak o dobu celodenních překážek v práci na straně zaměstnance (§ 191–205 zák. práce), tak o dobu celodenních překážek v práci na straně zaměstnavatele (§ 207–210 zák. práce), přičemž takovou překážkou na straně zaměstnavatele je i situace, kdy zaměstnavatel nepřiděluje zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy. Podle Nejvyššího soudu „o překážku v práci jde bez ohledu na to, zda nemožnost přidělovat práci byla způsobena objektivní skutečností, popřípadě náhodou, která se zaměstnavateli přihodila, nebo zda ji zaměstnavatel sám svým jednáním způsobil (případné zavinění zaměstnavatele zde rovněž nemá význam)."

Nejvyšší soud se tak přiklonil k jazykovému výkladu ustanovení § 35 zákoníku práce v tom smyslu, že prodloužení zkušební doby způsobí jakákoliv překážka v práci, ať už na straně zaměstnance či zaměstnavatele, a není proto důvod jeho obsah vykládat restriktivně nebo ve prospěch pouze jedné strany pracovněprávního vztahu. Zvlášť když v průběhu takové překážky v práci v podobě nepřidělování práce nedochází k naplnění účelu zkušební doby, tj. k oboustrannému ověření, zda výkon práce ve sjednaném pracovním poměru stranám vyhovuje. V posuzovaném případě tak Nejvyšší soud uzavřel, že k prodloužení zkušební doby došlo a zrušení pracovního poměru ve zkušební době tak zaměstnavatel předal zaměstnankyni včas.

Na druhou stranu je otázkou, zda by Nejvyšší soud posoudil případ stejně, kdyby se ukázalo, že zaměstnavatel nebyl v dobré víře, že pracovní poměr již skončil, či pokud by dokonce záměrně využíval nepřidělování práce k „umělému" prodlužování zkušební doby. V takovém případě by mohlo jít o zneužití práva, kterému by nemusela být poskytnuta stejná ochrana, a výsledek takového případu by mohl vyznít ve prospěch zaměstnance.

Uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu logicky navazuje na dlouhodobě zastávaný názor Kolegia expertů AKV. To už ve stanovisku z března roku 2025[5] vyslovilo názor, že právní úprava prodloužení zkušební doby dopadá i na (celodenní) neplacené volno. Jde totiž o nepojmenovanou jinou důležitou osobní překážku v práci na straně zaměstnance dle ustanovení § 199 zákoníku práce, přičemž pokud z důvodu takové překážky zaměstnanec zameškal v práci celou směnu, dojde ze zákona k prodloužení zkušební doby.

Počítání běhu zkušební doby

Závěrem připomeňme, že běh zkušební doby se řídí speciálními pravidly obsaženými v zákoníku práce, na což se v praxi často zapomíná. Podle § 605 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, začíná doba běžet dnem, který následuje po skutečnosti rozhodné pro její začátek, a je-li určena podle týdnů, měsíců nebo let, tak končí dnem, který se s takovým počátečním dnem shoduje. Před tímto ustanovením má ale v pracovněprávních vztazích přednost speciální ustanovení § 333 zákoníku práce, podle něhož běh doby začíná už prvním dnem sjednané doby. Je-li tedy například ujednána čtyřměsíční zkušební doba běžící ode dne nástupu 1. března (a nedojde-li v průběhu zkušební doby k jejímu prodloužení), bude posledním dnem zkušební doby 30. června. U běhu (nejen) zkušební doby navíc neplatí pravidlo, které § 607 občanského zákoníku stanoví pro běh lhůt, tj. že připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty až nejbližší pracovní den. Oproti tomu (zkušební) doba může o víkendu nebo ve svátek skončit a uvedeným způsobem se neprodlužuje. Pokud by například připadl konec zkušební doby na neděli a zaměstnavatel předal zrušení pracovního poměru zaměstnanci ve zkušební době druhý den v pondělí, bylo by takové zrušení pracovního poměru neplatné.

Mgr. Martin Jirsa, advokát
LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITÉ
LAWYERS

Poznámky:

1. Zákon č. 150/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
2. Srov. § 35 odst. 4 zákoníku práce.
3. Srov. Výkladové stanovisko XXXVI./3. Způsob prodloužení zkušební doby (po flexinovele) přijaté na jednání Kolegia expertů AKV v Mladé Boleslavi dne 10. 3. 2025.
4. Srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 6. 2026, sp. zn. 21 Cdo 18/2026.
5. Srov. Výkladové stanovisko XXXVI./2. Prodloužení zkušební doby a neplacené volno přijaté na jednání Kolegia expertů AKV v Mladé Boleslavi dne 10. 3. 2025.

online

Marketing a akvizice klientů s podporou AI

Přestaňte čekat, až vás někdo doporučí. AI dnes vytvoří obsah, zacílí reklamy i zkvalifikuje leady a postaví marketingový systém, který klienty přivádí sám. Od strategie a tvorby obsahu po placenou akvizici a měření ROI, celé pro právní praxi. Jak zajistit stálý přísun klientů bez hodin strávených psaním?

Další **online konference a semináře**
naleznete na www.epravo.cz

Vnitroskupinové služby pod drobnohledem: co přináší návrh přepracované kapitoly VII Směrnice OECD

OECD v červnu zveřejnila návrh přepracované kapitoly VII Směrnice o převodních cenách. Nejde o revoluci v základních principech, ale o snahu poskytnout praktičtější návod, jak testovat a prokazovat existenci služby, její přínos a tržní cenu. Právě v těchto otázkách vznikají v české praxi časté spory mezi daňovými poplatníky a finanční správou. Právě proto může být úprava kapitoly VII Směrnice OECD významnou událostí.

Co OECD navrhuje a proč

Draft, který OECD připravila k veřejné diskusi, reaguje na rostoucí význam přeshraničních služeb a propojuje kapitolu VII důsledněji s pravidly přesného vymezení transakce podle kapitol I až III Směrnice OECD. Současně doplňuje v některých oblastech podrobnější výklad a nové příklady. OECD však zároveň výslovně uvádí, že návrh nemá měnit obecné principy týkající se vnitroskupinových služeb.

V červenci proběhla veřejná konzultace a OECD sbírá zpětnou vazbu od odborné veřejnosti. Projednání připomínek je plánováno na listopad. Dokument proto zatím není konečným upraveným zněním kapitoly VII a v tuto chvíli ho nelze považovat za účinné ani závazné pravidlo, neboť se jeho obsah může dále změnit. Konečné znění upravené kapitoly VII Směrnice OECD zcela jistě ještě dozná určitých změn. Zásadní principiální změny však nejsou příliš pravděpodobné.

Od faktury k prokázání skutečného plnění

Nejdůležitější posun spočívá v důrazu na skutečný obsah transakce a jeho prokázání. Označení platby jako management fee, existence smlouvy ani faktura samy o sobě neprokazují, jaké činnosti byly vykonány, kdo je poskytl a komu vznikl prospěch. Analýza obsahu služeb má vycházet ze skutečného jednání stran, vykonávaných funkcí, použitých aktiv, nesených rizik a ekonomických okolností.

V rámci benefit testu je třeba posoudit, zda příjemce z plnění získal nebo zda mohl při sjednání služby rozumně očekávat ekonomický či obchodní přínos, za který by nezávislý podnik zaplatil nebo který by si zajistil vlastními kapacitami. Rozhodující není pouze výsledek známý zpětně: rozumně očekávaný přínos může existovat, i když se nakonec plně neuskuteční. Naopak náklady na akcionářské činnosti, skutečně duplicitní služby nebo pouhé vedlejší výhody plynoucí z členství ve skupině zpravidla nelze dle předkládaného textu přenášet na ostatní společnosti.

Cena není automaticky „náklady plus pět procent“

Návrh rozlišuje přímou fakturaci konkrétnímu příjemci a nepřímou alokaci společných nákladů. U nepřímého přístupu musí alokační klíč přiměřeně odrážet očekávaný prospěch příjemců, být používán konzistentně a nesmí vést k dvojímu či neúplnému rozdělení nákladů. Současně je nutné určit, které náklady skutečně souvisejí se službou a které představují průběžné náklady, tedy pass-through costs, u nichž se přirážka podle okolností neuplatní.

Metoda nákladů a přirážky není dle předkládaného textu povinným řešením pro každou službu a zisková přirážka není automatická. Stejně tak pětiprocentní přirážka ze zjednodušeného režimu OECD není univerzálním bezpečným přístavem, který platí u všech vnitroskupinových služeb. Zároveň ale návrh nemění část kapitoly týkající se služeb s nízkou přidanou hodnotou. Ta zůstává v aktuálním diskutovaném textu beze změn. Zároveň ale dle diskutovaného textu nelze zjednodušený režim platný pro služby s nízkou přidanou hodnotou bez dalšího použít na všechny administrativní, manažerské či technické činnosti.

Co to znamená pro české společnosti

České daňové subjekty musí stále odděleně prokázat tři otázky: že služba byla skutečně poskytnuta, že náklad souvisí s dosažením, zajištěním a udržením zdanitelných příjmů podle § 24 odst. 1 ZDP a že cena odpovídá principu tržního odstupu podle § 23 odst. 7 ZDP. Na tom diskutovaná úprava Směrnice OECD nic nemění.

Největší význam v tomto ohledu nadále mají průběžně vznikající důkazy: e-maily, zápisy z jednání, reporty, výstupy jednotlivých služeb, evidence času, popis očekávaného přínosu, struktura nákladové základny, zdůvodnění alokačního klíče a způsobu stanovení ceny a další důkazní prostředky.

České daňové subjekty by však již nyní měly prověřit, zda smlouvy odpovídají realitě a zda umějí doložit přínos nakupovaných služeb. Stejně tak je důležité prověřit, zda nákladové základny neobsahují akcionářské, duplicitní či nepřiřaditelné položky, zda alokační klíče sledují prospěch příjemců a zda zvolená metoda i přirážka mají ekonomické odůvodnění.

Návrh upraveného znění kapitoly VII Směrnice OECD sám o sobě pro české daňové subjekty nepřináší zásadní změny týkající se vnitroskupinových služeb. Jako takový není důvodem k okamžité změně cenové politiky. Zároveň však je vhodným testem robustnosti současného nastavení převodních cen a jeho další vývoj je zcela jistě třeba sledovat, neboť služby představují zásadní oblast vnitroskupinových transakcí.

Ing. Martin Koldinský, partner, soudní znalec
Rödl

RÖDL

EVERSHEDS SUTHERLAND

Eversheds Sutherland - globální advokátní kancelář

Zakládáme si především na vysoké kvalitě námi poskytovaných služeb

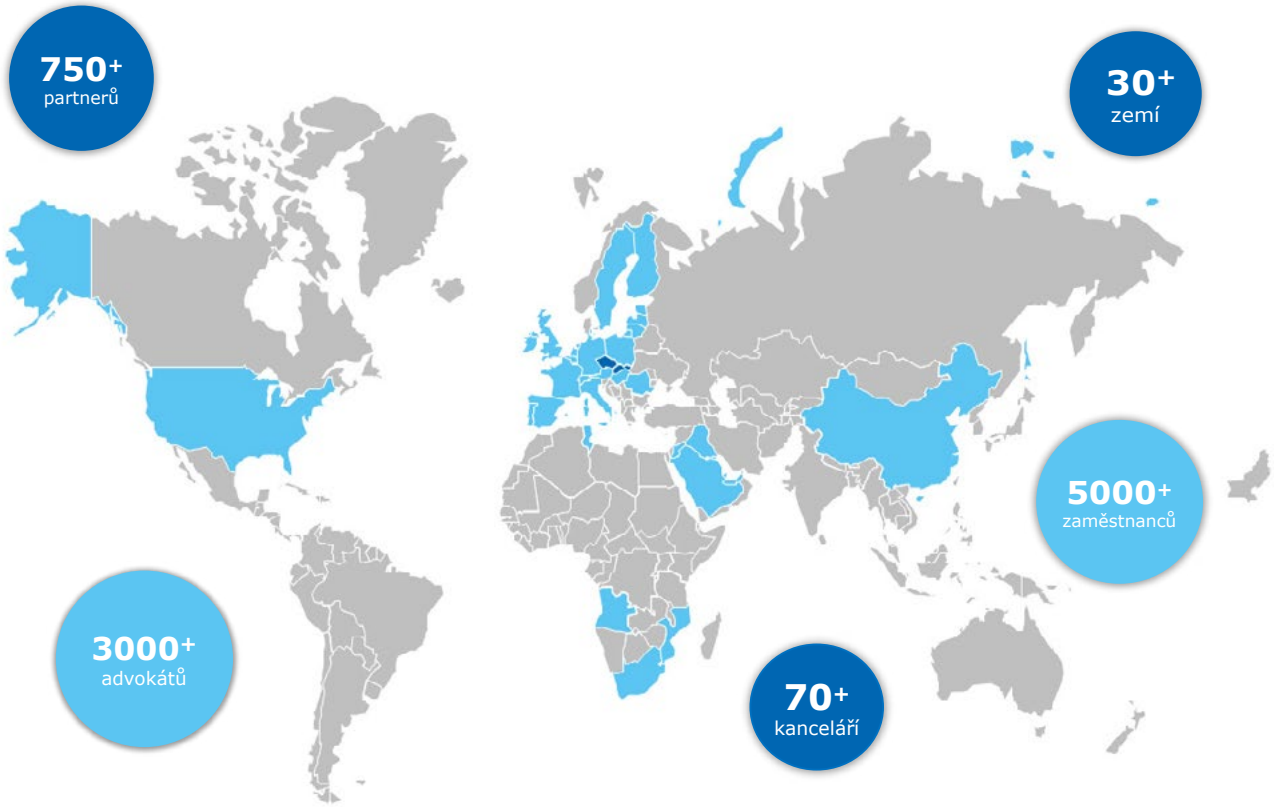

Eversheds Sutherland Česká republika a Slovensko

2 kanceláře v Praze a Bratislavě

22 let zkušeností

50+ právníků

2021 právnická firma roku

2022 právnická firma roku

2023 právnická firma roku

2024 právnická firma roku

2025 právnická firma roku

TOP RANKED Chambers Europe 2022

Chambers TOP RANKED Europe 2023

Chambers TOP RANKED Europe 2024

Chambers TOP RANKED Europe 2025

Chambers TOP RANKED Europe 2026

+420 255 706 500 | praha@eversheds-sutherland.cz | www.eversheds-sutherland.cz

Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy

Tématem tohoto článku je nastínění úlohy pravidel sportovní hry z hlediska posuzování odpovědnosti sportovce za škodu, za způsobení zranění či úmrtí jiné osobě, a to jak z hlediska trestní odpovědnosti, tak z hlediska odpovědnosti civilní. Sport je významnou součástí společnosti, ale jde současně často o aktivitu zvýšeně rizikovou a není žádoucí, aby oblast sportu byla oddělena od oblasti právní a zůstala tedy právem neregulovaná. Na druhé straně je však zřejmé, že poškození zdraví způsobené útokem na ulici by nemělo být stavěno na roveň zranění způsobenému ve sportovním utkání, kdy oba subjekty, jak útočník, tak poškozený, si jsou vědomy rizika, které podstupují. Cílem tohoto příspěvku je tedy zhodnotit relevanci sportovních pravidel, resp. jejich porušení při sportovním utkání, jako předpokladu pro vznik odpovědnosti podle norem občanského nebo dokonce trestního práva.

Význam sportu a odpovědnost ve sportu

Sport zaujímá ve společnosti významnou roli, a to zejména ekonomickou, výchovnou, zdravotní a sociální. I přes právě uvedené je však v právním řádu České republiky problematika sportu značně opomíjena, řada otázek zůstává neřešena a odpovídající řešení musí být dovozováno až soudním výkladem, což není z hlediska právní jistoty subjektů působících v oblasti sportu žádoucí situace.[1] Na úrovni zákonné úpravy je sport v České republice regulován pouze částečně, a to především na základě zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, v platném znění.[2] Uvedený zákon již podle svého názvu neaspiruje na právní úpravu sportu jako celistvé oblasti, ale zaměřuje svoji pozornost zejména na dílčí segmenty týkající se sportu, jako je jeho institucionální zabezpečení orgány státní správy a územně samosprávnými celky a způsob podpory sportu ze strany státu. Zcela stranou tak v této právní úpravě zůstává například právě oblast odpovědnosti ve sportu.

S ohledem na výše zmíněnou absenci specifických ustanovení právních předpisů upravujících odpovědnost při sportovní činnosti se tedy uplatní obecná občanskoprávní a trestněprávní úprava odpovědnosti. Aby došlo ke vzniku odpovědnosti za sportovní činnost (například úraz), musí být vždy naplněn základní předpoklad, kterým je porušení právní povinnosti škůdcem. V důsledku

neexistence speciální zákonné úpravy odpovědnosti za sportovní činnost se tak do popředí dostává při posuzování protiprávnosti jednání otázka, zda jednání spočívající v použití sportovními pravidly nedovoleného způsobu hry (např. fauly) je třeba považovat za jednání porušující povinnosti stanovené zákonem.

Sportovní pravidla

Sportovním pravidlem lze rozumět objektivně existující pravidlo chování v rámci konkrétního sportovního odvětví, jehož dodržování je v rámci výkonu takového sportovního odvětví vyžadováno a jehož porušení je v rámci takového sportovního odvětví sankcionováno subjekty za tímto účelem zřízenými (zejména rozhodčí, disciplinární komise apod.). Jinak vyjádřeno, sportovní pravidla stanoví, co je povoleno, co je zakázáno a jaké následují tresty, které se odbývají zpravidla přímo ve hře, popřípadě i mimo samotný zápas formou disciplinárního řízení. Účelem sportovních pravidel je stanovit soupeřům rovné podmínky a chránit zdraví hráčů před zákroky, které zpravidla či alespoň občas vedou ke zranění.[3]

Sportovní normy jsou pravidlem chování při sportovním utkání a jsou tak určitou paralelou norem právních, byť zpravidla postrádají některé z jejich charakteristických prvků, zejména vynutitelnost jejich dodržování státem.[4] Z hlediska právní závaznosti se jedná o vnitřní předpisy sportovních asociací, k jejichž dodržování se sportovci zaváží členstvím v dané sportovní asociaci.

Z hlediska vzniku odpovědnosti za sportovní činnost se objevuje v souvislosti se sportovními pravidly názor, že legitimním očekáváním sportovce je, že tato sportovní pravidla nebudou porušována.[5] Z toho je dovozováno, že porušení pravidel je exces, se kterým sportovec legitimně nepočítal, a tudíž se nepodřídil riziku, že bude zraněn v důsledku porušení pravidel sportovní hry. Škůdce, který sportovní pravidla porušil, v důsledku čehož došlo ke sportovnímu úrazu, by proto měl za tento úraz odpovídat na základě obecných právních předpisů, neboť sportovní pravidla jsou mírou pro obezřetnost, se kterou je nutno k provozování sportu přistupovat. Jinými slovy, pokud škůdce při svém jednání přesáhl limit sportovních pravidel pro daný sport, odpovídá za škodu, kterou svým jednáním způsobil, neboť takové jednání současně představuje porušení prevenční povinnosti podle § 2900 občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb., v platném znění),[6] a tedy porušení právní povinnosti jako jednoho z atributů vzniku odpovědnosti za škodu. Je zřejmé, že přijetí tohoto výkladu by značně zkomplikovalo fungování profesionálního sportu.

Proti této interpretaci soutěžních pravidel naopak stojí ten argument, že součástí všech sportovních pravidel jsou i sankce, které jsou sportovcům za porušení těchto pravidel ukládány. Sportovní činnost tedy porušení pravidel předpokládá, vypořádává se s ním systémem sankcí přímo v rámci hry, a sportovec tudíž porušení pravidel (například faul) musí předpokládat. Jinak vyjádřeno, v případě, kdy fotbalista provede skluz s nataženou nohou na protihráče, aby mu vzal míč, bude se sice jednat o zákrok, který je v rozporu s pravidly, ale bude se současně jednat o zákrok pro fotbal typický a nedochází v jeho důsledku k porušení zákona. Situace by samozřejmě mohla být odlišná, pokud by škůdce zasáhl protihráče úmyslně při přerušené hře s cílem zranit protihráče.

Judikatura českých soudů v oblasti odpovědnosti ve sportu

V důsledku výše zmíněné neexistence zvláštní právní úpravy je pro posuzování odpovědnosti za vznik škody při sportovní aktivitě klíčová rozhodovací činnost soudů, která nastavuje konkrétní pravidla a mantinely pro potenciální odpovědnost v případě porušení sportovních pravidel, v jehož důsledku dojde k újmě na zdraví. Z hlediska české soudní praxe a zaznamenání vývojových trendů ohledně významu sportovních pravidel pro posuzování odpovědnosti za sportovní úrazy jsou významná zejména následující rozhodnutí:[7]

- Rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze dne 29. 7. 2013, č.j. 15 C 9/2012. Jmenovaný soud vyvodil v tomto případě vznik odpovědnosti za škodu na základě zákroku nedovoleného pravidly fotbalu, protože žalovaný jako obránce použil obranný zákrok, tzv. skluz, a netrefil jako první míč, nýbrž nohu protihráče, kterému při tomto zákroku vznikla škoda na zdraví. Podle soudu bylo takové jednání postižitelné nejen v rámci pravidel fotbalu, ale současně představovalo porušení prevenční povinnosti podle § 415 předchozího občanského zákoníku. Tímto měl soud za splněné prokázání porušení právní povinnosti, jako jedné z podmínek vzniku odpovědnosti za škodu. Podle této teorie porušení sportovních pravidel je tedy nutné použití pravidly nedovoleného (zakázaného) způsobu hry vyklá-

online

Holding jako nástroj pro efektivnější podnikání

Holding umí ochránit majetek i zefektivnit daně, přináší ale nové povinnosti a rizika. Kdy se založení vyplatí, jak na to a co obnáší v praxi?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

dat jako jednání odporující zákonné povinnosti počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví (porušení tzv. prevenční povinnosti). V důsledku toho jde o porušení právní povinnosti, jež zakládá odpovědnost za škodu.[8]

- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2015, sp. zn. 25 Cdo 493/2015, ve kterém se soud odklonil od striktního používání teorie porušení sportovních pravidel a dospěl k závěru, že sport je činností, která s sebou nese zvýšené riziko, čehož si musí být jeho účastníci vědomi a musí tak počítat s určitou mírou rizika. Podle Nejvyššího soudu je tak potřeba zkoumat také konkrétní okolnosti daného případu a intenzitu předmětného zákroku či akce. Samotné porušení sportovních pravidel nemůže bez dalšího znamenat porušení prevenční povinnosti stanovené zákonem, ale toto porušení musí mít určitou vyšší intenzitu, tj. musí podstatným způsobem vybočovat z běžného způsobu hry. V případě opačného výkladu by sport (v daném případě fotbal) přestal být atraktivní hrou, neboť hráči by v obavě ze soudních sporů přestali soupeřit, a tím by (tento) sport ztratil zcela smysl.

- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 6. 2015, sp. zn. 8 Tdo 418/2015, podle něhož byl hokejista po fyzickém napadení protihráče hokejkou odsouzen za spáchání přečinu ublížení na zdraví, a to proto, že „zcela vybočil z herních pravidel hokejové hry a surově zaútočil na protihráče v době, kdy nešlo o herní akci, ale mimo ni." Nejvyšší soud tedy posoudil jednání sportovce (hokejisty) jako trestný čin, a to především z toho důvodu, že se jednalo o úmyslné jednání zjevně vybočující z pravidel hry daného sportu. Soud zde přihlížel ke specifikům ledního hokeje jako výrazně kontaktního sportu, při kterém v zápalu hry pravidelně dochází ke zraněním protihráčů. Nicméně vzhledem k tomu, že zranění protihráče bylo způsobeno překročením hranice „rizika ze hry", které každý hokejista podstupuje, došlo ke spáchání trestného činu.

Jak vyplývá z výše uvedeného, odpovědnost ve sportu prošla v judikatuře tuzemských soudů značným vývojem. Za pozitivní lze dle mého názoru považovat, že soudní rozhodovací činnost opustila při posuzování případů vzniku škody při sportovních utkáních kritérium porušení sportovních pravidel coby automatického porušení zákonné prevenční povinnosti. Přestože sport by neměl být vnímán jako privilegovaná činnost nacházející se mimo právní regulaci, lze uvítat, že soudy při posuzování odpovědnosti za vznik úrazu při sportu akcentují povahu sportu jako do jisté míry rizikové činnosti, kdy jsou si jak škůdce, tak poškozený vědomi rizika, které při sportovní činnosti podstupují.

Závěr

Závěrem tohoto příspěvku lze shrnout, že jde o nalezení rozumného a smysluplného propojení sportovních a právních norem tak, aby sport nepřestal být sportem a současně mohla být uplatňována základní pravidla lidského chování i v této sféře.[9] Sportovní klání je svým způsobem mimořádnou událostí, kdy s přihlédnutím k povaze toho kterého sportu dochází vždy k určitému posunu pravidel lidského chování, a přestože ochrana zdraví by neměla být opomíjena, obecný princip opatrnosti by neměl být absolutně povýšen nad ostatní principy sportu, aby nedošlo k zásadní změně jeho povahy.[10] Aktuální tuzemská civilní i trestní judikatura tento moderní trend respektuje a dospívá k závěru, že samotné porušení sportovních pravidel nemusí zakládat ani civilní, ani trestní odpovědnost sportovců za sportovní úrazy. Tím současně není zavírán prostor k tomu, aby zjevné excesy z pravidel sportovního boje (tj. jednání, která z běžného způsobu hry zjevně vybočují či nemají s hrou nic společného) byly postihovány i v občanskoprávní či dokonce trestněprávní rovině.

Mgr. Tomáš Fiala, Ph.D., LL.M., advokát
Vejmelka & Wünsch advokáti, s. r. o.

VEJMELKA & WÜNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

1 Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2017, č.j. 6 Afs 278/2016-54, k daňovému postavení profesionálních sportovců.

2 Dalším vnitrostátním pramenem právní úpravy sportu je zákon o ochraně olympijských symbolik (zákon č. 60/2000 Sb.).

3 Tak Vojtek, P.: Právo a sport, cit. dle ASPI (LIT162936CZ). Srov. rovněž usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2007, sp. zn. 3 Tdo 1355/2006.

4 Tak Sup, M.: Sportovní normy (pravidla) a jiné neprávní prameny pravidel chování sportovce. Právní rádce, 2012, č. 2.

5 Srov. Maisner, M., Doubrava, P., Janák, J., Vlachová, B., Dombrovská, M.: Základy sportovního práva. Praha : C. H. Beck, 2019.

6 Ustanovení § 2900 občanského zákoníku stanoví, že každý je povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.

7 Srov. Károlyi, A., Petrásek, M.: Právní analýza odpovědnosti za škodu, Matzner, J.: Trestní odpovědnost ve sportu (dostupné na www.pravniprostor.cz) a Ciprýn, Š., Plačková, T.: Odpovědnost za úrazy při sportu.

8 Ke stejnému závěru, že každé porušení pravidel sportovního utkání je současně i porušením prevenční povinnosti podle § 415 předchozího občanského zákoníku, dospěl i Okresní soud v Příbrami ve svém rozsudku ze dne 20. 1. 2014, sp. zn. 6 C 215/2012.

9 Tak Vojtek, P.: Právo a sport, cit. dle ASPI (LIT162936CZ).

10 Srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 12. 2017, sp. zn. III. ÚS 2357/15.

KLB LEGAL

Mgr. Vojtěch Láska, LL.M.

JUDr. David Kuboň

Specialisté na kapitálový trh

- Investiční společnosti
- Investiční fondy
- Burza a trh START
- Prospekt cenných papírů
- Compliance

info@klblegal.cz
+420 739 013 183
Letenská 121/8
118 00 Praha 1

www.klblegal.cz

Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic

Digitální ekonomika zásadně proměnila fungování hospodářské soutěže. Vedle tradičních fúzí velkých hráčů se do popředí dostávají tzv. vražedné akvizice, při nichž dominantní podniky skupují inovativní startupy s cílem eliminovat potenciální konkurenci. Tyto transakce často unikají klasické kontrole spojování, což vyvolává otázku, jak na ně reaguje evropské soutěžní právo a jaké nástroje má dnes k dispozici.

Proměna soutěže v digitální ekonomice

Tradiční přístup ke kontrole fúzí vychází z předpokladu, že největší riziko pro hospodářskou soutěž představuje spojení dvou významných konkurentů, které vede ke zvýšení tržní koncentrace. Tento model však v digitální ekonomice naráží na své limity a nepostihuje všechny relevantní formy soutěžního tlaku.

Hodnota podniků zde často nespočívá v jejich aktuálním obratu, ale v uživatelské základně, technologii, přístupu k datům nebo schopnosti rychlé inovace. Tyto faktory mohou být z hlediska budoucí soutěže významnější než samotná současná tržní síla měřená obratem.

To vede k situaci, kdy relativně malé startupy mohou představovat významnou konkurenční hrozbu pro zavedené platformy. Právě tyto podniky se stávají cílem akvizic ze strany velkých technologických hráčů. Z ekonomického hlediska může jít o legitimní investiční strategii, která podporuje inovace a umožňuje jejich škálování. V některých případech však může být motivací eliminace budoucí konkurence ještě před tím, než se plně projeví na trhu.

V odborné literatuře se pro tento jev vžil termín „vražedné akvizice“. Typicky dochází k tomu, že dominantní podnik koupí inovativní startup a jeho produkt následně utlumí, odloží nebo jej integruje do vlastního ekosystému způsobem, který omezuje jeho samostatné konkurenční působení. Výsledkem může být oslabení inovační soutěže a vznik tzv. „kill zones“, tedy oblastí, kde se investorům nevyplatí financovat nové projekty kvůli očekávané reakci dominantních hráčů.

Limity obratových kritérií

Z pohledu práva spočívá hlavní problém v konstrukci pravidel pro kontrolu spojování soutěžitelů. Na unijní úrovni podle nařízení (ES) č. 139/2004[1] i v českém právu dle § 13 zákona č. 143/2001 Sb. je notifikační povinnost založena primárně na obratových kritériích, která mají sloužit jako objektivní a administrativně efektivní filtr.

Tento přístup však předpokládá, že význam transakce koreluje s ekonomickou silou účastníků měřenou obratem. V digitální ekonomice tento předpoklad často neplatí. Startupy v rané fázi vývoje mohou generovat minimální tržby, přesto dispo-

novat zásadním inovačním potenciálem nebo přístupem k unikátním datům.

Pokud cílová společnost nedosahuje stanoveného obratu, transakce zpravidla nepodléhá schválení soutěžního úřadu. To platí i v případech, kdy je její strategický význam zjevný. Typickým příkladem je akvizice komunikační služby WhatsApp společností Meta v roce 2014. Přestože WhatsApp generoval minimální tržby, disponoval rozsáhlou uživatelskou základnou a představoval potenciálně významného konkurenta.

Tato situace odhalila strukturální slabinu systému, který nedokáže zachytit transakce s vysokým inovačním potenciálem, avšak nízkým obratem. Diskuse se proto postupně posouvá k úvahám o alternativních kritériích, například hodnotě transakce nebo strategickém významu cílové společnosti.

Článek 22 a jeho judikatorní korekce

Evropská komise se pokusila tuto mezeru překlenout extenzivním výkladem článku 22 nařízení o kontrole spojování podniků. Tento mechanismus umožňuje členským státům postoupit Komisi k posouzení i transakce, které nesplňují unijní prahové hodnoty.

Komise začala akceptovat postoupení i v případech, kdy transakce nesplňovala ani národní obratová kritéria. Cílem bylo zachytit právě ty akvizice, které by jinak unikly přezkumu, přestože by mohly mít významné dopady na soutěž.

Tento přístup byl testován v kauze Illumina/Grail,[2] kde Komise převzala a následně zakázala akvizici startupu bez relevantního obratu v EU. Ačkoli Tribunál tento postup původně potvrdil, Soudní dvůr EU jej v roce 2024 odmítl.

Soudní dvůr zdůraznil, že článek 22 nelze využívat k obcházení jasně stanovených prahových hodnot, pokud k nim členský stát nemá vlastní pravomoc. Rozhodnutí tak posílilo princip právní jistoty a předvídatelnosti práva, ale zároveň omezilo možnosti Komise flexibilně reagovat na nové typy transakcí v digitální ekonomice.

Současné nástroje regulace

Po omezení výkladu článku 22 se pozornost přesouvá k jiným nástrojům, které mají tento regulační deficit částečně vyrovnat. Nejde přitom o jeden univerzální mechanismus, ale o kombinaci více přístupů.

Významnou roli hraje nařízení č. 2022/1925[3] o digitálních trzích (DMA), které ukládá největším platformám – tzv. gatekeeperům – povinnost informovat Evropskou komisi o zamýšlených akvizicích v digitálním sektoru. Tato povinnost nemá sama o sobě blokovací účinek, ale funguje jako mechanismus včasného varování a umožňuje koordinaci mezi Komisí a národními úřady.

Současně některé členské státy zavádějí tzv. call-in pravomoci, tedy možnost přezkoumat i transakce, které nesplňují obratová kritéria. Tyto nástroje rozšiřují schopnost národních úřadů zasahovat v případech, které by jinak zůstaly mimo jejich dosah. Na druhé straně však vedou k určité fragmentaci právního prostředí v rámci EU a zvyšují regulatorní nejistotu.

Dalším významným nástrojem je ex post kontrola podle čl. 102 SFEU. Soudní dvůr EU v rozsudku Towercast[4] potvrdil, že i dokončená akvizice může být posouzena jako zneužití dominantního postavení, pokud její realizace vede k podstatnému narušení soutěže. Tento postup je procesně i důkazně náročnější než preventivní kontrola fúzí, protože vyžaduje prokázání dominance i jejího zneužití. Přesto představuje důležitou pojistku proti nejzávažnějším zásahům do soutěžního prostředí.

Závěr

Pro podniky a jejich poradce znamená současný vývoj nutnost přehodnotit posuzování transakcí, kdy již nelze vycházet pouze z formálního splnění obratových kritérií. Při akvizicích startupů je nezbytné zohlednit širší kontext včetně možných zásahů na národní úrovni, informačních povinností dle DMA i rizika ex post přezkumu dle doktríny Towercast, což klade vyšší nároky na alokaci regulatorních rizik v dokumentaci. Jelikož jednotné řešení vražedných akvizic zatím neexistuje, regulace zůstává fragmentovanou kombinací dílčích kroků – od preventivních hlášení po zpětnou kontrolu dominance. Pro praxi to znamená zvýšenou komplexitu, kdy i zdánlivě nevýznamná akvizice může mít zásadní dopady, pokud se dotýká inovačního potenciálu trhu, jenž se stává klíčovým parametrem vedle tradiční cenové konkurence.

Mgr. Adam Bakala, advokátní koncipient
MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

MELKUS KEJLA & PARTNERS

Poznámky:

1. Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků.
2. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 3. září 2024 ve spojených věcech C-611/22 P a C-625/22 P, Illumina, Inc. a Grail LLC v. Evropská komise.
3. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1925 ze dne 14. září 2022 o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví.
4. Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 16. března 2023 ve věci C-449/21, Towercast SASU v. Autorité de la concurrence a další.

Výpověď pro nadbytečnost

Podle ustanovení § 52 písm. c) zákoníku práce může dát zaměstnavatel zaměstnanci výpověď, stane-li se zaměstnanec nadbytečným. Tento stav může nastat na základě rozhodnutí zaměstnavatele nebo příslušného orgánu o změně jeho úkolů, technického vybavení, o snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivnosti práce nebo o jiných organizačních změnách. Jde o nejčastější výpovědní důvod z oblasti organizačních změn u zaměstnavatele. Zaměstnanec je pro zaměstnavatele nadbytečný tehdy, jestliže zaměstnavatel nemá s ohledem na přijaté rozhodnutí o organizačních změnách možnost zaměstnance dále zaměstnávat pracemi dohodnutými v pracovní smlouvě.[1] Typicky se jedná o snižování počtu zaměstnanců na určité pozici nebo rušení určitého oddělení s cílem zvýšení efektivity práce. Dosavadní náplň práce propouštěného zaměstnance buď zcela zaniká a nikdo ji dále nevykonává, případně dílčí úkoly přeberou jiní zaměstnanci, nebo je pro danou práci najímán externista. To vše jsou případy, kdy se obvykle podává výpověď pro nadbytečnost.

Rozhodnutí o organizační změně

Rozhodnutí o organizační změně je interním aktem zaměstnavatele. Nejedná se o právní jednání, ale faktický úkon zaměstnavatele. Nelze jej proto soudně přezkoumávat z hlediska platnosti. Při zjišťování obsahu takového rozhodnutí je ovšem potřeba aplikovat interpretační pravidla a postupy pro výklad právních jednání či právních aktů. Vedle formálního jazykového vyjádření je na místě také sledovat smysl a účel vydaného rozhodnutí.[2]

Rozhodnutí nemá předepsanou formu, může být tedy učiněno písemně, ústně, může se jednat případně také o jakýkoliv interní pokyn. Je však podstatné, aby bylo učiněno oprávněnou osobou, která může jednat za zaměstnavatele.

Rozhodnutí o snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivnosti práce může být realizováno nejen snížením počtu zaměstnanců, kteří u zaměstnavatele vykonávají práci tzv. na plný úvazek, ale i sjednáním kratší pracovní doby se zaměstnanci vykonávajícími práci ve stanovené týdenní pracovní době nebo s některými z nich.[3] Jestliže odmítne zaměstnanec pracující na plný úvazek (a jehož práce není v tomto rozsahu pro zaměstnavatele v dalším období potřebná), uzavřít se zaměstnavatelem dohodu o změně obsahu pracovního poměru spočívající ve sjednání kratší pracovní doby, je ve vztahu k němu dán důvod výpovědi uvedený v ustanovení § 52 písm. c), neboť se stal vzhledem k rozhodnutí zaměstnavatele o snížení stavu zaměstnanců

GLATZOVA

Ti nejúspěšnější pracují s námi

PRAHA • BRATISLAVA

www.glatzova.com

nadbytečným. Ve výpovědní době by měl zaměstnavatel přidělovat práci v rozsahu sníženého pracovního úvazku a za zbytek pracovní doby poskytovat náhradu mzdy. Jedná se o překážku v práci na straně zaměstnavatele, neboť je povinen až do konce trvání pracovního poměru poskytovat zaměstnanci práci v rozsahu sjednané pracovní doby.

Pro zaměstnavatele není důležitý jen počet zaměstnanců, ale i jejich skladba z hlediska profesí a kvalifikace. Při nedostatku zaměstnanců určité profese nebo kvalifikace může zaměstnavatel přijímat další pracovní síly při organizačních změnách a zvyšovat jejich počet a zároveň může mít nadbytek zaměstnanců jiného povolání nebo na jiném úseku pracovní činnosti. Rozvázání pracovního poměru pro nadbytečnost nemusí být tedy podmíněno snížením počtu zaměstnanců. Může k němu dojít i při zvyšování jejich počtu, je-li to dáno organizačními důvody – např. změnou organizační struktury či změnou předmětu činnosti zaměstnavatele.

Rozhodne-li zaměstnavatel o tom, že činnost vykonávanou zaměstnancem bude zajišťovat jinak než v pracovněprávním vztahu (např. sleduje-li získání finanční úspory – převod této činnosti jinému subjektu), je dán výpovědní důvod pro nadbytečnost zaměstnance; to neplatí v případě, že jde o úkoly, které patří do předmětu činnosti zaměstnavatele. Pokud by zaměstnavatel vyčlenil z důvodů finančních úspor určitou část ze svého předmětu činnosti a v důsledku toho by dal výpověď pro nadbytečnost, neměla by být tato výpověď platná.[4]

Předpoklady pro platnou výpověď

K předpokladům pro podání výpovědi z pracovního poměru z důvodu nadbytečnosti podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu ČR patří:

1) Rozhodnutí o změně úkolů zaměstnavatele, jeho technického vybavení, o snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivnosti práce nebo o jiných organizačních změnách přijal zaměstnavatel (nebo příslušný orgán);
2) Nadbytečnost zaměstnance (vzniklá na základě výše uvedeného rozhodnutí), přičemž nadbytečným je zaměstnanec také tehdy, jestliže podle rozhodnutí o organizační změně zaměstnanci odpadne jen část jeho dosavadní pracovní náplně nebo pouze některá z více dosud vykonávaných prací;

a

3) Příčinná souvislost mezi nadbytečností zaměstnance a přijatými organizačními změnami, tzn. předpoklad, že zaměstnanec se stal nadbytečným právě a jen v důsledku takového rozhodnutí.

Přesně tyto předpoklady bude zkoumat soud v případném sporu o neplatnost podané výpovědi.

Kromě splnění tří výše uvedených předpokladů pro podání výpovědi pro nadbytečnost je potřeba dodržet také správný postup:

4) Zaměstnanec musí být s rozhodnutím seznámen (nejpozději při podání výpovědi);
5) Zaměstnavatel musí postupovat správně při doručování výpovědi zaměstnanci (ideálně osobně na pracovišti, popř. jiným způsobem, který předvídá zákoník práce);
6) Musí jít o skutečnou organizační změnu, nikoliv o změnu fiktivní s cílem zbavit se nepohodlného zaměstnance.

Zaměstnavatel může i po provedení organizační změny nadále zaměstnanci přidělovat práci podle pracovní smlouvy. V důsledku organizační změny zaměstnavatel neztrácí možnost přidělovat zaměstnanci práci, kterou pro něj dosud podle pracovní smlouvy konal, avšak jeho práce nebude (vůbec nebo v původním rozsahu) pro zaměstnavatele v budoucnu potřebná.

online

Komentovaná (aktuální) judikatura Ústavního soudu

Nejnovější nálezy Ústavního soudu bez suché teorie a výčtu spisových značek – jen to, co skutečně využijete v praxi. Komentuje je emeritní ústavní soudce, který sám rozhodoval. Jak uvažuje Ústavní soud a co vaši ústavní stížnost pošle k odmítnutí?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

Zákon tímto výpovědním důvodem zaměstnavateli umožňuje, aby reguloval počet svých zaměstnanců a podle svých potřeb rušil konkrétní pracovní místa, která do budoucna nepotřebuje.

O výběru zaměstnance, který je nadbytečným, rozhoduje zaměstnavatel. Soud není oprávněn v tomto směru rozhodnutí zaměstnavatele přezkoumávat. Nicméně zároveň z judikatury Nejvyššího soudu lze dovodit, že zaměstnavatel nemůže vybrat zaměstnance na základě diskriminačních důvodů. Diskriminací mohou být jak případy, kdy zaměstnavatel provedl organizační změnu čistě účelově se záměrem dát výpověď konkrétnímu zaměstnanci (kdy primární motivací je přímo diskriminační důvod), tak případy, kdy zaměstnavatel provedl organizační změnu z nediskriminačních důvodů, tedy primární motivací provedení organizační změny byla snaha zefektivnit činnost zaměstnavatele, ale nadbytečného zaměstnance vybral na základě diskriminačních kritérií.[5]

Judikatura Nejvyššího soudu také potvrzuje, že má-li být takové rozhodnutí skutečnou příčinou nadbytečnosti zaměstnance, musí zaměstnavatel dát výpověď tak, aby pracovní poměr skončil na základě této výpovědi (uplynutím výpovědní doby) nejdříve v pracovním dni předcházejícím dni, v němž nastává účinnost přijatých organizačních změn.[6]

Důvod výpovědi z pracovního poměru musí být ve výpovědi vždy výslovně uveden, a to tak, aby bylo zřejmé, na základě jakého zákonného důvodu je pracovní poměr ukončen a na základě jakých skutečností k tomu došlo. Důvod výpovědi je tedy dobré ve výpovědi konkretizovat.

Zákonná fikce nadbytečnosti

V souvislosti s uvedeným výpovědním důvodem zákoník práce v ust. § 73a upravuje tzv. fikci výpovědního důvodu pro nadbytečnost. Fikce výpovědního důvodu nastává bez ohledu na to, zda se zaměstnanec skutečně stal pro zaměstnavatele nadbytečným vzhledem k rozhodnutí zaměstnavatele nebo příslušného orgánu o změně jeho úkolů, technického vybavení, o snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivnosti práce nebo organizačních změnách. K nastoupení fikce je potřeba splnění následujících podmínek:

Zaměstnanec byl odvolán z vedoucího pracovního místa nebo se ho vzdal a (současně):

- zaměstnavatel nemá pro zaměstnance jinou práci odpovídající jeho zdravotnímu stavu a kvalifikaci, nebo
- zaměstnanec odmítl nabídku takové práce

Nároky zaměstnance spojené s výpovědí pro nadbytečnost

Jelikož se výpověď pro nadbytečnost řadí do skupiny výpovědí z organizačních důvodů, má zaměstnanec ze zákona nárok na finanční kompenzaci za ztrátu zaměstnání. Výše odstupného se odvíjí od celkové délky trvání pracovního poměru od 1 do 3 průměrných měsíčních výdělků (v případě, že se odstupné bude vypočítávat podle zákona a není sjednáno výhodněji v kolektivní smlouvě či sjednáno/ stanoveno zaměstnavatelem).

U fikce výpovědního důvodu pro nadbytečnost se jedná o překážku v práci na straně zaměstnavatele a zaměstnanci náleží pouze náhrada mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku. Odstupné poskytované při organizačních změnách by zaměstnanci náleželo jen v případě, že k rozvázání pracovního poměru po odvolání z místa vedoucího zaměstnance dojde v souvislosti s jeho zrušením v důsledku organizační změny.

Neplatná výpověď

Výpověď je možné napadnout u soudu žalobou na neplatnost, a to nejpozději ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit. Tato lhůta je propadná (prekluzivní) a po jejím marném uplynutí již žaloba podána být nemůže.

Typickým důvodem neplatnosti bývá situace, kdy je organizační změna provedena pouze fiktivně a zaměstnavatel se ve skutečnosti chce zbavit konkrétního zaměstnance. Důvodem výpovědi tedy reálně není nadbytečnost zaměstnance.

Výpověď může být soudem označena za neplatnou také v případě, že chybí některá ze základních podmínek pro její platnost. Tyto podmínky jsou uvedené na začátku tohoto článku, typicky se může jednat o situaci, kdy např. chybí příčinná souvislost mezi změnou a nadbytečností, nebo např. k podání výpovědi došlo v době, kdy ještě nebyla realizována organizační změna.

JUDr. Eva Karbanová, advokátka a partnerka
Škára & Partners
Advokátní kancelář

ŠKÁRA & PARTNERS

Poznámky:

1. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 1998, sp. zn. 2 Cdon 1797/97.
2. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2012, sp. zn. 21 Cdo 1520/2011.
3. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 11. 2014, sp. zn. 21 Cdo 4442/2013.
4. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 11. 2003, spis. zn. 21 Cdo 733/2003.
5. Dle názoru Mgr. Anny Šabatové, Ph.D., veřejné ochránkyně práv v jejím písemném dopise ze dne 20. 8. 2019 vedeném pod č. j. KVOP-37769/2019, obdobně též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 04. 2009, 21 Cdo 2195/2008.
6. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 1998, sp. zn. 2 Cdon 1797/97.

Méně plastu, méně vzduchu, víc povinností. Co přináší nové obalové nařízení PPWR?

Evropská unie přichází s novými pravidly pro obaly a obalové odpady. Nařízení PPWR má ambici omezit zbytečný obalový odpad, sjednotit pravidla napříč EU a přimět firmy, aby obaly řešily víc „od designu až po recyklaci". Dobrá zpráva je, že nejde o změnu ze dne na den. Ta méně příjemná: firem, kterých se dotkne, je opravdu hodně.

Koho se PPWR dotkne

PPWR se netýká jen výrobců obalů. Dopadne i na výrobce baleného zboží, dovozce, distributory, online prodejce, maloobchod, HoReCa segment i firmy, které používají přepravní nebo skupinové obaly. A to jak u potravin, tak u nepotravinového sortimentu.

Nařízení vstoupilo v platnost 11. února 2025 a obecně se začne používat od 12. srpna 2026, přičemž řada povinností nabíhá postupně až do roku 2030 a dál. Důležité ale je, že řada detailů ještě není finálně „dopsaná". PPWR totiž počítá s dalšími prováděcími a delegovanými akty, které mají v následujících letech upřesnit konkrétní metodiky, technické požadavky i formáty plnění některých povinností. Nejvýznamnější z nich se očekávají v letech 2026 až 2028. Firmy by proto neměly vycházet z toho, že dnešní text nařízení už odpovídá úplně na všechny praktické otázky – naopak bude potřeba další vývoj průběžně sledovat.

Co je dobré začít řešit už teď

Zjistit, jakou roli vaše firma vlastně má – to je úplný základ. Podle PPWR může být firma výrobcem, dovozcem, distributorem, producentem nebo konečným distributorem – a klidně i v několika rolích současně. Od toho se odvíjejí konkrétní povinnosti, dokumentace i odpovědnost za soulad obalu s pravidly.

Prověřit obaly z hlediska složení, recyklovatelnosti a označení – PPWR postupně zavádí požadavky na:

- látky obsažené v obalech,
- recyklovatelnost,
- minimální podíl recyklátu u plastových obalů,
- kompostovatelnost u vybraných typů obalů,
- harmonizované značení obalů.

V praxi to znamená, že už nebude stačit řešit jen cenu a marketing. Obal bude potřeba posuzovat i jako compliance téma.

Omezit „zbytečný vzduch" a nadbytečné obaly – jedním z velkých témat je minimalizace obalů. Od roku 2030 mají firmy u některých obalů, zejména skupinových, přepravních a e-commerce, hlídat i maximální podíl prázdného prostoru. To je důležité hlavně pro retail, logistiku a online prodej.

Připravit se na tlak na opětovné použití – PPWR podporuje reusable modely a v některých případech zavádí i konkrétní cíle. Týká se to například:

- nápojových obalů,
- přepravních a prodejních obalů,
- některých řešení v retailu a gastronomii.

Pro HoReCa bude důležité, že už od února 2027 musí umožnit použití vlastních nádob zákazníků pro jídlo a nápoje s sebou a od února 2028 také nabízet opětovně použitelné obaly.

Potraviny: větší citlivost na hygienu i materiály

U potravinářských obalů bude klíčové sladit udržitelnost s bezpečností. Prakticky to znamená hlídat nejen recyklovatelnost a obsah recyklátu, ale i omezení některých látek. Zároveň bude potřeba dobře nastavit, kde ještě dává smysl jednorázový obal a kde už bude tlak na reusable nebo refill řešení.

Právě u potravin bývá největší napětí mezi hygienou, trvanlivostí výrobku, požadavky dodavatelského řetězce a novými environmentálními pravidly.

Nepotravinové obaly: pozor na e-commerce, marketing i environmentální tvrzení

U nepotravinového zboží budou velmi praktická témata:

- přepravní a e-commerce obaly,
- velikost a konstrukce obalu,
- zákaz některých formátů od roku 2030,
- značení,
- a také environmentální tvrzení.

Na co si dát největší pozor?

Dává proto smysl začít aspoň základním checklistem:

- jaké obaly firma používá,
- v jaké roli je uvádí na trh,
- které obaly budou problematické po roce 2026, 2028 nebo 2030,
- co bude potřeba doložit technicky a dokumentačně,
- a kde hrozí reputační riziko kvůli nepřesným environmentálním tvrzením.

Největší chybou bude čekat, že se PPWR vyřeší „někdy později". U mnoha firem totiž půjde o změny v několika vrstvách najednou – od smluv s dodavateli přes technické parametry obalů až po interní procesy, značení, logistiku a komunikaci vůči zákazníkům.

Mgr. Kateřina Trzaska, Senior advokátka
Mgr. Alena Šíchová, Senior advokátka
HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

OTEVÍRÁME ZASTOUPENÍ VE FRANKFURTU

NEJVĚTŠÍ ČESKO-SLOVENSKÁ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ S MEZINÁRODNÍM DOSAHEM

350

S týmem 350 právníků a daňových poradců jsme největší nezávislou právnickou firmou ve střední Evropě.

110

Poskytujeme právní a daňové poradenství ve 12 jazycích ve více než 110 zemích světa.

Máme nejkomplexnější mezinárodní podporu dostupnou pro české a slovenské advokátní kanceláře.

70 %

Až 70 % našich případů obsahuje mezinárodní prvek.

Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?

V případě správního trestání je zcela esenciální normou zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, jenž upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku, jak je ostatně uvedeno v ustanovení § 1 tohoto zákona. Cílem tohoto příspěvku je pak zodpovědět otázku, zdali je „oznámení“ soukromých osob o přestupku oznámením ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a pakliže není, tak jak vlastně s takovým oznámením naložit.

Pro zodpovězení položené otázky je nejprve nutné ve stručnosti představit samotnou právní úpravu přestupkového řízení. Jak již bylo výše uvedeno, tak správní řízení o přestupku je upraveno v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Zákon o odpovědnosti za přestupky pak v ustanovení § 78 odst. 1 stanovuje povinnost správního orgánu – věcně a místně příslušného k projednání přestupku – zahájit řízení o každém přestupku, který zjistí.

Jak již v minulosti konstatoval Ústavní soud, tak správní řízení je obecně ovládáno principem oficiality a legality.[1] Pod principem oficiality si pak lze představit povinnost správního orgánu zahájit správní řízení, jakmile nastane skutečnost, kterou zákonná úprava předvídá, a to bez ohledu na to, jak se s touto skutečností seznámí. Princip legality na druhou stranu obsahuje povinnost správního orgánu stíhat veškeré delikty, o kterých se dozví, a to z moci úřední. Z obsahu ustanovení § 78 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky pak nesporně plyne, že správní řízení o přestupku může být zahájeno toliko ex officio (z moci úřední), a nikoliv na žádost. S tím souvisí skutečnost, že dle platné právní úpravy neexistuje žádné subjektivní právo fyzické nebo právnické osoby na to, aby bylo zahájeno řízení o přestupku jiné osoby, neboť stíhání pachatele přestupku a jeho případné potrestání je věcí pouze vztahu mezi státem a pachatelem přestupku.[2]

Jednou z možností, jak se příslušný správní orgán může dozvědět o spáchání přestupku, je pak prostřednictvím oznámení ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky. Podle ustanovení § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že má-li orgán Policie České republiky, Vojenské policie nebo jiný správní orgán důvodné podezření, že byl spáchán přestupek, a není-li sám příslušný k jeho projednání, oznámí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu příslušnému správnímu orgánu. V rámci obsahu tohoto ustanovení je pak doplněno, že v oznámení je nutno uvést zejména, kdo je podezřelým z přestupku (pokud mu je znám), popis skutku, ve kterém je přestupek spatřován, místo a čas, kdy měl být přestupek spáchán, zákonné ustanovení obsahující skutkovou podstatu předmětného přestupku a důkazní prostředky, které mu jsou známy.

Předmětné ustanovení tedy upravuje oznamovací povinnost správních orgánů. Důvodová zpráva k zákonu o odpovědnosti za přestupky[3] pak výslovně stanoví, že oznamovací povinnost dle § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky se výlučně týká správních orgánů ve smyslu § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) – tedy orgánů moci výkonné, orgánů územního samosprávného celku, fyzických nebo právnických osob či jiných orgánů vykonávajících působnost v oblasti veřejné správy a orgánů policie.

Pro výše uvedené je tedy nutno dojít k závěru, že termín oznámení přestupku ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky je zde použit pro označení kvalifikovaného podnětu, který jsou povinny podat výše uvedené subjekty. „Oznámení“ přestupku soukromých osob tedy není možné považovat za oznámení ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky. Tento závěr pak potvrzuje jak odborná komentářová literatura,[4] tak i obsah samotné důvodové zprávy k zákonu o odpovědnosti za přestupky.[5]

Není-li tedy možné „oznámení“ přestupku soukromých osob považovat za oznámení ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky, pak je otázkou, jakou povahu toto „oznámení“ vlastně má, když zákon o odpovědnosti za přestupky se k této otázce žádným způsobem podrobněji nevyjadřuje.

K tomu je nutno připomenout, že řízení o přestupku je zvláštním druhem správního řízení, na které dopadá úprava správního řádu, který je nutno považovat za obecný předpis pro většinu správních řízení, tj. správní řád vystupuje jako lex generalis. Je-li správní řád obecným právním předpisem (lex generalis), a contrario musí být zákon o odpovědnosti za přestupky ke správnímu řádu právním předpisem zvláštním (lex specialis). Stejný názor zastává například i rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu.[6]

Česká právní úprava používá obecnou římskou zásadu, že zvláštní právní úprava má přednost před právní úpravou obecnou (lex specialis derogat legi generali). Tuto zásadu lze chápat i tak,

že neexistuje-li zvláštní právní úprava konkrétní věci, použije se právní úprava obecná – v našem případě správní řád.

Správní řád v ustanovení § 42 stanovuje povinnost správního orgánu přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. „Oznámení" přestupku soukromých osob tedy bude právě obecným podnětem k zahájení správního řízení. Ostatně komentářová literatura k tomu uvádí: „Určitá oznámení o spáchaných přestupcích mohou přicházet rovněž od soukromých osob (ať fyzických či právnických). Tato oznámení je nutno považovat za podněty k zahájení správního řízení z moci úřední, pro které nejsou stanoveny žádné bližší požadavky či náležitosti."[7] Skutečnost, že je „oznámení" přestupku soukromých osob svou povahou pouze podnětem k zahájení řízení ve smyslu § 42 správního řádu, má pak významný vliv na způsob vypořádání se s takovým podáním.

V případě oznámení přestupku ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky má správní orgán příslušný k projednání přestupku několik možností, jak se s tímto oznámením může vypořádat. První možností je, že správní orgán na podkladě zaslaného oznámení zahájí správní řízení o přestupku. Druhou možností, kterou se může příslušný správní orgán vypořádat s doručeným oznámením, je vydání příkazu, a to buď příkazu na místě dle § 91 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, nebo příkazu dle § 90 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, je-li tento příkaz vydáván jako první úkon v řízení, tj. bez zahájení správního řízení. Poslední možností vyřízení oznámení je odložení věci dle § 76 zákona o odpovědnosti za přestupky předtím, než správní orgán vůbec správní řízení zahájí.

Budeme-li se věnovat způsobům vyřízení podnětu ve smyslu § 42 správního řádu, má správní orgán příslušný k projednání přestupku následující možnosti. K tomu je však nutno nejdřív doplnit, že ustanovení § 42 správního řádu rovněž stanovuje, že pokud podatel podnětu o to požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil (jinému) příslušnému správnímu orgánu.

Příslušný správní orgán může na podkladě podaného podnětu zahájit správní řízení o přestupku z moci úřední, přičemž na zahájení řízení nemá podatel podnětu právní nárok, jak již bylo uvedeno výše. Pakliže podatel podnětu o to požádá, je správní orgán povinen sdělit tomuto podateli ve stanovené lhůtě, že zahájil správní řízení z moci úřední, a to prostřednictvím toliko sdělení dle části čtvrté správního řádu.

Další možností je, že příslušný správní orgán na podkladě podaného podnětu neshledá důvody pro zahájení řízení. V takovém případě není nutné vydávat usnesení o odložení věci ve smyslu § 76 zákona o odpovědnosti za přestupky jako v případě oznámení přestupku – správní orgán pouze za situace, kdy o to podatel podnětu požádal, tomuto podateli ve stanovené lhůtě sdělí, že neshledal důvody pro zahájení řízení z moci úřední. Tuto skutečnost příslušný správní orgán sdělí podateli taktéž prostřednictvím sdělení.

Poslední možností, kterou bude moci správní orgán příslušný k projednání přestupku podnět vyřídit, je taktéž vydání příkazu na místě nebo příkazu ve smyslu § 90 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky jako prvního úkonu v řízení. Jelikož je pak příkaz materiálně zvláštní formou rozhodnutí (tj. rozhodnutím lato sensu), je autor toho názoru, že i v tomto případě má příslušný správní orgán povinnost podateli podnětu sdělit – pakliže o to požádal – jakým způsobem jeho podnět vypořádal. Příslušný správní orgán by za takové situace měl tedy podateli sdělit, že na základě jeho podnětu ve věci rozhodl prostřednictvím příkazu jako zvláštní formy rozhodnutí, a to bez zahájení správního řízení.

Na podkladě výše uvedeného je tedy možno uzavřít, že „oznámení" přestupku ze strany soukromých osob není oznámením ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky (kvalifikovaným podnětem), ale toliko prostým podnětem ve smyslu § 42 správního řádu. Z toho mimo jiné plyne, že příslušný správní orgán není v případě podnětu povinen, kdy neshledá důvody pro zahájení správního řízení z moci úřední, vydat usnesení o odložení věci dle § 76 zákona o odpovědnosti za přestupky. Pakliže však o to podatel podnětu požádá, je správní orgán povinen mu v zákonem stanovené lhůtě sdělit, že neshledal důvody pro zahájení řízení z moci úřední.

JUDr. Jan Novotný, advokátní koncipient
KVB advokátní kancelář s.r.o.

KVB advokátní kancelář

Poznámky:

1 K tomu například srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. II. ÚS 345/01.
2 Op. cit.
3 Srov. zvláštní část důvodové zprávy k § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky. Dostupná například na https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=115254.
4 Například viz RIGEL, Filip. § 73 [Oznamování přestupku]. In: BOHADLO, David, Jan BROŽ, Stanislav KADEČKA, Petr PRŮCHA, Filip RIGEL a Vít ŠŤASTNÝ. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: komentář. 2 vydání [online] Praha: Wolters Kluwer, 2022. In: ASPI [právní informační systém] Wolters Kluwer ČR [cit. 14. 10. 2023].
5 Viz Srov. zvláštní část důvodové zprávy k § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky. Dostupná například na https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=115254.
6 K tomu například srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 9 As 57/2008-35, č. 1949/2009 Sb. NSS.
7 Viz JEMELKA, Luboš. § 73 [Oznamování přestupku]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 577, marg. č. 13.

České emisní okno: veřejné nabídky pod 12 mil. eur dočasně bez prospektu

Od 5. června 2026 platí v Evropské unii nová pravidla pro veřejné nabídky cenných papírů. Jednou z jejich nejvýraznějších změn je podstatné zvýšení hranice, pod níž není nutné při veřejné nabídce uveřejnit prospekt. Obecná unijní hranice nově činí 12 mil. eur, přičemž členské státy mohou ve svém právním řádu zvolit nižší hranici 5 mil. eur. Česká republika této možnosti hodlá využít, příslušná adaptační novela však nebyla k okamžiku účinnosti nové evropské úpravy přijata. Vzniklo tak časově omezené období, během něhož se v ČR uplatní přímo účinná vyšší hranice, což může pro středně velké společnosti znamenat zajímavou alternativu k bankovnímu úvěru nebo neveřejnému financování; nejde však o zcela neregulované prostředí.

EU Listing Act a snaha o dostupnější kapitálový trh

Změna je součástí legislativního balíčku označovaného jako EU Listing Act,[1] jehož cílem je zvýšit atraktivitu evropských veřejných kapitálových trhů a usnadnit společnostem, včetně SMEs, přístup ke kapitálu. Evropský zákonodárce vycházel z předpokladu, že náklady na přípravu prospektu mohou být u menších nabídek nepřiměřené ve vztahu k objemu získávaného financování. Prospekt je rozsáhlý informační dokument, jehož příprava zpravidla vyžaduje zapojení právních, finančních a dalších odborných poradců, protože dokument navíc podléhá kontrole a schválení příslušným orgánem dohledu. Právě délka, složitost a nákladnost prospektové dokumentace jsou označovány za jednu z překážek vstupu podniků na veřejné kapitálové trhy.

Předchozí úprava pracovala se základní hranicí 1 mil. eur, nad kterou si jednotlivé členské státy mohly určit vlastní limit až do 8 mil. eur. Výsledkem bylo poměrně roztříštěné prostředí, v němž se povinnost vyhotovit prospekt lišila stát od státu. Od 5. června 2026 platí již jen dvě možné hranice: obecná 12 mil. eur a alternativní ve výši 5 mil. eur, kterou může členský stát zvolit pro nabídky na svém území.

Proč se v České republice dočasně uplatní hranice 12 mil. eur?

ČR před účinností EU Listing Act tradičně využívala nejnižší hranici 1 mil. eur. Novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu[2] promítající evropské změny do českého právního řádu pracuje s využitím možnosti snížit obecnou evropskou hranici z 12 na 5 mil. eur a současně zavádí tzv. emisní dokument pro veřejné nabídky, jejichž hodnota dosahuje alespoň 1 mil. eur, ale zůstává pod hranicí 5 mil. eur.

K datu článku čeká návrh v legislativním procesu na 2. čtení; do doby účinnosti se

tak uplatní přímo účinné nařízení o prospektu,[3] které stanoví hranici 12 mil. eur. Praktickým důsledkem časového nesouladu mezi účinností evropské úpravy a přijetím českého adaptačního zákona je dočasné „emisní okno", v němž může být veřejná nabídka cenných papírů v České republice dočasně provedena bez prospektu, přestože její objem výrazně přesahuje dosavadní hranici 1 mil. eur.

Hranice se neposuzuje pouze podle jedné emise

Pro přesné určení limitu se sčítá hodnota všech veřejných nabídek cenných papírů, které tentýž emitent nebo nabízející osoba uskutečnili v Evropské unii během předchozích 12 měsíců. Jedná se o klouzavé období, tzn. při zahájení každé nové nabídky je nutné zohlednit také dřívější nabídky uskutečněné během předchozího vyrovnávacího období. V souladu s konzistentním názorem České národní banky[4] není možné obcházet limit pomocí rozdělení financování do několika formálně samostatných emisí ať už na úrovni emitenta, nebo podnikatelského uskupení (skupiny). Připravovaná česká novela na tento způsob výpočtu výslovně navazuje a podle důvodové zprávy má zabránit obcházení povinností prostřednictvím účelového dělení nabídek.

Bez prospektu neznamená bez dokumentace

Nejvýraznější úsporou je odpadnutí povinnosti sestavit prospekt a předložit jej ke schválení České národní bance. Emitent se tak může vyhnout rozsáhlému dokumentu zahrnujícímu popis podnikání, finanční údaje, rizikové faktory, organizační strukturu, podmínky nabízených cenných papírů a další informace vyžadované nařízením o prospektu.

To však neznamená, že může být veřejná nabídka provedena bez jakýchkoliv podkladů. Emitent musí investorům stále poskytovat pravdivé, úplné a nezavádějící informace a marketingová sdělení nesmějí zkreslovat povahu investice ani zamlčovat podstatná rizika, a musí samozřejmě i nadále dodržovat obecné povinnosti při nabízení cenných papírů, např. vztahující se na distributory investičních nástrojů.

U dluhopisů musí být vždy vypracovány emisní podmínky, které vymezují práva a povinnosti emitenta a vlastníků dluhopisů. Obsahují zejména identifikaci emitenta, údaje o jmenovité hodnotě a výnosu, splatnosti, způsobu upisování a placení emisního kurzu a informace o případném zajištění nebo předčasném splacení; jejich rozsah se podle aktuální úpravy v případě dluhových cenných papírů liší podle objemu emise do 1 mil. eur[5] a nad tento objem.

Jaký režim zavede česká novela?

Vzhledem k podstatnému zvýšení hranice budou veřejné nabídky cenných papírů nad 1 mil. eur nadále podléhat informační povinnosti, ale jen v omezeném rozsahu. Emitenti s menšími emisemi tak již nebudou povinni zpracovávat plný prospekt, což významně sníží jejich náklady při vstupu na kapitálový trh. Nově tedy jsou ve vztahu k emisím dluhopisů zaváděny 3 režimy dle objemu:

- 1. režim vyžadující emisní podmínky pro podlimitní veřejné nabídky (do 1 mil. eur);
- 2. režim vyžadující emisní dokument (pro emise od 1 do 5 mil. eur) a
- 3. režim vyžadující kompletní prospekt (pro emise nad 5 mil. eur).

Jak bude vypadat emisní dokument?

Obsah nově zaváděného emisního dokumentu pro „střední" emise bude vycházet ze shrnutí prospektu,[6] které již nyní emitenti nadlimitních emisí předkládají jako součást prospektu. Konkrétně by v emisním dokumentu měly být ve srozumitelném jazyce pro investory popsány v maximálním rozsahu 7 stran formátu A4 hlavní čtyři kapitoly:

- úvod s povinnými disclaimery,
- klíčové informace o emitentovi,
- klíčové informace o nabízených dluhopisech; a
- klíčové informace o jejich veřejné nabídce.

Mezi klíčovými informacemi by měl mj. být uveden popis hlavní činnosti emitenta (případně skupiny), vedoucích osob a vlastnické struktury, historické finanční informace, nejvýznamnější rizika, detaily o dluhopisech a možnosti jejich úpisu.

Cílem je nabídnout retailovému investorovi dostatek podkladů pro základní investiční rozhodnutí, aniž by byl zatížen rozsahem a mírou detailu plného prospektu. Důvodová zpráva tento přístup popisuje jako kompromis mezi snížením administrativní zátěže emitentů a zachováním dostatečné informační povinnosti. Emisní dokument má omezit informační deficit, který by jinak vznikl prudkým zvýšením hranice pro prospekt, ale současně nemá vést k informačnímu přehlcení potenciálních investorů. Nesplnění povinnosti emisní dokument uveřejnit nebo uvedení neúplných požadovaných informací má být porušením zákona, za které bude možné uložit pokutu až 2 mil. Kč. Emitent proto ani v tomto zjednodušeném režimu nebude moci přípravu dokumentace podcenit.

Nové varování investorů před omezenou rolí ČNB

Připravovaná novela reaguje také na způsob, jakým jsou zejména podnikové dluhopisy nabízeny retailovým investorům. Podle důvodové zprávy se Česká národní banka opakovaně setkává s marketingem, který její roli zveličuje a může v investorech vyvolávat dojem, že ČNB posuzuje finanční zdraví emitenta nebo garantuje splacení dluhopisu. Nově tedy bude nutné doplnit při nabízení dluhopisů zřetelné standardizované varování sdělující, že ČNB ani jiný orgán veřejné moci neposoudily finanční zdraví emitenta nebo jeho podnikatelský plán a negarantují ziskovost ani schopnost emitenta dluhopisy splatit. Disclaimer má být součástí všech relevantních forem propagace, včetně internetových stránek, tištěných materiálů, audiovizuální reklamy a osobního nabízení, a má se používat bez ohledu na to, zda jde o dluhopis nabízený s prospektem, emisním dokumentem nebo pouze na základě emisních podmínek.

Tato povinnost pouze zdůrazňuje obecně platnou skutečnost: ani schválení prospektu Českou národní bankou není potvrzením bonity emitenta. ČNB při schvalování prospektu posuzuje jeho úplnost ve vztahu k regulatorním požadavkům, srozumitelnost a vnitřní konzistentnost, nikoliv budoucí hospodářské výsledky emitenta nebo pravděpodobnost splacení investice.

Příležitost, která vyžaduje obezřetnost

EU Listing Act zásadně mění evropskou prospektovou regulaci a vytváří

podmínky pro dostupnější financování podniků prostřednictvím kapitálového trhu. V českém prostředí je jeho dopad dočasně ještě výraznější, konkrétně jde o dvanáctinásobné navýšení limitu, a současné přechodné období tak nabízí emitentům mimořádně příznivý regulatorní rámec, ačkoli se výhledově počítá s pětimilionovou hranicí. Pro emitenty jde ve vztahu k limitu 12 mil. eur o časově omezené okno, kdy absence prospektu a snížení transakčních nákladů může výrazně zjednodušit přípravu veřejné nabídky, neměla by však vést k podcenění právních, ekonomických a reputačních rizik.

Před využitím tohoto režimu je však vhodné provést podrobnou právní analýzu. Klíčové je správně určit okamžik a rozsah veřejné nabídky, započítat všechny relevantní nabídky za předchozích 12 měsíců a případně u přeshraničního nabízení posoudit, ve kterých státech budou investoři oslovováni. U dluhopisů je třeba připravit odpovídající emisní podmínky a nastavit distribuci tak, aby nedocházelo k porušení platných norem.

Zvláštní pozornost si zaslouží také pokračování nabídky po nabytí účinnosti české novely, která přinese stabilnější tříúrovňový systém propojující emisní podmínky, nový emisní dokument a plný prospekt. Nabídka, která byla zahájena za současného režimu, může po snížení hranice na 5 mil. eur spadat do nového informačního nebo prospektového režimu. Rozhodující proto nebude pouze datum vydání cenných papírů, ale také délka jejich veřejného nabízení a konečná podoba přechodných ustanovení přijatého zákona.

Mgr. Ondřej Kučera, advokát
KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

KLB LEGAL

Poznámky:

1. Nařízení (EU) 2024/2809, kterým se mění nařízení (EU) 2017/1129, (EU) č. 596/2014 a (EU) č. 600/2014 za účelem zvýšení atraktivity veřejných kapitálových trhů v Unii pro společnosti a usnadnění přístupu malých a středních podniků ke kapitálu.
2. Sněmovní tisk 143/0 – Novela z. o podnikání na kapitálovém trhu – EU.
3. Nařízení (EU) 2017/1129 o prospektu, který má být uveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování na regulovaném trhu („naízení o prospekturˇ")
4. Např. veřejné stanovisko ČNB Sčítání emisí pro účely veřejné nabídky u více emitentů z jednoho podnikatelského seskupení ze dne 11. 9. 2023.
5. § 9a zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
6. Čl. 7 nařízení o prospektu.

online

Praktické využití AI nástrojů při práci s judikaturou

Rešerše judikatury s AI vypadá dnes úplně jinak než před rokem – modely samy prohledávají zdroje a nová Libra od Wolters Kluwer cituje přímo z ASPI. Živé ukázky v Claude, ChatGPT, Copilotu i Libře, plus bonusový toolkit. Co se za rok změnilo a jak se ubránit smyšleným citacím?

Další **online konference a semináře**
naleznete na www.epravo.cz

act legal

Make better decisions when it counts.

Správná rozhodnutí v klíčových momentech.

act legal — na 400 špičkových právníků, daňových poradců a obchodních expertů poskytujících služby náročné klientele

actlegal.com
actlegal-czechia.com

Posouzení shody dle AI Act – zkušenosti z praxe

Tento odborný článek poskytuje ucelený pohled na proces posouzení shody v kontextu nařízení (EU) 2024/1689 (AI Act). Text se věnuje klasifikaci systémů umělé inteligence do jednotlivých kategorií rizik, od striktně zakázaných praktik až po specifické povinnosti modelů pro obecné účely (GPAI). Jádrem článku je detailní rozbor praktických kroků nezbytných pro splnění regulatorních požadavků, včetně sestavení technické dokumentace, implementace systému řízení kvality a hodnocení dopadů na základní práva. Autorka článku má zkušenosti z praxe advokátní kanceláře s posouzením shody konkrétního softwaru s prvky AI, jeho posuzování během vývojové fáze, zkušební fáze i uvedení do praxe, a proto nabízí nejen praktická, ale i konkrétní metodická doporučení a praktické tipy pro integraci těchto pravidel do praxe poskytovatelů systémů s prvky AI i s ohledem na provázání s ochranou osobních údajů. Autorka článku se specializuje na GDPR a posouzení shody dle AI Act.

AI Act – úvod do nové éry regulace

AI Act neboli nařízení (EU) 2024/1689[1] asi již netřeba představovat vzhledem k tomu, že tady s námi umělá inteligence je a taky bude a toto nařízení jí dává hranice v rámci prostoru EU. Na rozdíl od předchozích sektorových regulací zavádí AI Act komplexnější rámec, který se dotýká každého subjektu vyvíjejícího nebo využívajícího systémy umělé inteligence v Unii. Jádrem celého nařízení je tzv. posouzení shody (conformity assessment), které neslouží pouze jako administrativní povinnost, ale jako základní mechanismus pro zajištění bezpečnosti, transparentnosti a důsledného dodržování základních práv občanů EU. Tato regulace reaguje na rychlý technologický vývoj a snaží se nastavit jasná pravidla hry, která podpoří inovace při současném omezení rizik. Vzhledem k tomu, že jsme v naší advokátní kanceláři měli tu profesní čest podílet se jako odborníci se specializací na GDPR právě na posouzení shody s AI Act u konkrétních softwarů využívajících prvky AI, a to od počáteční fáze přes spolupráci s vývojáři, testovací fázi až po uvedení softwaru do praxe, ráda bych se po úvodním shrnutí kategorií systémů věnovala v článku i doporučením na základě našich zkušeností pro praxi.

Kategorizace systémů podle míry rizika

Akt o AI opouští binární vidění světa a zavádí stupňovitou regulaci založenou na míře rizika, které daný systém představuje pro zdraví, bezpečnost nebo základní práva fyzických osob.

Zakázané systémy (Nepřijatelné riziko)

Článek 5 nařízení definuje praktiky, které jsou v EU nepřípustné. Patří sem systémy využívající podprahové techniky k manipulaci chování, sociální skóring prováděný veřejnými orgány nebo systémy biometrické identifikace v reálném čase pro účely vymáhání práva na veřejných místech (s výjimkou specifických výjimek).[2] U těchto systémů je jakákoliv forma posouzení shody irelevantní, neboť jejich provozování je zakázáno.

Vysoce rizikové systémy (High-risk)

Tato kategorie tvoří těžiště regulace. Zahrnuje systémy používané v kritické infrastruktuře, vzdělávání, náboru zaměstnanců, hodnocení úvěruschopnosti nebo při vymáhání práva (dle Přílohy III). Tyto systémy podléhají nejpřísnějšímu režimu posouzení shody.[3]

Systémy s omezeným rizikem (Transparentnost)

U systémů, jako jsou chatboti, systémy pro rozpoznávání emocí nebo generátory „deepfakes“, se posouzení shody zaměřuje primárně na informační povinnost. Uživatel musí být jasně informován, že komunikuje s AI (článek 50).[4]

Modely pro obecné účely (GPAI)

Specifická pravidla platí pro modely, jako jsou velké jazykové modely (LLM). Pokud tyto modely vykazují systémové riziko (dané např. výpočetní kapacitou použitou k trénování), podléhají povinnostem v oblasti hodnocení modelů, testování a hlášení incidentů.[5]

Proces posouzení shody v praxi

Posouzení shody u vysoce rizikových systémů je komplexní proces, který musí být dokončen před uvedením systému na trh nebo do provozu. Posouzení se musí provést v případě všech systémů, které zamýšlejí prvky AI použít, a na prvním místě je potřeba zařadit systém do správné kategorie (viz výše). V praxi jsme se již setkali s tím, že do poslední chvíle nebylo jasné, zda bude systém spadat do vysoce rizikové kategorie, nebo „pouze“ do kategorie „systém s omezeným rizikem“, protože se náš právní tým podílel na celém procesu i během vývoje. Je tedy důležité si uvědomit, že při intenzivní spolupráci v týmu lze ve výsledku díky aplikaci správných nástrojů dojít do bodu, kdy z původně zamýšleného systému v kategorii vysoce rizikové lze nastavit systém tak, že zákazník dojde k cíli, který na začátku požadoval, aniž by přitom zasahoval do oblasti ochrany osobních údajů. I z tohoto důvodu doporučujeme při intenzivní spolupráci na projektech při vývoji softwarů dle zadání zákazníka zapojit specialistu či právníka do procesu od začátku a hledat postupy a cesty společně.

V praxi v případě vysoce rizikových systémů bych ráda zdůraznila následující klíčové pilíře:

- Sestavení technické dokumentace (Příloha IV): Tato dokumentace musí poskytovat veškeré informace nezbytné k posouzení souladu systému s požadavky.

Musí obsahovat obecný popis systému, podrobný popis prvků systému a procesu jeho vývoje (včetně metodik a použitých dat), popis systému řízení rizik a výsledky validace a testování.[6] Dokumentace musí být uchovávána po dobu deseti let od uvedení systému na trh.

- Zavedení systému řízení kvality (QMS): Poskytovatelé vysoce rizikových systémů musí zavést zdokumentovaný systém řízení kvality (článek 17). Ten pokrývá strategii dodržování souladu s nařízením, postupy správy dat, technické normy, testování a kontrolu kvality. V praxi se jako nejvhodnější jeví integrace s mezinárodní normou ISO/IEC 42001.
- Hodnocení dopadů na základní práva (FRIA): Určení nasazovatelé (zejména orgány veřejné moci nebo subjekty poskytující služby veřejného zájmu) musí před nasazením vysoce rizikového systému provést posouzení dopadů na základní práva (článek 27).[7] Toto hodnocení musí specifikovat účel použití, dobu trvání nasazení a kategorie osob, které mohou být systémem ovlivněny.
- Monitoring po uvedení na trh: Povinnosti nekončí schválením systému. Poskytovatelé musí zavést systém sledování po uvedení na trh (článek 72), který bude systematicky shromažďovat a vyhodnocovat data o výkonnosti systému a identifikovat případné neočekávané incidenty nebo rizika.

Praktické tipy pro implementaci

AI Mapping a včasná klasifikace

Organizace by měly začít auditováním všech využívaných softwarových nástrojů. Často jsou prvky AI integrovány v běžných podnikových systémech (např. automatizované třídění životopisů), které mohou spadat do vysoce rizikové kategorie.

Využití synergií s GDPR

Mnoho požadavků Aktu o AI (např. správa dat, transparentnost, DPIA) se překrývá s povinnostmi podle GDPR. To není žádným překvapením vzhledem k tomu, že se v odborných kruzích často mluví o AI Act jako o GDPR v novém kabátě rozšířeném o detailnější zaměření na technickou dokumentaci. Což ale ani pro oblast GDPR není žádnou novinkou. Doporučuje se integrovat posouzení shody do stávajících procesů ochrany osobních údajů, čímž se sníží administrativní zátěž a nejen to. Dobře nastavené procesy u GDPR můžou naopak napomoci snadnějšímu uvedení systému s AI do praxe, protože se již funkční systémy pro GDPR rozšíří o další kategorii.

Governance a mezioborové týmy

Praxe ukazuje, že posouzení shody není pouze právní či technický úkol – pro správné posouzení je potřeba aktivovat celý tým odborníků, není možné vynechat vývojáře nebo naopak obchodní zástupce, či nepředat všechny podklady externímu právníkovi. Klíčové je zde vytvořit tým, který se navzájem pravidelně informuje, a výsledné nebo i rozpracované návrhy textu posouzení by měly projít kontrolou každého z týmu. Tzn. samotné posouzení vyžaduje úzkou spolupráci IT oddělení (data scientists), právníků (compliance) a zástupců byznysu (owners of use-cases). Dalším doporučením je zapojení všech osob z týmu do celého procesu již od začátku vývoje, protože to šetří ve výsledku čas i náklady, kdy právník může včas odhalit riziková místa a vývojář tak může hned hledat vhodnější řešení.

Smluvní zajištění dodavatelského řetězce

Pokud organizace AI systém pouze nakupuje, musí si od dodavatele smluvně zajistit přístup k technické dokumentaci a záruku, že systém prošel řádným posouzením shody. Praxe ukazuje, že je aktuálně toto velkým problémem, pokud nakupujete od poskytovatelů mimo EU, kterých je aktuálně drtivá většina a zároveň jsou ve vývoji napřed právě proto, že nejsou „omezeni" právní regulací EU. Na druhou stranu je ale potřeba vnímat, že EU chrání základní hodnoty a použití mimoevropských systémů je pro nasazovatele potenciálně velmi rizikové. Takže se v praxi více osvědčuje volit evropské dodavatele, kteří plní požadavky EU a jsou schopni doložit technickou dokumentaci i záruky. Odpovědnost za nasazení v souladu s určeným účelem nese nasazovatel. Toto je důležitý bod, který se v praxi často opomíjí, a opět je zde důležité, aby nasazovatel o této povinnosti věděl, popřípadě ho na to upozornil právní zástupce.

Závěrem

Posouzení shody podle AI Act představuje nový standard odpovědnosti v digitálním věku, který zároveň vyžaduje zapojení více odborníků než pouze právníka nebo pouze odborníka na IT, a to pokud možno od prvotní myšlenky až po zavedení do praxe. Ačkoliv s sebou přináší zvýšené náklady na vývoj a compliance, je nezbytným krokem k budování důvěry v technologie umělé inteligence. Dále je dobré nevnímat AI Act jako prvek omezující svobodu trhu a zbavit se předpojatosti ve smyslu „mimoevropský trh má business výhodu v tom, že není regulován", protože takové uvažování je krátkozraké a taky nebezpečné. AI Act chrání základní práva občanů EU právě důrazem na požadavek posouzení a následné doložení včetně záruk a technických dat, což dále buduje i důvěru v moderní technologie ze strany veřejnosti a její ochotu tyto technologie nechat zasahovat v podobě různých produktů do jejich každodenního života. Pro podniky, které proces uchopí strategicky a včas, se schopnost prokázat shodu s evropskými standardy stane významnou konkurenční výhodou na globálním trhu. Transparentní a bezpečná AI není pouze regulatorním požadavkem, ale etickým imperativem moderní společnosti.

Mgr. Kristína Udržalová,
právník a specialista na GDPR
PADĚRA & PARTNEŘI s.r.o. advokátní kancelář

PADĚRA & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (Akt o umělé inteligenci).
2. Srovnej Článek 5 odst. 1 písm. a) a b) Nařízení (EU) 2024/1689 o zakázaných praktikách
3. Klasifikace vysoce rizikových systémů je upravena v Článku 6 a podrobněji rozvedena v Příloze III (Annex III).
4. Povinnosti týkající se transparentnosti pro určité systémy AI dle Článku 50 nařízení.
5. Definice a povinnosti modelů GPAI (General-Purpose AI) jsou obsaženy v Hlavě V (Článek 51 a násl.).
6. Podrobné požadavky na obsah technické dokumentace stanoví Příloha IV (Annex IV) nařízení.
7. Článek 27 Nařízení (EU) 2024/1689 – Posouzení vlivu na základní práva u vysoce rizikových systémů AI.

Transparentní odměňování: Mají zaměstnavatelé důvod obávat se nových pravidel?

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/970 o posílení uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty („Směrnice“) a její transpozice do českého právního řádu představují jednu z nejvýznamnějších pracovněprávních novinek posledních let.

Nová pravidla, která mají za cíl usnadnit odhalování neoprávněných rozdílů v odměňování a přispět ke snížení rozdílů v odměňování žen a mužů, budí dle prvních reakcí veřejnosti řadu kontroverzí. Zaměstnavatelé budou především nově povinni poskytovat informace o odměňování již ve fázi náboru zaměstnanců, zpřístupnit vybrané údaje o odměňovacím systému a větší zaměstnavatelé budou podléhat pravidelnému reportování.

Je nová úprava skutečně potřebná a nezatíží zaměstnavatele více, než je nezbytné? Základní přehled nových pravidel vám přinášíme v tomto článku.

Proč se pravidla mění?

Zásada stejné odměny za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty není v českém právním řádu novinkou.[1] Praxe ovšem ukazuje, že zaměstnanci často nemají dostatek informací k tomu, aby mohli posoudit, zda jsou odměňováni srovnatelně s ostatními zaměstnanci vykonávajícími stejnou práci nebo práci stejné hodnoty.

Určitý posun směrem k vyšší transparentnosti odměňování český zákonodárce učinil již prostřednictvím tzv. flexinovely zákoníku práce, která zakázala doložky mlčenlivosti o výši mzdy.[2] Nová úprava má však práva zaměstnanců ještě více posílit.

Klíčovým pojmem nadále zůstává stejná práce nebo práce stejné hodnoty, který je již dnes vymezen v § 110 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce („zákoník práce“), za níž náleží stejná odměna. Srovnatelnou přitom může být i práce odlišného druhu, pokud vyžaduje obdobnou kvalifikaci, odpovědnost, odborné znalosti, pracovní nasazení nebo je vykonávána za obdobných pracovních podmínek.

K zásadě rovného odměňování se však připojují nové nástroje transparentnosti. Směrnice i návrh transpoziční novely předpokládají, že zaměstnavatelé budou nejen povinni využívat objektivní a genderově neutrální systém odměňování, ale současně jej formalizovat. Rozdíly v odměňování tak musí být založeny na předem stanovených a objektivně odůvodnitelných kritériích hodnoty práce vyplývající z její složitosti, odpovědnosti a namáhavosti.[3] Právě transparentnost těchto kritérií představuje jeden ze základních předpokladů pro naplnění cílů nové právní úpravy a je hlavním nástrojem, který zaměstnancům může dát základ k tomu, aby podnikli příslušné kroky směřující k zajištění srovnatelného odměňování. Směrnice přitom nabízí hned několik způsobů, jakými má být větší transparentnost zajištěna, jejich konkrétní podoba však bude záviset především na konkrétní formulaci v české transpoziční novele.

Jaké změny transpozice přináší?

Lhůta k transpozici pro Českou republiku uplynula dne 7. června 2026, přičemž k okamžiku přípravy tohoto článku bylo k návrhu transpozičního zákona dokončeno pouze připomínkové řízení. Dle zveřejněného návrhu transpoziční no-

vely i vyjádření samotného Ministerstva práce a sociálních věcí je však zřejmé, že se český zákonodárce vydává cestou minimalistické transpozice.[4] Do jisté míry proto lze při shrnutí nejdůležitějších změn vyjít přímo z textu Směrnice.

Informace o mzdě již před nástupem

Jednou z významnějších novinek je povinnost zaměstnavatele prokazatelně informovat uchazeče o zaměstnání o minimální výši mzdy ještě před vznikem pracovního poměru.[5] Informaci je přitom zaměstnavatel povinen poskytnout nejpozději před zahájením jednání o uzavření pracovní smlouvy. V praxi tak lze očekávat, že minimální výše mzdy bude stále častěji uváděna již v pracovních inzerátech, ačkoliv je samozřejmě možné povinnost splnit i jinak, například v soukromé pozvánce na pracovní pohovor směřované již konkrétnímu uchazeči.

Zákaz dotazů na mzdovou historii

Zaměstnavatelé současně nebudou oprávněni zjišťovat informace o odměňování uchazeče v předchozích zaměstnáních.[6] Smyslem této úpravy je zabránit přenášení historických rozdílů v odměňování mezi jednotlivými zaměstnavateli. Uchazeč tak nebude nucen odhalovat svou dosavadní mzdovou historii a výše nabízené odměny bude muset vycházet z objektivních kritérií vztahujících se k obsazované pozici.

Transparentnost během pracovního poměru

Směrnice zavádí nová práva zaměstnanců a povinnosti zaměstnavatelů i během trvání pracovního poměru, konkrétně se jedná o následující klíčové změny:

Právo na informace

Zaměstnanci budou oprávněni požadovat informace o své individuální úrovni odměňování a o průměrných úrovních odměňování zaměstnanců vykonávajících stejnou práci nebo práci stejné hodnoty, a to rozděleně podle pohlaví.[7]

Zaměstnavatelé budou dále povinni vytvořit systém odměňování, který vymezí způsob, jakým jsou zaměstnanci odměňováni. Součástí tohoto systému má být také nastavení kritérií, podle kterých je výše mzdy odstupňována.[8] Současně budou povinni tento systém odměňování zaměstnancům zpřístupnit. Lze očekávat, že zaměstnavatelé budou systém nejčastěji zpřístupňovat prostřednictvím pracovního řádu, intranetu nebo obdobným způsobem.

Nové povinnosti zaměstnavatelů při reportování

Vedle individuálních práv zaměstnanců zavádí návrh transpoziční novely také povinnost pravidelného reportování rozdílů v odměňování žen a mužů.

Tato povinnost se ovšem nebude vztahovat na všechny. Reporting bude postupně zaváděn pouze pro zaměstnavatele, kteří dosahují zákonem stanoveného počtu zaměstnanců.[9]

Dle návrhu transpoziční novely stanoví Ministerstvo práce a sociálních věcí náležitosti zprávy o rozdílech v odměňování vyhláškou.[10] Směrnice přitom požaduje, aby zprávy o rozdílech obsahovaly rozdíl mezi muži a ženami v průměrné a mediánové odměně, rozdíly v doplňkových složkách, podíl zaměstnanců podle kvartilů a rozdíl v odměňování žen a mužů dle kategorií pracovníků.[11]

Společné posouzení odměňování

Pokud reportování odhalí rozdíl v odměňování alespoň ve výši 5 % v určité kategorii zaměstnanců a zaměstnavatel nebude schopen tento rozdíl do 6 měsíců objektivně odůvodnit, vznikne povinnost provést společné posouzení odměňování.[12] Společné posouzení bude probíhat za účasti zaměstnavatele a zástupců zaměstnanců. Jeho cílem bude identifikovat příčiny rozdílů v odměňování a navrhnout opatření vedoucí k jejich odstranění.

Jaké hrozí sankce?

Návrh transpoziční novely počítá s rozšířením kontrolních pravomocí orgánů inspekce práce a zavedením nových přestupků. Většina sankčních ustanovení by měla nabýt účinnosti od 1. ledna 2028.

Počet zaměstnanců	Lhůta pro 1. zprávu	Frekvence
250 a více zaměstnanců	30. dubna 2028	Každý rok
150–249 zaměstnanců	30. dubna 2028	Každé 3 roky
100–149 zaměstnanců	30. dubna 2031	Každé 3 roky
Méně než 100 zaměstnanců	-	-

online

Praktické využití AI nástrojů při analýze a tvorbě smluv

Revize smlouvy za minuty místo hodin – AI najde rizika a navrhne úpravy přímo ve Wordu. Co už zvládne a kde se bez právníka neobejdete?

Další online konference a semináře naleznete na www.epravo.cz

Pokuta až do výše 1 000 000 Kč má hrozit zejména za porušení zásady rovného odměňování, absenci systému odměňování založeného na objektivních a genderově neutrálních kritériích, nesplnění povinností souvisejících se společným posouzením odměňování nebo za dotazování uchazečů na jejich předchozí odměňování.[13]

Za nesplnění informačních povinností vůči zaměstnancům nebo nezveřejnění zprávy o odměňování bude možné uložit pokutu až do výše 400 000 Kč.[14] Neposkytnutí informace o počáteční mzdě nebo mzdovém rozpětí uchazeči o zaměstnání pak může být sankcionováno pokutou až do výše 200 000 Kč.[15]

Na co se připravit?

Zaměstnavatelům lze již nyní doporučit provést základní revize odměňovacích systémů, zkontrolovat kritéria používaná při stanovení mezd a zhodnotit, zda jsou případné rozdíly v odměňování objektivně odůvodnitelné.

Po přijetí novely bude vhodné ověřit zejména:

- lhůtu pro vyřízení žádostí zaměstnanců o informace;
- formát a adresáta pay reportů;
- pravidla ochrany osobních údajů při reportování;
- konečná data účinnosti jednotlivých povinností a
- konečnou výši správních sankcí.

Budou mít výjimku zaměstnavatelé do 50 zaměstnanců?

Směrnice umožňuje členským státům zmírnit některé administrativní povinnosti vůči zaměstnavatelům s méně než 50 zaměstnanci. V době přípravy tohoto článku však není zřejmé, zda český zákonodárce této možnosti využije a případně v jakém rozsahu. Menší zaměstnavatelé by proto neměli automaticky předpokládat, že se jich nová úprava nedotkne.

Závěr

Transpozice Směrnice představuje významnou změnu zejména v oblasti odměňovacích systémů. Přestože konečná podoba české právní úpravy zatím není přijata a některé praktické otázky zůstávají otevřené, již nyní je vhodné začít s revizí pravidel odměňování a ověřit, zda jsou případné rozdíly mezi zaměstnanci založeny na objektivních a předem stanovených kritériích.

Včasná příprava zaměstnavatelům usnadní splnění nových povinností po nabytí účinnosti novely a současně může přispět ke snížení rizika pracovněprávních sporů či sankcí ze strany inspekce práce. Transparentnost odměňování přitom nemusí představovat pouze novou administrativní zátěž, ale může být také příležitostí k větší předvídatelnosti a důvěře v odměňovací systém zaměstnavatele.

JUDr. Markéta Tkadlecová, advokátka
Filip Čepelák, paralegal
Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

Poznámky:

1 Zásada stejné odměny za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty je zakotvena v § 110 zákoníku práce.
2 § 346a zákoníku práce.
3 Navrhované znění § 109a odst. 1 zákoníku práce.
4 Představení minimalistického návrhu zákonů o transparentnosti Ministerstva práce a sociálních věcí, dostupné na https://mpsv.gov.cz/ministerstvo-prace-predstavilo-minimalisticky-navrh-zakonu-o-odmenovani-a-platforme-praci.
5 Navrhované znění § 30 odst. 3 zákoníku práce.
6 Navrhované znění § 30 odst. 2 zákoníku práce.
7 Navrhované znění § 306b odst. 1 zákoníku práce. Zaměstnavatel bude povinen informaci poskytnout do 2 měsíců ode dne doručení žádosti zaměstnance.
8 Dále má systém odměňování obsahovat také rozdělení samotných prací vykonávaných u zaměstnavatele do skupin odstupňovaných podle hodnoty prací, vyplývající z jejich složitosti, odpovědnosti a namáhavosti, dle navrhovaného znění § 109a zákoníku práce.
9 Pro stanovení počtu zaměstnanců pro konkrétní kalendářní rok se jejich počet určí k 1. lednu kalendářního roku za období celého předchozího kalendářního roku. Zaměstnanec s kratší pracovní dobou nebo zaměstnanec pracující na základě některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr se do celkového počtu zaměstnanců započítají poměrně ve smyslu navrhovaného znění § 37e zákoníku práce.
10 Navrhované znění § 37g zákoníku práce.
11 Článek 9 odst. 1 Směrnice.
12 Navrhované znění § 287a zákoníku práce.
13 Navrhované znění § 109a zákoníku práce, § 37i zákoníku práce a § 287a - 287e zákoníku práce.
14 Navrhované znění § 306b - 306d zákoníku práce.
15 Navrhované znění § 30 odst. 3 zákoníku práce.

HSP ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

více než

30

let zkušeností

PRAHA • OLOMOUC • PŘEROV • OSTRAVA • ČADCA

2025 právnická firma roku
2024 právnická firma roku
2017 2018 • 2019 2020 • 2021 2022 • 2023 právnická firma roku
VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

akhsp.cz

Distributoři léčiv jako subjekty kritické infrastruktury: Nový regulatorní režim a praktické dopady

Zásobování léky je něco, co většina z nás považuje za samozřejmost, dokud se něco nepokazí. Pandemie covid-19 ukázala, jak křehké jsou dodavatelské řetězce a jak snadno se může zhroutit celý trh, pokud nejsou klíčoví distributoři dostatečně odolní. Právě na to reaguje nový zákon č. 266/2025 Sb., o odolnosti subjektů kritické infrastruktury (zákon o kritické infrastruktuře), který nabyl účinnosti 19. srpna 2025. Zákon transponuje evropskou směrnici CER (EU) 2022/2557 o odolnosti kritických subjektů a přináší zcela nový pohled na ochranu klíčových služeb státu. A distribuce léčiv je jednou z nich.

Co se vlastně změnilo?

Dosavadní systém kritické infrastruktury, zakotvený v krizovém zákoně č. 240/2000 Sb., se zaměřoval na ochranu konkrétních prvků ve smyslu budovy, zařízení či infrastruktury. Nový zákon tento přístup opouští. Místo prvků nyní stojí v centru pozornosti subjekty a základní služby, které poskytují. Klíčové je zajištění nepřetržitého poskytování těchto služeb, nikoli ochrana jednoho konkrétního prvku.

Základní službou se rozumí služba nezbytná pro zachování základních funkcí státu, hospodářských činností, bezpečnosti, veřejného zdraví nebo životního prostředí. Konkrétní služby a kritéria, která musí jejich poskytovatelé naplnit, stanoví připravované nařízení vlády o základních službách a kritériích významnosti.

Proč se to týká distributorů léčiv?

Podle aktuálního návrhu nařízení vlády je v odvětví zdravotnictví za základní službu výslovně považována distribuce léčivých přípravků. Kritéria pro distributory léčivých přípravků by měla být dle důvodové zprávy k návrhu nařízení vlády zvolena tak, aby subjektem kritické infrastruktury byly pouze takové subjekty, jejichž činnost je stěžejní pro zajištění zásobování trhu v České republice léčivými přípravky, přičemž toto zásobování provádějí s využitím vlastní skladovací nebo přepravní kapacity. Podle důvodové zprávy by poskytovatelem základní služby měl být držitel povolení k distribuci léčivých přípravků vydaného Státním ústavem pro kontrolu léčiv (SÚKL), který je velkým podnikem ve smyslu Doporučení Komise 2003/361/ES (tj. má 250 nebo více zaměstnanců či obrat přesahující 50 milionů eur a bilanční sumu přesahující 43 milionů eur) a v posledním kalendářním roce fyzicky dodával léčivé přípravky osobám uvedeným v § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech (tj. kompletní výčet subjektů, kterým distributor léčiv může distribuovat léčivé přípravky), s výjimkou distributorů léčiv, prodejců vyhrazených léčivých přípravků a provozovatelů oprávněných k výdeji podle § 82 odst. 2 písm. e) zákona o léčivech, pokud jde o radiofarmaka, a za účelem dodávání léčivých přípravků tyto obstarával a skladoval s využitím vlastní skladovací nebo přepravní infrastruktury.

Jaký je aktuální stav?

Zákon o kritické infrastruktuře je účinný od srpna 2025, nicméně bez nařízení vlády nelze zatím jednoznačně určit okruh dotčených služeb ani rozsah požadovaných informací. Nařízení vlády dosud nebylo přijato, jeho účinnost lze očekávat v druhé polovině roku 2026. Zákonný termín 17. července 2026 pro první zařazení poskytovatelů na seznam subjektů kritické infrastruktury se patrně nestihne.

Co bude následovat po vydání nařízení vlády?

Proces je nastaven jako postupný a jeho časová osa vypadá následovně:

- Sebeidentifikace – distributor vyhodnotí, zda naplňuje definovaná kritéria významnosti. Pokud ano, poskytne požadované informace Ministerstvu zdravotnictví (jako gestorovi v odvětví zdravotnictví) a Ministerstvu vnitra. Lhůta: do 1 měsíce od výzvy nebo do 3 měsíců od zahájení poskytování základní služby.
- Zařazení na seznam – Ministerstvo vnitra bez zbytečného odkladu rozhodne o zařazení poskytovatele základní služby na seznam subjektů kritické infrastruktury. Seznam bude neveřejný.
- Plnění povinností – subjekt kritické infrastruktury je povinen plnit některé povinnosti, především informační, ode dne doručení rozhodnutí o zařazení na seznam subjektů kritické infrastruktury. Pro splnění dalších povinností je stanovena lhůta, například:
  - do 9 měsíců: zpracování posouzení rizik (aktualizace nejméně jednou za 4 roky);
  - do 10 měsíců: zpracování plánu odolnosti (aktualizace nejméně jednou za 4 roky) a určení manažera kritické infrastruktury;
  - od 10. měsíce: povinnost hlásit incidenty Ministerstvu vnitra.

Jaké jsou hlavní povinnosti subjektu kritické infrastruktury?

Zákon zavádí ucelený soubor povinností, zejména:

- Informační povinnosti – průběžně poskytovat informace o základní službě, kritické infrastruktuře, kritických dodavatelích a určit manažera kritické infrastruktury.
- Posouzení rizik – identifikace a analýza rizik, která by mohla potenciálně vést k incidentu.
  Plán odolnosti – dokument stanovující technická, bezpečnostní a organizační opatření.

- Opatření k zajištění odolnosti – řízení rizik, kontinuita činností, odezva na incidenty, fyzická bezpečnost, řízení bezpečnosti pracovníků a dodavatelského řetězce.
- Manažer kritické infrastruktury – určená osoba splňující podmínky pro výkon citlivé činnosti podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací, tj. bezpečnostní způsobilost ověřovanou Národním bezpečnostním úřadem, a odbornou praxi min. 3 roky, resp. 1 rok s VŠ vzděláním.
- Hlášení incidentů – bez zbytečného odkladu, v případě řešení incidentu prvotní hlášení do 24 hodin a závěrečná zpráva do 1 měsíce.
- Účast na cvičeních – k ověření odolnosti subjektu kritické infrastruktury, a to nejvýše jednou za tři roky.

Hrozí nějaké sankce?

Ano, nový zákon zavádí pro subjekty kritické infrastruktury citelné pokuty:

- Za neposkytnutí informace nezbytné k rozhodnutí o zařazení subjektu na seznam: pokuta do 25 milionů Kč nebo do 0,3 % čistého ročního obratu (podle toho, která částka je vyšší).
- Obecně se pokuty za porušení povinností pohybují od 3 milionů Kč do 25 milionů Kč nebo do 0,3 % čistého ročního obratu (podle toho, která částka je vyšší).
- Při opakovaném porušení může pokuta dosáhnout až 50 milionů Kč nebo 1,5 % čistého ročního obratu (podle toho, která částka je vyšší).

A co kybernetická bezpečnost?

Zákon o kritické infrastruktuře je úzce provázán s novým zákonem č. 264/2025 Sb., o kybernetické bezpečnosti, který transponuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii (NIS 2). Praktickým důsledkem je, že všechny subjekty kritické infrastruktury automaticky spadají i pod režim kybernetické bezpečnosti. Služba poskytovaná subjektem kritické infrastruktury se považuje za regulovanou službu podle zákona o kybernetické bezpečnosti. To znamená povinnost zavést kybernetická opatření a hlásit kybernetické incidenty Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB). Subjekt kritické infrastruktury bude poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností.

Zákon o kritické infrastruktuře přitom pamatuje na zamezení duplicit. Pokud subjekt plní srovnatelné povinnosti podle jiného předpisu EU nebo zákona, kterým se takový předpis provádí, a tyto povinnosti mají srovnatelný účinek jako požadavky zákona o kritické infrastruktuře, nemusí totožné povinnosti plnit znovu a ustanovení zákona se v daném rozsahu neuplatní.

Co by měli distributoři udělat už teď?

Ačkoli formálně zatím běží přechodné období a nařízení vlády dosud nebylo vydáno, čas na přípravu není neomezený. Doporučuje se zejména sledovat legislativní vývoj, předběžně ověřit, zda společnost splňuje očekávaná kritéria pro poskytovatele základní služby, která však budou definitivně stanovena až nařízením vlády, a současně začít mapovat vlastní kritickou infrastrukturu.

Závěr

Nový zákon o kritické infrastruktuře představuje zásadní regulatorní změnu pro distributory léčiv v České republice. Nejde o pouhou formalitu. Zákon přináší reálné povinnosti s reálnými sankcemi a současně vytváří systém, který má zabezpečit kontinuitu zásobování léky i v době krizí. Pro distributory, kteří splní kritéria významnosti, začne po vydání nařízení vlády běžet relativně krátká doba na přípravu. Nejlepší čas začít se orientovat v nových pravidlech je právě teď.

Mgr. Ing. Martin Špás, advokátní koncipient
PricewaterhouseCoopers Legal s.r.o., advokátní kancelář
PwC Legal

online

Gemini a NotebookLM
od A do Z v právní praxi

Proměňte stohy spisů v interaktivní znalostní bázi – Gemini 3 zpracuje celý spis najednou a NotebookLM z něj udělá rešerši i AI podcast, kterému kladete otázky. Od aktivace po automatizaci, bez předchozí zkušenosti. Co Google AI umí a co konkurence nemá?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

Aktuální judikatura NSS ve věci veřejných zakázek: pět rozhodnutí s dopadem na praxi zadavatelů i dodavatelů

Nejvyšší správní soud v roce 2026 vydal několik rozhodnutí, která dále zpřesňují požadavky na postup zadavatelů i procesní možnosti dodavatelů v zadávacích řízeních. Týkají se zejména nastavení technické kvalifikace, využití dynamických nákupních systémů, možnosti nápravy pochybení zadavatele, předběžných opatření a uveřejňování změn zadávacích podmínek. Jejich závěry jsou významné jak pro přípravu zadávacích řízení, tak pro obranu dodavatelů proti nezákonnému postupu zadavatele.

Rok 2026 přinesl několik významných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v oblasti veřejných zakázek. Přestože se jednotlivé případy týkají zdánlivě odlišných témat – od technické kvalifikace přes dynamické nákupní systémy až po procesní práva dodavatelů – lze v nich sledovat společného jmenovatele.

Nejvyšší správní soud totiž opakovaně zdůrazňuje, že smyslem zákona o zadávání veřejných zakázek (dále taky jen „ZZVZ“) není vytvářet formální překážky pro účast v zadávacích řízeních, ale zajistit skutečnou hospodářskou soutěž, transparentní prostředí a rovné zacházení mezi dodavateli. Současně však soud potvrzuje, že zadavatelé musí při přípravě a administraci veřejných zakázek postupovat mimořádně pečlivě, neboť i zdánlivě administrativní pochybení mohou mít významné právní i finanční důsledky.

V následujícím textu se proto zaměříme na pět aktuálních rozsudků Nejvyššího správního soudu (dále taktéž jen „NSS“), které podle našeho názoru patří k nejvýznamnějším rozhodnutím posledních měsíců a mohou mít bezprostřední dopad na každodenní praxi zadavatelů i dodavatelů.

Když je kvalifikace příliš úzká: zadavatel musí umět vysvětlit, proč požaduje právě takovou zkušenost

Rozsudek NSS ze dne 18. 5. 2026, sp. zn. 7 Afs 91/2025

Jednou z nejcitlivějších oblastí zadávacích řízení zůstává nastavení technické kvalifikace. Zadavatelé se přirozeně snaží minimalizovat riziko výběru nezkušeného dodavatele, současně však nesmí kvalifikační požadavky nastavit způsobem, který bezdůvodně omezuje hospodářskou soutěž.

Právě touto otázkou se zabýval NSS v případě rekonstrukce Domu přírody v Hodoníně financované z prostředků Státního fondu životního prostředí České republiky.

Zadavatel požadoval doložení zkušeností alespoň se čtyřmi zakázkami týkajícími se novostaveb či rekonstrukcí staveb občanské vybavenosti a současně třemi rekonstrukcemi zahrnujícími nástavbu nebo přístavbu. Poskytovatel dotace dospěl k závěru, že takto formulované požadavky nepřiměřeně zužují okruh potenciálních dodavatelů, a přistoupil ke krácení dotace o 5 %.

Předmětem soudního přezkumu byla zejména aplikace § 6 ZZVZ, konkrétně zásad přiměřenosti, zákazu diskriminace a transparentnosti. NSS přitom formuloval několik zásadních závěrů.

Především zdůraznil, že rozhodující není počet dodavatelů, kteří se do zadávacího řízení fakticky přihlásili, ale to, zda nastavené podmínky bezdůvodně nevylučovaly další potenciální účastníky trhu. NSS současně potvrdil, že zadavatel může požadovat zkušenost s konkrétním typem staveb, avšak pouze tehdy, pokud takový požadavek objektivně souvisí s předmětem a složitostí zakázky.

Podle NSS navíc zadavatel nese důkazní břemeno ohledně odůvodnění úzkého vymezení technické kvalifikace. Pokud existují jiné typy staveb obdobného rozsahu, technologické náročnosti či organizační složitosti, musí zadavatel vysvětlit, proč zkušenosti s těmito stavbami nepovažuje za dostačující.

Rozhodnutí tak představuje další potvrzení trendu, podle něhož technická kvalifikace nesmí sloužit jako prostředek pro skryté omezení soutěže.

CHRENEK TOMAN KOTRBA

PRAHA ■ BRATISLAVA ■ BRNO ■ OLOMOUC ■ OSTRAVA

Váš právní partner v rozhodujících okamžicích

česko-slovenská advokátní kancelář pro náročné mandáty

právnická firma roku

Legal500

Chambers RANKED IN Europe

Forbes

Poslechněte si náš podcast

Slepá spravedln()st

Sledujte nás

chrenektomankotrba.cz

Rozšíření možností využití dynamických nákupních systémů

Rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2026, sp. zn. 22 As 15/2025

Dynamické nákupní systémy (DNS) byly dlouhodobě spojovány především s nákupem standardizovaného zboží a běžných služeb. Aktuální rozhodnutí NSS však potvrzuje zákonný předpoklad, že za určitých okolností mohou být prostřednictvím DNS zadávány i stavební práce.

Předmětem sporu bylo posouzení, zda lze v režimu DNS zadávat veřejné zakázky na letní a zimní údržbu pozemních komunikací.

Klíčovým předmětem přezkumu byla interpretace § 138 odst. 1 ZZVZ, který upravuje dynamický nákupní systém jako plně elektronický a otevřený systém pro zadávání veřejných zakázek na běžně dostupná plnění. NSS současně vycházel i z čl. 34 odst. 1 směrnice 2014/24/EU a z bodu 63 její preambule.

NSS se ztotožnil s výkladem krajského soudu a pojem „běžně dostupné plnění" interpretoval extenzivně. NSS zdůraznil, že ani stavební práce nejsou z využití DNS automaticky vyloučeny, pokud nevyžadují významnou individualizaci nebo atypické technické řešení.

NSS v tomto rozhodnutí vymezuje, jaké okolnosti jsou relevantní pro posouzení, zda lze určité plnění pořizovat prostřednictvím DNS:

- je nabízeno relativně širokým okruhem dodavatelů;
- je dostupné pro široký okruh zadavatelů;
- je s ním na trhu běžně obchodováno;
- je veřejnými zadavateli poptáváno opakovaně a operativně;
- jeho vlastnosti jsou při zadávání jednotlivých dílčích zakázek pouze upřesňovány;
- jeho individualizace ve vztahu k potřebám zadavatele nepředstavuje nosný prvek celkového charakteru a obsahové náplně plnění.

Údržbu pozemních komunikací NSS označil za typický příklad opakovaně poptávaného a standardizovaného plnění, které lze prostřednictvím DNS zadávat. Rozhodnutí je významné zejména tím, že může v praxi výrazně rozšířit okruh komodit a služeb zadávaných prostřednictvím dynamických nákupních systémů.

Zadavatel může napravit vlastní pochybení i v pozdější fázi řízení

Rozsudek NSS ze dne 23. 4. 2026, sp. zn. 4 As 57/2025

Další významné rozhodnutí se týká rozsahu oprávnění zadavatele napravovat vlastní pochybení v průběhu zadávacího řízení a současně otázky, zda mají dodavatelé právní nárok na výzvu k doplnění podkladů.

Spor vznikl mezi společností ČEZ, a.s., jako zadavatelem, a společností Mark2 Corporation Czech a.s., která byla v závěrečné fázi zadávacího řízení vyloučena pro nesplnění technické kvalifikace.

Předmětem soudního přezkumu byla především interpretace § 49 ZZVZ, upravujícího možnost zadavatele přijmout opatření k nápravě, dále § 45 ZZVZ týkajícího se náhradních dokladů prokazujících kvalifikaci a § 46 ZZVZ upravujícího možnost výzvy k objasnění nebo doplnění údajů.

NSS dospěl k závěru, že zadavatel je oprávněn kdykoliv v průběhu zadávacího řízení přehodnotit své předchozí závěry a přijmout nápravná opatření, pokud zjistí vlastní pochybení.

Současně NSS zdůraznil, že použití náhradních dokladů podle § 45 ZZVZ přichází v úvahu pouze tehdy, pokud dodavatel objektivně nemohl získat primární doklady, aniž by tuto nemožnost sám zavinil.

Za významný lze považovat také závěr NSS k § 46 ZZVZ. Podle soudu totiž výzva k objasnění či doplnění podkladů představuje fakultativní oprávnění zadavatele, nikoliv jeho povinnost.

Rozhodnutí tak výrazně posiluje procesní autonomii zadavatelů. Současně však může v praxi vést ke zvýšeným požadavkům na procesní obezřetnost dodavatelů, kteří nemohou automaticky spoléhat na možnost následného doplňování dokumentace.

Předběžné opatření může navrhnout i subjekt, který nebyl účastníkem zadávacího řízení

Rozsudek NSS ze dne 25. 3. 2026, sp. zn. 22 As 31/2026

Pozornost NSS se v dalším rozhodnutí soustředila na problematiku předběžných opatření v oblasti veřejných zakázek.

Klíčovou otázkou bylo, zda je k podání návrhu na vydání předběžného opatření podle § 38 soudního řádu správního a § 272b ZZVZ oprávněn i subjekt, který nebyl účastníkem zadávacího řízení vedoucího k uzavření smlouvy.

Nejvyšší správní soud zdůraznil, že podmínkou vydání předběžného opatření je osvědčení hrozby vážné újmy. Současně však odmítl formalistický výklad, podle něhož by takovou újmu mohl tvrdit pouze účastník zadávacího řízení.

Podle NSS může hrozbu vážné újmy osvědčit i subjekt, který se účastnil původního zadávacího řízení, avšak nikoliv již navazujícího řízení po jeho zrušení, pokud existuje přímá souvislost mezi jeho právním postavením a výsledkem zadávacího řízení. V posuzovaném případě NSS zdůraznil, že plnění nové smlouvy by definitivně znemožnilo žalobkyni domoci se realizace původní zakázky, což představovalo nevratnou újmu.

Důležitost postavení účastníka řízení NSS dále posuzoval, když se dále zabýval oprávněním k podání námitek ve vztahu k běhu blokační lhůty dle § 246 odst. 1 ZZVZ.

NSS s odkazem na § 241 odst. 3 ZZVZ zdůraznil, že zatímco v taxativně vymezených případech (např. zadávací podmínky či volba řízení) může námitky podat každý dodavatel, v ostatních případech je k tomu oprávněn pouze účastník zadávacího řízení. Námitky podané neoprávněnou osobou (žalobkyní) proto běh blokační lhůty nevyvolávají.

Rozhodnutí současně posiluje procesní postavení dodavatelů v situacích, kdy zadavatel po zrušení původního zadávacího řízení zahájí nové řízení obdobného předmětu. NSS připustil, že ochrany prostřednictvím předběžného opatření se může domáhat i subjekt, který se následného zadávacího řízení již neúčastnil.

Změnu zadávacích podmínek nestačí zveřejnit pouze na profilu zadavatele

Rozsudek NSS ze dne 6. 5. 2026, sp. zn. 8 Afs 105/2025

Poslední z analyzovaných rozhodnutí potvrzuje, že i zdánlivě administrativní pochybení mohou mít pro zadavatele významné finanční důsledky.

Společnost Vodohospodářská zařízení Šumperk, a. s., opakovaně prodlužovala lhůtu pro podání nabídek u veřejné zakázky na projekt „Sušárna čistírenských kalů na ČOV Šumperk“. Informace o prodloužení však zveřejňovala pouze na profilu zadavatele, zatímco do Věstníku veřejných zakázek a evropského věstníku byly změny odeslány až po uplynutí lhůty.

Předmětem přezkumu byly zejména § 99 odst. 1 a § 212 odst. 1 a 3 ZZVZ, upravující povinnost uveřejňování změn zadávací dokumentace a informační povinnosti zadavatele. NSS současně posuzoval soulad postupu zadavatele se zásadami transparentnosti a rovného zacházení podle § 6 ZZVZ.

Zadavatel argumentoval tím, že zákon nestanoví přesnou lhůtu pro zveřejnění změn a že informace byly dostupné alespoň na jeho profilu zadavatele.

NSS však tento argument odmítl. Zdůraznil, že smyslem zákonné úpravy je zajistit včasnou a rovnou informovanost všech potenciálních dodavatelů, kteří veřejné zakázky standardně sledují prostřednictvím oficiálních věstníků.

Podle NSS mohlo opožděné zveřejnění ve věstnících reálně ovlivnit hospodářskou soutěž, protože potenciální dodavatelé nemuseli mít o prodloužení lhůty informace.

Rozhodnutí tak potvrzuje, že informační povinnosti zadavatelů nelze chápat jako čistě formální administrativní požadavek, ale jako jeden ze základních nástrojů ochrany transparentní soutěže.

Závěr

Uvedená rozhodnutí potvrzují, že ve veřejných zakázkách bude stále častěji rozhodovat skutečný dopad konkrétního postupu na hospodářskou soutěž. Pro zadavatele z toho plyne potřeba důsledně odůvodňovat kvalifikační požadavky, řádně dokumentovat své úvahy a nepodceňovat ani zdánlivě formální uveřejňovací povinnosti. Pro dodavatele jsou rozsudky připomínkou, že procesní obrana musí být včasná, přesně zacílená a opřená o konkrétní újmu nebo zásah do jejich postavení.

JUDr. Bc. Matej Šandor, Ph.D., MBA, advokát
Mgr. Barbora Helvínová, advokátní koncipientka
endors advokátní kancelář s.r.o.

online

Odpovědnost členů statutárního orgánu obchodní korporace v kontextu aktuální judikatury

Odpovědnost statutárů se rok od roku zpřísňuje – v sázce je osobní majetek i trestní postih. Kdy člen orgánu ručí za dluhy firmy vlastním jměním a jak platit věřitele, abyste nespáchali trestný čin? Péče řádného hospodáře a její meze na aktuální judikatuře.

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

Časté právní mýty o kamerách na pracovišti

Kamerové systémy patří mezi oblíbené nástroje ochrany majetku a bezpečnosti (nejen) na pracovištích. Zároveň však představují významný zásah do soukromí zaměstnanců i dalších osob. V praxi se stále setkáváme s řadou zjednodušujících představ a zažitých mýtů o tom, kdy je kamerový dohled „v souladu s právem". Tento článek se zaměřuje na nejčastější omyly spojené s používáním kamer na pracovišti a ukazuje, že nejde pouze o otázku GDPR, jak se často zaměstnavatelé domnívají, ale o souběh pravidel více právních předpisů.

Kamery na pracovišti jsou často ze strany zaměstnavatelů vnímány jako opatření, které má pomoci zvýšit bezpečnost zaměstnanců, předejít krádežím, usnadnit řešení vzniklých škod nebo jinak ochránit majetek zaměstnavatele. V praxi se poměrně často setkáváme s rozsáhlým monitoringem pracovišť s využitím nejmodernějších kamerových systémů umožňujících zaznamenávat obraz i zvuk, avšak právní rovina používání těchto systémů bývá často upozaděna.

Kamerový systém se jeví jako rychlé, snadné a efektivní řešení mnoha problémů, kdy stačí pouze nakoupit kamery, vše správně připojit a je vyřešeno. Taková představa je však zjednodušená. Kamerový systém totiž nepředstavuje jen bezpečnostní prvek, ale také významný zásah do základních práv fyzických osob. Používání kamerového systému na pracovišti má proto svá pravidla, která je třeba při zavádění kamerového systému respektovat a zamýšlené řešení jim přizpůsobit. A právě v tomto bodě vzniká řada mýtů, které bych tímto článkem ráda objasnila.

Mýtus 1: „Stačí splnit GDPR a je hotovo"

Jedním z nejrozšířenějších mýtů o používání kamerových systémů na pracovištích je přesvědčení, že kamerový systém je čistě otázkou ochrany osobních údajů a stačí proto naplnit požadavky vyplývající zejm. z GDPR.

GDPR je bezesporu důležitým právním předpisem, pokud jde o používání kamerových systémů na pracovištích, ale zdaleka není jediným. Na pracovišti vstupuje do hry zejména zákoník práce, který výrazně omezuje možnosti kontroly zaměstnanců, a rovněž obecná ochrana osobnosti podle občanského zákoníku. Zaměstnavatel se tak může dostat do situace, kdy sice splní veškeré požadavky GDPR, ale samotné umístění kamer bude nepřípustné z hlediska pracovního práva. Kamera na pracovišti proto vždy vyžaduje komplexní posouzení, nikoli izolované „GDPR řešení".

Mýtus 2: „Kamery máme jen online, GDPR se nás netýká"

Úřad pro ochranu osobních údajů („ÚOOÚ") dříve ve své výkladové praxi zastával názor, že sledování osob prostřednictvím online kamery bez ukládání záznamu nepředstavuje zpracování osobních údajů a jako takové tedy nespadá pod GDPR. Tento výklad byl však ze strany ÚOOÚ zejména po vydání pokynů Evropského sboru pro ochranu osobních údajů („EDPB") ke zpracování osobních údajů prostřednictvím videotechniky v roce 2020[1] revidován a v současné době již neobstojí.

Podle aktuálního výkladu EDPB i ÚOOÚ není pro aplikaci GDPR na kamerový systém rozhodující samotná existence záznamu, ale schopnost identifikovat fyzickou osobu. Jak výslovně uvádí ÚOOÚ,[2] i online kamerové systémy mohou představovat zpracování osobních údajů.

Z právního hlediska navíc nelze přehlížet ani obecnou ochranu osobnosti a soukromí osob. Už samotná možnost být sledován může představovat zásah do těchto základních práv člověka, a to bez ohledu na to, zda je obrazový záznam uchováván. Stejně tak v případě pravidel pro sledování zaměstnanců na pracovišti podle zákoníku práce není rozhodné, zda je kamerový systém provozován v režimu online nebo se záznamem.

I v případě online kamerového systému je proto třeba respektovat obecná pravidla týkající se ochrany osobnosti, jakož i specifická pravidla na ochranu osobních údajů vyplývající zejm. z GDPR i specifická pravidla sledování zaměstnanců vyplývající ze zákoníku práce.

Mýtus 3: „Používáme jen atrapy, právní pravidla řešit nemusíme"

Atrapy kamer bývají ze strany zaměstnavatelů v praxi považovány za „bezpečnou" variantu, která se právní regulaci zcela vyhne, avšak může alespoň částečně umožnit dosažení stejného efektu jako kamera pravá, pokud nikdo neví, že jde o atrapu.

Ani zde však situace není tak jednoduchá. Pokud se nejedná o funkční kamerový systém, ale o atrapu, pohybuje se zaměstnavatel skutečně mimo režim zpracování osobních údajů a pravidel GDPR. To ovšem neznamená, že taková atrapa je automaticky bezproblémová.

V určitých případech může i atrapa vyvolávat dojem trvalého sledování, který se negativně promítá do soukromí a psychické pohody zaměstnanců. Zaměstnavatel se proto takovým postupem může dopustit porušení svých povinností vyplývajících ze zákoníku práce, konkrétně povinnosti „vytvářet příznivé pracovní podmínky a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci".

Mýtus 4: „Máme souhlas zaměstnance, můžeme kamery používat"

Souhlas zaměstnance bývá často vnímán jako „univerzální pojistka", pokud jde o zpracování osobních údajů zaměstnanců (nejen) kamerovým systémem. V pracovněprávních vztazích je však použití souhlasu značně problematické. Zaměstnanec se nachází v podřízeném postavení a jeho souhlas proto v praxi často nelze

považovat za skutečně svobodný. Navíc je třeba mít na paměti, že souhlas může subjekt údajů kdykoliv odvolat, což v případě kamerových systémů nebude příliš praktické.

V praxi to tedy znamená, že zaměstnavatel by se měl opírat o jiný právní základ zpracování osobních údajů, typicky o oprávněný zájem. Ten však musí být vždy pečlivě posouzen a vyvážen s ohledem na práva zaměstnanců a s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem daného případu.

Souhlas zaměstnance zároveň nenahradí ani splnění předpokladů vyplývajících pro sledování zaměstnanců kamerovým systémem ze zákoníku práce. Zákoník práce je v tomto ohledu poměrně striktní a pro možnost sledování zaměstnanců prostřednictvím kamerového systému vyžaduje, aby byl u zaměstnavatele dán závažný důvod spočívající ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele. Souhlasem zaměstnance proto tuto podmínku nelze splnit.

Mýtus 5: „Když kamera chrání majetek, je automaticky oprávněná“

Ochrana majetku zaměstnavatele je legitimním cílem, nikoli však automatickým ospravedlněním kamerového systému na pracovišti. Právní předpisy vyžadují, aby zaměstnavatel prokázal vždy nezbytnost a přiměřenost tohoto opatření. Nestačí proto tvrdit, že kamera chrání majetek, tudíž je oprávněná, ale je třeba vždy zkoumat, zda nebylo možné zvolit méně invazivní řešení a brát ohled na zaměstnance, kteří mají právo na určitou míru soukromí na pracovišti.

Zpracování osobních údajů je třeba vždy založit na jednom z právních základů dle GDPR, přičemž tím nejčastějším v případě kamerového systému bude ochrana oprávněných zájmů správce nebo třetí osoby. S tím však souvisí povinnost před zavedením kamerového systému provést tzv. balanční test, v němž se mimo jiné poměřuje zájem zaměstnavatele na ochraně majetku s právem zaměstnanců na soukromí. Bez tohoto kroku se přitom kamerový systém snadno může dostat do rozporu s právními předpisy.

Rovněž z pohledu zákoníku práce nestačí jako zdůvodnění uvést, že kamerami je chráněn majetek zaměstnavatele, ale musí být vždy zkoumána přiměřenost takového opatření s ohledem na soukromí zaměstnanců, stejně jako existence závažného důvodu spočívajícího ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele, dochází-li prostřednictvím kamerového systému ke sledování zaměstnanců.

Mýtus 6: „Stačí cedulka s piktogramem a nápisem, že je prostor monitorován“

Viditelná informační cedulka s piktogramem kamery je důležitá, ale sama o sobě k naplnění informační povinnosti podle GDPR ani zákoníku práce nestačí.

GDPR stanoví poměrně rozsáhlý výčet informací, které je třeba subjektu údajů poskytnout. V případě kamerových systémů je proto doporučováno tzv. vícevrstvé informování, kdy první vrstvu informací představuje informační tabulka, kde však pouhý piktogram kamery není dostačující.[3] Subjekt údajů musí mít k dispozici i podrobnější informace v rámci tzv. druhé vrstvy. Druhá vrstva má typicky podobu podrobnější informace v textové podobě, kterou lze vystavit na webu, zaslat, zapůjčit na požádání k prostudování apod.

Zákoník práce ukládá zaměstnavateli povinnost přímo informovat zaměstnance o rozsahu a způsobech monitorování. Pouhá tabulka na zdi přitom tento požadavek nenaplňuje. Každého zaměstnance je třeba podrobně a prokazatelně informovat o účelu, rozsahu a způsobu provádění sledování kamerovým systémem, např. prostřednictvím vnitřního předpisu.

Závěr

Kamerový systém na pracovišti nelze z právního pohledu považovat za jednoduché ani univerzální bezpečnostní řešení. Jde o citlivý zásah do práv zaměstnanců, který vyžaduje pečlivé právní posouzení s ohledem na konkrétní podmínky daného pracoviště a musí obstát současně z pohledu pracovního práva, ochrany osobnosti i ochrany osobních údajů.

Potřebu důkladného přístupu v této oblasti přitom umocňuje i skutečnost, že Státní úřad inspekce práce ve svém programu kontrol pro rok 2026[4] výslovně deklaruje jako jednu z hlavních priorit právě kontroly zaměřené na používání kamerových systémů na pracovištích. Včasné a správné nastavení kamerového systému tak může zaměstnavatelům pomoci předejít nejen zásahům do práv zaměstnanců, ale i případným nepříjemným důsledkům kontrolní činnosti.

Mgr. Dominika Valentová, advokátka
Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

DOLEŽAL & PARTNERS

Poznámky:

1 EDPB. Pokyny 3/2019 ke zpracování osobních údajů prostřednictvím videotechniky. Verze 2. 0. Přijato dne 29. ledna 2020. Dostupné zde: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-32019-processing-personal-data-through-video_cs.

2 ÚOOÚ. Metodika k návrhu a provozování kamerových systémů z hlediska zpracování a ochrany osobních údajů. 2024. Dostupné zde: https://uoou.gov.cz/profesional/metodiky-a-doporuceni-pro-spravce/metodika-ke-kamerovym-systemum.

3 Tabulka by měla obsahovat piktogram/obrázek kamery, údaj o tom, že prostor je monitorován kamerovým systémem, identifikaci správce a odkaz na kontaktní osobu, odkaz na místo, kde je možné získat podrobnější informaci, účel a právní základ zpracování osobních údajů a informace o právech subjektu údajů.

4 SÚIP. Program kontrolních akcí Státního úřadu inspekce práce na rok 2026. Dostupné zde: https://suip.gov.cz/rocni-program-kontrolnich-akci.

Když důkazy nestačí: Rizikové aspekty prokazování řádného užívání ochranných známek

Majitelé ochranných známek často nabývají falešného pocitu bezpečí okamžikem zápisu ochranné známky do rejstříku. Realita řízení o zrušení známky, která nebyla řádně užívána pro zapsané výrobky či služby, je však nemilosrdná: bez řádně doložené historie užívání riskuje i komerčně silná značka ztrátu své právní ochrany. V praxi přitom nebývá největším problémem samotné užívání známky, ale schopnost toto užívání adekvátně zdokladovat. Právě tehdy se ukáže, zda bylo užívání skutečně řádné, nebo pouze zdánlivé. Tento článek se zabývá některými specifiky prokazování užívání na národní a evropské úrovni.

„Use it or lose it“

Jen málokteré pravidlo vystihuje podstatu známkového práva tak přesně jako právě toto. Zápisem ochranné známky její vlastník získává výlučné právo bránit konkurentům v používání shodného či podobného označení, a to pro shodné výrobky nebo služby, potažmo označení, u něhož pro podobnost existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti (za tu se považuje i pravděpodobnost asociace se starší ochrannou známkou). Toto právo však není neomezené – pokud po nepřetržitou dobu 5 let předcházejících podání příslušného návrhu nebyla známka řádně užívána, vystavuje se vlastník riziku zrušení zápisu. A právě ve chvíli, kdy je vlastník známky vyzván k prokázání jejího užívání, se často ukáže, že mezi skutečným užíváním známky a schopností toto užívání doložit existuje podstatný rozdíl.

Řádné užívání známky

Při posuzování řádného užívání je rozhodující, zda ochranná známka plní svou hospodářskou funkci – tedy zda je skutečně užívána za účelem odlišení výrobků nebo služeb jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby na trhu.

Princip „řádného užívání“ byl judikatorně poprvé podrobně vymezen v rozsudku Soudního dvora EU (dále jako „SDEU“) ve věci Ansul[1], který dodnes představuje základní kámen celé problematiky. SDEU zde zdůraznil, že za řádné užívání nelze považovat pouhé symbolické či formální používání známky, jehož jediným cílem je zachování registrace. Současně však odmítl jakékoli mechanické testy - neexistuje minimální obrat, minimální počet faktur ani minimální počet prodaných kusů, které by bylo nutné doložit, naopak vždy je nutno zohlednit individuální povahu dotčených výrobků či služeb a konkrétní trh. Jinými slovy, doklady, které budou dostatečnými v případě specializovaného průmyslového zařízení, již nemusí být dostačující u běžného spotřebního zboží.

Klíčové aspekty

Při hodnocení řádného užívání dochází k přezkumu čtyř základních aspektů: místa, času, rozsahu a způsobu užití ochranné známky.

Místo

K užívání musí docházet na území, pro které je ochrana nárokována. U národní ochranné známky půjde o Českou republiku, u ochranné známky Evropské unie o relevantní část unijního trhu. Neexistuje přitom univerzální pravidlo, kolik států EU musí být užíváním pokryto – v určitých případech bylo shledáno dostačující užívání na území jediného členského státu.

Čas

Rozhodující je tzv. důkazní období, zpravidla pět let zpětně od podání námitek nebo návrhu na zrušení ochranné známky. Důkazy mimo toto období samy o sobě zpravidla nepostačují, mohou však sloužit jako podpůrný prostředek při posuzování kontinuity nebo intenzity užívání.

Rozsah

Intenzita užívání musí odpovídat danému trhu a povaze výrobků či služeb. Jak ukázal rozsudek Ansul, neexistuje žádná minimální hranice vyjádřitelná v číslech. Užívání však nesmí být pouze symbolické. Objem prodejů, dostačující pro prokázání užívání ve vztahu k úzce specializovaným produktům, by pravděpodobně neobstál u masově prodávaného spotřebního zboží.

Způsob

Známka musí být užívána jako ochranná známka, tedy jako označení původu výrobků nebo služeb. Nestačí, aby plnila pouze reklamní nebo podpůrnou funkci. Právě tuto hranici ilustruje rozsudek Silberquelle,[2] v němž SDEU řešil situaci, kdy byla známka používána na nápojích rozdávaných zdarma jako reklamní dárek k jinému zboží. Dospěl k závěru, že takové použití nepředstavuje řádné užívání známky pro nápoje. Cílem totiž nebylo získat podíl na trhu nápojů, ale podpořit prodej jiných výrobků. Rozsudek tak poměrně ostře oddělil skutečné obchodní užívání od pouhé marketingové podpory.

Důkazy: co přesvědčí a co nestačí

Vhodnými důkazy jsou zejména katalogy produktů a služeb doložené skutečnou distribucí, fotografie výrobků, obalů a etiket s jasnou identifikací ochranné známky ve spojení s fakturami a dodacími listy, údaje o prodejích, účetní výkazy nebo data z internetových obchodů zachycující návštěvnost a objednávky výrobků a služeb v relevantním období či údaje o nákladech vynaložených k propagaci známky.

Vlastní internetová prezentace, marketingová prezentace nebo čestná prohlášení zaměstnanců zpravidla samy o sobě nepostačují. Neznamená to, že

by byly bezcenné - jejich důkazní hodnota je však zpravidla podpůrná a musí být podložena dalšími objektivními důkazy. Příkladem může být starší rozhodnutí ve věci SKUNKFUNK,[3] kde odvolací senát přihlédl ke komentářům spotřebitelů k oblečení „SKUNKFUNK" v diskusi na webových stránkách třetích stran (za období několika měsíců) jako relevantnímu důkazu k prokázání, že ochranná známka byla používána veřejně a navenek a že její užívání nebylo pouze symbolické, minimální nebo fiktivní za jediným účelem, a to k zachování práv z ochranné známky.

Opačný přístup se však výrazně projevil v recentním rozsudku Tribunálu ve věci Supermac's v. McDonald's[4] týkajícím se ochranné známky „BIG MAC". McDonald's předložil rozsáhlé množství reklamních materiálů, televizních spotů, internetového obsahu i příspěvků na sociálních sítích. Tribunál však připomněl, že řádné užívání nelze prokazovat domněnkami ani obecným povědomím o značce. U některých kategorií výrobků a služeb předložené důkazy neumožňovaly zjistit skutečný rozsah obchodního užívání. Zvláště zajímavé bylo odmítnutí argumentu, že užívání známky pro hamburger automaticky prokazuje i užívání pro restaurační služby. Tribunál naopak zdůraznil, že užívání musí být prokázáno právě pro ty výrobky nebo služby, pro které má být ochrana zachována. Rozsudek BIG MAC tak ukázal, že ani mimořádně silná a všeobecně známá značka není při prokazování užívání zvýhodněna. Rozhodující není známost značky, ale kvalita a relevance předložených důkazů.

Příliš široká registrace jako skrytá past

Problémem při prokazování užívání známky nemusí být pouze nedostatek důkazů, ale i příliš široce formulovaný seznam výrobků a/nebo služeb, pro který je příslušná známka chráněna. Na toto riziko upozornil mj. rozsudek Tribunálu ve věci Dialoga Servicios Interactivos v. EUIPO.[5]

Známka byla zapsána pro široce vymezenou kategorii telekomunikačních služeb, vlastník však doložil užívání pouze ve vztahu k některým konkrétním službám. Tribunál zde připomněl, že pokud lze širokou kategorii rozdělit na samostatné podkategorie, nelze automaticky zachovat ochranu pro celou kategorii jen proto, že bylo prokázáno užívání její části. Jinými slovy, skutečnost, že služby (potažmo výrobky) spadají do stejné třídy Niceského třídění, ještě neznamená, že tvoří jednu nerozdělitelnou kategorii pro účely posuzování užívání. Třídění má především administrativní charakter a nemůže nahradit věcnou analýzu konkrétních služeb (výrobků). Ambiciózně formulovaný seznam výrobků a služeb, který při podání přihlášky působil jako výhoda, se tak může po několika letech proměnit v nepříjemnou procesní komplikaci.

Iluze registrace, realita užívání

Současná evropská judikatura nevysílá vlastníkům ochranných známek zprávu, že budou potřebovat více důkazů než dříve. Zdůrazňuje však, že předložené důkazy musí přesně odpovídat tomu, co má být prokázáno. Nestačí doložit, že podnik existuje, investuje do marketingu nebo že jeho značka požívá značné známosti.

Naopak je nutné prokázat, že konkrétní ochranná známka byla v relevantním období a pro dotčené teritorium skutečně užívána pro konkrétní výrobky a/nebo služby způsobem odpovídajícím její hospodářské funkci.

Pět let se může zdát jako dlouhá doba. Ve chvíli, kdy je však vlastník ochranné známky vyzván k předložení důkazů, se často ukáže pravý opak. Chybějící faktury, nedohledatelné marketingové podklady nebo příliš široce formulovaný seznam výrobků a služeb mohou znamenat ztrátu práv, která se při registraci zdála být samozřejmá.

I když princip „use it or lose it" zůstává pilířem známkové ochrany, jeho reálný dopad je dnes definován schopností vlastníka nést důkazní břemeno. Lze proto uzavřít, že toto základní pravidlo se tak fakticky přetavilo do imperativu: „Use it and prove it, or lose it".

Mgr. Martina Švecová, advokátka
HSP & Partners advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

1. Rozsudek SDEU ze dne 11. března 2003, věc C-40/01 - Ansul BV proti Ajax Brandbeveiliging BV.
2. Rozsudek SDEU ze dne 15. ledna 2009, věc C-495/07 - Silberquelle GmbH proti Maselli -Strickmode GmbH.
3. Rozhodnutí druhého odvolacího senátu (OHIM) ze dne 31. března 2011, R 1464/2010-2 SKUNK FU! (fig.) / SKUNK FUNK (fig.).
4. Rozsudek Tribunálu ze dne 5. června 2024, věc T-58/23 – Supermac's v. EUIPO – McDonald's International Property (BIG MAC).
5. Rozsudek Tribunálu ze dne 19. března 2025, věc T-1075/23 e-dialog v. EUIPO – Dialoga Servicios Interactivos (Dialoga).

online

ChatGPT od A do Z v právní praxi 2026

Další **online konference a semináře**
naleznete na www.epravo.cz

AML balíček EU: Vstup AML do profesionálního fotbalu

Nový balíček předpisů Evropské unie v oblasti boje s praním špinavých peněz a financování terorismu (dále jen „AML“) poprvé na unijní úrovni zahrne do působnosti pravidel v této oblasti i subjekty profesionálního fotbalu. Od 10. července 2029 se fotbaloví agenti a profesionální fotbalové kluby stanou „povinnými osobami“, které budou muset dodržovat požadavky stanovené nařízením (EU) 2024/1624 (dále jen „AMLR“)[1] a pravidla přijatá v rámci transpozice směrnice (EU) 2024/1640 (dále jen „AMLD6“).[2]

Pro kluby, investory, sponzory, agenty a zprostředkovatele jde o významnou změnu. Kluby a agenti budou muset zjišťovat od svých klientů a obchodních partnerů informace za účelem jejich identifikace, a také zjišťovat informace o činnosti a aktivitách svých klientů za účelem posouzení povahy transakce a její rizikovosti, přičemž AMLR v souvislosti s tím zároveň vyžaduje zavedení interních procesů, zásad a opatření, která zejména klubům umožní ve své činnosti nová pravidla dodržovat.

Proč je fotbal zahrnován do AML regulace

Z hlediska unijního normotvůrce je právě profesionální fotbal rizikovým odvětvím vyžadujícím zahrnutí do regulace AML, a to vzhledem k celosvětové popularitě fotbalu a s ní souvisejícím významným peněžním tokům, přeshraničním transakcím, značným finančním zájmům a v některých případech také netransparentním vlastnickým strukturám.

Transakce prováděné v kontextu profesionálního fotbalu mohou zahrnovat víceúrovňové holdingové struktury, sponzorské smlouvy mohou být využívány k převádění finančních prostředků do klubů, přestupy hráčů zahrnují kluby, hráče, agenty, zprostředkovatele, osobnostní a jiná práva, odložené platby a výkonnostní bonusy, často v několika různých jurisdikcích. Jde o legitimní obchodní mechanismy, které však zároveň vytvářejí prostor pro nadhodnocování, zastřené platby, nejasné skutečné vlastnictví a využívání prostředků nejasného původu.

Ze strany nově zřízeného Orgánu pro boj proti praní peněz a financování terorismu (dále jen „AMLA“), jakožto orgánu, který bude utvářet metodiku dohledu a podporovat jednotné uplatňování pravidel v jednotlivých členských státech, zaznělo doporučení, že kluby a agenti by měli s přípravou na aplikaci nových pravidel začít již nyní.

Dopad na fotbalové kluby

Prvním ze subjektů, které budou nově spadat do působnosti AML regulace, jsou fotbalové kluby.

Fotbalové kluby budou povinnými osobami ve vztahu ke čtyřem kategoriím transakcí:[3]

- transakcím s investory;
- transakcím se sponzory;
- transakcím s fotbalovými agenty nebo jinými zprostředkovateli;
- transakcím uskutečňovaným za účelem přestupu fotbalového hráče.

V rámci těchto kategorií transakcí budou kluby mít povinnost provést hloubkovou kontrolu klienta. Hloubkovou kontrolu budou mít povinnost provádět v případě navázání obchodního vztahu, pokud provádějí příležitostné transakce ve výši alespoň 10 000 eur nebo ekvivalentní částky v národní měně bez ohledu na to, zda jsou tyto transakce prováděny v rámci jedné operace nebo prostřednictvím souvisejících transakcí, a pokud se podílejí na vzniku právnické osoby. U příležitostné hotovostní transakce v hodnotě alespoň 3 000 eur se uplatní přinejmenším identifikace klienta a ověření jeho totožnosti.[4]

Klub tedy nebude povinen považovat každého fanouška, kupujícího vstupenky nebo běžného zákazníka klubového zboží za klienta podléhajícího AML kontrole. Regulatorní pozornost se soustředí na rizikové transakce, jako jsou kapitálové vstupy, sponzoring a přestupy.

Dále pak bude třeba hloubkovou kontrolu provést v případě existence podezření na praní peněz nebo financování terorismu, bez ohledu na jakoukoli odchylku, výjimku nebo prahovou hodnotu, v případě existence pochybností o pravdivosti nebo přiměřenosti dříve získaných identifikačních údajů o klientovi a existují-li pochybnosti o tom, že osoba, s níž komunikují, je klientem nebo osobou oprávněnou jednat jejím jménem.

V rámci hloubkové kontroly klienta bude třeba zejména provést identifikaci klienta, přičemž bude třeba zjistit např. jméno, příjmení, místo a datum narození, státní příslušnost a místo bydliště v případě, že je klientem fyzická osoba. Je-li klientem právnická osoba, bude nutné zjistit zejména právní formu, název, adresu sídla nebo ústředí, jména zástupců právnické osoby a základ oprávnění osob jednat za právnickou osobu, jakož i jména osob, které drží podíly nebo zastávají pozici člena řídícího orgánu jakožto pověřenci.

Kluby budou v rámci transakcí dále muset identifikovat skutečné majitele klientů a ověřit, zda se na tyto osoby vztahují cílené finanční sankce, anebo dále zda klient nebo jeho skutečný majitel je politicky exponovanou osobou. Současně bude třeba získat informace o zamýš-

Solkind

Advokátní kanceláře MT Legal a Urban & Hejduk vstoupily do nové etapy svého profesního působení. Od 1. ledna 2026 se obě kanceláře spojily do jednoho celku a vystupují **pod novým názvem Solkind**. Spojením vznikl silnější tým s komplexním odborným zázemím.

Právní specializace

- Veřejné zakázky, regulace a veřejný sektor
- Energetické právo
- Soudní spory
- Arbitráž a mezinárodní právo
- Kybernetická a informační bezpečnost
- Restrukturalizace a insolvence
- Fúze a akvizice
- Právo dopravní obslužnosti
- Sportovní právo
- Nemovitosti a stavebnictví
- Duševní vlastnictví a právo ICT
- Bankovnictví a kapitálové trhy
- Pracovní právo
- Právo obchodních korporací
- Právo životního prostředí
- Trestní právo
- Rodinné právo

Solkind s.r.o., advokátní kancelář

www.solkind.cz, info@solkind.cz

MT LEGAL + URBAN & HEJDUK

Solkind

lené povaze obchodního vztahu nebo příležitostných transakcí a prokázat porozumění tomuto účelu a zamýšlené povaze. V obecné rovině budou muset rovněž zjistit a posoudit okruh činností a aktivit klienta.

Zároveň dle AMLR platí, že pokud klub nebude schopen splnit své povinnosti v rámci hloubkové kontroly, pak se zdrží provedení transakce nebo navázání obchodního vztahu, případně ukončí existující obchodní vztah a zváží oznámení podezřelé transakce finanční zpravodajské jednotce ve vztahu ke klientovi.[5]

Kluby spadající do působnosti AMLR budou muset do roku 2029 zavést vnitřní strategie, postupy a kontroly odpovídající jejich velikosti, složitosti a rizikovému profilu.

V praxi to bude zahrnovat přinejmenším:

- celkové posouzení rizik praní peněz a financování terorismu v rámci činnosti klubu;
- vypracování písemných AML zásad a jejich schválení vedoucím orgánem;
- určení odpovědných pracovníků v oblasti plnění povinností plynoucích z AMLR, AMLD6 a navazující legislativy;
- postupy kontroly klienta ve vztahu k investorům, sponzorům, agentům, zprostředkovatelům a protistranám při přestupech;
- zavedení procesu prověřování skutečných majitelů společností a investičních struktur;
- zavedení procesu kontroly vůči sankčním seznamům a prověřování politicky exponovaných osob;
- zjišťování původu finančních prostředků a majetku, vyžaduje-li to míra rizika;
- průběžné sledování obchodních vztahů a transakcí;
- postupy pro oznamování podezřelých transakcí národní finanční zpravodajské jednotce;
- uchovávání záznamů, školení zaměstnanců a zavedení vnitřních kontrol.

AMLR ponechává členským státům možnost na základě prokázaného nízkého rizika zcela nebo zčásti vyjmout také kluby z nižších divizí. U klubů z nejvyšší divize je navíc podmínkou celkový roční obrat nižší než 5 000 000 eur v každém z předchozích dvou kalendářních let.[6]

Dopad na fotbalové agenty

Dalším ze subjektů, na které bude nově dopadat AML regulace, jsou fotbaloví agenti. Fotbalový agent je široce vymezen jako fyzická nebo právnická osoba, která za úplatu poskytuje zprostředkovatelské služby a zastupuje fotbalové hráče nebo profesionální fotbalové kluby při jednáních s cílem uzavřít smlouvu ohledně fotbalového hráče nebo zastupuje profesionální fotbalové kluby při jednáních s cílem uzavřít dohodu o přestupu fotbalového hráče.[7]

Pro agenty to může znamenat zásadní změnu přístupu. Jejich role je obchodní a založená na vztazích, AML rámec však od regulovaných osob očekává, že budou právě provádět i hloubkovou kontrolu a žádat od svých obchodních partnerů nebo klientů větší množství informací. Agenti budou muset vědět, kdo je jejich klientem, kdo financuje transakci, zda některá osoba např. jedná v zastoupení nebo na pověření jiné osoby, zda je vlastnická struktura smluvních stran transparentní a zda platby odpovídají deklarovanému účelu transakce.

Tyto AML povinnosti je třeba odlišovat od samostatného systému FIFA Football Agent Regulations (FFAR), který od roku 2023 upravuje zejména licencování fotbalových agentů, pravidla zastupování a odměňování agentů, včetně limitů odměn. Některá pravidla FFAR byla předmětem soudních sporů a Soudní dvůr EU v červenci 2026 upřesnil podmínky, za nichž mohou být posuzována z hlediska unijního soutěžního práva, volného pohybu služeb a ochrany osobních údajů. Zatímco FFAR řeší profesní a licenční otázky činnosti agenta, AMLR a AMLD6 cílí na prevenci praní peněz, jde tedy o dva souběžné režimy, které se v praxi mohou prolínat.[8]

Dopad na investory

Investoři do fotbalových klubů by měli počítat s náročnějším vstupním procesem, který bude zahrnovat rozsáhlejší sdělení informací klubu, který bude vyžadovat informace za účelem splnění své povinnosti provést hloubkovou kontrolu investora. Víceúrovňové vlastnické struktury, využívající v rámci struktury holdingové společnosti, svěřenské fondy, soukromé fondy nebo offshore společnosti, budou podléhat důkladnější kontrole.

To neznamená, že složité struktury budou zakázány. Budou však muset být srozumitelně vysvětlitelné. Investoři by měli být připraveni předložit schémata vlastnické struktury, korporátní dokumentaci, údaje o skutečných majitelích, doklady o původu finančních prostředků a případně také informace o politicky exponovaných osobách nebo sankčních rizicích.

U klubů ve finančních obtížích může být otázka dodržování AML regulace obzvláště citlivá. Klub pod finančním tlakem může být motivován přijmout záchranné financování co nejrychleji. Podle nové právní úpravy však časová naléhavost neodstraní povinnost zjistit, kdo prostředky poskytuje a zda transakce nevykazuje znaky podezřelého obchodu.

Dopad na sponzory a zadavatele reklamy

Předmětem AML regulace se stane také sponzoring. Kluby budou muset zjišťovat identitu sponzora, jeho skutečné majitele, obchodní důvody transakce a způsob provádění plateb.

Mezi nejrizikovější případy budou pravděpodobně patřit neobvykle vysoké sponzorské částky, sponzoři s omezenou provozní historií, sponzoři z rizikových jurisdikcí, nesoulad mezi podnikatelskou činností sponzora a hodnotou smlouvy nebo transakce zahrnující kryptoaktiva či složité struktury.

Sponzoři by proto měli počítat s větším množstvím otázek během procesu prověřování a s delší dobou potřebnou k uzavření transakce. Kluby by rovněž měly přezkoumat své sponzorské smlouvy tak, aby jim umožňovaly požadovat AML informace, odložit plnění do dokončení kontrol, odmítnout platby z neschválených zdrojů a ukončit smluvní vztah v případě překážek v plnění požadavků AMLR v rámci obchodního vztahu.

Dopad na přestupy a transakce týkající se hráčů

Z hlediska typů transakcí a transakčních procesů by se fotbalové kluby a agenti měli zaměřit zejména na proces přestupu hráče. Přestup hráče může znamenat transakce s vysokými částkami, provádění mezinárodních plateb, odložené protiplnění, podíly z budoucího přestupu, podmíněné bonusy, odměny agentům a více protistran. Jinými slovy v případě přestupu hráče se často jedná o komplexní transakci, v rámci které se budou setkávat povinnosti plynoucí z AMLR jak klubům, tak fotbalovým agentům.

Kluby by tudíž pro přestupy měly zavést zvláštní AML kontrolní systémy. Před dokončením transakce by měly být schopny v prvé řadě provést identifikaci prodávajícího nebo kupujícího klubu, dále pak zúčastněných agentů, příjemce plateb, skutečných majitelů zapojených právnických osob, případně původu finančních prostředků a jakéhokoli neobvyklého způsobu směrování plateb.

Význam bude mít rovněž ocenění hráče, kdy například nevysvětlené nadhodnocení může vést k nahlášení transakce jako podezřelé.[9]

Co by měli účastníci sportovního odvětví učinit již nyní

Odpovědnost za řízení AML rizik převezmou zejména představenstva, jednatelé či vrcholové vedení klubů. Klub bude muset určit člena vedoucího orgánu odpovědného za zajištění souladu a pracovníka odpovědného za každodenní plnění AML povinností. Vedoucí orgán bude schvalovat posouzení rizik a vnitřní strategie a dohlížet na jejich provádění.[10]

Mezi vhodné přípravné kroky patří zejména zmapování rizikových transakcí a klientů (obchodních partnerů), nastavení kontrol skutečných majitelů a sankčních seznamů, úprava smluv a schvalovacích procesů do podoby umožňující soulad s novými povinnostmi, proškolení zaměstnanců, určení odpovědné osoby a průběžné sledování metodiky AMLA a vnitrostátních pravidel.

AMLD6 ukládá členským státům zajistit účinné, přiměřené a odrazující peněžité sankce a správní opatření. Za závažná, opakovaná nebo systematická porušení povinností v oblasti prevence praní peněz musí vnitrostátní úprava umožnit uložit maximální peněžitou sankci ve výši přinejmenším dvojnásobku prospěchu plynoucího z porušení, lze-li tento prospěch určit, nebo nejméně 1 000 000 eur, podle toho, která částka je vyšší. Přísnější limity 10 000 000 eur nebo 10 % obratu se podle AMLD6 vztahují na úvěrové a finanční instituce, konkrétní český režim pro kluby a agenty určí národní implementace.[11]

JUDr. Bc. Pavel Martiník, Ph.D., Esq.
Martiník advokátní kancelář, s.r.o.

MARTINÍK
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1624 ze dne 31. května 2024 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu.
2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1640 ze dne 31. května 2024 o mechanismech, které mají členské státy zavést za účelem předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně směrnice (EU) 2019/1937 a o změně a zrušení směrnice (EU) 2015/849.
3. Dle ustanovení čl. 3 odst. 3 písm. o) (i) – (iv) AMLR.
4. Dle ustanovení čl. 19 AMLR.
5. Dle ustanovení čl. 21 AMLR.
6. Dle ustanovení čl. 5 odst. 1 AMLR.
7. Dle ustanovení čl. 2 odst. 1 (53) AMLR.
8. FIFA Football Agent Regulations, zejména čl. 4 až 10, 12 a 15; rozsudek SDEU ze dne 16. 7. 2026, RRC Sports, C-209/23, a tisková zpráva SDEU č. 110/26 ze dne 16. 7. 2026.
9. Dle ustanovení čl. 69 AMLR.
10. Dle ustanovení čl.11 AMLR.
11. Dle ustanovení čl. 53, 55 a 56 AMLD6.

online

Obrana dědice proti vydědění

Vydědění nemusí být poslední slovo – nepominutelný dědic má nárok na povinný díl a cesty, jak se neoprávněnému vyškrtnutí bránit. Projdeme důvody i náležitosti vydědění a konkrétní procesní postup obrany. Kdy vydědění neobstojí a jak se domoci toho, co vám náleží?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

Rozšíření důvodů neplatnosti usnesení valné hromady po podání návrhu

Dne 12. 2. 2026 vydal Nejvyšší soud pod spisovou značkou 27 Cdo 3205/2024 usnesení, kterým rozhodl, že závěry z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 29 Odo 71/2001 (dále jen „Rozhodnutí"), dle nichž navrhovatel mohl i po uplynutí zákonných prekluzivních lhůt k podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady změnit nebo doplnit okruh důvodů, pro které se u soudu vyslovení neplatnosti domáhal, není v poměrech právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 nadále možné uplatnit.

Skutkový stav

Na počátku sporu vznesl společník před zahájením valné hromady společnosti protest. V něm uvedl, že mu nebyla řádně doručena pozvánka na valnou hromadu. Dále vznesl protest proti postupu, kdy mu nebyly poskytnuty informace mimo jiné k výsledku hospodaření společnosti, ke konkrétním položkám účetní závěrky a k prodeji závodu. Předseda valné hromady společníkovi sdělil, že jeho dotazy budou zodpovězeny v návaznosti na písemný požadavek společníka, a to až po skončení valné hromady. Stran účetní závěrky společníka odkázal na údaje dostupné ve sbírce listin obchodního rejstříku. U prodeje závodu dále uvedl, že znalecký posudek ohledně hodnoty nemovitosti nebude společníkovi předložen.

Následně se společník u Krajského soudu v Ostravě domáhal vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, a to pouze z důvodu, že mu pozvánka na valnou hromadu nebyla doručena. Na jednání soudu prvního stupně poté společník změnil návrh v tom smyslu, že důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je rovněž skutečnost, že mu nebyly podány vyžadované informace týkající se účetních závěrek a převodu závodu tak, jak společník uvedl v protestech, jež vznesl v průběhu jednání valné hromady.

Rozhodnutí prvostupňového soudu

Prvostupňový soud tuto změnu návrhu připustil, neboť ačkoliv společník rozšířil důvody neplatnosti usnesení valné hromady až poté, co uplynula tříměsíční zákonná prekluzivní lhůta od konání valné hromady, k prekluzi práva podle soudu

Matzner & Vítek

ODBORNOST A DŮVĚRA NA PRVNÍM MÍSTĚ

www.matznervitek.legal

2025 právnická firma roku – VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2024 právnická firma roku – VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2024 právnická firma roku – DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2023 právnická firma roku – VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2023 právnická firma roku – DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2022 právnická firma roku – VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2021 právnická firma roku – VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2021 právnická firma roku – DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2020 právnická firma roku – VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2020 právnická firma roku – DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

prvního stupně nedošlo, protože společník na valné hromadě uplatnil protesty proti přijetí navrhovaných usnesení.

Dle názoru prvostupňového soudu se závěry formulované v Rozhodnutí, podle kterých není možné rozšířit okruh usnesení valné hromady, u nichž se navrhovatel domáhá vyslovení neplatnosti, avšak je možné měnit nebo doplnit důvody, na jejichž základě se navrhovatel vyslovení neplatnosti usnesení domáhá, uplatní i v poměrech právní úpravy účinné od 1. 1. 2014.

Prvostupňový soud uzavřel, že ačkoliv byla společníkovi pozvánka na valnou hromadu doručena řádně a včas, protesty vznesené na valné hromadě proti neposkytnutí informací o výsledcích hospodaření společnosti a o prodeji závodu jsou důvodné.

Jedním ze základních práv společníka je právo na informace, přičemž společník má na valné hromadě právo vyžadovat od jednatelů informace o společnosti. Jednatelé mohou poskytnutí informací o hospodaření společnosti odmítnout pouze za předpokladu, že se jedná o informace utajované nebo veřejně přístupné.

Pokud se tedy společník dotazuje na výsledky hospodaření společnosti, jednatelé jsou mu povinni poskytnout informace již na valné hromadě, nikoliv až po jejím konání, a to z toho důvodu, že společník má mít k dispozici informace tak, aby se na jejich základě mohl rozhodnout při hlasování o přijetí usnesení. Soud prvního stupně vyslovil neplatnost usnesení valné hromady, kterými byly schváleny účetní závěrky společnosti a převod závodu. Zároveň věc uzavřel, že práva společníka byla závažným způsobem porušena a vyslovením neplatnosti napadeného usnesení valné hromady nebylo zasaženo do práva třetí osoby nabytého v dobré víře.

Názor Vrchního soudu

Vrchní soud v Olomouci v návaznosti na odvolání společnosti rozhodnutí prvostupňového soudu potvrdil. Ve shodě s prvostupňovým soudem odvolací soud dovodil neplatnost napadených usnesení pro rozpor se zákonem z důvodu závažného porušení práva spočívajícího v neposkytnutí společníkem požadovaných informací.

Odvolací soud se blíže zaměřil na srovnání právní úpravy týkající se vyslovení neplatnosti valné hromady účinné do 31. 12. 2013 a od 1. 1. 2014. Uzavřel, že tato se v zásadě liší pouze v nutnosti protestace (avšak ne bezvýjimečné). Odvolací soud uvedl, že současná právní úprava z věcného hlediska omezuje uplatnění pouze těch důvodů, jež byly vzneseny formou protestu, ale změnu nebo doplnění důvodů neplatnosti usnesení valné hromady nijak časově neomezuje. Podle názoru odvolacího soudu je tedy rovněž možné uplatnit závěry z Rozhodnutí i v poměrech právní úpravy účinné od 1. 1. 2014. Měnit nebo doplňovat důvody, pro něž se navrhovatel vyslovení neplatnosti domáhá, je tak možné i po uplynutí lhůty pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, nicméně zásadně pouze v rozsahu důvodů určitě a srozumitelně specifikovaných v protestu.

Odvolací soud uzavřel, že společník na valné hromadě vyžadoval sdělení podstatných informací, které nepochybně ovlivňovaly jeho rozhodnutí při hlasování o přijetí usnesení. Společnost je povinna odpovědět na dotazy týkající se konkrétních položek účetní závěrky včetně výsledku hospodaření přímo na valné hromadě. Pokud společnost společníka odkázala na údaje ze sbírky listin obchodního rejstříku a sdělila, že na jeho dotazy odpoví dodatečně, přičemž jejich zodpovězení podmínila písemným požadavkem společníka, porušila tím svou povinnost, když předpoklady k odmítnutí poskytnutí požadovaných informací nebyly splněny. Nadto se nejednalo o veřejně přístupnou informaci, když společník vyžadoval informace k položkám účetní závěrky, tedy informace nad rámec informací zjistitelných z účetní závěrky založené ve sbírce listin. I v případě převodu závodu společnost požadované informace odmítla sdělit bezdůvodně.

Dovolání

Nejvyšší soud se následně k dovolání společnosti zabýval otázkou, do jaké doby může být návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady navrhovatelem doplňován o nová skutková tvrzení spočívající v dalších důvodech jeho neplatnosti. Nejvyšší soud zdůraznil, že v zákoně stanovené časové omezení pro podání protestu i návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady

online

AI LEGAL WEEK 2026 - Největší online maraton o umělé inteligenci v právu

Čtyři dny, 23 expertů a sedm AI nástrojů pro právníky živě vedle sebe – první velká konference po účinnosti čl. 50 AI Actu. Kdo AI nepoužívá, ztrácí tempo; kdo ji používá špatně, riskuje pokutu i pověst. Regulace, odpovědnost, AI v justici i reálné ukázky nástrojů na obrazovce. Co přesně teď platí a který nástroj vyzkoušet jako první?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

slouží zejména k zachování právní jistoty společnosti.

V případě, že určitý důvod neplatnosti usnesení valné hromady nebyl v zákonných prekluzivních lhůtách uplatněn u soudu, se tedy společnost (a její společníci nebo další dotčené osoby) může spolehnout, že z tohoto důvodu usnesení valné hromady již nebude zpochybněno a je tak možné z něj vycházet.

Vznese-li společník včasný protest, avizuje tím společnosti, že dle jeho názoru je navrhované nebo již přijaté usnesení valné hromady z určitého důvodu v rozporu s právními předpisy, společenskou smlouvou nebo dobrými mravy a že se proto z tohoto důvodu bude pravděpodobně u soudu domáhat vyslovení jeho neplatnosti. Pokud se tak však nestane, tedy pokud společník včas u soudu takový návrh nepodá, byla by možnost pozdějšího posuzování platnosti usnesení valné hromady z tohoto důvodu soudem v rozporu s principy právní jistoty, proporcionality a minimalizace zásahů do vnitřních poměrů soukromoprávních obchodních korporací ze strany státu.

Nejvyšší soud tak uzavřel, že závěry přijaté v Rozhodnutí, dle nichž mohl navrhovatel změnit nebo rozšířit okruh důvodů, pro něž se u soudu domáhal vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, i po uplynutí zákonem stanovených prekluzivních lhůt k podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, nejsou v poměrech právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 nadále uplatnitelné. Naopak totiž platí, že navrhovatel, který se z určitých důvodů domáhá vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným, nemůže po uplynutí v zákoně stanovených prekluzivních lhůt uplatnit nové důvody neplatnosti usnesení valné hromady, které v návrhu na zahájení řízení nebyly dosud uplatněny, a to ani v případě, že tyto důvody byly včas uplatněny formou protestu na zasedání valné hromady. Soud nadto nepřihlédne k opožděně uplatněným důvodům ani za situace, že jsou takové důvody dány a vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady by odůvodňovaly.

Shrnutí

Shrneme-li výše uvedené, v poměrech právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 se uplatnily závěry formulované v Rozhodnutí. Dle nich mohl navrhovatel i po uplynutí zákonných prekluzivních lhůt k podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady měnit nebo rozšířit důvody, pro které se domáhal vyslovení neplatnosti. V poměrech právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 již tyto závěry uplatnitelné nejsou a společnost (nebo její společníci, případně další dotčené osoby) se tak může spolehnout, že usnesení valné hromady z důvodu, který nebyl v zákonem stanovených prekluzivních lhůtách u soudu uplatněn, již zpochybněno nebude a lze z něj tedy vycházet.

Mgr. Lucie Špičková, advokátka
Mgr. Barbora Kozáková, advokátní koncipientka
Vych & Partners, s.r.o., advokátní kancelář

online

Claude (Anthropic) od A do Z v právní praxi

Většina právníků zná jen ChatGPT – Claude přitom zvládne celý 500stránkový spis najednou a dokumenty rovnou vytvoří v editovatelném Wordu či Excelu. Od základů po Projects, Cowork a nový model Fable 5, celé na reálných kauzách. V čem Claude předčí konkurenci a kdy sáhnout po kterém modelu?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě

Na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 38/2025 ze dne 11. 3. 2026 upozornil na svém profilu na síti LinkedIn soudce NSS Petr Mikeš. Jde o rozhodnutí neobvyklé tím, že ačkoli bylo vydáno správními soudy ve věci vedené podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, řeší velmi praktickou civilněprávní otázku. Konkrétně, zda lze pacht závodu považovat za nepřípustné přenechání propachtované věci třetí osobě ve smyslu § 2334 o. z. Nejvyšší správní soud se tak v této věci dostal k výkladu institutu, který bychom jinak očekávali spíše v judikatuře civilních soudů. To ale nijak nesnižuje význam jeho závěrů.

Skutkový základ věci

Skutkový základ věci byl poměrně jednoduchý. Vlastníci zemědělských pozemků měli s původním pachtýřem uzavřeny pachtovní smlouvy, v nichž bylo sjednáno, že pachtýř nesmí bez předchozího písemného souhlasu propachtovatele předmět pachtu ani jeho část podpachtovat, ani přenechat k užívání třetí osobě. Následně však původní pachtýř uzavřel se žalobcem smlouvu o pachtu závodu. Součástí závodu byly i závazkové vztahy související s provozem zemědělské činnosti, včetně pachtovních smluv k dotčeným pozemkům. Vlastníci pozemků v tom spatřovali porušení tohoto smluvního omezení, pachtovní smlouvy vypověděli a spor se následně promítl do řízení o aktualizaci evidence půdy v LPIS.

Pacht závodu nelze ztotožnit s podpachtem jednotlivých věcí

Správní orgány i městský soud zpočátku vycházely z toho, že postupem původního pachtýře skutečně došlo k nepřípustnému přenechání pozemků třetí osobě. Nejvyšší správní soud ale ve svém rozsudku dospěl k závěru, že pacht závodu nelze bez dalšího ztotožnit s podpachtem jednotlivých věcí, které závod tvoří, ani s přenecháním konkrétní věci třetí osobě k užívání ve smyslu § 2334 o. z. Zvláštní úprava pachtu závodu podle § 2349 a násl. občanského zákoníku má totiž podle NSS aplikační přednost před obecným pohledem na jednotlivé dílčí složky.

Pacht závodu

Závod je organizovaný soubor jmění, tedy funkčním celkem, s nímž se právně nakládá jako s jednou věcí hromadnou (§ 502 o. z.). Právě z toho NSS dovodil, že předmětem pachtu závodu nejsou jednotlivé pozemky nebo jednotlivé závazky, ale závod jako celek, a že práva a povinnosti související s jeho provozem přecházejí na pachtýře závodu ze zákona podle § 2352 odst. 1 o. z. Pachtýř závodu tak nenabývá užívací oprávnění k jednotlivým složkám závodu na základě samostatných dílčích smluv nebo samostatné dispozice s každou jednotlivou věcí, ale na základě zákonných účinků pachtu závodu. Opačný výklad by dle NSS vedl k obtížně přijatelnému důsledku, že k pachtu závodu by bylo třeba získávat individuální souhlasy vlastníků všech jednotlivých složek, které jsou v závodu užívány na základě nájmu nebo pachtu. Ve věci samotné hrálo významnou roli i to, že šlo o závod zemědělský. NSS výslovně uvedl, že užívací práva k zemědělským pozemkům budou zpravidla představovat základní a nezbytnou složku zemědělského závodu a jejich vyčlenění by často činilo závod nefunkčním.

Zneužití pachtu závodu

Soud výslovně připustil, že konstrukce závodu jako věci hromadné a zákonné účinky jeho propachtování by teoreticky mohly být v některých situacích použity účelově, například k obcházení smluvních nebo zákonných omezení vztahujících se ke konkrétní složce závodu. I proto soud doplnil důležitou korekci: pacht závodu může být v konkrétním případě zkoumán i z hlediska svého materiálního obsahu. Pokud by ve skutečnosti nešlo o pacht funkčního celku, ale jen o formální zastření podpachtu jednotlivé věci, bylo by možné § 2334 o. z. aplikovat. Jen by to muselo být v řízení tvrzeno a prokázáno.

Důsledky pro právní praxi

Po tomto rozhodnutí už podle mého názoru nebude možné spoléhat na to, že v pachtovní smlouvě běžně formulovaný zákaz podpachtu nebo obecný zákaz přenechání věci třetí osobě automaticky pokryje i situaci, kdy pachtýř zahrne příslušnou věc do závodu, který následně propachtuje jako celek. Při přípravě pachtovních smluv bude nezbytné se závěry rozsudku NSS sp. zn. 8 As 38/2025 počítat a mnohem pečlivěji formulovat omezení týkající se další dispozice s předmětem pachtu. Kdo chce takovému scénáři skutečně zabránit, bude to muset do smlouvy promítnout výslovně a v pachtovní smlouvě výslovně zakázat zahrnutí předmětu pachtu nebo práv a povinností z pachtovní smlouvy do závodu, který má být převáděn nebo propachtován. Stejně tak je vhodné do pachtovní smlouvy zakomponovat zvláštní výpovědní důvod a případně i smluvní sankce. Obdobné závěry jsou pak aplikovatelné i pro nájemní vztahy.

Mgr. Pavla Krejčí, advokát
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

DOLEŽAL & PARTNERS

Poskytujeme právní poradenství korporátní klientele v celé střední Evropě

Jsme mezinárodní advokátní kancelář a na trhu působíme přes 20 let. Máme pobočky v ČR, na Slovensku i v Polsku. Díky tomu můžeme nabídnout pokrytí hned tří právních řádů v jednotné kvalitě, přístupu i komunikaci.

Zajišťujeme mezinárodní transakce, ale i day-to-day poradenství, zejména kontrolu a vytváření smluv, korporátní změny, řešení pracovně-právních otázek, implementaci koncernových směrnic či compliance.

Ať už se jedná o vstup na cizí trh, přeshraniční fúzi či přípravu smluvní dokumentace, vždy nabídneme právně i nákladově optimální řešení.

Dlouhodobě se soustředíme na zahraniční klientelu. Typickým klientem naší kanceláře je dceřiná společnost zahraniční korporace, rádi však navážeme spolupráci s kýmkoliv, kdo od právního poradenství očekává nejvyšší kvalitu a profesionalitu ruku v ruce jdoucí s lidským přístupem.

2025 právnická firma roku – VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ
2024 právnická firma roku
2023 právnická firma roku
2022 právnická firma roku
2021 právnická firma roku
2020 právnická firma roku

www.dolezalpartners.com

Rozšiřujeme řady našich právníků

Do naší mezinárodní kanceláře hledáme nové kolegy či kolegyně. V případě zájmu o práci v přátelském kolektivu, pod dohledem zkušených mentorů a s možností kariérního růstu zasílejte životopisy na e-mail kariera@dolezalpartners.com nebo využijte QR kód.

Dálkové odečty tepla od roku 2027: hlavní povinnost leží na dodavateli, pronajímatel má řešit hlavně přístup do nemovitosti

Od 1. ledna 2027 se požadavek na dálkově odečitatelná měřidla rozšíří i na stávající měřicí zařízení pro dodávku tepelné energie. Požadavek nové úpravy je následující: dodávka tepla má být měřena pouze měřicím zařízením s dálkovým přenosem údajů. Nejde přitom primárně o povinnost nájemce ani o běžnou interní povinnost pronajímatele vůči nájemci. Energetický zákon stanoví, že měřicí zařízení má na svůj náklad osadit, zapojit, udržovat a pravidelně ověřovat dodavatel tepelné energie. Prakticky tedy půjde především o povinnost dodavatele tepla, typicky teplárny, zajistit odpovídající měření.

Role pronajímatele je proto především praktická. Pokud je pronajímatel koncovým zákazníkem, tedy pokud je smlouva o dodávce tepla uzavřena s ním a náklady následně rozúčtovává mezi nájemce, bude vůči dodavateli tepla typicky právě on zajišťovat potřebnou součinnost. Pokud má naopak každý nájemce vlastní smlouvu s dodavatelem tepla, je koncovým zákazníkem nájemce a odečet se provádí vůči jeho měřicímu zařízení, které osadí a vlastní dodavatel. I v takovém případě však může být nutná součinnost pronajímatele, zejména pokud je měřicí zařízení umístěno ve společných nebo technických prostorách budovy. Pokud bude potřeba měřicí zařízení vyměnit nebo upravit, bude zpravidla nutné umožnit dodavateli tepla přístup do nemovitosti, případně do technických prostor, kde je zařízení umístěno. Pronajímatel by si proto měl pohlídat hlavně organizaci přístupu a součinnost s dodavatelem tepla i s nájemcem; samotnou instalaci, údržbu a ověřování měřicího zařízení má zajistit dodavatel.

Význam dálkových odečtů však nekončí u splnění zákonné povinnosti. Pro nájemce i pronajímatele mohou být údaje o spotřebě důležité nejen pro kontrolu vyúčtování, ale také pro vlastní ESG reporting, interní energetické strategie nebo korporátní závazky v oblasti udržitelnosti. Budova, která nebude schopná poskytovat přesná a pravidelná data, se tak může stát pro investory i institucionální nájemce méně atraktivní.

Dálkové odečty mohou mít i provozní přínos. V kancelářských budovách, retail parcích nebo logistických areálech umožňují přesnější práci se spotřebou, rychlejší odhalení nestandardních hodnot a lepší energetický management. U objektů s více nájemci mohou také zpřehlednit podklady pro vyúčtování a snížit počet sporů.

Dominika Veselá, partnerka
Kateřina Rabiňáková, advokátní koncipientka
Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

online

Microsoft Copilot od A do Z v právní praxi

Copilot se z asistenta stal spolupracovníkem přímo ve Wordu, Excelu i Outlooku – Agent Mode sám mění dokumenty a nová funkce =COPILOT převádí větu na vzorec. Od základů po vlastní agenty v Copilot Studio, s ukázkami na ASPI a reálných kauzách. Jak zapřáhnout AI v aplikacích, které používáte každý den?

Další **online konference a semináře**
naleznete na www.epravo.cz

Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence

Umělá inteligence (dále jen „AI“) je neustále se rozvíjejícím trendem, který se stává neodmyslitelnou součástí moderní společnosti, včetně pracovního prostředí. Může sloužit k automatizaci některých pracovních procesů, hodnocení zaměstnanců nebo jejich náboru. S jejím zavedením se však pojí zásadní otázka: kdo nese odpovědnost za výstupy a rozhodnutí AI, které vznikají při jejím využití v pracovním prostředí? Právní pohled na tuto problematiku přináší následující článek.

Přístupy k odpovědnosti v pracovním prostředí

V českém právním řádu dosud neexistuje jednotná právní úprava komplexně regulující odpovědnostní vztahy v souvislosti s využíváním systémů AI, a je proto nezbytné vycházet z již existujících odpovědnostních principů. AI přitom není považována za subjekt práva, ale za věc v právním smyslu – technický nástroj, produkt vytvořený člověkem.

Při využívání systémů AI na pracovišti může odpovědnost vznikat především na straně zaměstnavatele, ale za určitých okolností také na straně zaměstnance či třetích osob – nejčastěji poskytovatele nebo výrobce systému AI, případně jiného subjektu v obdobném postavení.

Odpovědnost zaměstnavatele může vznikat nejen vůči vlastním zaměstnancům, ale samozřejmě také vůči třetím osobám, mezi něž mohou patřit například zákazníci, klienti, obchodní partneři, dodavatelé, ale i jakékoli jiné osoby, jejichž práva nebo oprávněné zájmy mohou být využíváním AI dotčeny.

Odpovědnost za jednání zaměstnance při využívání AI vůči třetím osobám nese zpravidla zaměstnavatel, a to i v případech porušení zaměstnavatelem stanovených postupů zaměstnancem, s výjimkou případů, kdy zaměstnanec jedná mimo rámec svých svěřených úkolů a pracovních povinností (šlo by o exces zaměstnance) nebo pokud AI využívá pro osobní, neprofesionální účely. Je tomu tak proto, že v souladu se základními zásadami pracovněprávního vztahu zaměstnavatele a zaměstnance vykonává zaměstnanec svou práci zásadně na odpovědnost zaměstnavatele.[1] Z tohoto principu vyplývá, že vůči třetím osobám je za využívání AI v souvislosti s plněním pracovních úkolů svých zaměstnanců primárně odpovědný právě zaměstnavatel, který daný systém zavedl. V případě porušení pracovních povinností zaměstnancem poté odpovídá za toto porušení vůči zaměstnavateli sám zaměstnanec.

Třetí osoba – typicky výše zmíněný poskytovatel AI systému či jiný subjekt v obdobném postavení – poté může nést odpovědnost rovněž vůči zaměstnavateli. Pokud zaměstnavateli vznikne odpovědnost vůči jiné třetí osobě v důsledku pochybení na straně poskytovatele, může mu rovněž vůči poskytovateli vzniknout regresní nárok.

V následujícím textu budou nejprve přiblíženy povinnosti, které zaměstnavatelům v souvislosti s využíváním AI na pracovišti přináší relativně nová právní

úprava. Následně se článek zaměří na problematiku odpovědnosti u všech výše uvedených kategorií.

AI Act a související právní úprava

Na úrovni evropského práva je používání umělé inteligence upraveno především nařízením známým jako tzv. AI Act.[2] Přestože některé části AI Act dosud nenabyly účinnosti, je důležité, aby se zaměstnavatelé a další povinné subjekty na nové požadavky a povinnosti včas připravili. V rámci tohoto článku se zaměříme zejména na povinnosti, které AI Act ukládá zaměstnavateli jako tzv. zavádějícímu subjektu,[3] a na jeho odpovědnost vyplývající z porušení těchto povinností.

Jednou z klíčových povinností, které AI Act zaměstnavateli ukládá, je zajistit, aby byli zaměstnanci v oblasti AI řádně proškoleni a aby byla přijata taková opatření, která zajistí, že budou zaměstnanci disponovat dostatečnými znalostmi o povaze a rizikovosti daného systému. Úroveň této „gramotnosti" by přitom měla odpovídat odbornosti a zkušenostem zaměstnanců, pracovnímu prostředí, v němž jsou systémy AI využívány, a zároveň charakteristikám osob, na kterých mají být tyto systémy používány.[4]

AI Act dále výslovně vymezuje zakázané systémy AI, mezi něž patří např. systémy, které využívají manipulativní techniky k ovlivnění rozhodování osob, zneužívají zranitelnosti jedinců, vytvářejí databáze rozpoznávání obličejů z veřejných zdrojů, v neodůvodněných případech odvozují emoce osob z jejich biometrických údajů, určují citlivé osobní údaje, jako jsou politické a náboženské postoje či rasový původ a další.[5]

AI Act zároveň zavádí kategorii tzv. vysoce rizikových systémů AI (dále jen „VRS AI"), tedy takových, které mohou zásadním způsobem ohrozit zdraví, bezpečnost a základní práva fyzických osob.[6] Mezi tyto systémy ve vztahu k zaměstnávání spadají např. systémy využívané při náboru zaměstnanců, analýze a třídění žádostí o zaměstnání, hodnocení uchazečů, rozhodování o podmínkách či o ukončení pracovněprávních vztahů, přidělování pracovních úkolů nebo za účelem monitorování a hodnocení chování či výkonnosti zaměstnanců.[7]

Při zavádění těchto systémů mají zaměstnavatelé povinnost přijmout taková opatření, která zajistí jejich používání v souladu se stanovenými pravidly. Dále je zaměstnavatelům uložena povinnost pověřit lidským dohledem nad využíváním těchto systémů fyzické osoby s odpovídající způsobilostí a kvalifikací.[8] Lidský dohled má předcházet rizikům pro zdraví, bezpečnost nebo základní práva, která mohou při používání VRS AI vzniknout, případně tato rizika alespoň minimalizovat.[9]

Mezi další povinnosti zaměstnavatele patří také kontrola vstupních dat v rozsahu, v jakém nad nimi vykonává kontrolu. Vstupní data musí být relevantní a dostatečně reprezentativní s ohledem na zamýšlený účel VRS AI.[10] Zaměstnavatel by měl dohlížet na to, aby vstupní data odpovídala skutečnosti, nezvýhodňovala určité skupiny před ostatními, nebyla neúplná, zbytečná či nevhodná a skutečně se vztahovala k cíli, který má systém vyhodnocovat.

AI Act dále výslovně stanovuje, že zaměstnavatel musí před uvedením VRS AI do provozu na pracovišti informovat zástupce zaměstnanců a dotčené pracovníky o tom, že budou používání takového systému vystaveni. Tyto informace mají být poskytovány v souladu s unijním a vnitrostátním právem a podle zavedených postupů a zvyklostí pro informování zaměstnanců a jejich zástupců.[11] V kontextu českého právního řádu bude tedy třeba postupovat podle § 278 a násl. zákoníku práce, zahrnujícího mimo jiné povinnost informovat zaměstnance o základních otázkách pracovních podmínek, včetně informování a projednání se zástupci zaměstnanců nebo s odborovými organizacemi.

Pokud pomineme veřejnoprávní rovinu porušení výše uvedených povinností, může takové porušení vést i ke vzniku odpovědnosti zaměstnavatele vůči svým zaměstnancům nebo třetím osobám.

Odpovědnost zaměstnavatele vůči třetím osobám

Teze, že zaměstnavatel odpovídá za jednání svých zaměstnanců, vyplývá nejen ze základních zásad pracovního práva, ale také z ustanovení § 2914 občanského zákoníku.[12] Podle něj platí, že zaměstnavatel je povinen nahradit škodu způsobenou zaměstnancem nebo jinou osobou při výkonu jeho činnosti, a to stejně, jako by škodu způsobil sám.

Z praktického hlediska tato odpovědnost odráží také skutečnost, že zaměstnavatel rozhoduje o zavedení systémů AI do pracovního procesu a zároveň odpovídá za to, že jsou zaměstnanci o jejich používání řádně poučeni tak, aby AI systémy mohly používat v souladu s jejich pravidly. Zaměstnavatel tak nese odpovědnost za dodržování právních předpisů i pravidel využívání AI – a to nejen ve vztahu ke třetím osobám, ale rovněž vůči svým zaměstnancům, kteří mohou být rozhodnutími učiněnými AI dotčeni, jak bude rozvedeno níže.

Při vzniku škody třetím osobám zaměstnavatel odpovídá za škodu podle § 2910 občanského zákoníku. Předmětné ustanovení stanoví, že škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne do absolutního práva jiné osoby, je povinen nahradit, co tím způsobil.

Porušení zákonem stanovené povinnosti si lze v tomto kontextu představit zejména v případech porušení povinností, které stanoví AI Act. Může jít o situace, kdy zaměstnavatel dostatečně neinformuje či neproškolí své zaměstnance o pravidlech využívání AI, používá zakázané systémy AI nebo nedodržuje stanovené podmínky a opatření požadovaná při používání VRS AI. Zaměstnavatel může své povinnosti porušit i nestanovením lidského dohledu, jehož absence jako taková může vyústit v porušení dalších právních povinností a může také spočívat v nedostatečné kontrole vstupních dat.

Odpovědnost zaměstnavatele může vzniknout i při porušení tzv. prevenční povinnosti podle § 2900 až 2903 občanského zákoníku. Tato ustanovení ukládají povinnost každému počínat si tak, aby při svém jednání nezpůsobil újmu jiné osobě. V kontextu využívání systémů AI může jít například o situaci, kdy zaměstnavatel zavede systém AI bez náležitého otestování, posouzení rizik nebo bez zajištění lidského dohledu nad jeho používáním.

Dejte své právní kariéře novou energii.

DOU CHA ŠIK OLA
ADVOKÁTI

Hledáme advokáty a advokátní koncipienty.

Od obnovitelných zdrojů a obchodování s energiemi po firemní akvizice, development a složité smlouvy. V Doucha Šikola Advokáti pomáháme klientům rozvíjet podnikání a hledáme právní řešení pro využití nových technologií a obchodní modely.

Přidejte se k nám. Získáte zkušenosti s transakcemi, každodenní agendou firem i přípravou energetické legislativy.

Odborné výzvy. Osobní přístup.

- Přímá spolupráce s partnery kanceláře
- Vlastní odpovědnost a kontakt s klienty
- Podpora odborného a jazykového vzdělávání
- Menší tým a respekt k životu mimo práci
- Moderní kanceláře v centru Prahy na Ovocném trhu
- Atraktivní finanční ohodnocení v závislosti na výkonu

Energetické, stavební a obchodní právo.
Kterým směrem se vydáte vy?

POŠLETE NÁM SVŮJ ŽIVOTOPIS NA
kancelar@dsadvokati.cz

Doucha Šikola Advokáti
dsadvokati.cz/cz/kariera

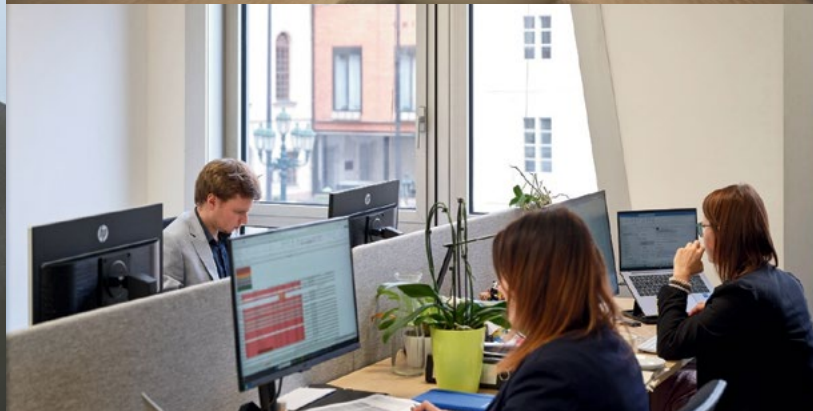

Odpovědnost zaměstnavatele může vzniknout také v případě porušení povinnosti stanovené článkem 22 nařízení GDPR[13], které dává subjektům údajů právo nebýt předmětem žádného rozhodnutí založeného výhradně na automatizovaném zpracování. Pokud by například systém AI učinil rozhodnutí na základě chybných nebo nerelevantních vstupních dat a zaměstnavatel nebo jednotlivý zaměstnanec by takové rozhodnutí převzal bez bližšího ověření, zaměstnavatel může být odpovědný vůči třetí osobě, které tímto jednáním vznikla škoda. Příkladem může být situace, kdy by systém AI při výběru uchazečů o zaměstnání nepřímo diskriminoval určité uchazeče a vyřadil je z výběrového řízení.

Vedle výše zmíněného automatizovaného rozhodnutí je zaměstnavatel jako správce osobních údajů povinen dodržovat i další stanovené povinnosti související se zpracováváním osobních údajů. Pokud by například do systému AI byly neoprávněně vloženy osobní údaje a tyto by se následně dostaly k neoprávněným třetím osobám, vzniklá škoda by mohla být přičitatelná zaměstnavateli.

Zaměstnavatel může být vůči třetím osobám odpovědný rovněž podle § 2936 občanského zákoníku v režimu odpovědnosti za škodu způsobenou věcí. Pokud by tedy zaměstnavatel při plnění třetí osobě použil vadnou věc (vadný systém AI), mohl by být odpovědný za škodu způsobenou vadou této věci.

Tato odpovědnost však může být v některých případech sdílena nebo přenesena na výrobce či původce systému AI, jelikož dle § 2939 občanského zákoníku vzniká povinnost nahradit škodu způsobenou vadou výrobku tomu, kdo vadný výrobek vyrobil. Zaměstnavatel by tedy mohl uplatnit vůči výrobci případné regresní nároky, pokud by byla škoda způsobena například technickou vadou systému a nikoli zaviněním zaměstnavatele.

Odpovědnost zaměstnavatele vůči zaměstnanci

Při porušení svých povinností, a to nejen těch stanovených zákonem, ale rovněž pracovněprávní dokumentací nebo interními předpisy zaměstnavatele, nese zaměstnavatel odpovědnost i za škodu způsobenou zaměstnanci.

Zaměstnavatel je podle § 265 zákoníku práce povinen nahradit zaměstnanci škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, a to v důsledku porušení právních povinností nebo úmyslného jednání proti dobrým mravům. Zaměstnavatel je zároveň povinen nahradit zaměstnanci škodu, kterou mu způsobil porušením právních povinností v rámci plnění pracovních úkolů zaměstnavatele jiný zaměstnanec jednající jménem zaměstnavatele.

Odpovědnost podle tohoto ustanovení je objektivní, tedy nezávislá na existenci zavinění na straně zaměstnavatele. Zaměstnavatel tedy za vzniklou škodu odpovídá bez ohledu na to, zda jednal úmyslně nebo z nedbalosti.

Porušení povinností může v souvislosti s využíváním AI spočívat například v diskriminačním či nerovném zacházení se zaměstnanci v důsledku výše zmíněného automatizovaného rozhodování systémů AI. Pokud by například systém AI nesprávně vyhodnotil vložená data a zaměstnanec by na základě toho byl chybně ohodnocen nebo nespravedlivě odměněn, mohlo by jít také o vznik škody, za kterou by zaměstnavatel odpovídal.

S tím souvisí také možný vznik odpovědnosti za újmu podle § 10 antidiskriminačního zákona,[14] pokud by došlo k porušení

online

Veřejné zakázky pro začátečníky – 2. díl: Průběh zadávacího řízení a obrana účastníků

Co se v zadávacím řízení reálně děje – krok za krokem od přípravy po obranu, když se věci nevyvíjejí podle představ. Milníky řízení, odpovědnost jednotlivých aktérů, námitky, návrh k ÚOHS i správní soud. A co o veřejných zakázkách dodnes koluje, přestože už dávno neplatí?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení k přímé či nepřímé diskriminaci.

Újma na straně zaměstnance by mohla vzniknout i v případě, kdy by zaměstnavatel neoprávněně vložil jeho osobní údaje do systému AI a tyto údaje by se následně neoprávněně dostaly ke třetím osobám.

Odpovědnost zaměstnance vůči zaměstnavateli

Na straně zaměstnance může odpovědnost vznikat výhradně vůči zaměstnavateli, a to za splnění podmínek stanovených § 249 až 251 zákoníku práce. Pokud jde o škodu vzniklou při plnění pracovních úkolů či v souvislosti s ním, zaměstnanec v souvislosti s využíváním AI za škodu způsobenou třetím osobám neodpovídá.

Podle § 250 zákoníku práce může být zaměstnanec povinen k náhradě škody zaměstnavateli, kterou mu způsobí zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. To platí například tehdy, pokud škoda vznikne v důsledku porušení pokynů zaměstnavatele nebo porušení povinností stanovených právními předpisy. Zaměstnavatel je však povinen zavinění zaměstnance prokázat.

Nejčastěji tato odpovědnost bude vznikat v případě použití AI v rozporu s právními předpisy, interními předpisy zaměstnavatele nebo povinnostmi zaměstnance vyplývajícími z jeho pracovněprávní dokumentace. Porušení povinností může nastat například při zanedbání stanoveného dohledu nad systémem AI, za který zaměstnanec odpovídá.

V případě, že by byla škoda způsobena také porušením povinností ze strany zaměstnavatele, se povinnost zaměstnance nahradit škodu poměrně omezí. Eliminace odpovědnosti za škodu tedy může nastat v případě porušení povinnosti zaměstnavatele poučit zaměstnance o správném způsobu používání systému AI, přičemž každá rozumná třetí osoba by tuto skutečnost mohla odhadnout i bez takového poučení.

Zaměstnanec však může nést odpovědnost i za porušení svých tzv. prevenčních povinností. Zaměstnanec je v souladu s § 249 zákoníku práce povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku újmy, a pokud újma hrozí, je povinen na ni upozornit. Pokud je poté k odvrácení škody hrozící zaměstnavateli třeba neodkladného zákroku, je zaměstnanec povinen zakročit (nebrání-li mu v tom důležitá okolnost nebo nevystaví-li tím ohrožení sebe nebo jinou fyzickou osobu).

Zaměstnanec je současně povinen oznámit nadřízenému vedoucímu zaměstnanci, že nemá vytvořeny potřebné pracovní podmínky. To může například platit v situacích, kdy zaměstnanci není známo, jak má systém AI používat nebo že o něm nebyl dostatečně proškolen.

Podle § 251 zákoníku práce poté může zaměstnavatel požadovat, aby se zaměstnanec, který vědomě neupozornil nadřízeného vedoucího zaměstnance na škodu hrozící zaměstnavateli nebo nezakročil proti hrozící škodě, ačkoliv by tím bylo zabráněno bezprostřednímu vzniku škody, podílel na náhradě škody v přiměřeném rozsahu. Zaměstnanec však není povinen nahradit škodu, kterou způsobil při odvrácení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozícího životu nebo zdraví, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal a počínal si přitom způsobem přiměřeným okolnostem.

Závěr

Přestože odpovědnost za využívání a rozhodování systémů umělé inteligence dosud nemá vlastní komplexní právní úpravu, s ohledem na rychlý vývoj v této oblasti a postupné nabývání účinnosti nařízení AI Act lze očekávat, že se tato problematika bude do budoucna postupně zvlášť a podrobněji regulovat. Do té doby je nezbytné na odpovědnost za využití AI aplikovat obecné odpovědnostní principy, zejména ty vyplývající z občanského zákoníku a zákoníku práce.

Zaměstnavatel odpovídá za škodu, kterou způsobí zaměstnanec při využívání systémů AI při plnění svých pracovních úkolů třetí osobě. Stejně tak nese odpovědnost i za škodu, která může vzniknout zaměstnanci v souvislosti s využitím AI na pracovišti. Naopak samotný zaměstnanec může při využívání AI v rámci plnění svých pracovních úkolů odpovídat pouze vůči zaměstnavateli – a to při splnění všech zákonných podmínek.

Mgr. Bc. Anna Králíková
Weinhold Legal, s.r.o. advokátní kancelář

Weinhold Legal

Poznámky:

1 § 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce").
2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci a mění nařízení (ES) č. 300/2008, (EU) č. 167/2013, (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 a (EU) 2019/2144 a směrnice 2014/90/EU, (EU) 2016/797 a (EU) 2020/1828 (akt o umělé inteligenci) (dále jen „AI Act").
3 Zavádějícím subjektem je podle článku 3 odstavce 4) AI Act jakákoli fyzická nebo právnická osoba, veřejný orgán, agentura nebo jiný subjekt, který v rámci své pravomoci využívá systém AI, s výjimkou případů, kdy je systém AI využíván při osobní neprofesionální činnosti.
4 Článek 4 AI Act.
5 Článek 5 AI Act.
6 Článek 6 AI Act.
7 Bod 4. přílohy č. III k AI Act.
8 Článek 26 AI Act.
9 Článek 14 AI Act.
10 Článek 26 AI Act.
11 Článek 26 odst. 7 AI Act.
12 Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník").
13 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
14 Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na JIP/JIRP

V životě rodiče neexistuje mnoho stresovějších situací než hospitalizace jeho vlastního dítěte. To platí zvláště tehdy, jde-li o dítě ve věku několika týdnů, ve vážném zdravotním stavu a hospitalizované na jednotce intenzivní péče. V takové chvíli je přirozené, že rodič chce být dítěti co nejblíže a případné omezení své přítomnosti může vnímat jako necitlivé nebo i právně problematické.

Právní otázka však nestojí tak jednoduše, zda má být rodič u dítěte, byť pocitově by bez dalšího odpověď zněla, že ano. Skutečná otázka spočívá v tom, jaká forma přítomnosti rodiče je v konkrétní situaci slučitelná s nejlepším zájmem dítěte a s bezpečným poskytováním zdravotních služeb. Z právního hlediska se zde střetávají právo nezletilého pacienta na přítomnost zákonného zástupce a povinnost poskytovatele zdravotních služeb zajistit bezpečné a odborné poskytování péče, dodržení hygienického a provozního režimu i ochranu práv ostatních pacientů.

K hranici mezi právem nezletilého pacienta na přítomnost zákonného zástupce, pobytem doprovodu hospitalizovaného nezletilého pacienta a oprávněním poskytovatele regulovat režim oddělení se vyjádřil Ústavní soud v nedávném usnesení.[1] V posuzované věci šlo o matku pětitýdenního dítěte hospitalizovaného se zápalem plic na jednotce intenzivní a resuscitační péče. Matka požadovala možnost přespat přímo u lůžka dítěte, případně v jeho bezprostřední blízkosti. Nemocnice jí umožnila kontakt s dítětem, nikoli však noční pobyt přímo na oddělení JIRP, které k tomu nebylo dle nemocnice prostorově ani provozně uzpůsobeno. Matka se následně domáhala omluvy a náhrady nemajetkové újmy.

Přítomnost zákonného zástupce a pobyt doprovodu je třeba důsledně rozlišovat

Nezletilý pacient má právo na nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce, popřípadě osoby jím určené, nejde však o právo bezvýjimečné. Nositelem tohoto práva je primárně dítě. Jeho realizace podléhá zákonným limitům, zejména požadavku souladu s jinými právními předpisy, vnitřním řádem poskytovatele zdravotních služeb a nenarušení poskytování zdravotních služeb.[2]

Odlišně je třeba posuzovat pobyt zákonného zástupce jako doprovodu nezletilého pacienta ve zdravotnickém zařízení, zejména jde-li o noční pobyt či přespání na oddělení. Ten podléhá samostatnému právnímu režimu a je podmíněn mimo jiné tím, že jej umožňuje vybavení zdravotnického zařízení, že nenaruší poskytování zdravotních služeb a že není vyloučen jiným právním předpisem.[3] Právě toto rozlišení bylo pro posouzení věci rozhodující. Soudy vyšly z toho, že nemocnice matce neodepřela kontakt s dítětem jako takový, nýbrž omezila pouze konkrétní formu jeho realizace, a to noční pobyt a přespání přímo na oddělení JIRP.[4]

Závěry soudů

Obecné soudy žalobu matky i nezletilého dítěte zamítly. Nejvyšší soud dovolání dílem zamítl, dílem odmítl jako nepřípustné.[5] Ve věcně přezkoumané části zdůraznil, že střet práva na ochranu soukromého a rodinného života (čl. 10 odst. 2 Listiny) a práva rodičů na výchovu dětí (čl. 32 odst. 4 Listiny) s právem na ochranu zdraví (čl. 31 Listiny) je třeba řešit testem proporcionality se zřetelem na individuální okolnosti konkrétního případu. Výsledek tohoto testu závisí nejen na povaze omezení, ale i na tom, zda poskytovatel nabídl přiměřenou alternativu. Nejvyšší soud dále zdůraznil, že pojmy přítomnost a pobyt zákonného zástupce nejsou totožné a že na odděleních JIP/JIRP je legitimní uplatňovat přísnější režim než na standardních odděleních. Oddělení JIP/JIRP jsou určena pacientům ve vážném zdravotním stavu a jejich provoz je spojen se zvýšenými nároky na hygienu, prostorové uspořádání, přístup k přístrojovému vybavení i volný pohyb zdravotnického personálu při urgentních stavech.

Podstatné je, že nejlepší zájem dítěte soudy neztotožnily automaticky s každým požadavkem rodiče. U pětitýdenního dítěte ve vážném zdravotním stavu byl jeho zájmem nepochybně i kontakt s matkou. Současně však byl jeho zájmem také bezpečný provoz JIRP, dostupnost přístrojového vybavení a možnost okamžitého zásahu personálu. Vedle toho soudy musely zohlednit i práva a bezpečí ostatních hospitalizovaných pacientů na stejném oddělení. Nejlepší zájem dítěte tak nebyl argumentem pouze pro přítomnost matky, ale i měřítkem toho, jaká forma této přítomnosti je v konkrétních podmín-

EPRAVO PREMIUM

Nejkomplexnější systém online právnického vzdělávání.

S ročním předplatným EPRAVO Premium získáte přístup k unikátní právní vzdělávací platformě, která je navržena tak, aby vyhovovala potřebám a výzvám dnešního dynamického právního prostředí. Staňte se součástí komunity právních profesionálů, kteří jsou neustále o krok napřed. Váš profesní růst začíná zde.

Součástí předplatného je:

- Rozsáhlá knihovna
- Interaktivní testy
- Certifikace
- Záznamy online seminářů
- Další vzdělávání advokátů
- Expertní lektoři
- Flexibilita
- Aktualizace kurzů

www.epravo.cz/eshop

kách ještě bezpečně slučitelná s poskytováním intenzivní péče.

Ústavní soud ústavní stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou a uzavřel, že obecné soudy provedly ústavně konformní poměření kolidujících práv a zájmů. Zdůraznil, že test proporcionality byl proveden v souladu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu a že identifikované omezení odpovídalo všem třem jeho kritériím, tj. (i) bylo způsobilé dosáhnout sledovaného cíle (bezpečný provoz JIRP a ochrana zdraví všech hospitalizovaných pacientů), (ii) bylo potřebné, neboť nebylo k dispozici jiné reálně proveditelné méně omezující opatření (nemocnice nabídla alternativu v podobě ubytovny v areálu) a (iii) bylo přiměřené v užším smyslu, neboť negativní důsledky pro matku nepřevažovaly nad chráněnými hodnotami.

Soudy zohlednily konkrétní skutkové okolnosti případu. Matka byla s podmínkami oddělení předem srozumitelně seznámena – před hospitalizací podepsala prohlášení o tom, že oddělení není vybaveno pro přenocování doprovodných osob, a o tomtéž byla výslovně poučena právničkou nemocnice den před samotným konfliktem. Přesto odmítla nabízenou alternativu v podobě přespání v ubytovně v areálu nemocnice a trvala na přespání přímo na JIRP. Soudy rovněž přihlédly k tomu, že její pozdější tvrzení o povaze a rozsahu požadované přítomnosti nebyla ve všech ohledech v souladu s provedeným dokazováním, ostatně dohodnuté kompromisní řešení nebylo ze strany matky dodrženo a docházelo ke sporům ohledně respektování pokynů personálu.[6]

Praktické dopady a závěr

Rozhodnutí potvrzuje, že přítomnost zákonného zástupce u nezletilého pacienta nelze chápat jako pouhou benevolenci poskytovatele ani ji redukovat na běžný návštěvní režim. Jde o zákonem předvídaný standard ochrany dítěte. Její omezení není vyloučeno, nesmí však být svévolné a musí odpovídat zákonnému rámci. Pobyt doprovodu nezletilého pacienta má samostatný právní režim. Poskytovatel musí umožnit pobyt doprovodu v mezích daných zejména vybavením zdravotnického zařízení, požadavkem nenarušení poskytování zdravotních služeb a případnými omezeními vyplývajícími z jiných právních předpisů.

Pro rodiče rozhodnutí znamená, že přítomnost zákonného zástupce u hospitalizovaného dítěte má silnou zákonnou oporu. Nemocnice ji nemůže odmítat jako pouhý nadstandard ani ji mechanicky podřizovat návštěvním hodinám. Současně však rodič nemá automatický nárok na takovou podobu pobytu, kterou zdravotnické zařízení objektivně nemůže s ohledem na charakter oddělení a bezpečnost provozu umožnit.

Pro poskytovatele zdravotních služeb rozhodnutí potvrzuje, že paušální zákazy neobstojí. Poskytovatelé musí komunikovat, vysvětlovat a hledat méně omezující řešení. Pokud je to možné, měli by nabídnout alternativu – například jiné místo k odpočinku, možnost bdělé přítomnosti u dítěte, střídání doprovodu nebo přivolání rodiče při konkrétních úkonech.

Pro samotné dítě je podstatné, že jeho nejlepší zájem není totožný s každým požadavkem rodiče. Přítomnost rodiče je zpravidla významnou součástí tohoto zájmu. V případě hospitalizace na jednotce intenzivní péče však může být součástí nejlepšího zájmu i bezpečný provoz oddělení, dodržování pokynů personálu, dostupnost přístrojů a schopnost zdravotníků okamžitě zasáhnout.

Obdobné závěry obsahuje i nezávazný metodický pokyn Ministerstva zdravotnictví.[7] Ten vychází z toho, že odloučení dítěte od rodičů představuje zásadní stresový faktor a že přítomnost rodičů má být podporována. Současně však připouští, že výkon tohoto práva může být podmíněn pravidly konkrétního pracoviště, poučením, použitím ochranných prostředků a zejména tím, že doprovod nebude narušovat poskytování zdravotních služeb.

Rozhodnutí Ústavního soudu nelze vnímat jako oslabení práva rodičů být s nezletilým dítětem v nemocnici. Naopak, nezletilému pacientovi má být umožněna přítomnost zákonného zástupce a poskytovatel zdravotních služeb ji nemůže vylučovat paušálně ani z pouhé provozní pohodlnosti. To však neznamená, že by zákonný zástupce měl bez dalšího nárok i na pobyt na oddělení – tato otázka musí být posuzována podle konkrétních podmínek daného pracoviště.

Současně však platí, že nejlepší zájem dítěte nelze chápat jako automatické potvrzení každého požadavku rodiče. Situace, kdy doprovod nezletilého dítěte odmítá přiměřené alternativy, nedodržuje dohody nebo nerespektuje pokyny personálu, mohou reálně znesnadnit poskytování péče, vytvářet provozní a bezpečnostní rizika a tím ohrozit právě ten zájem, kterým rodič argumentuje – nejlepší zájem dítěte.

Mgr. Adam Ondroušek, advokátní koncipient
Chrenek, Toman, Kotrba advokátní kancelář spol. s r.o.

Poznámky:

1. Usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2026, sp. zn. IV. ÚS 3773/25.
2. Srov. § 28 odst. 3 písm. e) bod 1 a 3 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, v platném znění.
3. Srov. § 47 odst. 1 písm. b) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, v platném znění.
4. Matka měla možnost být po 19. hodině v pokoji u nezletilého a po 20. hodině byla přítomna jeho krmení.
5. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 9. 2025, sp. zn. 25 Cdo 2087/2024, věcně projednáno bylo dovolání podané matkou, naopak dovolání nezletilého bylo odmítnuto jako nepřípustné (nezletilý uplatňoval nárok na zaplacení náhrady nemajetkové újmy ve výši 40 000 Kč).
6. Např. matka požádala personál, aby ji v noci nebudil ke krmení dítěte, a dále užívala mobilní telefon na pokoji pacientů navzdory zákazu platnému na daném oddělení; blíže usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2026, sp. zn. IV. ÚS 3773/25, bod 18.
7. Metodický pokyn Ministerstva zdravotnictví k přítomnosti zákonných zástupců a osob blízkých u dětí při poskytování zdravotních služeb, Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, částka 8/2023.

Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi

Novela směrnice EU o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách vstoupila v platnost. Do praxe se má promítnout s koncem března 2029. Jaké změny revize přináší a jaké praktické dopady bude mít na cestovní kanceláře, agentury a jejich dodavatele a zákazníky?

Dne 29. listopadu 2023 předložila Evropská komise návrh revize směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách (dále jen „novela“).[1] Návrh novely reagoval zejména na zkušenosti z pandemie covid-19 a na úpadky velkých cestovních kanceláří, jako byla například Thomas Cook v roce 2019. Dne 8. května 2026 byla novela směrnice vyhlášena v Úředním věstníku EU jako směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/1024 ze dne 29. dubna 2026, kterou se mění směrnice (EU) 2015/2302 s cílem zefektivnit ochranu cestujících a zjednodušit a vyjasnit některé aspekty uvedené směrnice (dále také jen „směrnice 2026/1024“).[2] Směrnice 2026/1024 vstoupila v platnost 28. května 2026. Členské státy jsou povinny do 29. září 2028 zapracovat nová pravidla do svých právních předpisů. Od 29. března 2029 jsou všichni, kterých se směrnice dotýká (úřady členských států, pořadatelé, dodavatelé, zákazníci), povinni nová pravidla používat.

Jaké změny revize přináší, jaké změny hrozily, ale nakonec do finálního textu neprostoupily, a jaké praktické dopady bude mít na dokumenty a práci cestovních kanceláří, agentur a jejich vztahy k dodavatelům a zákazníkům, to je předmětem tohoto článku. Kdo dočte do konce, dozví se také o další připravované evropské legislativě. Součástí článku jsou praktická doporučení pro cestovní kanceláře, která pomohou ke splnění směrnicí zavedených nových povinností. V této souvislosti je třeba upozornit, že ne všechny povinnosti, které jsou nové ve směrnici, jsou nové pro české cestovní kanceláře. V mnoha ohledech tedy novinky nebudou zrovna v České republice překvapením.

Protože novela směrnice bude teprve transponována do českého právního řádu, odkazujeme se na články směrnice a nikoli na text zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku o smlouvě o zájezdu (§ 2521 a násl.), nebo na zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, které jsou základními transpozičními předpisy pro celou problematiku. Není to ale podstatné, pro praxi jsou zásadní povinnosti, a tady musí být unijní a česká úprava ve shodě.

Zájezdová směrnice: co upravuje a proč na ní záleží

Historie a účel

Společná právní ochrana zákazníků kupujících cestovní balíčky má v Evropě historii sahající do roku 1990, kdy byla přijata první harmonizační úprava ve formě směrnice Rady 90/314/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy. Tato směrnice reagovala na tehdejší boom turistiky, kdy zákazníci stále více kupovali komplexní zájezdy od cestovních kanceláří, ale právní ochrany pro případ jejich úpadku nebo nesplnění slibu se jim dostávalo jen nerovnoměrně napříč členskými státy.

Počátkem 21. století přestala původní směrnice odrážet realitu trhu. Digitalizace zásadně změnila způsob, jakým zákazníci cestovní služby nakupují. Zákazník si přestal kupovat hotový balíček od cestovní kanceláře a začal si ho sestavovat sám: letenku od jednoho poskytovatele, hotel od druhého, auto od třetího. Rovněž způsob prodeje se změnil, stále více zájezdů bylo nakupováno online. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015

o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách (dále jen „směrnice 2015/2302“) proto v roce 2015 přinesla zcela nový rámec. Oproti předchůdkyni výrazně rozšířila definici zájezdu, zavedla novou kategorii spojených cestovních služeb jako určitý mezistupeň ochrany mezi zájezdem a (ne)zájezdem a zpřesnila práva zákazníků (např. povinně poskytované informace v nabídce, ve smlouvě nebo potvrzení a před zájezdem, pomoc v nouzi, odstoupení v případě vyšší moci, zpřesnění ustanovení o možnosti zvýšit nebo snížit cenu zájezdu atd.). Použitelná v členských státech byla od 1. července 2018.

Co dnes platí podle směrnice 2015/2302

Směrnice se vztahuje na smlouvy uzavírané mezi zákazníky a obchodníky v oblasti zájezdů a spojených cestovních služeb. Hlavní oblasti, které dnes upravuje, lze shrnout následovně.

Definice zájezdu. Zájezd je kombinace nejméně dvou různých druhů služeb cestovního ruchu[3] pro účely téže cesty nebo pobytu. Druhy služeb cestovního ruchu jsou taxativně vymezeny: přeprava cestujících, ubytování, pronájem vozidla a tzv. jiné služby cestovního ruchu. Kombinace tvoří zájezd, pokud je sestavena jedním obchodníkem, nebo pokud jsou jednotlivé služby zakoupeny způsobem zakládajícím dostatečně těsnou vazbu (stejné místo prodeje, souhrnná cena, inzerce jako zájezd nebo přenos zákaznických dat při online nákupu).

Pořadatel a prodejce. Pořadatel zájezdu je obchodník, který sestavuje zájezd a uzavírá se zákazníkem smlouvu jako hlavní kontrahent. V ČR musí mít pořadatel koncesi pro provozování cestovní kanceláře. Pořadatel odpovídá za řádné plnění celého zájezdu, i když jednotlivé služby zajišťují třetí strany. Prodejce (retailer, cestovní agentura) prodej zájezdu pouze zprostředkovává; jeho odpovědnost je zásadně subsidiární a v ČR zákon přímou odpovědnost zprostředkovatele zájezdu nezavádí.

Informační povinnosti. Před uzavřením smlouvy musí pořadatel nebo prodejce poskytnout zákazníkovi standardizovaný soubor informací: popis zájezdu a cenu, platební podmínky, kontaktní údaje pořadatele, pasové a vízové požadavky, kontakty pro nouzové situace, přístupnost pro osoby se sníženou pohyblivostí a informace o insolvenčním zajištění. Součástí je standardní informační formulář; jeho obsah v ČR stanoví vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 122/2018 Sb.

Práva při změnách a zrušení. Pořadatel má právo zvýšit cenu zájezdu při splnění přesně stanovených podmínek; při zvýšení o více než 8 % má zákazník právo od smlouvy odstoupit. Pokud pořadatel zájezd zruší nebo podstatně změní, má zákazník právo na vrácení zaplacené částky do 14 dnů. Zákazník může od smlouvy odstoupit bez storno poplatku, jsou-li dány nevyhnutelné a mimořádné okolnosti v destinaci nebo na trase, které výrazně ovlivňují plnění zájezdu.

Odpovědnost pořadatele. Pořadatel odpovídá za řádné plnění všech cestovních služeb zahrnutých do zájezdu bez ohledu na to, kdo je fakticky poskytuje. Při nedostatku souladu musí zjednat nápravu; pokud ji nezjedná nebo odmítne, může zákazník odstoupit a požadovat slevu z ceny, případně náhradu škody nebo újmy za narušenou dovolenou.

Pomoc v nesnázích a insolvenční ochrana. V průběhu zájezdu je pořadatel povinen poskytnout zákazníkovi v nesnázích bez zbytečného odkladu pomoc (informace o zdravotních službách, místních orgánech a konzulárních zastupitelstvích, zajištění dálkové komunikace). Pořadatel je dále povinen zajistit ochranu pro případ svého úpadku, která musí pokrývat veškeré platby zákazníků za nezahájené nebo nedokončené zájezdy a případně i repatriaci. Konkrétní formu zajištění (pojistka, bankovní záruka, garanční fond nebo jiné) volí každý členský stát sám; v ČR se kombinuje pojištění a bankovní garance s tzv. dozajišťovacím garančním fondem.

Proč je už současná právní úprava důležitá a kdo se jí musí řídit

Směrnice představuje harmonizaci[4] národních úprav ochrany cestujících kupujících zájezdy (nyní ještě i spojené cestovní služby), čímž vzniká celoevropský standard, na nějž se zákazník může spoléhat bez ohledu na to, ve které zemi EU zájezd kupuje. Směrnice má přímý dopad na pořadatele (cestovní kanceláře), kteří mají vůči zákazníkům nejširší povinnosti a nesou za plnění zájezdu plnou odpovědnost. Prodejci (cestovní agentury) jsou vázáni zejména informačními povinnostmi. Od revize v roce 2015 počítá směrnice s právem pořadatele na tzv. regres vůči třetím stranám, které přispěly k události, která vedla k povinnosti pořadatele (nebo prodejce) zaplatit náhradu, nebo poskytnout slevu či jiné plnění.[5]

online

AI-bezpečné právní psaní 2.0

S AI napíšete dokument za polovinu času – bez ztráty vlastního stylu a právní přesnosti. Jak psát rychleji, lépe a bezpečně?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

MONITORING JUDIKATURY

Váš přehled o aktuální rozhodovací praxi soudů.

Monitoring judikatury je specializovaná služba poskytující komplexní přehled nejnovějších rozhodnutí Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu a vrchních soudů ČR. Databáze obsahuje přes **5 000 judikátů** s měsíční publikací **cca 40 nových rozhodnutí,** včetně exkluzivních judikátů dostupných pouze předplatitelům.

Proč ji potřebujete?

- Získáte okamžitý přístup k aktuální judikatuře bez zdlouhavého vyhledávání
- Neujde vám žádné klíčové rozhodnutí důležité pro vaši praxi
- Ušetříte čas díky odbornému výběru a zpracování relevantních judikátů
- Posílíte svou argumentaci díky znalosti nejnovější rozhodovací praxe

Jak službu získáte?

Registrace je dostupná online s možností výběru mezi e-mailovým servisem (týdenní zpravodaj) nebo online přístupem s intuitivním vyhledáváním. Služba je cenově dostupná a okamžitě přístupná po registraci.

www.epravo.cz/eshop

Co bylo navrhováno, ale neprosadilo se

Pochopení výsledného textu novely směrnice usnadní znalost toho, co bylo v průběhu legislativního procesu navrhováno, ale nakonec se neprosadilo. Komise, která návrh vypracovala, v souladu s právním základem (tj. čl. 114 SFEU a jedním z hlavních cílů „dosahovat vysoké úrovně ochrany spotřebitele“)[6] připravila návrh, který chrání spotřebitele za všech okolností. Z pohledu zátěže podnikatelů jde o předpis, který regulaci zpřísňuje. Zatímco pozice Rady byla více vyvážená z pohledu povinností a zátěže pro podnikatele a přínosů pro spotřebitele,[7] pozice Evropského parlamentu o něco více přínosů poskytovala spotřebitelům. Nejvíce prospotřebitelské návrhy vznikly v Evropském parlamentu z pera zpravodaje výboru IMCO Alexe Agiuse Saliby v návrhu jeho zprávy ze dne 25. února 2025.[8] Je třeba zdůraznit, že řada z těchto nejambicióznějších návrhů (zejména povinné úschovní účty, prodloužení lhůty pro vznik zájezdu na 72 hodin, automatické právo na odstoupení při existenci varování na cesty, sankce ve výši 4 % obratu nebo povinná závazná účast v systému alternativního řešení sporů) neprošla ani přes hlasování výboru IMCO, který svou oficiální pozici přijal 26. června 2025 (35 hlasy pro, 1 proti, 4 zdrželi se).[9] Některé další návrhy z přijaté pozice IMCO následně vypadly v trialogu jako výsledek dohody s Radou. Výsledný text je kompromisem Komise, Rady a Evropského parlamentu.

Strop zálohy 25 % a úschovní účty

Komise navrhovala povinný strop zálohy ve výši 25 % z ceny zájezdu a zákaz požadovat doplatek dříve než 28 dnů před zahájením. Zpravodaj výboru IMCO poslanec A. Saliba ve svém návrhu zprávy chtěl strop zachovat a navíc doplnit o možnost členských států zavést úschovní (trusted) účty, na nichž by zálohy zákazníků byly blokovány až do zahájení čerpání zájezdu. Přijatá pozice výboru IMCO ze dne 26. června 2025 však tyto návrhy nepřevzala. Rada s omezováním záloh a doplatků nepočítala a návrh Komise v této části (čl. 5a) navrhla vymazat bez náhrady.[10] Do finálního textu nakonec zastropování záloh ani úschovní účty neprostoupily. Členské státy mohou omezení záloh zavést, pokud budou jejich pravidla v souladu s právem EU.[11]

Automatické právo odstoupit při vydání cestovního varování

Zpravodaj Saliba navrhl, aby vydání oficiálního cestovního varování ve lhůtě 28 dnů před odjezdem automaticky zakládalo právo zákazníka na odstoupení bez storna. Přijatá pozice výboru IMCO tento návrh zmírnila a cestovní varování byla označena pouze za „obzvláště relevantní“ prvek pro posouzení existence mimořádných okolností, nikoli za automatický spouštěč. Řada subjektů zastupujících cestovní sektor odmítla mechanismus jako příliš rigidní.[12] Ve finálním textu automatické právo zakotveno není. Cestovní varování jsou pouze jedním z důkazních prostředků a každý případ se posuzuje individuálně. Obdobný způsob posuzování cestovních varování a jejich vliv na odstoupení od smlouvy o zájezdu platí díky rozsudkům Soudního dvora EU a směrnici 2015/2302 již dnes.

Prodloužení lhůty pro vznik zájezdu při pozvání na 72 hodin.

Komise navrhovala, že pokud obchodník zákazníka vyzve ke koupi další služby cestovního ruchu, vytvoří druhý nákup zájezd tehdy, pokud k uzavření druhé smlouvy dojde do 24 hodin. Zpravodaj chtěl tuto lhůtu prodloužit na 72 hodin. Přijatá pozice výboru IMCO se však k 24hodinové lhůtě vrátila. Finální text zachovává lhůtu 24 hodin.

Povinná účast v ADR se závaznými rozhodnutími.

Zpravodaj navrhoval povinnou účast pořadatelů v mechanismech alternativního řešení sporů (ADR) se závaznými rozhodnutími. Přijatá pozice výboru IMCO tento návrh nepřevzala. Ve finálním textu povinná závazná účast zakotvena není. Pořadatelé jsou pouze povinni informovat zákazníky o dostupných ADR mechanismech, když stížnosti nevyhoví. Pro ČR nejde o novinku, protože pořadatelé jsou již nyní povinni účastnit se ADR. Subjektem ADR pro spory vyplývající ze smluv o zájezdu je Česká obchodní inspekce.[13] Rozhodnutí nejsou vymahatelná.

Sankce ve výši 4 % ročního obratu

Zpravodaj navrhoval povinnost členských států stanovit sankce za porušení směrnice s horní hranicí nejméně 4 % ročního obratu (resp. nejméně 2 mil. eur, není-li obrat znám), obdobně jako u tzv. spotřebitelské směrnice 2019/2161. Přijatá pozice výboru IMCO tento návrh nepřevzala. Finální text žádnou konkrétní výši sankcí nestanoví. Nastavení sankcí zůstává výhradně v gesci členských států.

Jednotný evropský systém insolvenční ochrany

V průběhu legislativního procesu se diskutovalo také o zavedení celoevropského garančního fondu. Do finálního textu se tato myšlenka nedostala. Harmonizace se omezuje na požadavky na dostatečnost krytí, povinný dohled ze strany členských států a na povinnost vést veřejný registr pořadatelů a případně prodejců krytých insolvenční ochranou.

Přijaté změny[14] a jejich dopad na praxi

Zrušení spojených cestovních služeb a úprava definice zájezdu

Nejviditelnější strukturální změna je úplné zrušení kategorie spojených cestovních služeb (SCS). Celá kapitola VI směrnice se vypouští. Zrušena je také Příloha II, která obsahovala pět informačních formulářů pro SCS, které nepřinášely zákazníkům hmatatelný přínos a způsobovaly právní nejistotu. V souvislosti se zrušením této kategorie čl. 1 bod 1 novely nahrazuje celý název směrnice 2015/2302; z nového názvu se vypouští spojení „a spojených cestovních službách“. Ostatní složky názvu (změna nařízení (ES) č. 2006/2004, změna směrnice 2011/83/EU a zrušení směrnice 90/314/EHS) zůstávají zachovány.

Část situací, které dříve spadaly pod SCS, nově spadá pod plný režim zájezdu. Týká se to zejména kombinací vzniklých prostřednictvím propojených online rezervačních procesů.

Definice propojeného online nákupu se rozšiřuje. Dosavadní úprava v čl. 3 bodu 2 písm. b) podbodu v) směrnice 2015/2302 vyžadovala přenos jména, platebních údajů a e-mailové adresy. Nové definici postačuje přenos jakýchkoli osobních dat, která umožňují identifikovat zákazníka jako smluvní stranu. Výslovně jsou zmíněny například telefon nebo účet na sociální síti. Samotná IP adresa, která identifikuje zařízení, nikoli

osobu, nestačí. Druhá smlouva s dalším obchodníkem musí být skutečně uzavřena nejpozději do 24 hodin po potvrzení rezervace první cestovní služby.

Pro kombinace jedné hlavní služby cestovního ruchu s jinými službami cestovního ruchu je nově stanoven konkrétní práh: pokud jiné služby cestovního ruchu nepředstavují alespoň 25 % celkové hodnoty kombinace a nejsou inzerovány ani jinak prezentovány jako podstatný prvek nabídky, zájezd nevzniká. Dosavadní vágní kritérium „významné části" je tím nahrazeno číselnou hranicí. V zásadě ale nejde o žádnou novinku, protože kritérium 25 % bylo zmíněno již v dřívější verzi směrnice, avšak jen v úvodním recitálu.

Doporučení:

- Proveďte audit produktového portfolia a objednávkových procesů. Každou kombinaci služeb cestovního ruchu porovnejte s novou definicí zájezdu.
- Prověřte technické nastavení online objednávkového procesu. Pokud při objednávce předáváte zákazníkova identifikační data druhému obchodníkovi a druhá smlouva je skutečně uzavřena do 24 hodin od potvrzení rezervace první cestovní služby, vzniká zájezd.
- Formuláře Přílohy II nejpozději ode dne použitelnosti české transpoziční úpravy (od 29. března 2029) odstraňte z webu, smluv a VOP a nahraďte je formuláři podle nové Přílohy I směrnice. Po datu použitelnosti bude jejich další používání v rozporu se směrnicí.
- Pokud zprostředkováváte kombinaci služeb a nechcete, aby vznikl zájezd, nepředávejte identifikační data zákazníka druhému obchodníkovi, nebo zajistěte, aby druhá smlouva nebyla uzavřena do 24 hodin od potvrzení rezervace první cestovní služby.

Nová informační povinnost při nabídce kombinace, která není zájezdem (nový článek 5a)

Nový čl. 5a směrnice 2015/2302 řeší dvě situace. Obecná informační povinnost podle čl. 5a odst. 1 ukládá obchodníkovi, který zákazníka vyzývá ke koupi další služby cestovního ruchu ke stejné cestě nebo dovolené, aniž by výsledná kombinace tvořila zájezd, povinnost zákazníka jasně, srozumitelně a zřetelně upozornit, že tato kombinace zájezdem není a že zákazník nebude chráněn podle směrnice. Upozornění musí proběhnout v okamžiku výzvy. Nestačí odkaz na VOP nebo pozdější sdělení. Toto pravidlo platí pro online i offline prostředí a uplatní se i tehdy, když výzva proběhne až po koupi první služby.

Zvláštní sankce podle čl. 5a odst. 2 je užší a uplatní se za splnění tří kumulativních podmínek: (i) obchodník učiní výzvu ještě předtím, než zákazník souhlasí s platbou za první službu, (ii) neposkytne při této výzvě požadované upozornění a (iii) zákazník následně souhlasí s platbou za další službu na témže prodejním místě do 24 hodin od souhlasu s platbou za první službu. Pokud jsou všechny tři podmínky naplněny, kombinace se automaticky stane zájezdem a obchodník se stane pořadatelem se všemi z toho plynoucími povinnostmi.

Doporučení:

- Zmapujte všechna místa v objednávkovém procesu, kde zákazníkovi nabízíte další služby cestovního ruchu: e-maily po rezervaci, pop-up okna, cross-sell nabídky v rezervačním systému i telefonní hovory.
- Zaveďte standardizovaný text varování, který zákazníkovi zobrazíte vždy, když mu nabídnete kombinaci nespadající pod zájezdový režim. Text musí být viditelný a srozumitelný.
- Zvláštní pozornost věnujte výzvám učiněným před zaplacením první služby (například cross-sell nabídkám v košíku nebo bannerům před dokončením rezervace). Právě zde hrozí, že při nesplnění informační povinnosti vznikne podle čl. 5a odst. 2 zájezd.
- Pokud zákazníkovi po prodeji letenky nabídnete hotel nebo jiné služby cestovního ruchu, musíte ho varovat, že výsledná kombinace není zájezdem, jinak půjde o zájezd.

Nahrazení Přílohy I: nové standardní informační formuláře

Příloha I směrnice 2015/2302 je v celém rozsahu nahrazena novým textem. Nová příloha obsahuje tři varianty formuláře obsahujícího standardizovanou informaci o právech zájezdového zákazníka:

- Část A: pro online smlouvy, kde lze využít hypertextové odkazy. Klíčová práva jsou shrnuta v boxu, podrobnosti jsou dostupné přes odkaz.
- Část B: pro ostatní situace, kde hypertextové odkazy nelze použít. Klíčová

online

Velká novela stavebního zákona

Velká novela stavebního zákona mění pravidla hry – spolu s ní přichází úpravy dalších 41 zákonů, od územního plánování po soudní přezkum. Co se mění v povolování staveb, nové kompetence inspektorů i přechodná ustanovení? Vše podstatné z výkladu specialistů na stavební právo. Na co se připravit dřív, než novela nabude účinnosti?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

práva jsou rozepsána přímo ve formuláři.
- Část C: pro situace, kdy obchodník přenáší zákaznická data druhému obchodníkovi při propojeném online nákupu, a dochází tak ke vzniku zájezdu.

Nová Příloha I zahrnuje také informaci o právu zákazníka na dobrovolný voucher jako alternativu k vrácení peněz a o odpovědnosti pořadatele za refundace. Informační formulář musí být stejně jako dnes přiložen ke smlouvě a předán zákazníkovi na trvalém nosiči při uzavření smlouvy. Smlouva musí na formulář výslovně odkazovat.

Doporučení:

- Připravte nové formuláře ve variantách odpovídajících vaší obchodní situaci (online/offline, propojený nákup).
- Upravte šablony smluv tak, aby formulář byl fyzicky nebo elektronicky přiložen ke smlouvě a aby smlouva na něj výslovně odkazovala.
- Formuláře Přílohy II nahraďte novými formuláři podle Přílohy I nejpozději ke dni použitelnosti české transpoziční úpravy (od 29. března 2029). Po tomto datu nesmí být formuláře Přílohy II používány.
- Ověřte, zda vaše systémy umožňují automatické odeslání formuláře na trvalém nosiči při uzavření každé smlouvy. Pokud automatizovaní nejste, nezapomeňte je přiložit do e-mailu.

Dílčí změny předsmluvních informačních povinností (změna článků 5 a 7)

- Pasové a vízové požadavky, zdravotní formality: dosavadní povinnost poskytovat obecné informace o pasových a vízových požadavcích a o zdravotních formalitách cílové země se rozšiřuje. Nově musí informace výslovně zahrnovat i pasové a vízové požadavky tranzitních zemí. Povinnost uvádět přibližné lhůty pro získání víz byla ve směrnici už od roku 2015 a zůstává zachována. Změna se v praxi projeví u zájezdů, jejichž trasa zahrnuje průjezd zemí s vízovou povinností (typicky některé destinace mimo Schengenský prostor s mezipřistáním).
- Přístupnost pro osoby se sníženou pohyblivostí: informace musí nově pokrývat sníženou pohyblivost bez ohledu na příčinu (zdravotní postižení i jiné příčiny) a bez ohledu na to, zda je stav trvalý nebo dočasný. Na žádost zákazníka je pořadatel povinen poskytnout podrobnější informace o vhodnosti zájezdu pro konkrétní potřeby zákazníka.
- Věrnostní body a odměnové systémy: zákazník musí být předem informován o možnosti použít věrnostní body nebo jiné odměnové systémy při platbě za zájezd.
- Jazyk reklamace: smlouva musí nově uvádět jazyk nebo jazyky, ve kterých lze podat stížnost, a jazyk nebo jazyky, ve kterých bude stížnost vyřízena.
- Právo na bezplatné odstoupení: zákazník musí být informován o právu odstoupit bez storno poplatku z důvodu mimořádných okolností souběžně s informací o standardních stornopoplatcích. Tato informace musí být zřetelně viditelná, nestačí pouhý odkaz do VOP.
- Kontaktní údaje pořadatele: je zpřesněn požadavek na uvedení telefonního čísla a případně i e-mailové adresy pořadatele a v příslušných případech i prodejce.
- Odpovědnost za refundace: smlouva musí nově výslovně uvádět, že pořadatel odpovídá za vrácení peněz při zrušení nebo změně zájezdu. Zákazník musí být informován o tom, na koho se v případě problémů obracet, a zda a za jakých podmínek může kontaktovat také prodejce.

Doporučení:

- Zkontrolujte předsmluvní materiály u zájezdů, jejichž trasa zahrnuje průjezd zemí s vízovou povinností. Doplňte informace o pasových a vízových požadavcích tranzitních zemí. U destinací, kde existuje vízová povinnost cílové země, ověřte, zda materiály obsahují i nadále požadované přibližné lhůty pro získání víz.
- Proveďte audit předsmluvních materiálů z hlediska přístupnosti. Ověřte, že informace o dostupnosti zájezdu pro osoby se sníženou pohyblivostí jsou obsaženy a že máte nastavený proces pro zodpovězení individuálních žádostí zákazníků o podrobnější informace.
- Zkontrolujte, zda vaše rezervační systémy nebo webové formuláře umožňují zákazníkovi při platbě zohlednit věrnostní body nebo odměnové systémy, a pokud ano, doplňte tuto informaci do předsmluvních materiálů.
- Doplňte do smluv a VOP informaci o jazyce přijímání a vyřizování stížností. Pokud vyřizujete stížnosti v jiném jazyce, než ve kterém zákazník kupuje zájezd, uveďte to výslovně.
- Upravte šablony smluv tak, aby právo na bezplatné odstoupení bylo uvedeno ve stejné části jako standardní stornovací podmínky, a to výrazně, nikoli skrytě.
- Ověřte, že smlouva obsahuje telefonní číslo a e-mailovou adresu pořadatele a že tyto kontakty jsou funkční a vedou na osobu nebo pracoviště schopné skutečně pomoci, nikoli jen na obecnou zákaznickou linku.
- Doplňte do smluv výslovnou informaci o odpovědnosti za refundace a o kontaktních místech pro případ problémů, včetně případné role prodejce.

Zálohy: EU úprava nepřijata, stávající stav zachován

Na úrovni EU platná úprava výše záloh neexistuje. Novela potvrzuje, že pořadatel musí zákazníka předem informovat o platebním harmonogramu, ale výši zálohy neomezuje. Členské státy mohou zálohy regulovat samy v souladu s právem EU. Navrhovaný strop 25 % z ceny zájezdu se do finálního textu nedostal.

Doporučení:

- Na úrovni EU není nutná žádná okamžitá změna praxe. Sledujte ale vývoj v ČR. Zákon č. 159/1999 Sb. může být při transpozici novelizován, a to i v tom smyslu, že zastropování záloh může být v ČR zavedeno.
- Při nastavení výše zálohy zohledňujte propojení s insolvenčním zajištěním. Čím vyšší zálohu vybíráte, tím vyšší musí být pojistné krytí.

Mimořádné okolnosti a právo na odstoupení (změna článku 12)

Zákazník má právo odstoupit od smlouvy bez storno poplatků, pokud lze důvodně předpokládat, že výkon smlouvy bude výrazně dotčen nevyhnutelnými a mimořádnými okolnostmi. Novela upřesňuje geografický rozsah těchto okolností.

Nově se zohledňují nejen okolnosti v cílové destinaci nebo jejím bezprostředním

jaksestavicesko.cz

BYDLENÍ, DOPRAVA, ŠKOLY, PARKY I CENY BYTŮ: ZA TÍM VŠÍM JSOU PRAVIDLA A ROZHODNUTÍ, KTERÁ SE ČASTO DĚJÍ „MIMO ZÁBĚR“. MY JE VYTAHUJEME NA SVĚTLO A DÁVÁME JIM JASNÝ KONTEXT.

NOVÝ PODCAST

JAK SE STAVÍ ČESKO?

S ROMANEM PEČENKOU

OČIMA TĚCH, KTEŘÍ SKUTEČNĚ ROZHODUJÍ

okolí, ale také okolnosti v místě odjezdu a okolnosti ovlivňující cestu zákazníka do destinace nebo z ní. Místem odjezdu se rozumí místo, kde začíná plnění cestovních služeb dle smlouvy.

Okolnosti v místě bydliště zákazníka, které se netýkají cesty ani destinace, se nezohledňují. Pokud přeprava není součástí zájezdu, nezohledňují se ani okolnosti ovlivňující zákazníkovu cestu na místo odjezdu.

Okolnosti, které zákazník znal nebo mohl předvídat při uzavření smlouvy a které se od té doby výrazně nezhoršily, nemohou být důvodem pro bezplatné odstoupení.[15]

Cestovní kanceláře si ale budou muset dát větší pozor při hodnocení nevyhnutelných a mimořádných okolností, protože směrnice požaduje do hodnocení zahrnout rizika, která mohou mít „obzvláště závažný dopad na určité skupiny cestujících vzhledem k jejich zranitelnosti". [16] Půjde o hodnocení situace a rizik např. pro zdravotně postižené osoby, děti, seniory nebo těhotné ženy.

Hodnocení se provádí z pohledu průměrného, přiměřeně informovaného a obezřetného zákazníka ke dni odstoupení. Každý případ se posuzuje individuálně.[17] Oficiální cestovní varování mají důkazní hodnotu, ale nejsou automatickým spouštěčem práva na odstoupení.

Lhůta 14 dnů pro vrácení peněz začíná plynout dnem odstoupení od smlouvy automaticky, bez jakékoli žádosti zákazníka. Pokud platební údaje zákazníka zanikly, lhůta začíná plynout od okamžiku, kdy zákazník sdělí správné údaje.

Doporučení:

- Upravte storno podmínky ve smlouvách a VOP tak, aby odrážely nový geografický rozsah mimořádných okolností. Výslovně uveďte, že okolnosti v místě bydliště zákazníka, které se netýkají cesty nebo destinace, nejsou důvodem pro bezplatné odstoupení.
- Zvažte doplnění smluvní klauzule, která jasně vymezí, co se v konkrétním zájezdu rozumí místem odjezdu.
- Sledujte cestovní varování a situace v destinacích. I když varování nejsou automatickým spouštěčem, jsou důkazem. Interní dokumentace situace ke dni možného odstoupení usnadní případné spory.
- Prověřte interní procesy zpracování refundací. Lhůta 14 dnů běží od odstoupení automaticky.

Vouchery jako dobrovolná alternativa k refundaci (nový článek 12a)

Jde o jednu z nejvýznamnějších novinek celé revize. Voucher jakožto zvláštní platební prostředek má svoji nominální hodnotu a lze s ním zaplatit za služby u určitého obchodníka. Podle nové úpravy musí insolvenční ochrana krýt hodnotu voucheru vydaného jako alternativu k refundaci za zájezd, a to ve výši odpovídající původnímu refundačnímu nároku. Směrnice z roku 2015 již s vouchery výslovně počítala, i když je zmiňovala jen v recitálu.[18] Přesto byly vouchery v některých členských státech v šedé zóně, protože je směrnice výslovně detailně neregulovala.

Podle novely směrnice je voucher výlučně dobrovolnou alternativou k vrácení peněz. Zákazník jej musí výslovně přijmout na trvalém nosiči. Mlčení, pasivita ani předem zaškrtnuté políčko nestačí.

Před přijetím voucheru musí pořadatel zákazníka jasně informovat o následujícím:

- právu na vrácení peněz do 14 dnů a o tom, že zákazník voucher přijmout nemusí,
- hodnotě voucheru a výši zákazníkova refundačního nároku,
- skutečnosti, že refundační nárok je kryt insolvenčním zajištěním pořadatele,
- možnosti využít voucher pro jakoukoli službu nabízenou pořadatelem a uplatnit jej v částech,
- upozornění, že pokud je voucher použit pro jedinou cestovní službu (nikoli zájezd), tato smlouva ochraně podle směrnice nepodléhá,
- době platnosti voucheru a možnosti bezplatného jednorázového převodu.

Samotný voucher se vydává na trvalém nosiči a musí podle čl. 12a odst. 5 obsahovat informace uvedené v odst. 4 písm. b) až g) (s výjimkou informace o právu na refundaci do 14 dnů, kterou stačí poskytnout před přijetím voucheru), dále obchodní firmu nebo název pořadatele, údaje nezbytné pro převod voucheru na

online

Praktické aspekty zaměstnávání cizinců v ČR od A do Z

Zaměstnat cizince znamená bludiště pobytových a pracovních oprávnění, kde jedno pochybení znamená postih za nelegální práci. Co musíte mít v pořádku, než cizinec nastoupí?

Další online konference a semináře naleznete na www.epravo.cz

jinou osobu a počáteční a koncové datum platnosti. Platnost voucheru činí nejvýše 12 měsíců od přijetí zákazníkem a lze ji jednou prodloužit o dalších 12 měsíců, výhradně na základě výslovné dohody obou stran na trvalém nosiči.

Pokud voucher nebude do konce doby platnosti plně uplatněn, pořadatel automaticky vrátí zbytek do 14 dnů po skončení platnosti, bez nutnosti žádosti zákazníka.

Zákazník smí voucher jednou převést na jinou osobu bez poplatku. Pořadatel musí být o převodu informován na trvalém nosiči a musí dostat identifikační údaje nabyvatele. Pořadatel potvrdí převod bez zbytečného odkladu.

Insolvenční krytí se vztahuje pouze na výši zákazníkova původního refundačního nároku. Pokud pořadatel nabídl voucher s vyšší hodnotou, přebytek nad zákonný nárok není kryt insolvenčním zajištěním.

Doporučení:

- Vytvořte standardizovanou šablonu voucheru splňující všechny zákonné požadavky na obsah. Šablona musí být vydávána na trvalém nosiči.
- Nastavte dvoufázový proces: nejprve zákazníkovi zašlete nabídku voucheru se všemi povinnými informacemi, teprve poté požádejte o výslovný souhlas na trvalém nosiči.
- Upravte smlouvy a VOP tak, aby výslovně upravovaly podmínky vydání, platnosti, uplatnění a převodu voucheru v souladu s novým článkem 12a.
- Promítněte hodnotu nesplacených voucherů do výše insolvenčního zajištění. Vouchery v oběhu jsou potenciálním budoucím závazkem. Prodiskutujte s pojišťovnou nebo ručitelem, jak tuto expozici dynamicky sledovat.
- Nastavte automatický upomínkový systém pro blížící se expirace voucherů. Refundace po skončení platnosti musí proběhnout do 14 dnů bez vyzvání zákazníka.

Právo pořadatele na vrácení plateb od dodavatelů do 7 dnů (nový článek 22 odst. 2)

Nový čl. 22 odst. 2 zavádí povinnost poskytovatele služby vrátit pořadateli veškeré platby, které pořadatel za danou službu poskytovateli uhradil, a to do 7 dnů od zrušení nebo neposkytnutí služby. Sedmidenní lhůta začíná běžet dnem následujícím po zrušení služby nebo dnem, kdy měla být služba poskytnuta, podle toho, co nastane dříve.

Smysl nového ustanovení, které se uplatňuje na vztahy B2B, je jasný. Pořadatel musí zákazníkovi vrátit peníze do 14 dnů od odstoupení, ale nemůže tak učinit, pokud mu peníze neposlal zpět hotel nebo dopravce. Nové pravidlo časový tlak přenáší i na poskytovatele.

Toto ustanovení může v praxi kolidovat s právy cestujících v dopravě podle nařízení EU o právech cestujících, kde mají dopravci možnost volby mezi refundací a přesměrováním. Finální text tuto kolizi explicitně neřeší. Na evropské úrovni je v prvním čtení projednávána novela nařízení o právech cestujících[19], která povinné refundace mezi dopravcem a zprostředkující agenturou rovněž navrhuje zavést, včetně lhůty 14 dnů na vrácení částek cestujícímu. O této novele jsme informovaly v článku vydaném na stránkách epravo.cz a publikovaném dne 19. 2. 2024.[20]

Doporučení:

- Přezkoumejte stávající B2B smlouvy s hotely, dopravci a ostatními poskytovateli. Doplňte smluvní ujednání o 7denní lhůtě pro vrácení plateb při zrušení nebo neposkytnutí služby.
- U dopravců, na které se vztahuje nařízení, zvažte výslovné smluvní ujednání o tom, jak právo cestujících na přesměrování koexistuje s povinností vrátit zálohu pořadateli do 7 dnů.
- Nastavte interní upozornění, které po zrušení každé služby automaticky spustí proces vymáhání vrácení zálohy od poskytovatele, protože 7 dní je krátká lhůta.

Zpřísnění požadavků na insolvenční ochranu (změna článku 17)

Význam insolvenční ochrany v systému směrnice

Ochrana zákazníků pro případ insolvence pořadatele patří k tradičním a základním pilířům směrnice 2015/2302. Jejím cílem je zajistit, aby zákazník v případě úpadku pořadatele nepřišel o zaplacené částky a byl případně dopraven zpět do místa odjezdu, pokud již čerpá služby zájezdu. Revize se této oblasti věnuje méně nápadně než jiným tématům, přesto však přináší důležité zpřesnění koncepce insolvenční ochrany, a to jak v normativním textu, tak v recitálech. Recitály reagují především na zkušenosti z pandemie a na zvýšená rizika plynoucí z práce s předplatbami a vouchery.[21]

Co se mění

Novela nemění základní architekturu národních systémů insolvenční ochrany: odpovědnost pořadatele za zajištění ochrany i konkrétní forma zajištění (pojistka, bankovní záruka, garanční fond) zůstávají v gesci členských států. Přináší ale řadu zpřísněných požadavků.

Insolvenční krytí musí výslovně zahrnovat veškeré platby zákazníků, včetně refundačních nároků, které vznikly před úpadkem pořadatele.[22] Krytí musí rovněž zahrnovat hodnotu vydaných voucherů, a to do výše zákazníkova refundačního nároku po celou dobu platnosti voucheru. Vouchery představují odložené plnění, a tedy i odložené riziko insolvence. Pořadatelé proto musí při nastavení insolvenční ochrany počítat nejen s aktuálně přijatými platbami, ale i s budoucími závazky z voucherů, které mohou být uplatněny i s odstupem času.

Výše zajištění musí dynamicky odrážet nejen historicky nejvyšší objem přijatých plateb, ale i aktuální změny v objemu prodejů. Statické pojistné nastavené jednou, a poté nezměněné, nepostačuje. Členské státy jsou navíc povinny na systémy insolvenční ochrany aktivně dohlížet, sledovat dostupnost pojistných produktů na trhu a v případě potřeby vyžadovat záložní mechanismy.

V případě úpadku musí být zákazníci bez zbytečného odkladu informováni o skutečnosti úpadku, o tom, kdo zajišťuje insolvenční ochranu, o svých právech a o dokladech potřebných k žádosti o refundaci. Refundace musí proběhnout bez zbytečného odkladu, nejpozději do 6 měsíců od podání potřebných dokladů. Ve výjimečných a řádně odůvodněných případech (zejména pokud entita zpracovávající žádosti obdrží mimořádně vysoký počet žádostí v krátkém čase nebo pokud úpadek zasahuje cestující z více členských států) lze lhůtu prodloužit až na

9 měsíců.[23] Každý členský stát musí dále vést veřejný online seznam pořadatelů, a případně prodejců, krytých insolvenční ochranou usazených na jeho území. Komise zveřejní přehled odkazů na národní registry.[24] Členské státy mohou nadto vyžadovat insolvenční ochranu i po prodejcích, je-li to odůvodněné s ohledem na platby, které od cestujících přijímají.

Vztah insolvenční ochrany k vracení plateb a k dodavatelům

Jedním z důležitých posunů, které recitály zdůrazňují, je propojení insolvenční ochrany s novými pravidly pro vracení plateb. Revize potvrzuje, že ochrana pro případ insolvence se vztahuje pouze na situace skutečného úpadku pořadatele. Současně však bere v úvahu, že likviditní problémy pořadatele mohou vznikat v důsledku toho, že nedostal včas zpět platby od dodavatelů.

Recitály v této souvislosti vysílají jasný signál, že cílem není přenášet běžná podnikatelská rizika na systémy insolvenční ochrany. Insolvenční ochrana nemá suplovat řešení dočasných likviditních potíží, ale má fungovat jako záchranná síť pro skutečné případy úpadku. Tento výklad je důležitý zejména ve vztahu k nové povinnosti dodavatelů vracet platby pořadateli do 7 dnů (viz výše). Směrnice tím nepřímo potvrzuje, že primárním zdrojem financí pro refundace mají být dodavatelé, nikoli pojistné mechanismy.

Co se nemění

Navzdory diskusím v průběhu legislativního procesu revize nezavádí jednotný evropský systém insolvenční ochrany, nemění základní odpovědnost pořadatele za zajištění ochrany ani nepřenáší tuto odpovědnost na jiné subjekty. Směrnice nadále vychází z principu, že ochrana pro případ insolvence je nedílnou součástí podnikání cestovních kanceláří a že její konkrétní podoba zůstává v gesci členských států.

Pro praxi v ČR jsou tyto změny, doufejme, bez velkých problémů přijatelné. Právní úprava týkající se zajištění pro případ úpadku pořadatele zůstala v základních parametrech stejná. Praxe si jistě poradí také s reflektováním dynamického vývoje plateb. Bude ale nutné explicitně promítnout do pojistných smluv hodnotu vydaných voucherů a citlivěji sledovat objem prodejů a jeho výkyvy.

Doporučení:

- Kontaktujte pojišťovnu nebo garanta a ověřte, zda stávající krytí odpovídá aktuálnímu objemu prodejů a zda pokrývá i hodnotu nesplacených voucherů.
- Zaveďte průběžné sledování celkové expozice: součet přijatých plateb za nezahájené zájezdy plus hodnota nesplacených voucherů tvoří váš celkový závazek. Pojistné krytí musí tento součet vždy pokrývat.
- Sladěte procesy vrácení peněz zákazníkům s pojistnými podmínkami a počítejte s tím, že systémy insolvenční ochrany nejsou určeny k řešení běžných cash-flow problémů. Primárním zdrojem financí pro refundace mají být dodavatelé.
- Sledujte přesné parametry české transpozice.

Nová pravidla pro vyřizování stížností (nový článek 16a)

Povaha článku 16a

Na rozdíl od většiny změn, které jen zpřesňují nebo doplňují stávající ustanovení, nový čl. 16a zavádí nový okruh procesních povinností pořadatele při vyřizování stížností zákazníků. Směrnice tím poprvé harmonizuje základní rámec vyřizování stížností na úrovni EU, stanoví konkrétní lhůty a propojuje reklamace s mechanismy mimosoudního řešení sporů (ADR). Z procesního hlediska jde o jednu z nejvýznamnějších změn celé revize.

Co se mění

Nový článek 16a obsahuje tři odstavce, které vymezují tři navazující procesní povinnosti pořadatele.

Podle prvního odstavce je pořadatel povinen být snadno kontaktovatelný prostřednictvím kontaktních údajů sdělených podle čl. 7 odst. 2 písm. d) a efektivně reagovat na dotazy cestujících nebo osob jednajících jejich jménem.[25] Tato povinnost se vztahuje zejména na pomoc cestujícím v obtížích podle čl. 16, na případy nedostatku souladu při plnění zájezdu a na uplatňování nápravných prostředků podle čl. 13. Nejde tedy pouze o formální dostupnost, ale o funkční schopnost reagovat v reálném čase, zejména během probíhajícího zájezdu.

Druhý odstavec zavádí obecný procesní režim pro vyřizování všech ostatních typů stížností, tedy zejména stížností

online

Smlouva o dílo v praxi

Špatně vymezené dílo, cena či převzetí – a spor je na světě. Skryté vady, prodlení i odstoupení dělají problémy oběma stranám. Jak se jim vyhnout chytrou smlouvou a jak postupovat, když spor nastal?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

Vyřešeno.
Jistě.

nirris.cz

NIRRIS

týkajících se kvality služeb, slevy z ceny, náhrady škody nebo nemajetkové újmy a refundací. Pořadatel musí mít nastavené vnitřní mechanismy pro efektivní vyřizování stížností a musí dodržet dvě základní lhůty: do 7 dnů od obdržení stížnosti je povinen její přijetí potvrdit na trvalém nosiči a do 60 dnů od podání stížnosti poskytnout cestujícímu odůvodněnou odpověď, rovněž na trvalém nosiči. Směrnice v části o standardizovaných formulářích uvádí jako příklad trvalého nosiče tištěnou podobu nebo e-mail. Členské státy mohou lhůty zkrátit, prodloužit je nemohou. V České republice stanovená lhůta bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů, nedohodnouli se strany jinak, by tedy měla být vyhovující. Máme však příležitost uvážit její sjednocení s evropským rámcem.

Třetí odstavec propojuje vyřizování stížností s ADR. Pokud pořadatel zcela nevyhoví stížnosti cestujícího, musí jej v odůvodněné odpovědi informovat o dostupných mechanismech alternativního řešení sporů podle směrnice 2013/11/EU.[26] Tato povinnost není podmíněna souhlasem pořadatele s ADR ani s tím, že by cestující ADR výslovně požadoval. Informace o konkrétním ADR subjektu, jehož případně je pořadatel členem, je nadto jako předsmluvní údaj výslovně vyžadována v čl. 7 odst. 2 písm. g) směrnice ve znění novely. Pro české cestovní kanceláře není nic ohledně ADR novinkou, protože všechny směrnicí zavedené požadavky již dnes stanoví zákon o ochraně spotřebitele.

Doporučení:

Z praktického hlediska může být článek 16a jednou z nejvýznamnějších změn celé revize. Zavádí pevné procesní lhůty, vyžaduje formální nastavení systému vyřizování stížností, zvyšuje důkazní nároky (trvalý nosič, odůvodnění) a posiluje vazbu na ADR. Pro české cestovní kanceláře by nic z toho nemělo být problém, protože již většinu těchto povinností podle stávající úpravy plní. Jistě to ale bude příležitost k auditu a profesionalizaci.

Kosmetická změna, nebo promarněná příležitost?

Revize směrnice o zájezdech je užitečná, ale nereaguje na to, co cestovní ruch v posledních letech skutečně potřeboval. Většina změn má technický charakter. Tam, kde mohla evropská úprava přispět k systémové stabilitě odvětví, ke sladění práv pořadatele s právy cestujících v dopravě nebo k řešení přeshraniční insolvence, zůstala u kompromisů, ze kterých nikdo nadšený není. Lze říci, že tento výsledek je politicky maximálně dosažitelné minimum. Lze ale také říci, že v situaci, kdy geopolitická nestabilita vyústila na mnoha místech světa ve válečné konflikty, kdy americká celní politika prudce zvyšuje provozní náklady a kdy se evropští dopravci znovu potýkají s nedostatkem kapacit a růstem cen, tak odvětví dostává právní úpravu, která se zabývá nepodstatnými věcmi. Nová detailní úprava voucherů pořadatelům v takovém prostředí pravděpodobně nepomůže. Stejně jako jim nepomůže ani zpřesnění informačních povinností nebo zrušení spojených cestovních služeb. Z pohledu šedé ekonomiky bude zajímavé sledovat, jak se v praxi projeví rozšíření definice zájezdu o větší počet situací z propojeného online prodeje a jak naopak povinnost obchodníka informovat cestujícího o tom, že nákup další služby po 24 hodinách za určitých okolností zájezd nezakládá. Reforma proběhla, skutečné problémy odvětví ale zůstávají stejné, jaké byly před ní.

Výhled: další předpisy dopadající na cestovní ruch

Revize zájezdové směrnice není jedinou legislativní změnou, s níž se cestovní kanceláře, agentury a cestující v nadcházejících letech setkají. Komise předložila v listopadu 2023 společně s novelou zájezdové směrnice také balíček revizí nařízení o právech cestujících. Návrh COM(2023) 753 současně mění pět nařízení: nařízení (ES) č. 261/2004 (letecká doprava), nařízení (ES) č. 1107/2006 (práva osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu a orientace v letecké dopravě), nařízení (EU) č. 1177/2010 (lodní doprava), nařízení (EU) č. 181/2011 (autobusová a autokarová doprava) a nařízení (EU) 2021/782 (železniční doprava). Tato nařízení se dotýkají pořadatelů a agentur přímo, protože určují, jaká práva mají zákazníci vůči dopravcům a jaká je pozice pořadatele jako zprostředkovatele nebo spoluodpovědného subjektu. Legislativní postup stále probíhá. Jeho výsledek ovlivní mimo jiné i to, jak bude v praxi fungovat nová 7denní lhůta pro vrácení plateb pořadateli ze strany dopravce, neboť tato lhůta může kolidovat s právy cestujících na přesměrování.

Paralelně s novelou nařízení (ES) č. 261/2004 z roku 2023 (výše) je po více než 13 letech projednávána jiná novela tohoto nařízení, která je velmi důležitá, protože měla vnést alespoň nějakou rovnováhu mezi právy cestujících a konkurenceschopností leteckých dopravců EU (např. zvýšením časových prahů pro kompenzace) a vyjasnit klíčové pojmy, jako jsou „nevyhnutelné a mimořádné okolnosti“. [27]

Ale stejně jako v případě zájezdové směrnice, i v případě tohoto nařízení můžeme hovořit spíše o nenaplněných ambicích a zklamání než o změně, která prospěje všem a posílí konkurenceschopnost evropského letectví. Cestující sice dostává množství nových práv (např. zobrazení ceny letenky vč. příručního zavazadla, posílení práv PRM cestujících, zlepšení vyřizování paušálních kompenzací, zlepšení péče v případech narušení letu atd.), ale některá mohou být jen zdánlivě prospěšná (musí-li dopravce vyplatit kompenzace, protože cestující má po 3 hodinách nárok, nebude ho to motivovat obstarat nové letadlo či posádku, aby let realizoval s o něco pozdějším odletem). Očekávání dopravců a leteckého sektoru zůstávají nenaplněna. Bude zajímavé sledovat, jaký dopad nová pravidla přinesou pro konkurenceschopnost leteckého sektoru.

Podnikatelé v cestovním ruchu by však měli věnovat pozornost také předpisům, které s cestovním právem na první pohled nesouvisejí, ale v praxi se jich přímo dotýkají. Nařízení o umělé inteligenci (AI Act, nařízení (EU) 2024/1689) se uplatňuje postupně: část pravidel (zejména zákazy nepřípustných praktik a povinnosti v oblasti AI gramotnosti) platí již od února 2025, většina ostatních ustanovení se použije od 2. srpna 2026 a pravidla pro systémy zařazené do přílohy III až od 2. srpna 2027. Pro cestovní kanceláře a agentury bude relevantní zejména povinnost transparentnosti u systémů komunikujících s fyzickými osobami (chatboty). U personalizovaných nabídek založených na analýze chování nebo u nástrojů pro

vyhodnocování platební bonity je třeba posuzovat konkrétní použití, neboť některá nasazení mohou spadat do kategorie vysoce rizikových systémů. Nařízení o digitálních službách (DSA, nařízení (EU) 2022/2065) je obecně použitelné od 17. února 2024. Rozsah povinností se však liší podle role subjektu (zprostředkovatelská služba, hosting, online platforma, online tržiště nebo velmi velká online platforma) a typu poskytované služby. Například povinné systémové řízení rizik typicky dopadá až na velmi velké online platformy nebo vyhledávače, nikoli na běžnou cestovní agenturu s online prodejem. Přesto je dobré mít o takových povinnostech povědomí. Pro segment krátkodobých pronájmů začalo již 20. května 2026 platit nařízení (EU) 2024/1028 o sdílení dat z platforem typu Airbnb. Pokud členské státy chtějí od ubytovacích platforem získávat informace, musí zavést povinnou registraci hostitelů, jedinečné registrační číslo a povinné měsíční reportování platforem příslušným orgánům. Hotely a hostely jsou z působnosti vyňaty. O tomto nařízení jsme již dříve informovaly.[28] V ČR stále není jisté, zda bude registrační systém zaveden. Pozornost si zaslouží i daňová oblast. Směrnice DAC7 (směrnice (EU) 2021/514) ukládá digitálním platformám, včetně online cestovních agentur, povinnost reportovat příjmy prodejců daňovým orgánům, a Komise zároveň připravuje reformu zvláštního režimu DPH pro cestovní služby, respektive pro přepravu.[29]

Veškerou tuto legislativu s praktickým dopadem na cestovní ruch budeme pro čtenáře sledovat a ve správné chvíli o ní blíže informovat.

JUDr. Klára Dvořáková, advokátka specializovaná na cestovní ruch, partnerka
JUDr. Renata Králová, právnička specializovaná na evropské a cestovní právo
Holubová advokáti s.r.o.

HOLUBOVA.CZ

Prameny a literatura:

1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/1024 ze dne 29. dubna 2026, kterou se mění směrnice (EU) 2015/2302 s cílem zefektivnit ochranu cestujících a zjednodušit a vyjasnit některé aspekty uvedené směrnice (Úř. věst. EU L, 2026/1024, 8. 5. 2026). Dostupné na https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L_202601024.
2) Společný text přijatý Evropským parlamentem a Radou, PE-CONS 4/26, 18. 3. 2026 (text odpovídající směrnici 2026/1024). Dostupné na https://www.epravo.cz/top/clanky/revize-zajezdove-smernice-co-prinasi-co-hrozilo-a-co-to-znamena-pro-praxi-121302.html.
3) Provisional Agreement resulting from Interinstitutional Negotiations, PE781.373v01-00, 20. 1. 2026 (text dohodnutý v trialogu, historicky).
4) Návrh směrnice Komise COM (2023) 905 final ze dne 29. 11. 2023, kterým se mění směrnice (EU) 2015/2302 s cílem zefektivnit ochranu cestujících a zjednodušit a vyjasnit některé aspekty uvedené směrnice. Dostupné na https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52023PC0905.
5) Obecný přístup Rady ze dne 18. prosince 2024, dokument Rady ST 17042/2024. Dostupné na https://www.epravo.cz/top/clanky/revize-zajezdove-smernice-co-prinasi-co-hrozilo-a-co-to-znamena-pro-praxi-121302.html.
6) Draft Report zpravodaje Alexe Agiuse Saliby, PE768.075v01-00, 25. 2. 2025 (návrh zprávy výboru IMCO).
7) Final Compromise Amendments to the Draft Report, IMCO, KB/DS/tdp, 23. 6. 2025 (text pozice výboru IMCO přijaté dne 26. 6. 2025).
8) IFTTA, Comprehensive Feedback on the Draft Report and the Revision of the Package Travel Directive, ref. 240693/02, 14. 3. 2024.
9) ECTAA, Position paper on the revision of the Package Travel Directive, 2024.
10) Směrnice Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy (Úř. věst. L 158, 23. 6. 1990).
11) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (Úř. věst. L 326, 11. 12. 2015).
12) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů (Úř. věst. L 165, 18. 6. 2013), ve znění směrnice (EU) 2025/2647.
13) Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 29. 7. 2024, spojené věci C-771/22 Bundesarbeitskammer a C-45/23 MS Amlin Insurance SE.
14) Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů.
15) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (§ 2521 a násl. – smlouva o zájezdu).
16) Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.
17) Vyhláška č. 122/2018 Sb., o vzorech formulářů pro jednotlivé typy zájezdů a spojených cestovních služeb.
18) Dvořáková, K., Králová, R. Novely předpisů EU pro oblast zájezdů a práv spotřebitelů v dopravě aneb dobrá zpráva pro spotřebitele a nevyužitá příležitost pro narovnání podmínek pro podnikání cestovních kanceláří, epravo.cz, 19. 2. 2024. Dostupné na https://www.linkedin.com/pulse/imco-report-revision-package-travel-directive-my-first-dvorakova-nintf/
19) Dvořáková, K. IMCO Report on Revision of the Package Travel Directive: My First Reflections, LinkedIn, 2025. Dostupné na https://www.linkedin.com/pulse/imco-report-revision-package-travel-directive-my-first-dvorakova-nintf/.
20) Dvořáková, K. Right of Redress: A Missed Opportunity, LinkedIn, 2025. Dostupné na https://www.linkedin.com/pulse/imco-report-revision-package-travel-directive-my-first-dvorakova-nintf/.
21) Dvořáková, K. It's here. Directive (EU) 2026/1024 of 29 April 2026 – what passed, what didn't, what's next. Prezentace na zasedání ITLN, Innsbruck, 15. 5. 2026.
22) Neužilová, L. Revize směrnice (EU) 2015/2302 mezi ochranou spotřebitele a přeregulací cestovního trhu, TTG Czech Republic, 11. 3. 2026. Dostupné na https://www.ttg.cz/revize-smernice-eu-2015-2302-mezi-ochranou-spotrebitele-a-preregulaci-cestovniho-trhu/2026/03/.

Poznámky:

[1] Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2015/2302 s cílem zefektivnit ochranu cestujících a zjednodušit a vyjasnit některé aspekty uvedené směrnice, COM (2023) 905 final, 29. 11. 2023. Dostupné na https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52023PC0905 [cit. 2026-05-16].

[2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/1024 ze dne 29. dubna 2026, kterou se mění směrnice (EU) 2015/2302 s cílem zefektivnit ochranu cestujících a zjednodušit a vyjasnit některé aspekty uvedené směrnice (Úř. věst. EU L, 2026/1024, 8. 5. 2026). Dostupné na https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L_202601024 [cit. 2026-05-16].

[3] Pro účely tohoto článku jsou pojmy „služba cestovního ruchu" a „cestovní služba" významově ekvivalentní. Bližší pojednání o obou pojmech lze nalézt v Dvořáková, Králová, Cestovní právo, 2. vydání, C. H. Beck 2022, s. 14.

[4] Viz čl. 4 směrnice (EU) 2015/2302 – směrnice je v tzv. maximální (plné) harmonizaci a členské státy se od ní, až na výslovné výjimky, nesmějí odchýlit. Na rozdíl od předchozí směrnice 90/314/EHS, která byla v minimální harmonizaci (viz její čl. 8), kdy členské státy mohly v oblasti působnosti směrnice přijmout nebo zachovat přísnější předpisy na ochranu spotřebitele.

[5] Viz čl. 22 směrnice (EU) 2015/2302 ve znění novely.

[6] Článek 114 SFEU není pouze o dosahování vysoké úrovně ochrany spotřebitele (viz odst. 3), ale především o sbližování právních předpisů za účelem „vytvoření a fungování vnitřního trhu".

[7] Obecný přístup Rady ze dne 18. prosince 2024, dokument Rady ST 17042/2024. Dostupné na https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17042-2024-INIT/en/pdf [cit. 2026-05-16].

[8] Návrh zprávy zpravodaje Alexe Agiuse Saliby k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2015/2302, Výbor IMCO, PE768.075v01-00, 25. 2. 2025. Dostupné na https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/IMCO-PR-768075_EN.html [cit. 2026-05-16].

[9] Final Compromise Amendments to the Draft Report on the proposal for a directive of the European Parliament and of the Council amending Directive (EU) 2015/2302, Výbor IMCO, KB/DS/tdp, 23. 6. 2025 (text pozice výboru IMCO přijaté dne 26. 6. 2025). Dostupné na https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/IMCO/DV/2025/06-25/CAs_Package_travel_EN.pdf [cit. 2026-05-16].

[10] Viz s. 21 obecného přístupu Rady ze dne 18. prosince 2024, dokument ST 17042/2024.

[11] Viz recitál 12 směrnice (EU) 2026/1024, který výslovně potvrzuje, že členské státy mohou aspekty výše záloh a harmonogramu doplatků regulovat, pokud jsou jejich pravidla v souladu s právem Unie.

[12] Srov. zejména ECTAA, Position paper on the revision of the Package Travel Directive, 2024; obdobně IFTTA, Comprehensive Feedback on the Draft Report and the Revision of the Package Travel Directive, ref. 240693/02, 14. 3. 2024, část A písm. c) a d).

[13] Ustanovení § 20e písm. d) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

[14] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/1024 ze dne 29. dubna 2026, kterou se mění směrnice (EU) 2015/2302 s cílem zefektivnit ochranu cestujících a zjednodušit a vyjasnit některé aspekty uvedené směrnice (Úř. věst. EU L, 2026/1024, 8. 5. 2026). Dostupné na https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L_202601024 [cit. 2026-05-16].

[15] Viz recitál 17 směrnice (EU) 2026/1024.

[16] Recitál 18 směrnice (EU) 2026/1024.

[17] Tamtéž; obdobně viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 29. 7. 2024, spojené věci C-771/22 Bundesarbeitskammer a C-45/23 MS Amlin Insurance SE.

[18] Recitál 11 původní směrnice (EU) 2015/2302 uváděl: „Mělo by se též jasně stanovit, že cestovní služby kombinované po uzavření smlouvy, jíž obchodník opravňuje cestujícího, aby si zvolil z nabídky různých typů cestovních služeb – jak tomu bývá například u dárkových poukazů na souborné služby –, jsou souhornými službami…".

[19] Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 261/2004, (ES) č. 1107/2006, (EU) č. 1177/2010, (EU) č. 181/2011 a (EU) 2021/782, pokud jde o prosazování práv cestujících v Unii, COM(2023) 753 final. Dostupné na https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52023PC0753. [cit. 2026-05-16].

[20] Dvořáková, K., Králová, R. Novely předpisů EU pro oblast zájezdů a práv spotřebitelů v dopravě, epravo.cz, 19. 2. 2024. Dostupné na https://www.epravo.cz/top/clanky/novely-predpisu-eu-pro-oblast-zajezdu-a-prav-spotrebitelu-v-doprave-a-neb-dobra-zprava-pro-spotrebitele-a-nevyuzita-prilezitost-pro-narovnani-podminek-pro-podnikani-cestovnich-kancelari-117601.html [cit. 2026-05-16].

[21] Recitál 11 směrnice (EU) 2026/1024 výslovně poukazuje na absenci pravidel B2B refundace a voucherů jako na jeden z hlavních impulsů revize.

[22] Viz čl. 17 odst. 1 směrnice (EU) 2026/1024 ve spojení s recitálem 21.

[23] Viz čl. 17 odst. 6 a 7 směrnice (EU) 2026/1024.

[24] Viz čl. 17 odst. 8 směrnice (EU) 2026/1024.

[25] Viz čl. 16a odst. 1 směrnice (EU) 2026/1024 ve spojení s čl. 7 odst. 2 písm. d) téže směrnice.

[26] Viz čl. 16a odst. 3 směrnice (EU) 2026/1024 ve spojení se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU o alternativním řešení spotřebitelských sporů, ve znění směrnice (EU) 2025/2647.

[27] Návrh nařízení o změně nařízení (ES) č. 261/2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů, a nařízení (EHS) č. 2027/97 o odpovědnosti leteckého dopravce při letecké dopravě cestujících a jejich zavazadel /* COM/2013/0130 final. Dostupné na https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/HIS/?uri=CELEX:52013PC0130 & qid=1780140091295 [cit. 2026-05-16].

[28] Této problematice jsme se věnovaly v článku – dostupné na https://www.epravo.cz/top/clanky/pomuze-navrh-narizeni-eu-vyresit-citliva-mista-kratkodobych-pronajmu-ubytovani-116186.html [cit. 2026-05-16].

[29] VAT package for travel and tourism. Dostupné na https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13698-VAT-package-for-travel-and-tourism_en [cit. 2026-05-16].

ŠKÁRA & PARTNERS

Spolehlivý právní partner Vašeho podnikání

- Smluvní a korporátní agenda
- Správa pohledávek
- Legislativa a compliance
- Stavební právo a development
- Energetické právo
- Pracovní právo

Sídlo kanceláře: Brno

Kde působíme:

www.akskara.cz

Nová povinnost pro e-shopy: tlačítko pro odstoupení od smlouvy

Online nakupování je postaveno na rychlosti a jednoduchosti. Spotřebitel si vybere určité zboží, službu nebo digitální obsah, vloží je do košíku, potvrdí objednávku a během několika minut je smlouva uzavřena. Pokud si však nákup následně rozmyslí a chce využít svého práva na odstoupení od smlouvy, bývá cesta podstatně složitější. Spotřebitel zpravidla musí hledat formulář pro odstoupení od smlouvy, ručně jej vyplňovat nebo psát e-mail zákaznické podpoře. Aktuálně projednávaná novela zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník"), která má za úkol dosavadní postup odstranit, vychází z jednoduché premisy: pokud lze smlouvu online snadno uzavřít, musí být možné od ní stejně snadno také odstoupit.

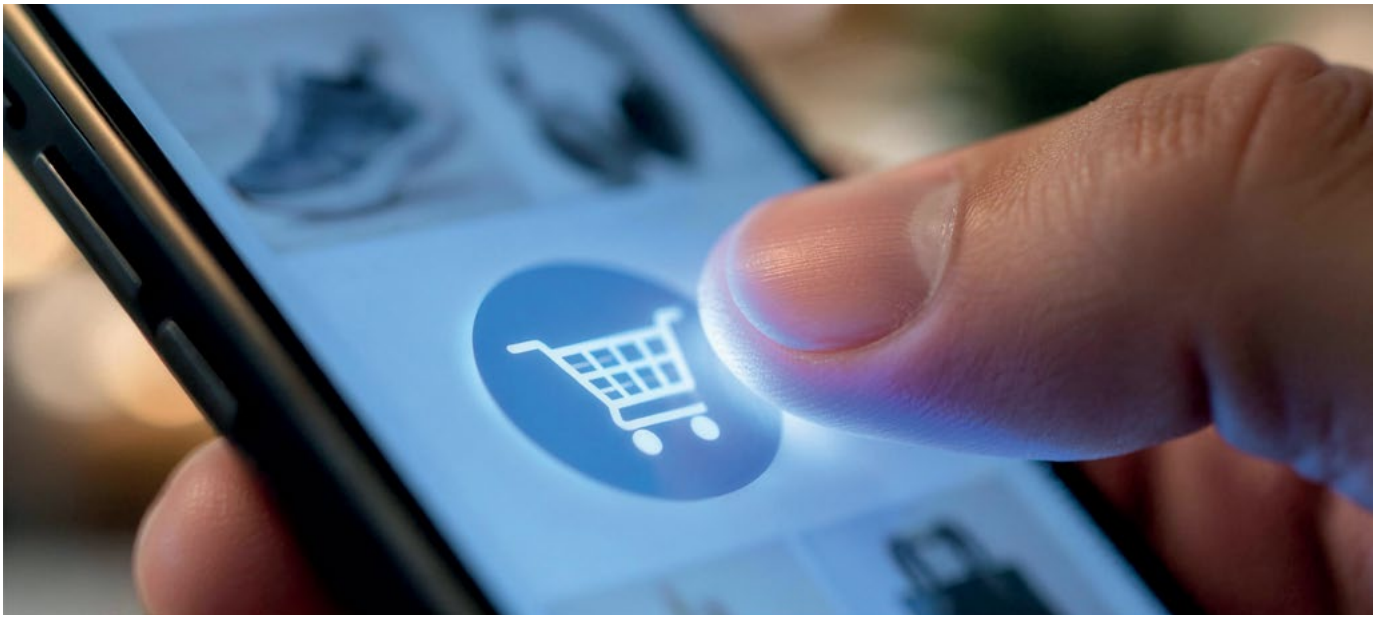

Povinnost informovat spotřebitele o „tlačítku pro odstoupení"

Novelizována má být především část upravující smlouvy uzavírané distančním způsobem – tj. ustanovení § 1820 a násl. občanského zákoníku. Nová povinnost, která má spotřebiteli umožnit od smlouvy odstoupit prostřednictvím speciálního tlačítka, se bude týkat podnikatelů uzavírajících se spotřebiteli smlouvy přes online rozhraní. Typicky půjde o e-shopy, poskytovatele internetových služeb, digitálního obsahu či jiné webové platformy, přes které spotřebitel smlouvu uzavírá.

Spolu s tím budou mít podnikatelé povinnost spotřebitele před uzavřením smlouvy informovat o existenci a umístění tlačítka pro odstoupení – např. v obchodních podmínkách nebo v předsmluvních informacích. Výjimku by měly mít pouze smlouvy uvedené v § 1840 písm. a) až e) a g) až m) občanského zákoníku – tedy např. smlouvy o poskytování zdravotní péče, o dočasném užívání ubytovacího zařízení či jiných rekreačních službách či zájezdu.

Jak by mělo tlačítko vypadat?

Je důležité si uvědomit, že novela nezavádí žádné nové právo, ale jen další možný způsob, kterým lze dosavadní právo na odstoupení realizovat. Spotřebiteli se tím nerozšíří možnosti vracet spotřební zboží zakoupené online a dosavadní zákonné výjimky zůstanou v plném rozsahu zachovány. Například u zboží upraveného spotřebiteli „na míru", u zboží podléhajícího rychlé zkáze, u některých hygienicky citlivých výrobků (po porušení obalu) nebo u digitálního obsahu, u něhož spotřebitel za splnění zákonných podmínek právo na odstoupení ztrácí. Na tom se nic nemění.

Tlačítko pro odstoupení (či obdobný ovládací prvek) bude muset být v online rozhraní zobrazeno na viditelném místě. Dále bude muset být snadno přístupné a dostupné spotřebiteli nepřetržitě po celou dobu lhůty pro odstoupení od smlouvy. Tlačítko by nemělo být ukryté v „patičce" webového rozhraní nebo hluboko v nepřehledné struktuře online platformy. Současně bude muset být čitelně označeno slovy „Odstoupit od smlouvy" nebo jinou odpovídající formulací (např. „odstup zde", „odstoupení od smlouvy" apod.). Nevyhovující budou odkazy typu „kontaktujte nás" nebo samotná ikona tlačítka

bez výrazného textu výslovně poukazujícího na možnost odstoupení od smlouvy.

Z praktického hlediska bude důležité, aby spotřebitel nemusel překonávat zbytečné překážky jen proto, aby tlačítko našel nebo mohl použít. Proto může být pro některé podnikatele jednodušší ponechat tlačítko v online rozhraní dostupné trvale – bez technického ověřování, zda konkrétnímu spotřebiteli u konkrétní objednávky ještě běží lhůta pro odstoupení či už nikoliv. Trvalé zobrazení tlačítka by nemělo automaticky znamenat, že podnikatel spotřebiteli smluvně prodlužuje zákonnou lhůtu pro odstoupení. Přesto bude v takovém případě vhodné spotřebitele upozornit, že trvalá dostupnost tlačítka sama o sobě neznamená, že lze od smlouvy odstoupit i po uplynutí lhůty pro odstoupení.

Proces odstoupení bude dvoufázový

Nová právní úprava nepočítá s tím, že by k odstoupení od smlouvy došlo jediným kliknutím. Proces má být dvoufázový. První krok bude spočívat v aktivaci tlačítka pro odstoupení, při němž bude spotřebitel vyzván k vyplnění prohlášení o odstoupení od smlouvy. Typicky půjde o jeho jméno a příjmení, číslo objednávky nebo obdobný údaj o smlouvě, od níž chce odstoupit, a elektronickou adresu, na kterou bude spotřebiteli zasláno potvrzení o přijetí odstoupení. Ve druhém kroku spotřebitel odstoupení potvrdí prostřednictvím samostatného „potvrzujícího“ tlačítka, které musí být opět čitelně označeno slovy „potvrdit odstoupení od smlouvy“ nebo obdobnou formulací. Cílem dvoufázovosti celého procesu je předejít náhodnému či nezamýšlenému uplatnění práva na odstoupení od smlouvy ze strany spotřebitele.

Bez zbytečného odkladu po stisknutí „potvrzujícího“ tlačítka a odeslání prohlášení o odstoupení od smlouvy pak podnikatel spotřebiteli potvrdí, že vše v pořádku přijal. Potvrzení by mělo být spotřebiteli zasláno elektronicky, zpravidla na jeho e-mailovou adresu, a mělo by obsahovat nejen informaci o přijetí odstoupení, ale také obsah učiněného prohlášení a datum a čas jeho odeslání. To je zásadní pro právní jistotu obou stran. Spotřebitel tím získá důkaz, že odstoupení uplatnil řádně a včas, zatímco podnikatel bude mít záznam pro následné zpracování vrácení zboží, peněz nebo ukončení poskytované služby.

Závěrem

Splnění nové zákonné povinnosti v praxi nebude jen drobnou grafickou úpravou webu. S novým pravidlem bude potřeba upravit obchodní podmínky, předsmluvní informace, zákaznické účty, objednávkový systém, automatickou e-mailovou komunikaci, reklamační procesy i interní postupy zákaznické podpory. Podnikatelé budou muset promyslet, kdy a kde se bude tlačítko zobrazovat, jak bude propojeno s konkrétní smlouvou či objednávkou nebo jak systém rozpozná výjimky, při nichž spotřebiteli právo na odstoupení od smlouvy vůbec nevzniká. Zavedení tlačítka tak bude zpravidla vyžadovat spolupráci právníků, vývojářů, zákaznické podpory i účetního oddělení. Plnění nových povinností by podnikatelé rozhodně neměli podcenit, jelikož za jejich porušení jim bude hrozit pokuta až do výše 5 mil. Kč.

JUDr. Jindřich Vítek, Ph.D., zakladatel advokátní kanceláře Matzner & Vítek a odborný asistent na právnické fakultě
Advokátní kancelář Matzner & Vítek

Matzner & Vítek

online

Náhrada nemajetkové újmy na zdraví, při zásazích do důstojnosti a odpovědnost státu za nezákonný výkon veřejné moci

Poškozené zdraví, zásah do důstojnosti či pochybení státu – jak vyčíslit újmu, kterou nelze spočítat na koruny? Úvod do náhrady imateriální újmy včetně dobré pověsti právnických osob. Co k tomu říká nálezová judikatura Ústavního soudu a jak ji využít v praxi, s výkladem emeritního ústavního soudce.

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

Phishing a odpovědnost zaměstnanců za škodu

Nejvyšší soud se v nedávném rozsudku[1] zabýval otázkou odpovědnosti zaměstnanců za škodu způsobenou úspěšným phishingovým útokem, který zaměstnavatele připravil o více než 47 tisíc eur. Případ je zajímavý nejen svým skutkovým pozadím, ale především tím, že přináší důležité závěry k rozdělení odpovědnosti mezi více zaměstnanců. Pro vedoucí zaměstnance je pak rozsudek varováním, že i zdánlivě neformální nebo stručná komunikace vůči podřízeným může mít velmi konkrétní právní důsledky.

Skutkový stav

Ředitel divize financí obdržel e-mail, který se tvářil jako zpráva od generálního ředitele. Odesílatel požadoval neprodlené provedení zahraniční platby ve výši 47 000 eur. Do věci byla zapojena také jeho podřízená, ředitelka sekce účetnictví a daní, která upozornila, že požadavek nesplňuje interní pravidla pro schvalování plateb, zejména proto, že chybí elektronicky podepsaný pokyn generálního ředitele.

Přesto následovala další komunikace. Domnělý generální ředitel uvedl, že potřebné dokumenty doplní později a že platba má být provedena okamžitě. Ředitel divize financí tento e-mail přeposlal podřízené ředitelce sekce účetnictví a daní s krátkým textem: „Jitko, prosím.“. Na základě této komunikace zaměstnankyně vydala pokyn k provedení platby. Až následně vyšlo najevo, že šlo o úspěšný phishingový útok.

Zaměstnavatel se následně domáhal náhrady škody po řediteli divize financí (žalovaném). Spornou se stala zejména otázka, zda a v jakém rozsahu tento zaměstnanec odpovídá za vznik škody, jakou míru odpovědnosti případně nese ředitelka sekce účetnictví a daní a zda lze stručný e-mail obsahující pouze text „Jitko, prosím.“ považovat za závazný pokyn k provedení platby.

„Jitko, prosím“ jako závazný pokyn vedoucího zaměstnance

Nejvyšší soud předně posuzoval, podle jakých pravidel se vykládá projev vůle nadřízeného zaměstnance při udělení pokynu podřízenému.

V tomto směru zdůraznil, že pokyn k výkonu práce není právním jednáním, ale tzv. faktickým jednáním. I faktická jednání je ovšem nutné vykládat podle pravidel pro výklad právních jednání podle § 555 a násl. občanského zákoníku,[2] tj. zejména podle úmyslu jednajícího, praxe mezi stranami, toho, co jednání předcházelo a následovalo atd. V pracovněprávních vztazích je pak třeba respektovat speciální pravidlo podle § 18 zákoníku práce,[3] že se při různých možnostech výkladu má použít výklad pro zaměstnance nejpříznivější.

Žalovaný argumentoval, že e-mail domnělého generálního ředitele obsahující požadavek na provedení platby jen přeposlal a slovy „Jitko, prosím“ pouze zamýšlel prosbu, aby se kolegyně danou záležitostí zabývala, a že nešlo o závazný pokyn k provedení platby.

S tímto závěrem se Nejvyšší soud neztotožnil. Při přezkoumání kontextu dané situace došel soud k závěru, že z předchozí komunikace mezi žalovaným a ředitelkou sekce účetnictví a daní i z přeposlaného e-mailu domnělého generálního ředitele bylo zřejmé, že šlo o bezprostřední pokyn, aby podřízená zajistila provedení platby.

Odpovědnost více zaměstnanců za škodu

Předpokladem pro vznik povinnosti zaměstnance k náhradě škody zaměstnavateli je porušení pracovních povinnos-

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Komplexní právní služby

- Energetické právo
- Transakční poradenství
- Fúze a akvizice
- Právo obchodních společností
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Trestní právo
- Kapitálové trhy
- Mezinárodní trhy
- Právo hospodářské soutěže
- Developerské a nemovitostní projekty
- Restrukturalizace a insolvence
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Bankovnictví a finance
- Telekomunikace a média
- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2
T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

tí zaměstnancem, vznik škody, příčinná souvislost mezi porušením pracovních povinností a vznikem škody a zavinění na straně zaměstnance. Je-li povinno nahradit škodu více zaměstnanců, hradí každý poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

Odvolací soud k tomu uvedl, že žalovaný škodu zavinil ve formě vědomé nedbalosti, neboť dal pokyn k provedení platby a na provedení platby trval, i když ho ředitelka sekce účetnictví a daní upozornila, že pokyn nesplňuje povinné náležitosti. Za vznik škody podle něj ale nese odpovědnost i sama ředitelka, která pokyn k platbě provedla, i když věděla, že nesplňuje všechny povinné náležitosti. V souhrnu odvolací soud shledal, že se oba zaměstnanci na vzniku škody podíleli stejnou měrou, tedy každý z jedné poloviny.

S tímto závěrem Nejvyšší soud nesouhlasil. V tomto směru předně zdůraznil, že míra zavinění zaměstnance je dána nejen formou jeho zavinění, ale i tím, do jaké míry se zaviněné porušení povinnosti tohoto zaměstnance podílelo na vzniku celkové škody. Klíčovou roli podle něj sehrála skutečnost, že žalovaný realizaci závadného pokynu od domnělého generálního ředitele prosadil vlastním pokynem vedoucího zaměstnance a přesvědčil tím ostatní zaměstnance (včetně ředitelky sekce účetnictví a daní), že pokyn skutečně pochází od generálního ředitele. Za této situace se na vzniku škody podílel v podstatně vyšší míře, jeho míra zavinění tak nemůže být nižší než 75 % a míra zavinění ředitelky sekce účetnictví a daní vyšší než 25 %.

Závěr

Ačkoliv se na vzniku škody podílelo více osob, podle Nejvyššího soudu ležela míra zavinění převážně na řediteli divize financí, který provedení závadné platby prosadil přeposláním e-mailu domnělého generálního ředitele a neformálním pokynem „Jitko, prosím“ určeným své podřízené.

Pro vedoucí zaměstnance je rozsudek varováním, že i zdánlivě neformální nebo stručná komunikace vůči podřízeným může mít velmi konkrétní právní důsledky, které se mohou projevit při posuzování odpovědnosti za škodu více zaměstnanců.

Pro praxi je pak zajímavý i dílčí závěr, že projev vůle nadřízeného zaměstnance při udělení pokynu podřízenému se vykládá podle stejných pravidel jako standardní právní jednání.

Mgr. Václav Bělohoubek, advokát
act legal s.r.o., advokátní kancelář

act legal

Poznámky:

1. Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. února 2026, sp. zn. 21 Cdo 3349/2024.
2. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

online

Libra v praxi – 49 funkcí AI workspace pro právníky s napojením na ASPI

AI postavená pro právníky – Libra cituje konkrétní paragrafy a judikáty z ASPI místo toho, aby si je vymýšlela, a běží přímo ve Wordu i Outlooku. Z 30 smluv vytáhnete data za minuty a projdeme všech 49 funkcí naživo. Kdy sáhnout po Libře místo ChatGPT a jak je zkombinovat?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny

Může být kupní smlouva k nemovitosti platná i tehdy, když v ní není kupní cena vyčíslena konkrétní částkou? Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 24 Cdo 81/2026 potvrdil, že strany mohou cenu ujednat i „bez určení kupní ceny" s odkazem na zákonný koncept obvyklé ceny podle § 2085 odst. 2 občanského zákoníku. Článek vysvětluje, proč takové ujednání samo o sobě nepředstavuje vadu vkladové listiny, jaké limity má přezkum katastrálního úřadu při posuzování určitosti smlouvy a proč je namístě odmítnout formalistický přístup vedoucí k zamítání vkladů jen kvůli absenci konkrétní částky.

Dne 28. 4. 2026 byl na úřední desce Nejvyššího soudu zveřejněn rozsudek sp. zn. 24 Cdo 81/2026[1] týkající se výkladu kupní smlouvy o převodu nemovité věci. Konkrétně dovolací soud posuzoval, zda je v takové kupní smlouvě možné sjednat kupní cenu bez jejího konkrétního vyčíslení a odkázat na „obvyklou cenu" ve smyslu ustanovení § 2085 odst. 2 občanského zákoníku.[2] Dovolací soud dospěl k závěru, že takové ujednání může obstát a samo o sobě není vadou vkladové listiny ani důvodem k zamítnutí vkladu do katastru.

V projednávané věci katastrální úřad zamítl návrh na povolení vkladu vlastnického práva s odůvodněním, že kupní smlouva neobsahuje konkrétně určenou kupní cenu ani způsob jejího určení tak, aby byla podle názoru katastrálního úřadu kupní cena dostatečně určitá. Smluvní strany do kupní smlouvy výslovně uvedly, že ji uzavírají „bez určení kupní ceny" s odkazem na ustanovení § 2085 odst. 2 občanského zákoníku ve spojení s ustanovením § 2131 občanského zákoníku. Smluvní strany v kupní smlouvě zřetelně deklarovaly znalost svých práv a povinností, když k ujednání o kupní ceně uvedly také: „Smluvní strany vyjadřují přesvědčení, že osoba, která bude na příslušném katastrálním úřadu rozhodovat o povolení vkladu vlastnického práva na základě této smlouvy, bude dostatečně seznámena s platnou právní úpravou a nebude v daném ujednání spatřovat jakýkoliv důvod pro zamítnutí návrhu na vklad, neboť je zcela zřejmé, že uzavření kupní smlouvy bez určení kupní ceny je přípustné ujednání." Katastrální úřad však nedbal tohoto gentlemanského upozornění a návrh na povolení vkladu vlastnického práva zamítl.

Krajský soud jako soud prvního stupně žalobu na povolení vkladu zamítl a jeho skutkové i právní závěry následně převzal i odvolací soud. Odvolací soud trval na tom, že určení kupní ceny v kupní smlouvě je podstatnou náležitostí, a navíc vyložil ustanovení § 2085 odst. 2 občanského zákoníku tak, že kupní cena bude sjednána určitelně ve spojení např. s ceníkem nebo znaleckým posudkem. Soudy nižších stupňů tedy neměly pochybnost o použitelnosti citovaného ustanovení zákona, jen se rozhodly vyložit jej contra legem.

Žalobce ve svém dovolání formuloval dovolací otázku, a to zda „Je v rámci kupní smlouvy, jejímž předmětem je převod vlastnického práva k nemovité věci (lhostejno, zda evidované či neevidované v katastru nemovitostí), přípustné ujednání dle § 2085 odst. 2 o. z., dle něhož, mají-li strany vůli uzavřít kupní smlouvu bez určení kupní ceny, platí za ujednanou kupní cena, za niž se týž nebo srovnatelný předmět v době uzavření smlouvy a za obdobných smluvních podmínek obvykle prodává?" Podle názoru žalobce je jednoznačnou odpovědí na dovolací otázku „ano", zatímco

katastrální úřad ve svém vyjádření k dovolání zastával opačný názor. Rovněž katastrální úřad došel k závěru, že ustanovení § 2085 odst. 2 občanského zákoníku použitelné je, avšak že ujednání o přesné výši kupní ceny nebo o způsobu jejího určení (jinak než odkazem na citované ustanovení) je podstatnou náležitostí kupní smlouvy, čímž ve svém důsledku použitelnost citovaného ustanovení katastrální úřad popřel.

S ohledem na to, že dovolací otázka nebyla dosud v praxi dovolacího soudu řešena, dovolání žalobce bylo shledáno přípustným. Dovolací soud předložil podrobnou analýzu relevantní právní úpravy a rozsahu soudního přezkumu v rozhodování o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle části V. občanského soudního řádu.[3] Z rozboru vyplynul dílčí závěr, že úkolem katastrálního úřadu je přezkoumat náležitosti kupní smlouvy coby vkladové listiny. Při tomto zkoumání je však katastrální úřad vázán zákonnou povinností upřednostnit takový výklad právních jednání, který spíše neplatnost právního jednání nezakládá. Ostatně o tomto byl katastrální úřad dovolacím soudem poučen opakovaně i v minulosti.[4] Závěr o neplatnosti právního jednání je podle dovolacího soudu možné učinit „Pouze tehdy, odporuje-li takové ujednání smyslu a účelu určité právní normy, lze uvažovat o jeho neplatnosti, ale to jen tehdy, pakliže to smysl a účel dotčené právní normy vyžaduje […].“

Výslovně a jednoznačně dovolací soud uvádí: „Stanovení výše kupní ceny není možné považovat za jednu z podstatných (esenciálních) náležitostí, která musí být v kupní smlouvě výslovně vždy a bezvýhradně vyjádřena. Pojmovým znakem koupě je jen úplatnost (povinnost zaplatit kupní cenu).“ Dovolací soud tedy aprobuje vůli smluvních stran ujednat kupní cenu odkazem na ustanovení § 2085 odst. 2 občanského zákoníku. Dodává však, že vyjádřená vůle by měla být zachycena písemně. Z rozboru dovolacího soudu dále plyne jasné odlišení okruhu případů, na něž dopadá ustanovení § 2085 odst. 2 občanského zákoníku a ustanovení § 2080 cit. z. Argumentaci katastrálního úřadu i nižších soudů vedoucí k tomu, že ustanovení § 2085 odst. 2 občanského zákoníku v případě kupní smlouvy o převodu nemovité věci fakticky nebylo možné použít, je nutné odmítnout. Kupní smlouva, jak byla smluvními stranami uzavřena, je platná a způsobilá k užití jako vkladová listina.

Nejvyšší soud na základě výše provedené právní analýzy rozhodnutí nižších soudů změnil a rozhodl, že se vklad vlastnického práva ve prospěch kupujícího povoluje. Zároveň Nejvyšší soud zdůraznil, že občanský zákoník připouští, aby si strany kupní smlouvy ujednaly cenu i jinak než přesnou částkou nebo konkrétním výpočtem – například odkazem na obvyklou cenu – a že takové ujednání nemusí být automaticky považováno za neurčité jen proto, že v textu smlouvy chybí konkrétní částka.

Stejně jako se smluvní strany zjevně setkaly opakovaně se svérázným (rozuměj nesprávným) výkladem právních předpisů nebo právního jednání ze strany katastrálního úřadu, autoři článku mají obdobnou zkušenost. Ať už se jedná o chybné posouzení ujednání týkajícího se kupní ceny, nebo např. o dovozování sjednání odkládací podmínky z prostého technického ujednání o tom, kdo a kdy doručí smlouvu katastrálnímu úřadu. V drtivé většině případů pak pro klienty převáží efekt rychlého zápisu, tedy oprava návrhu na vklad nebo jeho zpětvzetí a opětovné podání, nad delším a nákladnějším soudním řízením o nesprávném výkladu katastrálního úřadu.

Prakticky je rozhodnutí důležité zejména pro situace, kdy strany preferují sjednat kupní cenu jako cenu obvyklou, nikoliv jejím přesným určením. Jistou frustraci z chybné aplikace právních předpisů ze strany katastrálních úřadů autoři článku sdílejí se smluvními stranami odkazované kupní smlouvy a rozhodnutí dovolacího soudu vítají.

JUDr. PhDr. Karolina Spozdilová, Ph.D.,
advokát a partner
Mgr. Jakub Vodička, advokát
KGS legal s.r.o., advokátní kancelář

KGS LEGAL

Poznámky:

1. Rozsudek Nejvyššího soudu č.j. 24 Cdo 81/2026-76 ze dne 9. 4. 2026.
2. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
4. Např. rozsudek Nejvyššího soudu č.j. 24 Cdo 3507/2021-68 ze dne 29. 3. 2022.

online

Prokrastinace, aneb sněz tu žábu

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

AegisLaw

www.aegislaw.cz

#rostemesvami

• Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o. • Jungmannova 26/15, 110 00 Praha 1 • +420 732 417 283 • office@aegislaw.cz

Exekuce pozastavením řidičského oprávnění

Exekuce pozastavením řidičského oprávnění představuje jeden z nejvýraznějších zásahů do právní sféry povinného, který český exekuční řád umožňuje. Přestože jej lze využít výhradně při vymáhání nedoplatku výživného, nejde o sankci za neplacení vyživovací povinnosti, ale o specifický prostředek nepřímého donucení, jehož cílem je motivovat povinného k dobro-volnému splnění jeho zákonné povinnosti. Článek se zaměřuje na zákonné podmínky pro vydání exekučního příkazu, procesní postup soudního exekutora i možnosti procesní obrany povinného, a to s přihlédnutím k aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu.

Exekuce pozastavením řidičského oprávnění představuje specifický způsob provedení exekuce upravený v § 71a zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu (dále jen „EŘ“). Na rozdíl od tradičních způsobů provedení exekuce nesměřuje k přímému uspokojení pohledávky oprávněného postižením majetku povinného, ale představuje prostředek nepřímého donucení, jehož účelem je motivovat povinného k dobrovolnému splnění jeho vyživovací povinnosti.

S ohledem na intenzitu zásahu do právní sféry povinného lze exekuční příkaz k pozastavení řidičského oprávnění vydat pouze při vymáhání nedoplatku výživného na nezletilé dítě nebo na zletilé dítě do 26 let věku, které se soustavně připravuje studiem na své budoucí povolání, a za splnění dalších podmínek stanovených exekučním řádem. Exekutor je přitom povinen v každém jednotlivém případě posoudit, zda jsou podmínky pro vydání exekučního příkazu splněny a zda je jeho použití přiměřené okolnostem konkrétní věci.

Cílem tohoto článku je představit právní úpravu exekuce pozastavením řidičského oprávnění, analyzovat podmínky pro vydání exekučního příkazu, přiblížit procesní postup soudního exekutora i možnosti procesní obrany povinného.

Kdy lze exekuční příkaz k pozastavení řidičského oprávnění vydat?

Podle § 71a odst. 1 EŘ může soudní exekutor vydat exekuční příkaz k pozastavení řidičského oprávnění pouze tehdy, je-li v exekučním řízení vymáhán nedoplatek výživného na nezletilé dítě nebo na zletilé dítě do 26 let věku, které se soustavně připravuje studiem na své budoucí povolání. Jinými slovy, tento způsob exekuce nelze využít při vymáhání jakékoli jiné peněžité pohledávky.

První zákonnou podmínkou je tedy samotná povaha vymáhané pohledávky. Musí se jednat o nedoplatek výživného, tedy o již splatnou část vyživovací povinnosti, kterou povinný dobrovolně neuhradil. Naopak nelze tímto způsobem vymáhat běžné výživné, jehož jednotlivé splátky se stanou splatnými teprve v budoucnu. Pokud je exekuce vedena již pouze pro běžné výživné, například formou srážek ze mzdy, exekuční příkaz k pozastavení řidičského oprávnění nelze vydat, případně je třeba jej zrušit.

Další podmínka se vztahuje k osobě oprávněného. Zákon výslovně chrání pouze nezletilé dítě a zletilé dítě do 26 let věku, které se soustavně připravuje studiem na své budoucí povolání. Exekutor proto musí před vydáním exekučního příkazu posoudit nejen existenci vykonatelného exekučního titulu, ale také to, zda jsou tyto osobní předpoklady skutečně splněny.

Právě výklad této podmínky se stal předmětem rozsáhlé odborné diskuse i judikatury soudů. Spornou otázkou bylo, zda lze exekuční příkaz vydat nebo ponechat v účinnosti také tehdy, jestliže oprávněný v průběhu exekučního řízení dosáhne zletilosti, dovrší věku 26 let nebo ukončí soustavnou přípravu na budoucí povolá-

ní, avšak nadále je vymáhán nedoplatek výživného za období, kdy tyto podmínky splňoval.

Nejvyšší soud původně zastával restriktivní výklad § 71a EŘ a dovodil, že uvedené podmínky musí být splněny i v době vydání, resp. trvání exekučního příkazu. Naproti tomu Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. II. ÚS 50/18 zdůraznil účel právní úpravy spočívající ve zvýšené ochraně dítěte jako oprávněného a uzavřel, že samotným nabytím zletilosti nedochází ke změně povahy již vzniklé pohledávky na výživném. Pozdější rozhodovací praxe Nejvyššího soudu se následně s uvedenými závěry Ústavního soudu ztotožnila. Dnes tedy převládá závěr, že rozhodující je okamžik vzniku nároku na jednotlivé dávky výživného, nikoli skutečnost, zda oprávněný uvedené podmínky splňuje ještě v době vydání exekučního příkazu.

Procesní postup soudního exekutora

Přestože jsou splněny zákonné podmínky podle § 71a odst. 1 EŘ, nevzniká soudnímu exekutorovi povinnost exekuční příkaz k pozastavení řidičského oprávnění vydat. Zákon používá formulaci, že exekutor může exekuční příkaz vydat, čímž mu ponechává prostor pro individuální posouzení konkrétního případu. Vydání exekučního příkazu proto nemůže být automatickým důsledkem existence nedoplatku na výživném, ale musí být výsledkem řádné úvahy soudního exekutora, který zohlední okolnosti projednávané věci a účel tohoto způsobu provedení exekuce.

Při volbě způsobu provedení exekuce je soudní exekutor vázán obecnými zásadami exekučního řízení, zejména zásadou přiměřenosti a subsidiarity. Exekuce musí být vedena v rozsahu nezbytném k dosažení jejího účelu a způsobem, který představuje co nejmenší zásah do práv povinného. Pozastavení řidičského oprávnění proto nemá představovat sankci za neplnění vyživovací povinnosti, ale mimořádný prostředek nepřímého donucení, který je namístě využít pouze tehdy, lze-li důvodně očekávat, že právě jeho použití zvýší ochotu povinného uhradit dlužné výživné.

Ještě před vydáním exekučního příkazu proto exekutor provádí dvě základní úvahy, které odborná literatura označuje jako test proporcionality očekávaného přínosu příkazu pro exekuci a újmy, která vznikne povinnému, a test potřebnosti, tedy posouzení, zda lze i bez vydání exekučního příkazu podle § 71a EŘ očekávat uhrazení dluhu ze strany povinného. Exekutor však není povinen aktivně vyhledávat skutečnosti ve prospěch povinného.

Dospěje-li soudní exekutor k závěru, že jsou splněny zákonné podmínky pro vydání exekučního příkazu a že jeho vydání obstojí i z hlediska proporcionality a potřebnosti, vydá exekuční příkaz k pozastavení řidičského oprávnění. Ten se doručuje povinnému do vlastních rukou, oprávněnému a příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který vede registr řidičů. Zákon výslovně stanoví, že příslušnému správnímu orgánu nesmí být exekuční příkaz doručen dříve než samotnému povinnému. Tento postup zajišťuje, aby účinky exekučního příkazu nastaly nejprve vůči povinnému a teprve následně byly promítnuty do registru řidičů.

Exekuční příkaz nabývá účinnosti okamžikem jeho doručení povinnému. Od tohoto okamžiku nesmí povinný řídit motorová vozidla v rozsahu vymezeném exekučním příkazem. Následně je příslušný správní orgán povinen vyznačit pozastavení řidičského oprávnění v registru řidičů. Povinnému současně vzniká povinnost odevzdat řidičský průkaz ve lhůtě stanovené zákonem o silničním provozu, přičemž nesplnění této povinnosti nemá vliv na samotné účinky exekučního příkazu, neboť rozhodující jsou údaje vedené v registru řidičů.

Procesní obrana povinného

Doručením exekučního příkazu k pozastavení řidičského oprávnění nevzniká povinnému pouze povinnost zdržet se řízení motorových vozidel, ale současně mu vzniká možnost využít několik procesních prostředků obrany. Exekuční řád sice proti samotnému exekučnímu příkazu nepřipouští odvolání ani stížnost, neznamená to však, že by byl povinný zbaven možnosti domáhat se ochrany svých práv. V závislosti na konkrétních okolnostech případu může využít zejména návrh na odklad exekuce, návrh na zrušení exekučního příkazu nebo návrh na zastavení exekuce vedené pozastavením řidičského oprávnění.

Návrh na odklad exekuce

Domnívá-li se povinný, že existují okolnosti odůvodňující zrušení exekučního příkazu nebo zastavení exekuce vedené tímto způsobem, může současně podat návrh na odklad exekuce podle § 54 EŘ ve spojení s § 266 odst. 1 a 2 občanského soudního řádu. Smyslem tohoto institutu je zabránit tomu, aby účinky exekučního

online

Claude/Gemini/ChatGPT/Copilot – kdy co použít?

Každý AI nástroj vyniká v něčem jiném. Otestujeme všechny čtyři na stejných právních úkolech – který na co a jak si z nich postavit AI stack?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

příkazu působily po dobu rozhodování o podaném návrhu.

Je třeba zdůraznit, že samotné podání návrhu na zrušení exekučního příkazu ani návrhu na zastavení exekuce nemá odkladný účinek. Dokud soudní exekutor o těchto návrzích nerozhodne nebo dokud nerozhodne o odkladu exekuce, zůstává exekuční příkaz plně účinný a povinný není oprávněn řídit motorová vozidla.

Zrušení exekučního příkazu

Na rozdíl od odkladu exekuce představuje zrušení exekučního příkazu definitivní ukončení účinků pozastavení řidičského oprávnění. Důvody, pro které soudní exekutor exekuční příkaz zruší, jsou taxativně vymezeny v § 71a odst. 4 EŘ.

Nejvýznamnějším důvodem je úplné uhrazení vymáhaného nedoplatku výživného. Jakmile povinný splní vymáhanou povinnost, odpadá samotný účel tohoto způsobu exekuce a soudní exekutor je povinen exekuční příkaz bez zbytečného odkladu zrušit a tuto skutečnost oznámit příslušnému správnímu orgánu vedoucímu registr řidičů.

Druhým zákonným důvodem je situace, kdy povinný prokáže, že řidičské oprávnění nezbytně potřebuje k uspokojování základních životních potřeb svých nebo osob, vůči nimž má vyživovací povinnost. Důkazní břemeno v tomto směru nese povinný. Nestačí proto pouhé tvrzení, že mu pozastavení řidičského oprávnění komplikuje život nebo výkon zaměstnání. Povinný musí konkrétními důkazními prostředky prokázat, že bez řidičského oprávnění nebude objektivně schopen vykonávat zaměstnání či podnikání nebo zajistit základní životní potřeby své či vyživovaných osob.

Při posuzování nezbytnosti řidičského oprávnění vychází soudní exekutor vždy z individuálních okolností konkrétního případu. Významnými hledisky jsou zejména charakter vykonávané práce, dostupnost alternativních způsobů dopravy, místní dopravní podmínky nebo možnost zajistit plnění vyživovací povinnosti jiným způsobem. Judikatura opakovaně zdůrazňuje, že nezbytnost nelze zaměňovat s pouhým komfortem nebo usnadněním výkonu zaměstnání. Za typický případ naplnění této podmínky lze považovat například profesionálního řidiče nebo osobu, jejíž podnikatelská činnost je bez možnosti řízení motorového vozidla fakticky znemožněna. Naopak pouhé ztížení výkonu zaměstnání zpravidla pro zrušení exekučního příkazu nepostačuje.

Návrh na zastavení exekuce pozastavením řidičského oprávnění

Vedle návrhu na zrušení exekučního příkazu může povinný podat rovněž návrh na zastavení exekuce vedené pozastavením řidičského oprávnění. Tento procesní prostředek přichází v úvahu zejména tehdy, jestliže má povinný za to, že exekuční příkaz byl vydán v rozporu se zákonnými podmínkami nebo že exekutor při jeho vydání nerespektoval zásadu přiměřenosti a subsidiarity.

Návrh na zastavení exekuce bude typicky namístě například tehdy, pokud nebyly splněny podmínky § 71a odst. 1 EŘ, exekuční příkaz byl vydán svévolně, případně bylo pozastavení řidičského oprávnění zjevně nepřiměřené okolnostem konkrétní věci. Stejně tak může být důvodem zánik vyživovací povinnosti nebo jiné skutečnosti, které brání dalšímu vedení exekuce tímto způsobem. Exekutor při rozhodování o návrhu postupuje podle § 55 EŘ.

Závěr

Exekuce pozastavením řidičského oprávnění představuje specifický způsob provedení exekuce, jehož účelem není přímé uspokojení pohledávky oprávněného, ale vytvoření účinného motivačního tlaku na povinného k dobrovolnému splnění jeho vyživovací povinnosti. Vzhledem k intenzitě zásahu do právní sféry povinného však může být tento institut využit pouze při splnění zákonem stanovených podmínek a po individuálním posouzení okolností konkrétního případu.

Významnou roli přitom sehrává nejen odpovědný postup soudního exekutora při volbě tohoto způsobu provedení exekuce, ale rovněž procesní obrana povinného, který se může domáhat ochrany svých práv prostřednictvím návrhu na odklad exekuce, návrhu na zrušení exekučního příkazu nebo návrhu na zastavení exekuce vedené tímto způsobem. Správná aplikace § 71a EŘ tak vyžaduje nejen respektování zákonných podmínek, ale také důsledné zohlednění zásady proporcionality a účelu, který tento mimořádný institut sleduje.

Mgr. Denisa Kuštová, advokátní koncipientka
Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

JELÍNEK & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

BŘÍZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

Kam až sahá pojem „soud“ podle Brusel I bis? Nad rozsudkem Městského soudu v Praze o vykonatelnosti rozhodnutí finančního arbitra v zahraničí

Nařízení Brusel I bis vytváří rámec pro přeshraniční uznání a výkon soudních rozhodnutí v oblasti občanského a obchodního práva v rámci EU. Toto nařízení nedefinuje pojem „soud“ a ani evropské právo neobsahuje jeho jednotnou definici. V praxi tak vyvstává otázka, zda lze podle tohoto nařízení v zahraničí uznat a vykonat také rozhodnutí orgánů, které nejsou součástí soustavy soudních orgánů, avšak vykonávají rozhodovací pravomoc svěřenou jim zákonem. Aktuálnost této problematiky potvrzuje i nedávný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2025, sp. zn. 5 A 71/2024, v němž soud dovodil, že za „soud“ ve smyslu nařízení by mohl být považován rovněž finanční arbitr.

Rozsudek, který otevírá novou interpretační otázku

Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 21. 1. 2025, sp. zn. 5 A 71/2024, ve věci přeshraniční vykonatelnosti nálezů finančního arbitra, dospěl k závěru, že finanční arbitr je „soudem“ ve smyslu nařízení Brusel I bis,[1] a je proto oprávněn, resp. povinen vydat osvědčení podle čl. 53 tohoto nařízení.[2] Soudní spor se sice týkal žaloby na ochranu proti nečinnosti finančního arbitra, avšak soud se zde podrobněji zabýval právě výkladem autonomního pojmu „soud“.

Rozsudek tak přináší významnou změnu ve výkladu tohoto pojmu, neboť v kontextu nařízení Brusel I bis a prostřednictvím tzv. funkčního pojetí pojmu „soud“ fakticky staví nálezy finančního arbitra na roveň soudním rozhodnutím vykonatelným v celé EU. Tento odlišný výklad Městského soudu v Praze, který rozšiřuje dosavadní pojetí pojmu „soud“ v unijním právu, je proto klíčový zejména pro fungování systému vzájemné důvěry mezi členskými státy a rovněž pro přeshraniční uznávání a výkon rozhodnutí v rámci EU. Rozhodnutí navíc svým významem přesahuje izolovaný kontext finančního arbitra, neboť má vliv i na další orgány alternativního řešení sporů (ADR) nebo jiné kvazisoudní instituce.

Z uvedeného vyplývá stěžejní otázka, kterou se článek zabývá: Lze finančního arbitra považovat za soud ve smyslu nařízení Brusel I bis a jaké je jeho postavení v systému soudní ochrany v České republice?

Na čem stojí argumentace Městského soudu v Praze?

Městský soud v Praze učinil závěr o tom, že finanční arbitr splňuje pro účely nařízení Brusel I bis podmínky pro to, aby spadal pod pojem „soud“, a to především na základě judikatury Soudního dvora Evropské unie (SDEU), zejména rozsudku ve věci Pula Parking (C-551/15).[3] Podle tohoto rozsudku je v kontextu nařízení Brusel I bis pojem „soud“ autonomním pojmem unijního práva a nelze jej vykládat výlučně podle vnitrostátní právní úpravy.

Městský soud se zároveň extenzivně opírá o stanovisko generálního advokáta Michala Bobka ve věci zmiňovaného rozsudku Pula Parking.[4] Generální advokát ve svém stanovisku popisuje rozdíl mezi tzv. funkčním a institucionálním pojetím pojmu „soud". Funkční pojetí vychází z presumpce, že za „soud" může být považován i orgán mimo formální vnitrostátní soudní soustavu, pokud vykonává činnost svou povahou odpovídající soudnímu rozhodování. Naproti tomu v institucionálním pojetí lze za „soud" považovat jen takový orgán, který je v právním řádu daného státu konstituován jako orgán soudní moci a je součástí soudního systému.

Městský soud se tedy ve svém rozsudku přiklonil k funkčnímu pojetí a na základě následujících kritérií, která dle jeho názoru finanční arbitr splňuje, došel k závěru, že finanční arbitr naplňuje znaky soudu, resp. soudního rozhodování, v kontextu nařízení Brusel I bis:

- zřízení zákonem;
- trvalá povaha;
- závazná jurisdikce;[5]
- kontradiktornost řízení;
- aplikace právních norem;
- nezávislost a nestrannost rozhodování.

Na základě těchto kritérií a podpůrně zohledněného teleologického argumentu (podle soudu je cílem evropské legislativy i samotné existence finančního arbitra efektivní ochrana spotřebitele, kterou by opačný, formalistický výklad fakticky mařil) soud dospěl k závěru, že finanční arbitr v kontextu nařízení Brusel I bis naplňuje pojem „soud".

Opravdu dosavadní judikatura podporuje tak široký výklad pojmu „soud"?

V první řadě stojí za zdůraznění, že otázkou není, zda je řešení Městského soudu v Praze praktické, účelné nebo žádoucí z hlediska ochrany spotřebitele, ale to, zda má oporu v existujícím unijním právu.

Přenos kritérií z čl. 267 SFEU[6] není příléhavý

Městský soud v Praze vycházel z kritérií (tj. zřízení zákonem, trvalá povaha, závazná jurisdikce, kontradiktornost řízení, aplikace právních norem a nezávislost a nestrannost rozhodování), jež judikatura SDEU[7] vytvořila pro posouzení, zda určitý orgán může podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 267 SFEU. Městský soud tato kritéria převzal bez širšího uvážení a bez ohledu na to, že byla vytvořena pro zcela jiný účel a v jiném institucionálním a normativním kontextu.

Čl. 267 SFEU totiž existuje především kvůli zajištění jednotného výkladu a aplikace unijního práva prostřednictvím dialogu mezi vnitrostátními orgány a SDEU. Pojem „soudu" je v tomto kontextu záměrně vykládán extenzivněji, aby byl mechanismus předběžné otázky přístupný co nejširšímu okruhu orgánů a mohl tak účinně naplňovat svůj účel spočívající v zajištění jednotného výkladu a aplikace unijního práva. Z uvedeného důvodu judikatura Soudního dvora dokonce připouští, aby v případě pochybností o tom, zda určitý orgán splňuje znaky soudu, mohl být pro účely čl. 267 SFEU za soud považován. Nařízení Brusel I bis však sleduje zcela odlišný účel – upravuje mezinárodní příslušnost soudů členských států a pravidla pro uznávání a výkon soudních rozhodnutí v přeshraničních věcech. Pojem „soud" proto v tomto kontextu vymezuje okruh orgánů, jejichž rozhodnutí mohou požívat režimu vzájemného uznávání a volného pohybu rozhodnutí v rámci Evropské unie.

Pojem „soud" proto nelze automaticky vykládat shodně napříč různými právními instituty. Pojmy unijního práva totiž nemusí mít napříč jednotlivými právními nástroji totožný obsah, a tak musí být vykládány s ohledem na účel a funkci konkrétní právní úpravy.[8] Městský soud tak nepostupoval správně, když přejímal závěry judikatury SDEU k čl. 267 SFEU do posouzení týkajícího se nařízení Brusel I bis.

Judikatura SDEU podle všeho nepodporuje čistě funkční pojetí soudu

Je rovněž důležité zmínit, že výše uvedené stanovisko generálního advokáta Bobka, na kterém Městský soud v Praze významně staví svou argumentaci, není závazným pramenem evropského práva a netvoří součást rozsudku SDEU.[9] Současně SDEU ani ve věci Pula Parking nepřijal Bobkovu funkční definici soudu v plném rozsahu. Kromě toho, že Městský soud v Praze přisoudil stanovisku generálního advokáta větší normativní význam, než ve skutečnosti má, je také klíčový fakt, že ze stanoviska nevyplývá, že by generální advokát Bobek zastával čistě funkční pojetí soudu nebo že by považoval institucionální zakotvení orgánu v systému soudní moci za irelevantní. Podle bodu 92 stanoviska nevzniká status „soudu" pouhou delegací soudní funkce členským státem mimo soudní soustavu a podle bodu 95 může být institucionální definice zpochybněna jen výjimečně. V bodě 106 je navíc zdůrazněn požadavek restriktivního přístupu při funkčním posouzení orgánu, a to výslovně v kontextu posouzení pro účely nařízení Brusel I bis. Městský soud tak závěry stanoviska vytrhl z jejich kontextu a opomněl, že sám generální advokát výslovně zdůraznil, že jeho úvahy nejsou přenositelné na výklad nařízení Brusel I bis.

Ačkoli rozsudek SDEU ve věci Pula Parking zjevně neusiluje o formulaci obecné definice pojmu „soud", Městský soud v Praze z něj takovou definici dovodil. Učinil tak na základě dílčích úvah Soudního dvora, které v konkrétním případě pouze negativně vymezovaly, proč dotčený orgán nesplňuje požadavky kladené na „soud", zejména z důvodu absence kontradiktornosti řízení.

Z těchto negativních závěrů však nelze bez dalšího dovozovat opačný pozitivní závěr, že každý orgán splňující uvedená kritéria musí být automaticky považován za „soud" ve smyslu nařízení Brusel I bis, jak učinil Městský soud v Praze. V řízení před finančním arbitrem sice lze spatřovat prvek kontradiktornosti, avšak rozsudek SDEU nedefinuje, že každý orgán, jenž splňuje požadavek kontradiktornosti, lze považovat za „soud" ve smyslu nařízení Brusel I bis. Rozsudky SDEU ve věci Miles a ve věci Nordsee[10] naopak potvrzují relevanci institucionálního pojetí pojmu „soud". Judikatura se tak přiklání spíše ke kombinaci institucionálního a funkčního přístupu.

Postavení finančního arbitra vyvolává další interpretační otázky

Existují i další skutečnosti, které prohlubují pochybnosti ohledně postavení finančního arbitra. Proti extenzivnímu výkladu Městského soudu v Praze svědčí rovněž to, že finanční arbitr je řazen mezi

subjekty mimosoudního řešení spotřebitelských sporů (ADR) podle směrnice 2013/11/EU.[11] Jedná se tedy o orgán, jehož smyslem je nabídnout alternativu k soudnímu řízení. Postavit takový orgán bez dalšího na roveň soudu je již z pohledu systematiky soustavy soudních orgánů rozporuplné a kontroverzní.

Čl. 3 nařízení Brusel I bis výslovně rozšiřuje pojem „soud" na konkrétně vyjmenované orgány, to však pouze v Maďarsku a ve Švédsku. V situaci, kdy by stačil prostý funkční výklad, by toto vyjmenování bylo nadbytečné. Pokud by tvůrce nařízení Brusel I bis chtěl pod nařízení zahrnout i orgány mimosoudního řešení sporů (ADR), učinil by tak výslovně.

Vyvstává rovněž otázka, zda finanční arbitr vůbec splňuje kritéria závazné jurisdikce a nezávislosti, které Městský soud pro své posouzení považoval za splněné. V případě kritéria závazné jurisdikce svědčí proti jeho splnění fakt, že finanční arbitr nedisponuje obecnou jurisdikcí založenou zákonem, protože si spotřebitel může jednostranně zvolit, zda řízení před finančním arbitrem využije jako alternativu k soudnímu řízení. Rovněž ve vztahu k požadavku nezávislosti vyvstávají určité pochybnosti. Finančního arbitra totiž jmenuje vláda na návrh ministra financí. Zároveň je finanční arbitr organizačně i rozpočtově začleněn do systému veřejné správy a nepožívá ústavních záruk nezávislosti v rozsahu, v jakém jsou garantovány soudcům.

Všechny tyto argumenty zpochybňují, že lze finančního arbitra bez dalšího postavit na roveň soudům členských států.

Význam rozhodnutí přesahuje samotného finančního arbitra

Nutno zdůraznit, že závěry vyplývající z rozhodnutí Městského soudu nemají dopad pouze na postavení finančního arbitra. Pokud by při posuzování pojmu „soud" podle nařízení Brusel I bis převážilo téměř výhradně funkční pojetí prosazované Městským soudem, otevřela by se tím podstatně širší otázka, zda by pod definici „soudu" neměly spadat také další kvazisoudní, regulační či správní orgány. Takových orgánů, které rozhodují soudním způsobem a naplňují zmíněná kritéria, existuje jak na úrovni EU, tak v jednotlivých členských státech značné množství. Přijetí čistě funkčního přístupu by proto mohlo výrazně rozšířit okruh subjektů, jejichž rozhodnutí by byla považována za soudní rozhodnutí ve smyslu nařízení Brusel I bis.

Takový výklad by měl významné systémové důsledky. Nešlo by pouze o změnu postavení finančního arbitra, ale o zásadní posun ve vymezení působnosti samotného nařízení Brusel I bis a jeho základních pojmů. Rozšíření pojmu „soud" by tak mohlo ovlivnit celý systém přeshraničního uznávání a výkonu rozhodnutí v rámci EU.

Závěr: Za hranicí dosavadní judikatury

Rozhodnutí Městského soudu v Praze představuje extenzivní výklad autonomního pojmu „soud", který nenachází dostatečnou oporu v dosavadní judikatuře Soudního dvora Evropské unie ani v systematice a účelu nařízení Brusel I bis. Přenos závěrů judikatury vztahující se k čl. 267 SFEU do výkladu tohoto nařízení není přesvědčivý, neboť oba instituty sledují odlišné cíle a pracují s pojmem „soud" v odlišném kontextu.

Má-li být finanční arbitr považován za „soud" ve smyslu nařízení Brusel I bis, musí takový závěr vyplývat z judikatury Soudního dvora Evropské unie. Tu však současný stav unijního práva neposkytuje.

Mgr. Jan Sůra, LL.M., partner a advokát
Mgr. Pavel Petřek, advokát
PORTOS, advokátní kancelář s.r.o.

PORTOS

Poznámky:

1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

2 Osvědčení podle čl. 53 nařízení Brusel I bis je standardizované potvrzení vydané soudem původu, které usnadňuje uznání a výkon rozhodnutí v jiném členském státě.

3 SDEU, rozsudek ze dne 9. 3. 2017, Pula Parking d.o.o. v Sven Klaus Tederahn, věc C-551/15,ECLI:EU:C:2017:193.

4 Stanovisko generálního advokáta Michala Bobka přednesené dne 27. října 2016 ve věci C-551/15, Pula Parking d.o.o. v. Sven Klaus Tederahn, ECLI:EU:C:2016:825.

5 Pravomoc orgánu je v konkrétním sporu závazná.

6 Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění), Úř. věst. C 202, 7. 6. 2016, s. 47–200.

7 Plně je vyjmenovává SDEU, rozsudek ze dne 17. 9. 1997, Dorsch Consult Ingenieurgesellschaft mbH proti Bundesbaugesellschaft Berlin mbH, věc C-54/96 ECLI:EU:C:1997:413.

8 K metodě výkladu autonomních pojmů unijního práva srov. K. Lenaerts, Methods of Interpretation and the European Court of Justice, European Law Review, 2013, s. 10–11, podle něhož musí být význam autonomního pojmu určován s ohledem na normativní kontext dotčeného ustanovení a cíle, které sleduje.

9 Závazné účinky má pouze samotné rozhodnutí SDEU. SDEU se může se závěry generálního advokáta plně ztotožnit, převzít je pouze částečně, nebo se od nich zcela odchýlit. Z tohoto důvodu nelze stanovisko generálního advokáta stavět na roveň judikatuře SDEU ani z něj dovozovat právní závěry se stejnou autoritou jako z rozsudku. To ostatně Soudní dvůr výslovně potvrzuje ve své judikatuře, když uvádí, že není vázán ani stanoviskem generálního advokáta, ani odůvodněním, na němž je toto stanovisko založeno (např. rozsudek SDEU ze dne 25. 10. 2017, Polbud – Wykonawstwo, věc C-106/16 ECLI:EU:C:2017:804, bod 24).

10 SDEU, rozsudek ze dne 14. 6. 2011, Paul Miles and Others v European Schools, věc C-196/09, ECLI:EU:C:2011:388 & SDEU, rozsudek ze dne 23. 3. 1982, Nordsee Deutsche Hochseefischerei GmbH v Reederei Mond Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG and Reederei Friedrich Busse Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG, věc C-102/81, ECLI:EU:C:1982:107.

11 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů).

AML mění pravidla hry.

Od investorů a sponzorů po přestupy hráčů. Pomáháme klubům a agentům převést nové evropské povinnosti do praxe.

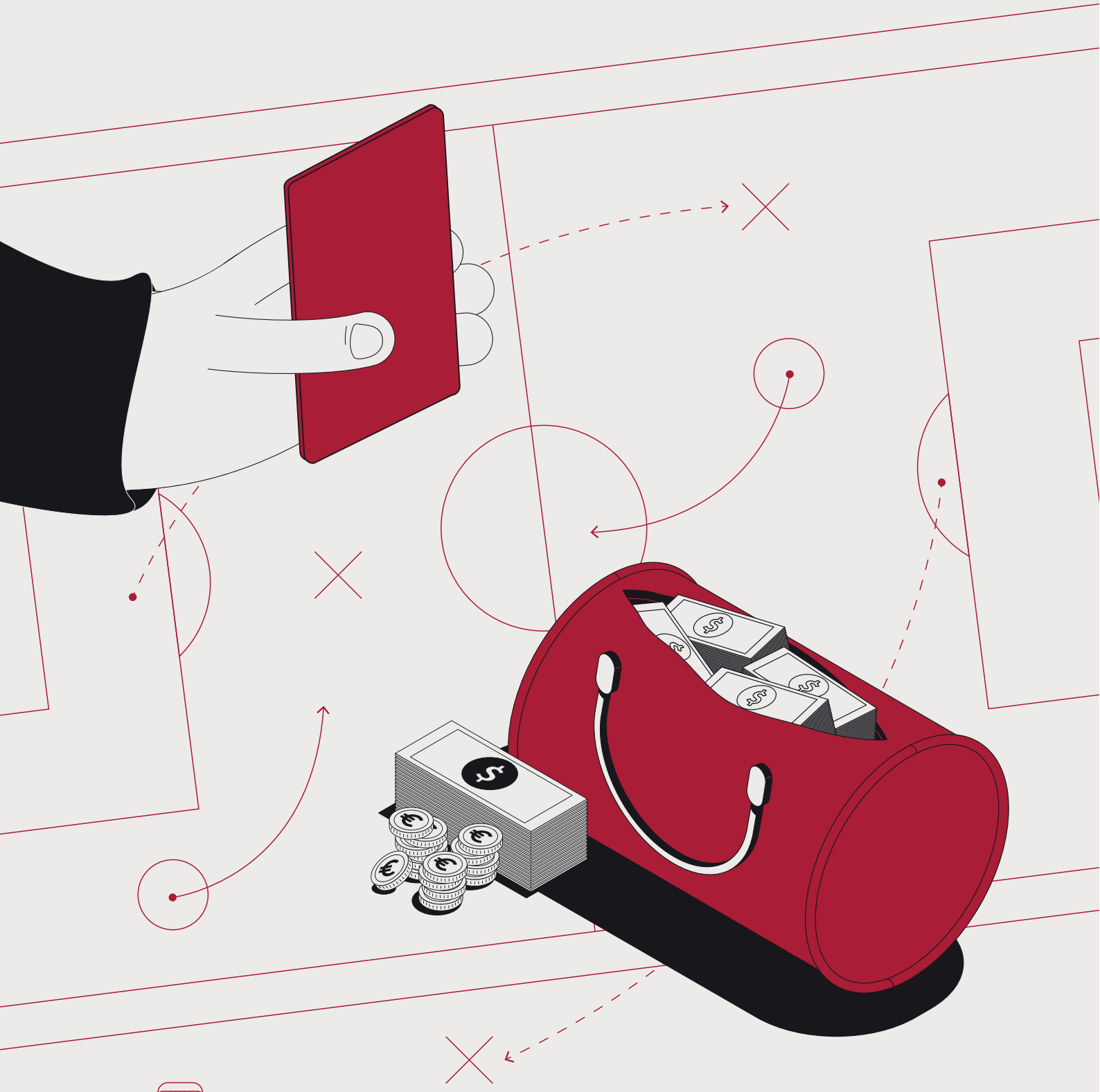

MARTINÍK
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

martinik.legal
info@martinik.legal

Doručování výpovědi: klíčový krok, který rozhoduje o její platnosti

Doručování výpovědi zaměstnanci často bývá vnímáno jako formalita. Ve skutečnosti však rozhoduje o tom, zda skončení pracovního poměru výpovědí vůbec obstojí v případě sporu mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem ohledně její platnosti. To platí dvojnásobně v situacích, kdy zaměstnanec není k zastižení, nekomunikuje, nemá datovou schránku nebo neudělil souhlas s doručením prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací. V takových případech tak zaměstnavateli zbývá jen omezený okruh možností, jak zajistit řádné doručení výpovědi.

Zákoník práce dává zaměstnavateli možnost zvolit si způsob doručení písemnosti zaměstnanci. Písemnost lze předat zaměstnanci osobně na pracovišti nebo kdekoliv, kde je zaměstnanec zastižen, doručit prostřednictvím datové schránky nebo prostřednictvím sítě či služby elektronických komunikací, případně také prostřednictvím poštovních služeb. Zaměstnavatel si může z těchto způsobů zvolit, přičemž jejich použitelnost je vždy podmíněna splněním zákonných požadavků. Výjimkou je doručování prostřednictvím poštovních služeb, které lze využít pouze tehdy, není-li možné doručení na pracovišti zaměstnavatele.

Z praktického pohledu zůstává osobní doručení nejjistější variantou. Pokud zaměstnanec převzetí výpovědi odmítne, považuje se výpověď za doručenou okamžikem odmítnutí. Tento způsob doručení eliminuje možnost, aby zaměstnanec zmařil ukončení pracovního poměru pouhou neochotou spolupracovat. Současně je ale vždy klíčové počítat s důkazní povinností zaměstnavatele pro případný spor ohledně řádného doručení výpovědi, a proto je vhodné průběh doručení výpovědi řádně zaznamenat, popř. mít při předání výpovědi přítomného svědka, který pokus o doručení výpovědi či úspěšné převzetí výpovědi zaměstnancem potvrdí.

Doručení výpovědi prostřednictvím datové schránky není podmíněno předchozím souhlasem zaměstnance. Zaměstnavatel může tento způsob doručení využít, pokud zaměstnanec neznepřístupnil svou datovou schránku pro dodávání dokumentů z datových schránek fyzických osob, podnikajících fyzických osob nebo právnických osob. Výpověď je doručena okamžikem, kdy se zaměstnanec do své datové schránky přihlásí. Nepřihlásí-li se do ní ve lhůtě 10 dnů ode dne dodání výpovědi do datové schránky, považuje se výpověď za doručenou posledním dnem této lhůty.

Doručení výpovědi prostřednictvím e-mailu nebo jiné sítě či služby elektronických komunikací je možné pouze při splnění zákonem stanovených podmínek. Zaměstnanec musí s tímto způsobem doručování předem souhlasit v samostatném písemném prohlášení, v němž zároveň uvede elektronickou adresu, která není v dispozici zaměstnavatele. Ještě před udělením souhlasu jej musí zaměstnavatel písemně informovat o podmínkách elektronického doručování, včetně zákonné patnáctidenní lhůty. Zaměstnanec může svůj souhlas kdykoli písemně odvolat. Současně je nutné výpověď opatřit uznávaným elektronickým podpisem. Výpověď je doručena okamžikem, kdy zaměstnanec její převzetí zaměstnavateli písemně potvrdí. Nepotvrdí-li zaměstnanec převzetí do 15 dnů ode dne dodání výpovědi na příslušnou elektronickou adresu, považuje se výpověď za doručenou posledním dnem této lhůty. Vrátí-li se však zpráva zaměstnavateli jako nedoručitelná, je doručení neúčinné.

Při doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb zasílá zaměstnavatel výpověď na poslední adresu, kterou mu zaměstnanec písemně sdělil. Doručení musí být doloženo písemným záznamem. Výpověď může převzít také osoba, kterou zaměstnanec k jejímu přijetí zmocnil písemnou plnou mocí s úředně ověřeným podpisem. Není-li zaměstnanec na uvedené adrese zastižen, uloží se zásilka v provozovně provozovatele poštovních služeb nebo u obecního úřadu. Zaměstnanec musí být písemně vyzván, aby si ji do 15 dnů vyzvedl, a současně informován o místě a době jejího vyzvednutí i o následcích odmítnutí převzetí nebo neposkytnutí potřebné součinnosti. Nevyzvedne-li si zaměstnanec zásilku v této lhůtě, považuje se výpověď za doručenou jejím posledním dnem. Odmítne-li zaměstnanec zásilku převzít nebo jinak znemožní její doručení, nastávají účinky doručení již okamžikem, kdy k takovému jednání došlo, byl-li zaměstnanec doručovatelem poučen o jeho následcích.

Specifická rizika vznikají při doručování výpovědi do zahraničí v situaci, kdy nelze předat výpověď zaměstnanci na pracovišti zaměstnavatele (v České republice) a současně nelze dodat výpověď zaměstnanci některým z elektronických způsobů doručení. Přestože se doručuje na poslední známou adresu zaměstnance, nelze spoléhat na obdobné fungování jako v České republice. V mnoha státech neexistuje srovnatelný režim doručení do vlastních rukou, a tedy nefunguje ani s tím spojená fikce doručení. To zásadně komplikuje prokazování, že doručení výpovědi proběhlo v souladu se zákonem.

A právě důkazní stránka je rozhodující. V případném sporu mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem nestačí jen tvrdit, že výpověď byla zaměstnanci zaměstnavatelem odeslána. Zaměstnavatel musí být schopen doložit, že byla skutečně doručena, případně že nastaly účinky doručení. U přeshraničních situací je přitom splnění této podmínky zpravidla výrazně obtížnější.

Praktické obtíže spojené s doručováním výpovědi do zahraničí lze ilustrovat na případu z naší praxe. Zaměstnavatel potřeboval doručit výpověď zaměstnanci s adresou v Německu, který se nezdržoval na pracovišti, neměl zřízenou datovou schránku a současně nebylo možné využít ani doručení prostřednictvím e-mailu či jiné sítě či služby elektronických komunikací.

Jako jediné prakticky využitelné řešení se ukázalo doručení prostřednictvím kurýrní společnosti zapsané v evidenci provozovatelů poštovních služeb. S kurýrní společností byl předem podrobně dohodnut postup odpovídající požadavkům českého pracovního práva.

Kurýr měl výpověď, uloženou v uzavřené zásilce, doručit zaměstnanci osobně a zajistit písemné potvrzení o jejím převzetí. Současně měl zaměstnanci předat samostatné poučení, z něhož bylo zřejmé, jaká písemnost je mu doručována a jaké právní následky jsou s jejím převzetím, případně odmítnutím převzetí, spojeny.

Pro případ, že by zaměstnanec převzetí zásilky odmítl, byl kurýr instruován, aby tuto skutečnost řádně zaznamenal a zaměstnance prostřednictvím samostatného poučení seznámil s následky odmítnutí. Pokud by zaměstnanec nebyl na doručovací adrese zastižen, měl kurýr zanechat oznámení obsahující informaci o tom, že zásilka byla uložena na příslušné pobočce kurýrní společnosti, kde si ji zaměstnanec může v zákonné lhůtě vyzvednout. Oznámení současně obsahovalo poučení, že nevyzvedne-li si zaměstnanec zásilku v této lhůtě, bude po jejím uplynutí považována za doručenou. Pro obě situace proto byla předem připravena samostatná poučení/oznámení odpovídající konkrétnímu průběhu doručování.

Využití specializované kurýrní společnosti bylo nezbytné, neboť standardní doručení prostřednictvím České pošty nebylo pro daný případ možné. Na území Německa by totiž zásilku fakticky doručovala Deutsche Post, u níž nebylo možné předem zajistit dodržení všech procesních požadavků českého práva, zejména předání příslušných poučení/oznámení, přesné zaznamenání průběhu doručování a uložení zásilky za podmínek umožňujících uplatnění zákonné fikce doručení.

Z výše uvedeného plyne, že správná volba způsobu doručení výpovědi, důsledné dodržení všech zákonných požadavků a dokumentace jednotlivých kroků jsou klíčové. V komplikovaných situacích se doručování stává strategickou otázkou, nikoli pouhou administrativní formalitou.

Mgr. Jan Herrmann, advokátní koncipient
NIRRIS s.r.o., advokátní kancelář

NIRRIS

online

Novinky v soutěžním právu

Soutěžní právo se mění rychleji, než stíháte sledovat, a přehlédnutá novinka znamená riziko. Co se za půl roku změnilo a jak se připravit?

Další **online konference a semináře**
naleznete na www.epravo.cz

Zákaz greenwashingu: na co si dát pozor u „eko“ a označení udržitelnosti?

Označení jako „udržitelné“, „eko“, „eco-friendly“ nebo „uhlíkově neutrální“ se stále častěji objevují na produktech, v souvislosti se službami i v reklamních kampaních. Pokud podobná environmentální tvrzení používáte ve své marketingové komunikaci, měli byste zpozornět. Připravovaná novela zákona o ochraně spotřebitele a občanského zákoníku[1] (dále jen „novela“) má mimo jiné výrazně zpřísnit pravidla pro používání environmentálních tvrzení a omezit tzv. greenwashing.[2]

Novela navazuje na směrnici (EU) 2024/825 o posílení postavení spotřebitelů v rámci zelené transformace prostřednictvím lepší ochrany před nekalými praktikami a prostřednictvím poskytování lepších informací. V praxi tak přináší nové povinnosti jak pro podnikatele, tak pro jejich marketingovou komunikaci.

Navrhované změny

Navrhované změny se soustředí zejména na tato klíčová pravidla pro používání environmentálních tvrzení a označení udržitelnosti:

Zákaz nepodložených obecných environmentálních tvrzení

Novela má zakázat používání obecných environmentálních tvrzení, která nejsou podložena relevantními důkazy. Typicky půjde například o označení:

- eko
- šetrný k životnímu prostředí
- biologicky rozložitelný
- ekologicky šetrný
- šetrný ke klimatu

Přípustná budou pouze taková environmentální tvrzení, která je možné prokázat prostřednictvím tzv. uznaného vynikajícího environmentálního profilu. Typickým příkladem je ekoznačka EU, označení „ekologicky šetrný výrobek“ nebo „ekologicky šetrná služba“, případně další označení odpovídající nařízení (ES) č. 66/2010 o ekoznačce nebo normě EN ISO 14024 typu I.

Zákaz označení udržitelnosti, která nejsou založena na systému certifikace nebo nejsou zavedena orgány veřejné správy

Dobrovolné značky důvěry nebo kvality, které komunikují environmentální či sociální vlastnosti produktu nebo podnikatele, budou muset být nově řádně doložené. Zpravidla půjde o certifikaci třetí stranou nebo o označení zavedené orgánem veřejné správy. Příkladem označení, které bude možné používat, může být logo udělené na základě požadavků pro ekoznačku EU nebo označení EMAS (Eco-Management and Audit Scheme).

Zákaz zavádějících environmentálních tvrzení

Zakázáno má být také environmentální tvrzení, které vyvolává dojem, že se vztahuje na celý produkt nebo celou činnost podnikatele, ačkoli se ve skutečnosti týká pouze jejich dílčí části. Typickým příkladem může být tvrzení, že výrobek je vyroben z recyklovaného materiálu, pokud je z recyklovaného materiálu pouze jeho obal.

Zákaz tvrzení založených pouze na kompenzaci emisí (tzv. offsety)

Tvrzení typu:

- klimaticky neutrální
- uhlíkově pozitivní
- bez dopadu na klima
- vykompenzované z hlediska klimatu a obdobná environmentální tvrzení

Brož
Sedlatý

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

ODVÁŽNÁ ŘEŠENÍ NELEHKÝCH ÚKOLŮ

2025 právnická firma roku

2024 právnická firma roku
VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2023 právnická firma roku

2022 právnická firma roku
VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2021 právnická firma roku
DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2020 právnická firma roku
VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2019 právnická firma roku
VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
Palác Flora – Budova A, Vinohradská 2828/151, 130 00 Praha 3,
Česká republika, tel.: +420 246 028 028,
e-mail: info@broz-sedlaty.cz

www.broz-sedlaty.cz

Výše uvedená tvrzení mají být zakázána, pokud jsou založena na kompenzacích emisí skleníkových plynů. Tento zákaz však nemá bránit samostatné a transparentní komunikaci projektů na kompenzaci emisí, pokud takové informace spotřebitele neklamou.

Zákaz prezentace zákonných povinností jako výhody nebo environmentální vlastnosti produktu

Podnikatelé by neměli prezentovat pouhý soulad s platnou legislativou jako mimořádnou výhodu nebo jako specifickou environmentální vlastnost produktu. Spotřebitel nesmí získat dojem, že produkt dosahuje lepších výsledků, než odpovídá běžné nebo zákonem vyžadované praxi v daném odvětví. Jako ilustrativní příklad lze uvést tvrzení, že výrobek neobsahuje určitou látku, přestože je tato látka pro daný typ výrobku již právními předpisy zakázána.

Sankce a další rizika spojená s greenwashingem

Za porušení navrhovaných pravidel může podnikatelům hrozit pokuta až do výše 5 milionů korun. Vedle finanční sankce však může být významné i reputační riziko. Greenwashing je v souvislosti s klimatickou krizí stále více sledovaným tématem, a to jak v médiích, tak mezi spotřebiteli, kteří se čím dál více zajímají o environmentální dopady produktů a služeb. Podezření z klamavé environmentální komunikace proto může významně oslabit důvěryhodnost značky i vztahy se zákazníky či obchodními partnery.

Navrhovaná pravidla se nedotknou pouze marketingových oddělení, ale zasáhnou fungování podniků jako celku. V praxi si vyžádají širší nastavení a průběžnou aktualizaci interních procesů, zejména systematickou kontrolu používaných environmentálních tvrzení a označení udržitelnosti, jejich věcných podkladů a případných certifikací. Podnikatelé, kteří ve své komunikaci používají obecná environmentální tvrzení nebo označení udržitelnosti, by měli ověřit zejména:

- zda je tvrzení formulováno konkrétně, přesně a je objektivně prokazatelné,
- zda se vztahuje ke správnému rozsahu produktu, služby nebo činnosti,
- zda je podloženo relevantními důkazy nebo uznávanou certifikací,
- zda nepůsobí dojmem, že zákonná povinnost je prezentována jako zvláštní environmentální výhoda, či
- zda není jinak klamavé nebo zavádějící.

Novela má nabýt účinnosti na konci července 2026, přičemž se dosud nachází v legislativním procesu. Vzhledem k rozsahu i významu plánovaných změn se však podnikatelům vyplatí začít s přípravou a úpravou komunikace již nyní.

Mgr. Kristýna Kovaříková, advokát / Counsel
Mgr. Karolína Herudková, advokátní koncipient
Kristýna Hrozová, Paralegal
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

ROWAN® LEGAL

Poznámky:

1 Sněmovní tisk 53, dostupné zde: https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=10 & T=53

2 Jedná se o užívání nepravdivých nebo neověřitelných environmentálních tvrzení ohledně produktu, které vytvářejí dojem nebo naznačují, že má menší, žádný nebo pozitivní dopad na životní prostředí. Tvrzení se nemusí týkat pouze produktu, ale také způsobu výroby, složení, jeho používání, služeb nebo i činnosti podnikatele.

online

Padesát na padesát – patové situace mezi společníky a řízení sporu mezi nimi

U zrodu firmy panuje shoda – léta a podnikatelské tlaky ale dokážou vztah společníků zvrátit až ke kolapsu celé společnosti. Jak nastavit vlastnictví a společenskou smlouvu, aby ke krizi nedošlo, a jak řešit spor, když prevence selže? Od valné hromady v patu po „rozvod“ společníků, s judikaturou a případovými studiemi.

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

Z aktuální judikatury

Pracovní poměr

Účelem ustanovení § 58 odst. 2 zák. práce není znevýhodnit zaměstnavatele, který se o důvodu k okamžitému zrušení pracovního poměru dověděl až po zahájení šetření jiným orgánem, oproti zaměstnavateli, který se o důvodu k okamžitému zrušení pracovního poměru dověděl již před tím, než se jednání zaměstnance stalo předmětem šetření jiného orgánu, ale poskytnout zaměstnavateli, který se dověděl o důvodu k okamžitému zrušení pracovního poměru, a kterému tak začala běžet dvouměsíční prekluzivní lhůta k okamžitému zrušení pracovního poměru podle § 58 odst. 1 zák. práce, možnost se svým rozhodnutím po přiměřenou dobu vyčkat výsledku šetření jiného orgánu, „je-li" jednání zaměstnance, v němž je možné spatřovat porušení pracovní povinnosti, „v průběhu" dvouměsíční prekluzivní lhůty stanovené v § 58 odst. 1 zák. práce předmětem šetření jiného orgánu, a to bez ohledu na to, jestli šetření jiného orgánu začalo před počátkem běhu této subjektivní prekluzivní lhůty, nebo až poté, co zaměstnavateli tato lhůta již začala běžet; podstatné je, že jednání zaměstnance je předmětem šetření jiného orgánu „v průběhu" této subjektivní prekluzivní lhůty (tedy že se nestalo předmětem jeho šetření až po jejím uplynutí).

Ustanovení § 58 odst. 2 zák. práce je proto třeba (ve vztahu k možnosti zaměstnavatele okamžitě zrušit pracovní poměr se zaměstnancem) interpretovat tak, že „je-li" v průběhu 2 měsíců podle § 58 odst. 1 zák. práce jednání zaměstnance, v němž je možné spatřovat porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci, předmětem šetření jiného orgánu, je možné s ním okamžitě zrušit pracovní poměr ještě do 2 měsíců ode dne, kdy se zaměstnavatel dověděl o výsledku tohoto šetření. Skutečnost, zda šetření jiného orgánu začalo před tím, než se zaměstnavatel dověděl o důvodu k okamžitému zrušení pracovního poměru (tj. před tím, než mu začala běžet dvouměsíční lhůta stanovená v § 58 odst. 1 zák. práce), nebo až poté, co se o tomto důvodu dověděl (a co mu tak začala běžet dvouměsíční lhůta stanovená v § 58 odst. 1 zák. práce), přitom není významná; rozhodující je, že šetření jiného orgánu „v průběhu" 2 měsíců podle § 58 odst. 1 zák. práce (již) probíhá (že se tedy jednání zaměstnance, v němž je možné spatřovat porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci, nestalo předmětem šetření jiného orgánu až po jejím uplynutí).

Procesní společenství účastníků

Je-li žalobců nebo žalovaných v jedné věci několik, jedná v řízení každý z nich sám za sebe (§ 91 odst. 1 o. s. ř.), jde o tzv. samostatné společenství. Jestliže však jde o taková společná práva nebo povinnosti, že se rozsudek musí vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, platí úkony jednoho z nich i pro ostatní (§ 91 odst. 2 věta první o. s. ř.); takové společenství je nerozlučné. Pro posouzení, zda se jedná o samostatné nebo nerozlučné společenství, je rozhodná povaha předmětu řízení vyplývající z hmotného práva. O nerozlučné společenství jde tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby předmět řízení byl projednán a rozhodnut samostatně vůči každému společníkovi.

Soudní praxe i právní teorie vychází z toho, že osoby zavázané k solidárnímu plnění jsou společníky samostatnými. V samostatném společenství jedná každý účastník sám za sebe, vůči každému z nich může být samostatně (i odlišně) rozhodnuto, lhůta k podání odvolání běží doručením rozsudku každému z účastníků zvlášť (nerozlučný společník oproti tomu může podat odvolání včas, učiní-li tak v době, kdy alespoň jednomu z nich odvolací lhůta běžela), jejím marným uplynutím nabývá ve vztahu k tomuto účastníku rozsudek právní moci a jakmile uplyne lhůta k plnění, stává se i vykonatelným. Obdobně platí, že vztahuje-li se důvod zastavení výkonu rozhodnutí na jednoho ze samostatných společníků, nemá to vliv na výkon rozhodnutí vedený proti ostatním. Procesní úkon jednoho ze samostatných společníků proto nemá vliv na pozici ostatních společníků, nemůže jim přinést prospěch, ani jim způsobit újmu. Na jejich nároky i povinnosti je třeba hledět individuálně.

Dovolání

Odmítl-li Nejvyšší soud dovolání z důvodu, který stál bez opory v soudním spise

(konkrétně, že stěžovatelka příslušnou námitku neuplatnila v řízení před soudy nižších stupňů a odvolací soud se danou právní otázkou nezabýval), a v důsledku toho nezkoumal, zda je pro řešení položené otázky podle § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, přípustné (případně zda je i důvodné), porušil její základní právo na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Kvalifikace skutku

Vznese-li poškozený obsáhlou argumentaci o nesprávné právní kvalifikaci skutku a na ní navazující argumentaci o věcné nepříslušnosti soudu, je povinností soudu se s těmito námitkami vypořádat, a to nejpozději v konečném rozhodnutí.

Smyslem institutu prohlášení viny není obcházení zásady materiální pravdy, a to ani ve prospěch obžalovaného.

Moderace nákladů

I při rozhodování odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení platí zásada kontradiktornosti. Soud, který vystaví účastníky odvolacího řízení nečekanému a nepředvídanému obratu v argumentaci, aniž jim dá možnost se k němu vyjádřit, poruší čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Neoprávněná činnost pro cizí moc

Výchozí premisou ústavního přezkumu legislativní činnosti ústící v přijetí nové skutkové podstaty trestného činu je respektování dělby moci a role zákonodárného orgánu, a to se zohledněním specifického postavení Ústavního soudu, jemuž obecně vzato nepřísluší posuzovat šíři hranic trestněprávní kriminalizace určitých typů jednání. Ústavní soud připouští, že pravidla trestní odpovědnosti obsažená eventuálně též v obecně formulovaných normách jsou upřesňována až následnou soudní praxí. Ústavním požadavkem plynoucím ze zásady nullum crimen sine lege certa je rovněž to, aby jednotlivé skutkové podstaty byly od sebe navzájem odlišitelné s tím, aby bylo možné každý konkrétní skutek podřadit pod skutkovou podstatu, která mu nejvíce odpovídá.

Ústavní požadavek určitosti hmotněprávní trestní normy je naplněn tehdy, je-li možné skutkovou podstatu trestného činu vyložit způsobem umožňujícím seznat, která jednání jsou trestně postižitelná. Ústavní soud ve své činnosti vychází z principu ústavně konformní interpretace a aplikace právních předpisů, z něhož se podává, že v situaci, v níž ustanovení právního předpisu umožňuje dvě různé interpretace, přičemž jedna je v souladu s ústavním pořádkem a jedna nikoliv, není dán důvod pro jeho zrušení. Při aplikaci takového právního předpisu je úkolem orgánů veřejné moci interpretovat jej ústavně konformním způsobem.

Spotřebitel

Obecně nelze vyloučit, že spotřebitel (dodržující standard chování průměrného spotřebitele) může být stejným obchodníkem o účincích jeho výrobků opakovaně oklamán, a může mu tedy vzniknout v důsledku jednání, proti kterému se brání žalobou u soudu, další újma.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Svévolnou interpretací tvrzení účastníka, které je v rozporu s obsahem jeho podání, a rezignací na povinnost řádně odůvodnit rozhodnutí soud zasáhne do ústavně zaručeného práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

Styk dítěte s osobou společensky blízkou

Obecné soudy se dopustí porušení práva na soudní ochranu zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, rozhodnou-li o předběžné vykonatelnosti rozsudku podle § 27a zákona o zvláštních řízeních soudních bez řádného a přesvědčivého odůvodnění; musejí z něj vyplývat konkrétní okolnosti, které byly v řízení prokázány, a z nichž vyplývá, že by bez vyslovení předběžné vykonatelnosti rozhodnutí účastníku hrozilo nebezpečí těžko nahraditelné nebo značné újmy. Jde-li o rozsudek ve věcech péče soudu o nezletilé, musí odůvodnění takového výroku zahrnovat rovněž zhodnocení, zda je předběžná vykonatelnost v souladu s nejlepším zájmem konkrétního nezletilého.

Obecné soudy zasáhnou do práva rodiče na rodičovskou výchovu a péči chráněného čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, pokud vysloví předběžnou vykonatelnost rozsudku, kterým stanoví styk nezletilého s osobou, která se považuje za osobu společensky blízkou, za situace, kdy není postaveno najisto, že kvalita vztahu mezi takovou osobou a nezletilým, stanovení a rozsah styku určeného předběžně vykonatelným rozsudkem odůvodňuje.

Škoda vzniklá provozní činností

Pomíjí-li obecný soud změnu právní úpravy a vykládá ji bez zřetele na principiální změny oproti předchozí právní úpravě jako úpravu předchozí, porušuje tím čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v rozporu s čl. 95 odst. 1 Ústavy České republiky právo fakticky mění (tvoří).

Ušlý zisk

Pokud žalobce, který žalobou podle § 13 pandemického zákona nenapadl mimořádné opatření, tj. nedal v souladu se zákonem najevo, že předmětné mimořádné opatření vnímá jako škodlivé a natolik zasahující do jeho práv, že se proti jejich vydání hodlá zákonnými prostředky bránit, tvrdí naplnění důvodů zvláštního zřetele hodných, je povinností soudu se s jejich případnou existencí řádně vypořádat, i když žalobce návrh z těchto důvodů nepodal. Opačný postup soudu zakládá porušení základního práva žalobce na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu

Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu podle § 321 odst. 3 trestního řádu poté, co soud neodstraní vadu v řádném doručení této výzvy způsobenou doručováním na jinou adresu, než kterou označil obviněný jako doručovací, je porušením práva na zbavení osobní svobody pouze z důvodů a způsobem, který stanoví zákon, podle čl. 8 odst. 2 věty první Listiny základních práv a svobod a čl. 5 odst. 1 písm. b) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Zajištění nároku poškozeného

Orgán rozhodující o zajištění nároku poškozeného na majetku obviněného (§ 47 odst. 1 tr. ř.) nebo o zajištění věci důležité pro trestní řízení nikoli pro důkazní účely [§ 77b odst. 1 písm. b), c), d) tr. ř.] musí mimo jiné posoudit, zda zjištěné skutkové okolnosti umožňují předpokládat, že bude učiněno rozhodnutí, pro které je

JELÍNEK & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

VIZE — VYTRVALOST — ODHODLÁNÍ

To jsou pilíře naší advokátní kanceláře
i našich právních služeb.

Více než 30 LET S VÁMI

www.advokatijelinek.cz

+420 724 794 986

LAWYER INTERNATIONAL LEGAL 100 2025 WINNER

2012–2025 právnická firma roku

Global 100 2020 WINNER

zajištění prováděno (např. o povinnosti k náhradě škody, o uložení trestu propadnutí věci apod.). Tím není dotčena možnost změny důvodu zajištění podle § 77b odst. 3 tr. ř.

Dohoda o vině a trestu

Rozsah a způsob uspokojení nároků poškozeného nejsou podle § 175a odst. 6 písm. g) tr. ř. nutnou součástí obsahu dohody o vině a trestu, avšak státní zástupce při jejím sjednávání dbá na zájmy poškozeného (§ 175a odst. 5 tr. ř.). Proto je povinen ho za podmínek podle § 175a odst. 2 tr. ř. vyrozumět o jednání o dohodě o vině a trestu, a to tak, aby mu poskytl přiměřený časový prostor na přípravu k tomuto úkonu. Potřeba ochrany zájmů poškozeného může být důvodem pro nesjednání dohody o vině a trestu. V návrhu na schválení dohody o vině a trestu je podle § 175b odst. 1 tr. ř. státní zástupce povinen upozornit soud, že nedošlo k dohodě o rozsahu a způsobu uspokojení nároků poškozeného, a vyložit, proč i přesto pokládal za vhodné dohodu o vině a trestu sjednat.

Oběť trestného činu

O tom, že poškozený je zvlášť zranitelnou obětí, nevydává soud samostatné usnesení podle § 51a odst. 2 tr. ř. Rozhodne-li usnesením podle § 51a odst. 4 tr. ř. o ustanovení zmocněnce, uvede v jeho odůvodnění, na jakém podkladě takové postavení poškozeného dovodil. Toto usnesení je obviněný oprávněn napadnout stížností. Pro přiznání statusu zvlášť zranitelné oběti ve smyslu § 2 odst. 4 písm. d) zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů, nepostačuje pouhé konstatování, že je poškozený obětí některého z trestných činů tam uvedených, ale vždy je nutné zjistit i konkrétní zvýšené nebezpečí způsobení druhotné újmy.

Promlčení, insolvence

Počátek promlčecí lhůty k uplatnění nároku na náhradu škody způsobené advokátem opožděným přihlášením pohledávky věřitele (jeho klienta) do insolvenčního řízení vedeného na dlužníka jeho klienta, je-li úpadek dlužníka řešen formou oddlužení, se váže na právní moc rozhodnutí insolvenčního soudu o osvobození dlužníka od placení pohledávek podle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona.

Reorganizace

Každý schválený reorganizační plán musí splňovat předpoklady uvedené v § 348 odst. 1 písm. a/, b/, d/ a e/ insolvenčního zákona. Zákonnost, poctivost, vyšší uspokojení než v případě řešení úpadku konkursem a úhrada pohledávek za majetkovou podstatou tak patří mezi objektivní podmínky, bez nichž schválení reorganizačního plánu nepřipadá vůbec v úvahu. Jestliže insolvenční soud naplnění uvedených předpokladů posoudí nesprávně, pak může každý z věřitelů, který hlasoval proti přijetí reorganizačního plánu, uplatňovat v rámci opravných prostředků námitky nedostatku předpokladů pro schválení reorganizačního plánu (a to i v případě, že jinak schválily reorganizační plán všechny skupiny věřitelů). Uvedené plyne z toho, že tyto předpoklady jsou nutné pro řádný průběh reorganizace (chrání zájem všech věřitelů na řádném průběhu reorganizace), a pokud věřitel hlasoval proti přijetí reorganizačního plánu, pak důvodem takového hlasování mohlo být právě nesplnění některého z předpokladů (písm. a/, b/, d/, e/), jež by mohlo ohrožovat samotnou reorganizaci.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Započtení

U pohledávek, které mají zaniknout započtením na základě jednostranného právního jednání věřitele aktivní pohledávky (pohledávky užité k započtení), se náležitosti kompenzačního projevu řídí hmotněprávní úpravou rozhodnou pro posouzení způsobilosti aktivní pohledávky k započtení bez zřetele k tomu, že posouzení způsobilosti pasivní pohledávky (pohledávky, proti které je započítáváno) k započtení se řídí jinou hmotněprávní úpravou.

Insolvenční řízení

V poměrech první fáze insolvenčního řízení (od podání insolvenčního návrhu do rozhodnutí o úpadku dlužníka) nepředstavuje zkoumání okolností, zda je dlužník řádně zastoupen a má procesní způsobilost, „dokazování“ („osvědčování“) úpadku, nýbrž šetření podmínek řízení, jež soud provádí z úřední povinnosti bez omezení návrhů účastníků řízení.

Jistota

Jakkoli (obecně) platí, že přezkumné jednání se má v insolvenčním řízení konat zásadně jen jedno, s tím, že všechny přihlášené pohledávky by měly zásadně být přezkoumány při tomto jednom přezkumném jednání, skutečnost, že insolvenční soud přezkoumal pohledávku věřitele až na „zvláštním“ přezkumném jednání, nemá vliv na počátek běhu lhůty ke složení jistoty na náklady řízení incidenčního sporu (§ 202 odst. 3 insolvenčního zákona).

Likvidace dědictví

Soud neodmítne přihlášku pohledávky podanou věřitelem zůstavitele postupem podle ustanovení § 240 odst. 2 písm. a) z. ř. s. tehdy, jestliže ji věřitel podal opožděně jen proto, že mu soudem (soudním komisařem) byly poskytnuty nesprávné nebo neúplné informace o tom, kdy došlo (dojde) ke skončení běhu přihlašovací lhůty, a že z nich při podávání přihlášky v dobré víře vycházel.

Náhrada škody zaměstnancem

Je-li povinno nahradit škodu více zaměstnanců, hradí každý poměrnou část škody rovněž podle míry svého zavinění. Namítá-li zaměstnanec, po němž je požadována náhrada škody, že se na vzniku škody podílejí i jiní zaměstnanci nebo sám zaměstnavatel, není možný jiný praktický postup než zjišťovat splnění předpokladů povinnosti k náhradě škody i u zaměstnanců, po nichž se náhrada škody nevyžaduje (zda v příčinné souvislosti se vznikem škody rovněž zaviněně porušili svou právní povinnost). „Míra zavinění“ je však kategorie subjektivní, jejíž posouzení závisí na úvaze vycházející ze zjištěných skutkových okolností individuálního případu a na jejich právním posouzení, zda je kupříkladu u někoho dána nedbalostní forma zavinění, zatímco další škůdce porušil své právní povinnosti v eventuálním úmyslu, a do jaké míry je intenzita zavinění na porušení povinnosti jednotlivých škůdců významná pro vznik celkové škody. Pojem „míra zavinění“ ve smyslu § 257 odst. 5 zák. práce zahrnuje kromě samotné otázky zavinění i posouzení, jak významné bylo zaviněné porušení povinností jednotlivých zaměstnanců pro vznik celkové škody. Míra zavinění jednoho ze zaměstnanců, kteří jsou společně zavázáni k náhradě škody, je dána nejenom formou jeho zavinění, ale i tím,

do jaké míry se zaviněné porušení povinnosti tohoto zaměstnance podílelo na vzniku celkové škody.

Nepominutelný dědic

Z účastenství nepominutelného dědice podle § 113 z. ř. s. nevyplývá oprávnění zpochybňovat zjištěná aktiva ani pasiva pozůstalosti, nýbrž může toliko vznášet námitky a podávat opravné prostředky pouze stran ocenění majetku a dluhů, které již byly do aktiv a pasiv zahrnuty. Uvedené platí i tehdy, je-li soupis pozůstalosti např. nahrazen seznamem pozůstalostního majetku nebo společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku (§ 1687 o. z.). Nepominutelní dědicové nejsou dědici v pravém slova smyslu, nýbrž jsou toliko v pozici věřitelů dědiců. Jestliže proto nebudou požadavky nepominutelného dědice na doplnění aktiv nebo vyškrtnutí pasiv ze soupisu pozůstalosti dědici akceptovány, nepovedou takové požadavky k úpravě rozsahu seznamu aktiv a pasiv pozůstalosti.

Tak jako se nepominutelný dědic může žalobou ve sporném řízení podle části třetí občanského soudního řádu domáhat výplaty peněžité pohledávky odpovídající povinnému dílu (nebo jeho doplnění) v rozsahu aktiv, která nevyšla v pozůstalostním řízení najevo nebo ke kterým se v pozůstalostním řízení nepřihlíželo z důvodu jejich spornosti (§ 172 odst. 2 o. s. ř.), může se domáhat výplaty peněžité pohledávky odpovídající povinnému dílu (nebo jeho doplnění) i na základě tvrzení, že jeho právo na povinný díl bylo v pozůstalostním řízení zkráceno zahrnutím dluhu do pozůstalosti, který do ní však ve skutečnosti nenáležel. Tomu nemůže bránit ani ustanovení § 189 odst. 1 z. ř. s. Nejedná se sice o případ, kdy možnost účastníka pozůstalostního řízení domáhat se práva žalobou ve sporném řízení vyplývá ze zákona tak jednoznačně jako v případech do pozůstalosti nezahrnutých aktiv a pasiv (když podle § 189 odst. 1 z. ř. s. nepřihlíží-li se v řízení a při rozhodování o pozůstalosti k majetku nebo dluhům zůstavitele v důsledku postupu podle § 162 odst. 2 věty druhé, § 172 odst. 2 věty druhé nebo § 173 věty druhé, mohou se účastníci domáhat svých práv žalobou), jestliže se k dluhu v pozůstalostním řízení naopak přihlíží, nicméně je nutné zohlednit, že nepominutelný dědic není „klasickým" účastníkem řízení, nýbrž je účastníkem jen pro určité části řízení.

Skutečnost, že je nepominutelný dědic účastníkem ohledně určení obvyklé ceny pozůstalosti, ovšem jen ohledně výše ocenění bez možnosti svými skutkovými tvrzeními ovlivnit, zda dluh do pozůstalosti bude či nebude zařazen (pozůstalostní soud přitom není oprávněn provádět dokazování k odstranění „spornosti" pasiv mezi dědici, tím méně pak mezi dědicem a nepominutelným dědicem), nemůže znamenat, že by z toho vyplývala vázanost nepominutelného dědice zahrnutím dluhu i pro sporné řízení ohledně pohledávky odpovídající povinnému dílu (nebo jeho doplnění), neboť jinak by se nepominutelný dědic účastnící se částí pozůstalostního řízení podle § 113 z. ř. s. ocitl v horším postavení než nepominutelný dědic neúčastnící se pozůstalostního řízení, aniž by tu pro to byl jakýkoli rozumný důvod, a byl by vázán něčím, co nemohl plně ovlivnit. Určení obvyklé ceny pozůstalosti je pro nepominutelného dědice závazné ve vztahu k ocenění aktiv a pasiv (přičemž ocenění má možnost ovlivnit, neboť ohledně určení obvyklé ceny pozůstalosti je nepominutelný dědic podle § 113 z. ř. s. účastníkem), otázka vázanosti nepominutelného dědice samotným zařazením dluhu do pasiv pozůstalosti je potom specifickou situací, kterou je třeba řešit odlišně.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí"

Nezbytná cesta

Ustanovení § 1033 odst. 2 o. z. lze aplikovat jen v případě, že žadatel o nezbytnou cestu přišel v důsledku dělení pozemku o právo umožňující mu spojení s veřejnou cestou a jen ve vztahu k osobě, která se na dělení pozemku podílela, nikoliv vůči jejím právním nástupcům, kteří nabyli vlastnické právo na základě singulární sukcese.

Pozůstalost

Ztratí-li člověk (fyzická osoba) jako účastník občanského soudního řízení (z důvodu své smrti) způsobilost být účastníkem řízení, soudu se nejprve v ustanovení § 107 odst. 1 větě první o. s. ř. ukládá, aby posoudil „podle povahy věci", zda v řízení může pokračovat. Takové posouzení nyní (podle platné právní úpravy) představuje učinit závěr o tom, zda předmětem řízení jsou taková práva nebo povinnosti, která smrtí nezanikají, a která proto přecházejí na dědice nebo na jiné právní nástupce zůstavitele. V řízení „podle povahy věci" nelze pokračovat tehdy, jsou-li předmětem řízení práva nebo povinnosti zůstavitele, která na dědice nebo jiné právní nástupce nepřecházejí; v takovém případě soud řízení zastaví (§ 107 odst. 5 o. s. ř.), aniž by (současně nebo dříve) stanovil (mohl stanovit), s kým (snad) bude v řízení pokračováno. Umožňuje-li „povaha věci" v řízení pokračovat, v ustanovení § 107 odst. 1 větě druhé o. s. ř. se dále soudu ukládá, aby posoudil, zda je možné v řízení „ihned pokračovat". Je-li předmětem řízení právo nebo povinnost, které spadají do pozůstalosti, nebrání v pokračování v řízení „ihned" sama o sobě okolnost, že řízení o pozůstalosti po zemřelém účastníku řízení dosud nebylo skončeno. Vzhledem k tomu, že správa pozůstalosti je (musí být) vždy zajištěna (zpravidla již od počátku řízení o pozůstalosti), lze v řízení pokračovat „ihned" (vzápětí poté, co se soud dozvěděl o smrti účastníka), ledaže by pro rozhodnutí věci byly (měly by být) významné osobní poměry dědiců, kdy je třeba podle hmotného práva vyčkat alespoň zjištění osob dědiců, nebo ledaže by okamžitému pokračování v řízení bránily jiné překážky stanovené zákonem. Není-li možné v řízení pokračovat „ihned", soud řízení přeruší až do doby, než odpadne překážka, která bránila pokračování v řízení. V případě, že v řízení je možné pokračovat „ihned", jakož i tehdy, odpadne-li překážka, pro kterou bylo řízení přerušeno, soud neprodleně – jak se uvádí v ustanovení § 107 odst. 1 větě třetí o. s. ř. - usnesením rozhodne, s kým bude v řízení na místě zemřelého účastníka pokračováno. V době od smrti zůstavitele do právní moci rozhodnutí o dědictví (nebo do jiného způsobu pravomocného skončení řízení o pozůstalosti anebo do pravomocného nařízení likvidace pozůstalosti) zásadně činí (je oprávněn konat) správce pozůstalosti (nebo jiné osoby, kterým přísluší správa pozůstalosti) taková právní jednání, která by jinak – kdyby nezemřel – činil (byl oprávněn provádět) zůstavitel. Nepřísluší mu ovšem vždy činit namísto zůstavitele veškerá právní jednání. Ten, kdo spravuje pozůstalost, zásadně vykonává její prostou správu, tedy – jak vyplývá z ustanovení § 1405 o. z. – „činí vše, co je nutné k zachování" majetku (a dalšího jmění) patřícího do pozůstalosti. Úkon přesahující rozsah prosté správy může správce pozůstalosti nebo vykonavatel závěti rovněž učinit, avšak jen tehdy, souhlasí-li s tím dědici nebo vysloví-li souhlas soud v případě, že se dědici nedohodli nebo že dědicem je osoba pod zvláštní ochranou (srov. § 1678 odst. 1 a § 1679

odst. 2 o. z.). Z uvedeného (mimo jiné) vyplývá, že procesním nástupcem na místě zemřelého účastníka občanského soudního řízení podle ustanovení § 107 odst. 1 věty třetí o. s. ř. nemůže být dědic jen z toho důvodu, že je pokládán (ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 z. ř. s.) za účastníka řízení o pozůstalosti; tímto procesním nástupcem (ohledně jmění patřícího do pozůstalosti) je vždy ten, komu přísluší vykonávat správu pozůstalosti, tedy rovněž správce pozůstalosti jmenovaný soudem za situace, že tu není správce pozůstalosti jmenovaný zůstavitelem nebo vykonavatel závěti, který by mohl vykonávat správu pozůstalosti, a ani žádný z dědiců způsobilý k výkonu správy pozůstalosti. Kdyby (snad) v řízení o pozůstalosti došlo při stanovení osoby spravující pozůstalost k prodlení, je procesním nástupcem zemřelého účastníka neznámá osoba oprávněná ke správě pozůstalosti, které by byl v příslušném sporném řízení ustanoven opatrovník (§ 29 odst. 3 o. s. ř.).

Pozůstalost

Až do potvrzení nabytí dědictví dědicům pravomocným usnesením o dědictví pozůstalost spravují osoby k tomu oprávněné ve prospěch (zatím neznámých) dědiců, kterým bude nakonec nabytí dědictví potvrzeno usnesením o dědictví; jinak řečeno, za vlastníky majetku a jiných aktiv pozůstalosti jsou až do právní moci usnesení o dědictví pokládáni (byť zatím neznámí) zůstavitelovi dědici, v jejichž prospěch („na jejich účet“) pozůstalost v této době spravuje správce pozůstalosti nebo jiná k tomu oprávněná osoba.

Stanovení toho, co z pozůstalosti připadne (jednotlivým) dědicům, přísluší výlučně pozůstalostnímu soudu, a nemůže být „nahrazováno“ úvahou správního úřadu. Podkladem pro vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí ve prospěch dědiců či jen některého z nich je pravomocný rozsudek soudu nahrazující projev vůle ve prospěch osoby spravující pozůstalost jednající na účet „pozůstalosti“ (dědiců), a to ve spojení s pravomocným usnesením o dědickém právu, z něhož by mělo být zřejmé, kdo je jako dědic nabyvatelem převáděného práva.

Promlčení a ochrana spotřebitele

Požadavek procesních pravidel, aby spotřebitel podal žalobu ve lhůtě tří let od data, kdy došlo k bezdůvodnému obohacení, k němuž může dojít v průběhu plnění dlouhodobé smlouvy, může nadměrně ztěžovat výkon práv, která mu přiznává směrnice 93/13 nebo směrnice 2008/48; taková pravidla porušují zásadu efektivity. Zásada efektivity musí být vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že na žalobu podanou spotřebitelem za účelem vrácení bezdůvodně zaplacených částek v rámci plnění z úvěrové smlouvy na základě zneužívajících ujednání ve smyslu směrnice 93/13 nebo ujednání, která jsou v rozporu s požadavky směrnice 2008/48, se vztahuje tříletá promlčecí lhůta, která začíná běžet ode dne, kdy došlo k bezdůvodnému obohacení.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Smlouva o zápůjčce, insolvence

Smlouva o zápůjčce je obecně smlouvou vzájemně ekvivalentní, v jejímž rámci zapůjčitel nejprve („napřed“) přenechá vydlužiteli určitý obnos, který se vydlužitel zavazuje později vrátit (splatit dluh ze zápůjčky), a to případně i s dohodnutými úroky (§ 2390 a § 2392 odst. 1 o. z.). Přenecháním peněz přitom smlouva o zápůjčce (coby reálný kontrakt) teprve vzniká. Jestliže tedy v souladu se smlouvou o zápůjčce vydlužitel uhradí zapůjčiteli sjednané úroky („cenu peněz“) ze zápůjčky, pak jde o plnění, za které i ve smyslu § 241 odst. 5 písm. b/ insolvenčního zákona obdržel („napřed“) přiměřené protiplnění (zápůjčku ve formě peněžité částky).

Společenství vlastníků jednotek

Vlastník jednotky není oprávněn domáhat se proti společenství vlastníků uložení povinnosti týkající se správy domu a pozemku žalobou podle § 10 odst. 1 antidiskriminačního zákona, neboť by tím byl obcházen zákonem stanovený postup pro rozhodování shromáždění společenství vlastníků, který počítá s ochranou přehlasovaného vlastníka jednotky postupem podle § 1209 o. z., tedy rozhodnutím soudu o uspořádání poměrů vlastníků podle slušného uvážení.

Náhrada škody

Pokud jde o nároky poškozeného zaměstnance vyplývající z poškození jeho zdraví (náhrada za bolest, ztížení společenského uplatnění a ztrátu na výdělku), k němuž došlo při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, tyto nároky spadají pod § 193 odst. 1 písm. a) a b) zákoníku práce. Na tyto nároky se vztahuje ustanovení § 2 odst. 1 věty první vyhlášky č. 125/1993 Sb., a tedy i zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou zaměstnanci.

Náhrada škody

V případě škody způsobené zaměstnavateli zaměstnancem a také třetí osobou se na povinnost zaměstnance nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, ustanovení § 2915 odst. 1 věty prvé o. z. o solidární odpovědnosti nepoužije.

Pohledávka

Zatímco zajišťovací směnky představují jen prostředek zajištění jiné pohledávky za dlužníkem ze směnky, popř. třetí osobou (směnka slouží pouze jako zdroj možného náhradního uspokojení zajištěné pohledávky pro případ, že dlužník svůj závazek včas a řádně nesplní), bezprostředním účelem platebních směnek je přivodit zánik pohledávky vzešlé ze základního právního poměru (směnka zde tedy neplní funkci zajišťovací, nýbrž platební), a to buď – v případě směnek „pro soluto“ – již při předání směnky věřiteli tím, že původní závazek z kauzálního poměru bude nahrazen závazkem směnečným (směnka bude použita jako „platidlo“), nebo – v případě směnek „pro solvendo“ – až při placení na směnku tím, že ke splnění kauzálního závazku dojde právě a jen prostřednictvím zaplacení směnky (plněním na směnku bude dle ujednání smluvních stran vypořádán také závazek ze základního poměru účastníků – směnka bude „nástrojem“ placení). Dohodou mezi věřitelem a dlužníkem o nahrazení původního závazku závazkem směnečným, jež má účinky tzv. privativní novace, dochází k zániku dosavadního závazku dlužníka (předáním směnky věřiteli dluh vyplývající z kauzálního vztahu zanikne) a vztah mezi věřitelem a dlužníkem je nadále již jen vztahem směnečným.

Jak u směnky „pro soluto“, tak u směnky „pro solvendo“ platí, že aby se odpůrce zprostil povinnosti podle § 595 o. z. postupem podle § 597 odst. 1 o. z. i vůči ostatním zkráceným věřitelům dlužníka, musí se věřiteli dostat (obdobně jako by tomu

PORADCE PRO HR

Mgr. Jakub Oliva, LL.M., MSc.
Společník ARROWS, advokát

bylo v exekuci vedené na majetek dlužníka, který neúčinným jednáním ušel) reálného uspokojení; nahrazení povinnosti z odpůrčího práva směnečným závazkem nepostačí, stejně jako by např. nestačilo, kdyby odpůrce dosáhl prominutí dluhu věřitele za dlužníkem.

Určitost sankcionované povinnosti

Z čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 7 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod plyne, že pokutu za přestupek lze uložit pouze tehdy, je-li povinnost, jejíž porušení je sankcionováno, stanovena dostatečně určitě, jasně a předvídatelně; odpovědnost za její přesné a srozumitelné stanovení nese stát a nelze ji vykládat extenzivně v neprospěch adresáta veřejné moci.

Služební poměr

Pokud soud označí zrušení služebního poměru ve zkušební době a důsledky z něj plynoucí za trvající zásah a s odkazem na § 85 soudního řádu správního podmiňuje poskytnutí soudní ochrany proti němu vyčerpáním řízení podle § 142 správního řádu, dopustí se porušení práva na soudní ochranu v oblasti přezkumu jednání orgánů veřejné moci (čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).

Odmítnutí dovolání

Nejvyšší soud poruší stěžovatelovo právo na soudní ochranu, pokud odmítne dovolání z důvodu vad, ačkoli ve skutečnosti vadné nebylo.

Náklady řízení

Neposkytne-li odvolací soud účastníkovi řízení prostor pro reakci na svůj odlišný právní názor týkající se určení a tak i výše tarifní hodnoty rozhodné pro výpočet náhrady nákladů řízení a změní-li rozhodnutí o nákladech řízení soudu prvního stupně, ač proti němu nesměřovaly výhrady odvolatele, odvolatel je neuplatnil ani v průběhu řízení a odvolací soud nedal najevo, že změnu rozhodnutí zvažuje, takže účastník řízení se o odlišném právním posouzení dozví až z rozhodnutí odvolacího soudu, poruší zákaz překvapivých rozhodnutí jakožto jednu ze složek ústavně zaručeného práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Použije-li soud při určení náhrady nákladů řízení „fiktivní“ tarifní hodnotu podle § 9 odst. 1 advokátního tarifu, ač k tomu nejsou dány podmínky, dopustí se svévole a poruší ústavně zaručené právo účastníka řízení vlastnit majetek podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Nevysvětlí-li zároveň, proč nepoužil jinou do úvahy připadající tarifní hodnotu, poruší rovněž právo na řádné odůvodnění jakožto jednu ze složek ústavně zaručeného práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Práva dětí

Stanoviska Výboru pro práva dítěte nejsou způsobilá právně závazně konstatovat porušení práv plynoucí z Úmluvy o právech dítěte ani závazně založit právo jednotlivců na náhradu újmy ve vnitrostátním právu.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Rozhodnutí či postup orgánu veřejné moci v rozporu s Úmluvou o právech dítěte zakládá právo jednotlivce na náhradu případné újmy podle čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Toto právo je ústavně garantované veřejné subjektivní právo, k jehož ochraně zákonodárce pověřil soudy v občanskoprávním řízení.

Promlčení a dobré mravy

Závěr obecných soudů, podle něhož podání žaloby staví běh promlčecí lhůty pouze v rozsahu žalobního petitu, a že uplatnění námitky promlčení za daných okolností není v rozporu s dobrými mravy, nepředstavuje samo o sobě protiústavní výklad podústavního práva, nevybočuje-li z mezí ústavně konformní interpretace a nevykazuje-li znaky svévole.

Nájem

Podnájemce, jemuž nájemce (jednou) podnajal prostory sloužící k podnikání, nemůže být považován za pravidelného zákazníka a skupina takových podnájemců za zákaznickou základnu ve smyslu § 2315 o. z.

Blankosměnka

Podepíše-li výstavce (vlastní) blankosměnku, popřípadě podepíše-li takovou blankosměnku (vedle výstavce) směnečný rukojmí (a blankosměnka je předána remitentovi), zásadně mají oba směneční dlužníci uzavřenu s remitentem smlouvu o podmínkách a způsobu vyplnění blankosměnky. V případě, že blankosměnka byla vystavena jako prostředek zajištění jiné (kauzální) pohledávky, musí být již k datu jejího vystavení výstavci (i rukojmímu) zcela jasné (a to právě ve vazbě na charakter a výši zajištěné pohledávky) podmínky pro vyplnění údajů výše směnečné sumy a data splatnosti.

Podepsal-li žalovaný blankosměnku, která byla vystavena k zajištění pohledávky remitenta za výstavcem směnky vlastní ze smlouvy o úvěru, jako jednatel výstavce i jako směnečný rukojmí, svědčí mu jako směnečnému rukojmímu (při absenci jiné dohody s remitentem) stejné kauzální námitky jako výstavci směnky. Případná změna smlouvy o úvěru formou dodatku, sjednaného mezi remitentem a výstavcem (jednajícím týmž jednatelem) a z ní plynoucí důsledky na blankosměnkou zajištěnou pohledávku, se prosadí nejen ve vztahu k výstavci směnky, nýbrž i ve vztahu ke směnečnému rukojmímu. Přitom je významné i to, zda směnečný rukojmí vznesl konkrétní výhrady, podle nichž taková změna měla (pro něj nepříznivý) vliv na zajištěnou pohledávku (její výši).

Bolestné

Jak při stanovení náhrady za bolest, tak náhrady za ztížení společenského uplatnění může soud pro účely objektivizace vyjít z Metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví, neboť se jedná o vhodný přístup k naplnění zákonného principu slušnosti (§ 2958 věta druhá o. z.) i požadavku legitimního očekávání (§ 13 o. z.). Postupuje-li tak, vychází soud při vyčíslení z průměrné hrubé měsíční mzdy v České republice, která je jedním z hledisek přispívajících k objektivizaci náhrady; současně je vazbou na průměrnou mzdu zakotven valorizační mechanismus. Při stanovení náhrady za bolest soud zpravidla nejdříve na základě posudku znalce zjistí bodové hodnocení bolesti stanovené podle části B Metodiky. Pro vyčíslení náhrady výsledný bodový součet vynásobí částkou odpovída-

jící hodnotě jednoho bodu, která činí jedno procento hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž vznikl nárok (vznikla bolest). Tím soud vyčíslí základní náhradu, kterou do výsledné podoby zpravidla upraví zvýšením či snížením (modifikací) podle konkrétních okolností případu s využitím zákonem stanovených (§ 2957 o. z.) a soudní praxí dovozených hledisek. Při ztížení společenského uplatnění soudní znalec podle pravidel Metodiky stanoví stupeň (procento) omezení v obvyklém způsobu života a společenského zapojení v důsledku trvalého poškození žalobcova zdraví. Soud pak podle závěru znalce o celkovém procentu omezení žalobce stanoví příslušnou základní částku finanční náhrady za využití výchozí rámcové částky (400násobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející roku, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného, při plném 100% vyřazení ze všech činností) a výslednou náhradu určí (eventuálně s přihlédnutím k doporučení znalce) po vlastní úvaze o nutnosti či vhodnosti případné úpravy (tzv. modifikace) základní částky.

Z povahy věci není soudce povinen použít právě tuto metodu výkladu § 2958 o. z. Nemusí tedy využít Metodiky, naopak může zvolit a odůvodnit jiný výklad. Nicméně rozhodne-li se postupovat podle Metodiky, měl by jí doporučená pravidla respektovat (případně odůvodnit, v čem a proč se od ní odchyluje), aby tato pomůcka neztratila svůj význam pro sjednocování soudní i mimosoudní praxe, neboť výstupy z jednotlivých řízení, v nichž by s Metodikou bylo nakládáno odlišně, by nebyly vzájemně porovnatelné.

Ať již soud náhradu nemajetkové újmy na zdraví stanoví s využitím Metodiky, nebo volnou úvahou, otázka výše životní úrovně a životních nákladů ve státě bydliště poškozeného nemá vliv na výši náhrady za bolest nebo ZSU.

Dokazování

O důkaz, který nebyl uplatněn před soudem prvního stupně, nejde ve smyslu § 205a odst. 1 o. s. ř. tehdy, jestliže účastník za řízení před soudem prvního stupně navrhl provedení tohoto důkazu, i když soud prvního stupně důkaz, který byl potřebný ke zjištění skutkového stavu věci, neprovedl jen proto, že účastník později soudu sdělil, že na svém návrhu na provedení důkazu „netrvá“, nebo mu dal jinak najevo svůj názor, že důkaz nemá být proveden.

Jméno v obchodní firmě právnické osoby

Na straně žalobce nelze dovozovat závažný důvod ve smyslu § 428 o. z. zakládající právo žalobce odvolat souhlas s užitím svého jména pouze na základě toho, že žalovaný sice nadále provozuje restauraci a hotel, ale objekt zrekonstruoval, zvýšil ceny a zaměřil se na zážitkovou gastronomii. Tyto změny představují svojí povahou spíše (běžná) rozhodnutí v rámci obchodního vedení (podnikatelské strategie) právnické osoby, resp. jejího závodu, jež nemá žalobce jako osoba, jejíž jméno je obsaženo v obchodní firmě žalovaného, právo ovlivňovat a nesouhlas žalobce s nimi proto nemůže (bez dalšího) představovat takový závažný důvod, pro který by nebylo spravedlivé po žalobci požadovat, aby jeho jméno bylo v obchodní firmě žalovaného nadále užíváno.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Katastr nemovitostí

Rozhodnutí o vypořádání pozůstalosti nebrání tomu, kdo nebyl jeho účastníkem, aby uplatnil své právo k věci vypořádané v pozůstalostním řízení u soudu (§ 189 odst. 2 z. ř. s.). Jeho vlastnické právo k věci, která byla projednána jako pozůstalost, nezaniká tím, že v tomto řízení byla přikázána některému z dědiců. Stejně tak není rozhodnutí o určení vlastnického práva ve sporném řízení závazné pro dědice, kteří nebyli účastníky řízení o tomto určení, a nezbavuje je možnosti jejich právo uplatnit u soudu (§ 159a odst. 1 o. s. ř.).

Dokazování, neúčinnost právního jednání

Fyzická osoba, která v minulosti (v době, kdy se udály okolnosti, o nichž má být vyslýchána) byla statutárním orgánem nebo členem kolektivního statutárního orgánu právnické osoby – účastníka řízení, je povinna se na předvolání dostavit k soudu a vypovídat. Takovou osobu má soud před jejím výslechem poučit, že „má“ vypovědět pravdu a nic nezamlčovat. Poučení této osoby, že „musí“ vypovědět pravdu a nic nezamlčovat, spojené s poučením o trestních následcích křivé výpovědi, není správné. Tuto osobu soud rovněž nemá poučovat o možnosti odmítnout výpověď, která by měla za následek hrozbu nebezpečí jejího trestního stíhání nebo hrozbu nebezpečí trestního stíhání osob jí blízkých. K vlastní výpovědi nelze takovou osobu nijak donucovat, to, že tato osoba nevypovídala (ač povinnost vypovídat měla), se však může promítnout v hodnocení dalších důkazů, skutečností, které vyšly v řízení najevo, a tvrzení účastníků (§ 132 o. s. ř.).

Právní jednání, kterým dlužník převedl svou věc nebo jinou majetkovou hodnotu na jiného, (skutečně, reálně) zkracuje uspokojení vykonatelné pohledávky věřitele (žalobce) tehdy, jestliže vede ke zmenšení majetku dlužníka a jestliže v důsledku tohoto právního jednání nastalé zmenšení majetku má současně za následek, že věřitel (žalobce) nemůže dosáhnout uspokojení své vykonatelné pohledávky z majetku dlužníka, ačkoliv (nebýt tohoto právního jednání) by se z majetku dlužníka alespoň zčásti uspokojil. Ke zkrácení uspokojení vykonatelné pohledávky věřitele (žalobce) nemůže dojít, zmenší-li se sice v důsledku zkoumaného právního jednání majetek dlužníka, avšak dlužník navzdory tomuto právnímu jednání a dalším svým dluhům vlastní takový majetek, který sám o sobě postačuje k tomu, aby se z něj věřitel uspokojil. Jestliže dlužníkovo právní jednání nemělo za následek zmenšení dlužníkova majetku, neboť dlužník obdržel za převedené věci nebo jiné majetkové hodnoty jejich obvyklou cenu nebo mu za ně byla jinak poskytnuta přiměřená (rovnocenná) náhrada, pak rovněž nemůže dojít ke zkrácení uspokojení věřitelovy pohledávky; i když má dlužník dluhy, nenastalo v důsledku tzv. ekvivalentního právního jednání zmenšení dlužníkova majetku a k uspokojení věřitelovy pohledávky může sloužit dlužníkův majetek (i když se jeho skladba změnila) ve stejné hodnotě (ceně), jako kdyby k tomuto právnímu jednání nedošlo.

Důkazní břemeno

Důkazní břemeno k tvrzením o vadě obalu zásilky významné pro posouzení odpovědnosti odesílatele za škodu způsobenou osobám, na provozních prostředcích nebo na jiných zásilkách vadami obalu zásilky podle čl. 10 Úmluvy CMR leží na dopravci.

Exekuce

Oprávněný nepokračuje řádně v zahájeném exekučním řízení, jestliže souhlasí se zastavením exekuce, popřípadě nepodá odvolání proti usnesení, kterým je exekuce zastavena podle § 268 odst. 1 písm. h/ o. s. ř. a § 52 odst. 1 exekučního řádu z důvodu osvobození povinného od placení pohledávek (§ 414 insolvenčního zákona), za situace, kdy je z insolvenčního rejstříku zřejmé, že insolvenční řízení na majetek povinného se nevede a povinný tak není osvobozen od placení jeho pohledávky.

Pracovní doba

Funkce soudce je veřejnou funkcí, jejíž výkon se neomezuje jen na stanovenou pracovní dobu, ale spočívá i v činnostech konaných mimo ni a neomezuje se ani na pouhý pracovní vztah. Kromě výkonu práce v pracovním vztahu je součástí výkonu funkce zejména vystupování na veřejnosti (jinak by funkce soudce nemohla být „veřejnou"), účast na veřejném životě, která není na újmu řádného výkonu soudnictví (zejména v oboru práva), udržování a zvyšování vlastní odborné úrovně a účast na odborné přípravě a vzdělávání (zvyšování odborné kvalifikace) jiných osob, přičemž tyto další činnosti soudce zpravidla vykonává mimo budovu soudu, k němuž byl přidělen. Toto vymezení obsahu funkce soudce však vazbě práva soudce na poskytnutí stravovací poukázky na výkon té části jeho činností, která se odbývá v budově soudu, není nijak na překážku. Z povahy funkce soudce plyne, že se soudce v určité části pracovní doby musí zdržovat v soudní budově tak, aby byl zajištěn řádný výkon soudnictví, neboť vede soudní jednání, komunikuje se zaměstnanci soudu v rámci určitého oddělení, s jinými soudci, funkcionáři soudu a případně i s účastníky řízení, popřípadě vykonává další činnosti, které nelze provádět mimo budovu soudu. V této souvislosti nelze zpochybňovat ani samotnou skutečnost, že je prováděna evidence soudců na jejich pracovišti, tedy v budově soudu. Podmínění vzniku práva soudce na poskytnutí stravovací poukázky výkonem jeho pracovní činnosti v určitém minimálním časovém rozsahu přímo v soudní budově a elektronickou evidencí přítomnosti soudce v této budově proto zákonnému vymezení obsahu funkce soudce neodporuje.

Předběžné opatření

Pokud bylo předběžné opatření pravomocně nařízeno (pokud byly splněny zákonné důvody pro jeho nařízení), posuzuje se odpovědnost navrhovatele za škodu způsobenou předběžným opatřením podle toho, jaký je výsledek řízení o věci samé, bez ohledu na skutečnost, že předběžné opatření zaniklo nebo bylo zrušeno ještě před rozhodnutím, jímž se řízení o věci samé končí.

Restituce

Závěry judikatury vztahující se k restitucím podle jednoho zákona nelze mechanicky přenášet na restituční nároky uplatňované podle jiného zákona, který stanoví odlišná kritéria restitučního nároku.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí"

Restituční nároky upravené v § 2 odst. 2 zákona č. 243/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související se zákonem č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 93/1992 Sb., mají specifickou povahu, která je odlišuje od ostatních restitučních nároků, a musí být proto zohledněna při jejich posuzování. Smyslem této právní úpravy je odčinit majetkovou křivdu osobám, jimž byl majetek odňat nikoli až v tzv. rozhodném období po únoru 1948, ale již v době tzv. druhé republiky či nacistické okupace. Tyto osoby nebyly odškodněny, přestože jim objektivně svědčilo právo na restituci, avšak v důsledku historických okolností se jí nemohly účinně domoci.

Z hlediska § 2 odst. 2 zákona č. 243/1992 Sb. není možné posouzení restitučního nároku omezit jen na splnění podmínky tzv. rozhodného období a zkoumat pouze okamžik formálního přechodu majetku na stát. To platí tím spíše, že podle dobové judikatury konfiskační praxe vycházela pouze ze zápisu vlastnického práva v pozemkových knihách, aniž by v rámci tohoto řízení byla přezkoumávána neplatnost převodu či přechodu majetku uskutečněného v době nacistické okupace. Stejně tak není rozhodné, zda oprávněná osoba uplatnila svůj nárok podle zákona č. 128/1946 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o nárocích z této neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzcházejících. Určující je, zda byly naplněny hmotněprávní předpoklady pro vznik nároku podle poválečných předpisů, nikoli to, zda oprávněná osoba využila tehdejší procesní prostředky k jeho uplatnění.

Při hodnocení událostí, které se odehrály v období druhé světové války a bezprostředně po ní, je nutné postupovat s co největší obezřetností a citlivostí k dobovým souvislostem. Rozhodující význam nelze přisuzovat jednotlivým, vzájemně neprovázaným skutečnostem, aniž by byly zasazeny do celkového historického a právního kontextu. Proto ani samotné vyplnění tzv. Fragebogen (dotazníku ke zjištění německé národní příslušnosti) v době nacistické okupace, jehož obsah se navíc nedochoval, nelze bez dalšího posoudit jako provinění vůči československému státu. Takový postup by totiž odporoval zásadě volného hodnocení důkazů.

Střídavá péče

Rozhodnutí, jímž se obecný soud v řízení o úpravě výchovných poměrů k nezletilému dítěti odchýlí od presumpce ve prospěch střídavé péče, musí být založeno na pečlivém, komplexním a přesvědčivém posouzení všech relevantních okolností případu z hlediska nejlepšího zájmu dítěte a náležitě odůvodněno. Izolované pochybení jednoho z rodičů, které je nutno hodnotit v kontextu ostatních zjištěných skutečností a které bylo navíc v průběhu řízení napraveno, samo o sobě neodůvodňuje vyloučení střídavé péče. Opomene-li soud posoudit poměry druhého rodiče, nevypořádá-li se s názorem nezletilého, jenž je schopen jej vyjádřit, a neposkytne-li řádné odůvodnění rozhodnutí již při jeho vyhlášení, zatíží své rozhodnutí vadami, jež vedou k porušení základních práv stěžovatele na rodinný život a na péči o dítě a jeho výchovu zaručených čl. 10 odst. 2 a čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a práva na soudní ochranu zaručeného čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

Konkordátní smlouva se Svatým stolcem

I. Součástí referenčního rámce přezkumu ústavnosti mohou být jen ty mezinárodní smlouvy, které byly k 1. 1. 1993 buď recipovány jako mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách (čl. 10 Ústavy ve znění účinném před 1. 6. 2002), anebo byly mezi 1. 1. 1993 a 31. 5. 2002 ratifikovány příslušnou procedurou podle čl. 10 ve spojení s čl. 39 odst. 4 a čl. 49 odst. 2 Ústavy, vše ve znění účinném před 1. 6. 2002.

DUNOVSKÁ & PARTNERS

EFEKTIVNÍ ŘEŠENÍ, JASNÉ VÝSLEDKY.

Nabízíme řešení, nikoli jen stanoviska. Efektivně a včas vyřešíme komplikované případy, které vyžadují kreativní přístup i běžné právní záležitosti. Poskytneme právní poradenství ušité na míru konkrétního klienta, ať už je to renomovaná banka nebo menší firma.

FÚZE & AKVIZICE | BANKOVNICTVÍ & FINANCE | INSOLVENCE & RESTRUKTURALIZACE
KORPORAČNÍ PRÁVO, SMLOUVY | SOUDNÍ SPORY & ROZHODČÍ ŘÍZENÍ | NEMOVITOSTI
STAVEBNICTVÍ & ENERGETIKA | COMPLIANCE & PRACOVNÍ PRÁVO | IT, IP, MÉDIA

www.dunovska.cz | office@dunovska.cz

2024 právnická firma roku
VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

LEADING FIRM
Legal500
EMEA
2024

II. Podmínkou aplikační přednosti jednotlivých ustanovení mezinárodní smlouvy podle čl. 10 Ústavy ve znění účinném od 1. 6. 2002 je jejich samovykonatelnost, tj. vnitrostátní přímá použitelnost normy obsažené v mezinárodní smlouvě, bez nutnosti převtělení do zákonného ustanovení. Samovykonatelnost je standardně určována kritérii a metodami založenými v právu vnitrostátním, nikoli mezinárodním. Pokud je z textu mezinárodní smlouvy zřejmé, že smluvní ustanovení zavazuje stát k přijetí právní úpravy a přizpůsobení vnitrostátního zákonodárství požadavkům mezinárodní smlouvy, pak zpravidla bezprostředně použitelné není a nemá ani aplikační přednost před zákonem podle čl. 10 Ústavy. Neplatí však, že jedno ustanovení samovykonatelné buď je, anebo není. Běžná jsou i ustanovení smíšená. Byť se může na první pohled jevit, že ustanovení mezinárodní smlouvy není dostatečně komplexní pro svou bezprostřední aplikovatelnost, přesto může být samovykonatelné přinejmenším v tom rozsahu, v jakém zakládá státu negativní závazek zdržet se určitého konání, třebaže v jiných svých aspektech stejné ustanovení bude vyžadovat provedení zákonem. Samovykonatelnosti nebrání bez dalšího ani to, že pravidlo mezinárodní smlouvy obsahuje neurčitý právní pojem.

III. Článek 2 odst. 1 Listiny základních práv a svobod vyjadřuje sekulární a konfesně neutrální charakter státu, který svou legitimitu neodvozuje z náboženského zdůvodnění (tj. z důvodů transcendentních), nýbrž z demokratických a právních principů. V sekulárním státu není základem státního uspořádání či právního řádu náboženství. Stát a náboženství jsou od sebe oddělené, stát se neváže na žádné náboženství a ani žádné náboženství nereprezentuje. Požadavky článku 2 odst. 1 Listiny souvisí s „dobrými tradicemi státnosti československé“ (preambule Ústavy), která byla již od roku 1918 ideově budována v duchu republikánství a v opozici vůči privilegovanému postavení jakékoli církve v právním řádu i v politickém systému.

IV. Důsledkem sekulárního a konfesně neutrálního charakteru státu (čl. 2 odst. 1 Listiny) a dílčích kooperačních prvků vztahu mezi státem a církvemi (čl. 16 Listiny) je rovný přístup státu k církvím. Pokud stát na sebe převzal závazek vytvářet právní a faktický rámec pro výkon náboženské svobody, aniž by se současně mohl vázat na kterýkoli z dotčených náboženských směrů, musí k nim přistupovat rovně a bez nedůvodného rozlišování. Církvím musí být zaručeno rovnocenné právní postavení, nejsou-li dány legitimní důvody pro přístup odlišný.

V. Samotný fakt, že byla uzavřena mezinárodní smlouva se Svatým stolcem jako subjektem reprezentujícím zájmy pouze dvou z registrovaných církví (církve řeckokatolické a církve římskokatolické), nelze považovat bez dalšího za rozporný s čl. 2 odst. 1 Listiny. Klíčové pro posouzení ústavnosti takové smlouvy není to, že tato smlouva byla uzavřena, ale to, jaký má obsah a zda právě tento obsah není v rozporu s ústavním pořádkem.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

VI. Přizná-li mezinárodní smlouva se Svatým stolcem katolické církvi odlišný a na zákonu nezávislý právní režim v oblasti zpovědního práva či zpřístupnění církevního kulturního dědictví, získává tím katolická církev v právním řádu privilegované postavení. Mezinárodní smlouva tak zakládá neodůvodněnou nerovnost založenou výhradně na kritériu náboženství, nerovnost, která má ústavní rozměr a porušuje náboženskou neutralitu státu podle čl. 2 odst. 1 Listiny.

VII. Zpovědní tajemství [§ 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech)] plní vícero navzájem se překrývajících funkcí. Zahrnuje povinnosti a současně též ochranu duchovních osob, stejně jako aspekt církevní nebo náboženské autonomie, ale též systémovou záruku náležející církvím a náboženským společnostem, záruku, která slouží ústavním hodnotám a základním právům, jako je ochrana důvěry a svobody náboženského vyznání (čl. 16 odst. 1 Listiny).

VIII. Právo obdobné zpovědnímu tajemství [§ 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech)] se nevztahuje na listiny v držení církve, např. spisy z různých vnitrocírkevních řízení.

IX. Ze svobody vědeckého bádání (čl. 15 odst. 2 Listiny) i z práva na přístup ke kulturnímu bohatství v souladu se zákonem (čl. 34 odst. 2 Listiny) plynou státu pozitivní závazky, byť to samozřejmě neznamená povinnost zajistit každému badateli přístup k jakémukoli dokumentu či archiváliu. Stát nesmí vytvářet nepřiměřené a nepřezkoumatelné překážky vědeckému poznání. Tak tomu bude i tehdy, pokud mezinárodní smlouva s aplikační předností před zákonem přiznává určité kategorii soukromých právnických osob právo stanovit podmínky přístupu ke kulturnímu dědictví „za jimi stanovených podmínek“, aniž sama obsahuje kritéria, meze či mechanismus přezkumu těchto podmínek.

Trestní odpovědnost

Podle § 10 odst. 1 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, vstupuje právní nástupce původně stíhané právnické osoby do trestního řízení (bylo-li již započato), a to v jeho aktuální fázi, v jaké se nachází v době vzniku právního nástupnictví.

Obecné soudy jsou v případě právního nástupnictví u trestně stíhané právnické osoby povinny postupovat tak, aby při zahrnutí právního nástupce do již probíhajícího trestního stíhání jeho právního předchůdce nedošlo k popření práva na obhajobu či dalších aspektů vyplývajících z práva na spravedlivý proces. Konkrétně poskytnou nástupnické právnické osobě veškerá příslušná práva i dostatečná poučení s ohledem na fázi, v níž do řízení vstupuje.

Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání

Vyhradí-li si obviněný v blanketní stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání lhůtu pro její doplnění, orgán činný v trestním řízení je povinen lhůtu buď akceptovat, anebo transparentním způsobem, o němž bude učiněn záznam ve spisu, informovat obviněného o zkrácení této lhůty s řádným odůvodněním. Rozhodne-li za této situace orgán činný v trestním řízení o blanketní stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání bez dalšího, poruší tím právo obviněného na soudní

KGS
LEGAL

Máme advokacii rádi, i když je to náročná a stresující práce. Děláme ji moderně, lidsky s odpovědným přístupem a slušně. Máme ostré lokty tam, kde je jich třeba, ale zároveň rádi strany přívětivým a smířlivým jednáním přivedeme ke smírnému řešení jejich problémů.

Stavební právo & nemovitosti • Trestní právo & compliance
Obchodní právo s mezinárodním prvkem • Veřejné zakázky

Národní 416/37, Praha 1 • www.kgslegal.cz • info@kgslegal.cz

a jinou právní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo obviněného na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Autonomie vůle

Klade-li soud nepřiměřené požadavky na formální stránku právního jednání a odnímá mu tím právní důsledky, které jednající zamýšleli, porušuje autonomii vůle, jež je chráněna ústavní zásadou, že každý může činit vše, co není zákonem zakázáno. Nerespektováním autonomie vůle soud poruší právo účastníka řízení na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 odst. 4 Ústavy České republiky.

Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem

Daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona (čl. 11 odst. 5 Listiny). Příspěvek na obnovitelné zdroje energií (příspěvek POZE) představuje veřejnoprávní platbu, která se svou povahou podobá dani či veřejnoprávnímu poplatku ve smyslu čl. 11 odst. 5 Listiny.

Podle § 28 odst. 3 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých dalších zákonů, ve znění účinném od 2. 10. 2013, ERÚ nebyl oprávněn ukládat povinnost hradit příspěvek POZE ve vyšší částce, než která byla stanovena zákonem účinným v období od 2. 10. 2013 do 31. 12. 2013. Ze zákona plynula ERÚ povinnost vydat cenové rozhodnutí v souladu s ním a stanovit cenovým rozhodnutím příspěvek na POZE v nové, zákonem zastropované výši 495 Kč/MWh. Tím, že tak ERÚ neučinil, s aktualizací cenového rozhodnutí otálel de facto až do 1. 1. 2014, a ve svých správních rozhodnutích při posuzování povinnosti subjektu na energetickém trhu za období od 2. 10. 2013 do 31. 12. 2013 nadále postupoval podle cenového rozhodnutí rozporného se zákonem, překročil zákonné zmocnění a uložil povinnému subjektu povinnosti v rozporu s čl. 11 odst. 5 Listiny. Legislativně-technická nešikovnost zákonodárce, jeho opomenutí či nedomyšlení zákona v takovém případě nelze klást k tíži jednotlivcům.

Důvodová zpráva nemůže popřít či relativizovat jasně znějící zákonné ustanovení. Je-li záměr zákonodárce zastropovat příspěvky POZE do budoucna s účinností od roku 2014 patrný pouze z důvodové zprávy, nikoliv ze zákona, pak výklad dostatečně určitého a jasně znějícího zákonného ustanovení v neprospěch jednotlivce opírající se výhradně o důvodovou zprávu neobstojí. Vycházet z textu důvodové zprávy, který není promítnutý do znění zákona, není v kontextu čl. 11 odst. 5 Listiny možné.

Daňová exekuce

Výklad § 106 odst. 1 písm. f) daňového řádu, který umožňuje po provedení daňové exekuce bez dalšího zastavit řízení o návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce pro bezpředmětnost, z ústavního hlediska obstojí. Článek 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod nevyžaduje, aby se v řízení o návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce pokračovalo, byť by případné zjištění, že správce daně nesprávně považoval navrhovatelovu věc za věc daňového dlužníka, usnadnilo navrhovateli přístup k odškodnění za nesprávný úřední postup.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Hodnocení důkazů

Nejvyšší soud jako sjednocovatel judikatury obecných soudů je povinen znát svou vlastní judikaturu a zohlednit ji, i když se jí účastníci řízení nedovolávají. Pokud rozhodne v rozporu s vlastní judikaturou, aniž věc postoupí velkému senátu kolegia, poruší právo na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), byť se účastníci řízení opačné judikatury v řízení před Nejvyšším soudem nedovolávali.

Odvolací trestní soud nemůže bez vlastního dokazování učinit dílčí skutková zjištění plynoucí z potenciálně významného důkazu videozáznamem, který nalézací soud sice provedl, ale neučinil z něj žádný skutkový závěr. Stejně tak Nejvyšší soud nemůže bez vlastního dokazování přehodnotit potenciálně významný důkaz ve srovnání s hodnocením, které provedl trestní soud nižšího stupně. V opačném případě trestní soudy poruší ústavní principy bezprostřednosti, ústnosti a kontradiktornosti, a tedy základní právo obviněného na spravedlivý proces (čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) a na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

Náhrada škody

V případě, kdy byla škoda způsobena zvláštní povahou provozu (§ 2927 odst. 1 občanského zákoníku), lze zcela vyloučit povinnost provozovatele dopravy k náhradě škody (újmy) z důvodu spoluúčasti poškozeného (§ 2918 občanského zákoníku) pouze tehdy, existuje-li na straně poškozeného mimořádně silné zavinění, a zároveň nejsou-li na straně škůdce dány žádné okolnosti zvyšující nebezpečnost provozu nad základní míru ohrožení. Pokud obecné soudy rozhodnou o úplném vyloučení náhrady škody (újmy) poškozenému, aniž by vzaly v úvahu odlišnou povahu kritérií pro přičtení odpovědnosti provozovateli dopravy (objektivní odpovědnost) a poškozenému (zavinění), aniž by svůj závěr náležitě a přesvědčivě odůvodnily, dopustí se nepřípustného porušení práva poškozeného na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Ustanovení zástupce

Účastníku (obecně vzato) nic nebrání v tom, aby se nechal v kterékoliv fázi řízení zastoupit zvoleným zástupcem, kterému udělí plnou moc. Může tak učinit i poté, co podal podle § 30 o. s. ř. žádost o ustanovení zástupce. Pro závěr, zda prostřednictvím takto zvoleného zástupce lze následně již podané námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu doplnit o námitky nové, v takovém případě nebude významné, že zástupce účastníku nebyl (nemohl být) ustanoven soudem, nýbrž to, zda žádost o ustanovení zástupce podanou v námitkové lhůtě by bylo lze posoudit jako opodstatněnou.

Valná hromada

Společnická dohoda není (neplyne-li z vůle společníků in concreto něco jiného) změnou společenské smlouvy (stojí „vedle“ ní). Jsou-li závazky převzaté společníky ve společenské smlouvě a závazky převzaté ve společnické dohodě ve vzájemném rozporu, je třeba při posuzování neplatnosti usnesení valné hromady zásadně upřednostnit obsah společenské smlouvy, která primárně upravuje právní poměry ve společnosti.

Od roku 2019
pravidelný vítěz soutěže
Právnická firma roku
v kategorii: Logistika
a dopravní stavby

Těšíme se na Vás
v Praze, Hradci Králové,
Olomouci, Náchodě,
Madridu a Bratislavě.

HARTMANN JELÍNEK
MALÝ MORENO
& PARTNEŘI

Více na **hjmm.cz**

Buy-to-let v Rakousku: investice, o kterou se stará profesionální provozovatel

Rakouský investiční apartmán spojuje vlastnictví nemovitosti s profesionálním turistickým provozem. Vlastník nemusí řešit hosty, rezervace ani každodenní správu. Při porovnání projektů je ale důležité rozumět tomu, jak se jeho příjem vytváří.

Apartmánové ubytování má v rakouských turistických regionech dlouhou tradici. Vedle klasických hotelů zde fungují také apartmánové resorty, v nichž jednotlivé apartmány mohou patřit různým vlastníkům a jsou společně profesionálně pronajímány.

Pro investora je princip jednoduchý. Koupí konkrétní nemovitost, její každodenní provoz ale přenechá profesionálnímu provozovateli. Ten zajišťuje prezentaci, rezervační portály, cenotvorbu, komunikaci s hosty, příjezdy a odjezdy, úklid i běžný servis. Zvenku přitom není patrné, že apartmány mají různé vlastníky – resort vůči hostům funguje jako jeden celek.

Právě v tom spočívá jedna z hlavních výhod rakouského buy-to-let modelu. Investor vlastní nemovitost v atraktivním alpském regionu a současně nemusí sám provozovat ubytovací zařízení.

Profesionální provoz má svou hodnotu

Turistický pronájem je aktivní podnikání. Cena ubytování se mění podle sezony, obsazenosti, termínu rezervace, místních akcí nebo aktuální poptávky. Nestačí proto apartmán jen umístit na rezervační portál a čekat na hosty.

Zkušený provozovatel pracuje s dynamickou cenotvorbou, marketingem a více distribučními kanály. Stará se o hosty a řeší provozní záležitosti, které by jinak musel zajišťovat vlastník.

Pro řadu investorů je proto tento model atraktivní právě nízkou náročností na vlastní správu. Nemovitost může vytvářet příjem z turistického pronájmu, zatímco každodenní provoz zajišťuje profesionální partner.

Při výběru apartmánu tak není důležitá jen lokalita, výhled nebo standard budovy. Stejně podstatné je, kdo bude nemovitost provozovat a jak je celý provozní model nastaven.

Co znamená výnos kolem pěti procent

U rakouských investičních apartmánů se lze často setkat s prognózami výnosu kolem pěti procent ročně po stabilizaci provozu. Nový resort si nejprve musí vybudovat povědomí, hodnocení hostů a stabilní klientelu, proto se obvykle počítá s postupným náběhem během prvních let.

Samotné procento ale není rozhodující; je především orientačním údajem. Pro skutečné porovnání projektů je třeba vědět, z jaké částky se výnos počítá a co již výsledné číslo zahrnuje.

Někde se výnos vztahuje ke kupní ceně apartmánu bez vybavení, jinde k širším pořizovacím nákladům. Odlišně mohou být zahrnuty také provozní náklady, energie nebo rezervy.

Rozdíly vyplývají z odlišného nastavení resortů. Pro investora je proto užitečnější porovnávat celý ekonomický model než samotné procento uvedené v prezentaci.

Individuální výnos, nebo společný pool

V praxi se nejčastěji používají dva způsoby vyúčtování.

U individuálního modelu je příjem vlastníka přímo spojen s výsledkem jeho apartmánu. Pokud je jednotka žádanější, dosahuje vyšší ceny nebo lepší obsazenosti, projeví se to přímo na příjmu majitele.

Druhou variantou je výnosový pool. Tržby všech apartmánů se sčítají a následně rozdělí mezi vlastníky podle předem stanoveného klíče, často podle spoluvlastnického podílu.

Poolový model vyrovnává rozdíly mezi jednotlivými apartmány. Výsledek vlastníka pak není tolik závislý například na umístění jednotky v resortu nebo na jejím krátkodobém výpadku.

Ani jeden model není automaticky lepší. Jde o dva různé způsoby, jak výnos z turistického provozu rozdělit mezi vlastníky.

MELKUS KEJLA & PARTNERS

TELEKOMUNIKAČNÍ PRÁVO

MEDIÁLNÍ PRÁVO

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

BANKOVNÍ A LEASINGOVÉ PRÁVO

POJIŠŤOVACÍ PRÁVO

FINANČNÍ PRÁVO

NEMOVITOSTNÍ A STAVEBNÍ PRÁVO

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

PRACOVNÍ PRÁVO

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

2024 právnická firma roku

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

KAPITÁLOVÉ TRHY
PRACOVNÍ PRÁVO
FIREMNÍ COMPLIANCE
DAŇOVÉ PRÁVO

2024 právnická firma roku

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

2024 právnická firma roku

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

Náklady jsou součástí profesionálního provozu

Provoz kvalitního turistického resortu samozřejmě něco stojí. Rezervační portály, marketing, recepce, účetnictví, správa, energie společných prostor nebo pravidelná údržba jsou náklady, bez kterých by profesionální provoz nebyl možný.

Liší se však způsob, jak jsou mezi provozovatele a vlastníky rozděleny. Některé jsou součástí odměny provozovatele, jiné se odečítají z tržeb a další hradí vlastník samostatně.

Podobně funguje obnova vybavení. Apartmán využívaný hosty potřebuje průběžnou obnovu nábytku, textilií a spotřebičů. Některé modely proto vytvářejí pravidelnou rezervu, ze které se tyto výdaje později financují.

Pro vlastníka to znamená nižší průběžnou výplatu, ale současně větší předvídatelnost budoucích nákladů a menší riziko vysokého jednorázového výdaje.

Investice, kterou lze osobně využívat

Pro české investory bývá atraktivní také možnost strávit v apartmánu část roku osobně.

Konkrétní podmínky se mezi projekty liší. Někde je vlastní užívání možné několik týdnů ročně, jinde jen v určitých termínech. U některých apartmánů jej právní režim neumožňuje. Proto je důležité ověřit pravidla konkrétního projektu.

Vlastní pobyt se přirozeně promítá také do ekonomiky pronájmu. Čím déle vlastník apartmán využívá sám – zejména v nejžádanějších týdnech – tím méně termínů zbývá pro platící hosty.

Proto je dobré si při výběru ujasnit, zda má být apartmán čistou investicí, zda je důležitá kombinace výnosu a vlastního pobytu, nebo zda dává větší smysl nemovitost bez povinnosti pronájmu.

Dobrý provozní model dává investici řád

Kupující investičního apartmánu tak ve skutečnosti pořizuje dvě věci: nemovitost a současně připravený systém jejího turistického využití.

Právě tento systém může být velkou výhodou oproti situaci, kdy by si investor musel pronájem organizovat sám.

Před koupí je proto důležité vědět, kdo apartmán provozuje, jak se rozdělují tržby, jaké náklady jsou zahrnuty, jak probíhá vyúčtování a zda je možné vlastní užívání.

Pokud jsou tyto parametry transparentní, získává investor dobře čitelný model: nemovitost zůstává v jeho vlastnictví, zatímco její každodenní turistický provoz zajišťuje profesionální partner.

Jak k výběru přistupuje Livistar

Livistar se zaměřuje na rakouské investiční a rezidenční nemovitosti pro české klienty. Při porovnávání investičních projektů proto nesledujeme pouze lokalitu, standard apartmánů a kupní cenu.

Zajímá nás také zkušenost provozovatele, způsob výpočtu očekávaného výnosu, rozdělení provozních nákladů, způsob vyúčtování a pravidla vlastního užívání. Právní a daňové otázky klient řeší s příslušnými rakouskými odborníky.

Dobře nastavený buy-to-let umožňuje spojit vlastnictví nemovitosti v Alpách s profesionálně řízeným turistickým pronájmem – bez toho, aby se z jejího majitele musel stát hoteliér.

Philipp Chizzola
jednatel a zakladatel Livistar s.r.o.

Livistar se specializuje na zprostředkování rakouských investičních a rezidenčních nemovitostí českým klientům. Před založením Livistar působil Philipp Chizzola patnáct let v české advokacii.

livistar
Alpine living, smart investing

ČEZ Distribuce investuje do modernizace sítě 93 miliard korun do roku 2030. Klíčovou roli hrají zákaznické požadavky, digitalizace a chytré měření

Společnost ČEZ Distribuce reaguje na rychlou proměnu energetiky posílením investic do distribuční soustavy. V letech 2026 až 2030 plánuje investovat celkem 93 miliard korun, přičemž už v roce 2025 dosáhly investice 19,2 miliardy Kč, což představuje druhý nejvyšší objem v historii společnosti. Ve středních Čechách do roku 2030 ukrojí z celkové částky více než 18 miliard korun.

Hlavním cílem těchto investic je připravit síť na zásadní změny v energetice – zejména dynamický rozvoj decentralizované výroby, akumulace, digitalizace, elektromobility a elektrifikace vytápění. Distribuční síť se tak stává klíčovou infrastrukturou celé transformace energetiky.

„Distribuční síť je páteří celé energetiky, která teď prochází velkou transformací. Jen do roku 2030 proto směřujeme do sítí více než 93 miliard korun, které zajistí nejen kvalitní a spolehlivé dodávky elektřiny, ale jsou důležité také pro posílení kapacity, digitalizace a chytrého řízení. Právě chytré měření a moderní technologie nám umožní síť efektivněji využívat a připojovat další zdroje a bateriová úložiště. Investice se snažíme zároveň co nejvíce optimalizovat, aby byly efektivní a plnily požadavky spotřebitelů," říká Martin Zmelík, generální ředitel ČEZ Distribuce.

Chytré měření v praxi: konkrétní přínosy pro síť i zákazníky

Zásadní roli v modernizaci sítě hraje digitalizace a rozvoj chytrého měření. ČEZ Distribuce má již nyní instalováno přibližně 430 tisíc inteligentních elektroměrů, do roku 2027 počítá pak s instalací celkově 800 tisíc kusů. Do roku 2030 počítá ČEZ Distribuce s postupným navýšením počtu chytrých elektroměrů na 1,5 milionu kusů, což odpovídá zhruba 42 procentům

z celkových 3,8 milionu odběrných míst, ale zároveň až 80 procentům z celkové spotřeby.

Chytré měření umožní efektivnější řízení sítě v reálném čase, rychlou identifikaci poruch, integraci decentralizovaných zdrojů a akumulace, rozvoj sdílení elektřiny a nových energetických služeb a přesnější a spravedlivější nastavení tarifů. Pro zákazníky pak jeho výhody budou spočívat v přesnějším sledování spotřeby online a optimalizaci úspor, a tedy i plateb za elektřinu.

ČEZ Distribuce zároveň počítá s dalším rozvojem flexibility a agregace, což přináší výrazně vyšší nároky na data i IT infrastrukturu provozovatele distribuční soustavy.

„Energetika prochází hlubokou proměnou a stále více klade důraz na spolehlivost, efektivitu i bezpečnost. Pro nás proto nabývá na významu digitalizace, rozvoj mobilních aplikací pro komunikaci se zákazníky i pokročilé systémy řízení, které umožňují co nejrychleji reagovat na poruchy i individuální požadavky," vysvětluje dále Martin Zmelík.

Posilování infrastruktury a klíčových uzlů

Součástí investičního programu je také rozsáhlá modernizace infrastruktury. Například v oblasti vedení 110 kV plánuje ČEZ Distribuce do roku 2030 investice přes 4,5 miliardy korun jen ve středních Čechách. Celkově pak do roku 2030 v tomto regionu investuje více než 18 miliard korun.

Ve středních Čechách ČEZ Distribuce realizuje několik projektů na posílení sítě 110 kV. Mezi strategické projekty patří nově zrekonstruovaná a rozšířená transformovna Milín, která zásobuje přibližně 100 tisíc domácností a významné průmyslové odběratele v regionu Příbrami, Dobříše a Sedlčan. V Mělníku vzniká nová rozvodna za 294 milionů korun, jejímž cílem je zajistit vyvedení výkonu z nové paroplynové elektrárny v lokalitě Elektrárny Mělník. Dále v regionu pokračuje obnova vedení mezi Čechy Střed a Mladou Boleslaví za 148 milionů korun, která zvýší přenosovou kapacitu i spolehlivost dodávek pro klíčové odběratele včetně Škody Auto. Další investice ve výši 140 milionů korun směřuje do kompletní rekonstrukce vedení mezi Milínem a Mirovicemi, která posílí bezpečnost dodávek elektřiny v širším regionu Příbramska a okolí.

Akumulace a fotovoltaiky

Rostoucím trendem v energetice je také akumulace. Ke konci května evidovala ČEZ Distribuce zhruba 10,3 tisíce žádostí o připojení s celkovou kapacitou 440 GWh a rezervovaným výkonem a příkonem 214 GW, což odpovídá více než sedmnáctinásobku roční špičky celé české elektrizační soustavy. Reálně připojitelná a využitelná kapacita je zatím pouze 1–2 GWh.

Pokračuje také masivní připojování nových zdrojů, zejména střešních fotovoltaických elektráren. Do sítě ČEZ Distribuce je aktuálně připojeno 158 252 výroben s instalovaným výkonem 8,9 GW. Letos eviduje společnost 11 239 přijatých žádostí o připojení výroben elektřiny, z toho přibližně 41 procent tvoří mikrozdroje.

Tarifní reforma

Dalším nástrojem pro efektivnější využití sítě bude připravovaná tarifní reforma. Ta má od roku 2027 změnit způsob, jakým zákazníci hradí využívání distribuční sítě. Nově budou platby více odrážet skutečný odběr a zatížení soustavy, což má vést k efektivnějšímu využití kapacity. Podle odhadů může reforma uvolnit až 3,3 GW výkonu a omezit potřebu dalších investic do infrastruktury.

ČEZ Distribuce dnes obsluhuje 3,8 milionu odběrných míst, provozuje 171 tisíc kilometrů vedení, 48 600 trafostanic a 284 rozvoden. Instalovaný výkon fotovoltaických elektráren již dosáhl 3 GW, přičemž v posledních pěti letech přibyly 2 GW nových instalací.

ČISTÁ ENERGIE ZÍTŘKA

online

Copilot/M365 pro právníky – 50 nejrychlejších workflow

Úkony, které vám dnes zaberou hodiny, zvládnete s Copilotem za minuty – přímo ve Wordu, Excelu, Outlooku i Teams, které už používáte. Rychlostní trénink: každých pár minut jeden hotový postup, celkem 50 vybraných pro právní praxi. Které workflow vám ušetří v průměru dvě hodiny denně?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

ZIZLAVSKY SIGMUND 35 years

2025 právnická firma roku
2024 právnická firma roku
2023 právnická firma roku
2022 právnická firma roku
2021 právnická firma roku
2020 právnická firma roku

RESTRUKTURALIZACE & INSOLVENCE

síla praxe

www.zizlavsky.cz | ak@zizlavsky.cz

Praha 1, Široká 5, 110 00

Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků

Oceňovací model může být formálně správný, výpočetně bezchybný a na první pohled přesvědčivý. Přesto může vést k hodnotě, která neodpovídá ekonomické realitě.

Právě v tom spočívá jedno z hlavních rizik automatizace a využívání umělé inteligence při oceňování podniků. Moderní nástroje dokážou rychle zpracovat data, sestavit finanční model a vytvořit výstup, který působí odborně a objektivně. Rychlost ani technická přesnost však správnost závěru nezaručují.

Oceňování podniků není pouze matematické cvičení. Výsledná hodnota nevzniká pouhým dosazením čísel do modelu, ale volbou vstupních dat, jejich úpravou, použitými předpoklady a tím, zda odpovídají účelu ocenění, standardu hodnoty a ekonomické realitě společnosti. Automatizace může proces zefektivnit, nemůže však nahradit odborný úsudek.

Správný výpočet nemusí znamenat správný závěr

Automatizovaný model pracuje s daty, která mu jsou poskytnuta. Pokud jsou neúplná, zkreslená nebo bez kritického posouzení převzatá z podkladů managementu, model je nezpochybní. Pouze je zpracuje a promítne do výsledné hodnoty.

Typickým příkladem je finanční plán společnosti. Management může vycházet z optimistických očekávání, předpokládat růst tržeb bez dostatečné opory v trhu nebo podhodnotit budoucí investiční potřeby. Model tyto předpoklady zapracuje korektně, přestože jejich základ může být problematický. Podobné riziko vzniká i při práci s historickými daty, pokud nejsou očištěna o mimořádné vlivy.

Největší chybou tak často není to, co model počítá, ale to, co model předpokládá.

Zdánlivá přesnost může být zavádějící

Oceňovací modely pracují s parametry, které působí velmi přesně. Diskontní míra je stanovena na desetiny procentního bodu,

Ing. Tomáš Dvořák

Ing. Michal Řezáč

cash flow je rozpracováno po jednotlivých letech a terminální hodnota vychází z přesného vzorce. Takový výstup může vytvářet dojem vysoké spolehlivosti.

Výsledná hodnota však může být citlivá i na malé změny předpokladů. Ilustrativně lze uvést situaci, kdy model pracuje s dlouhodobým růstem peněžních toků ve výši 3 % ročně a hodnota podniku vychází na 100 mil. Kč. Při růstu 4 % může výsledná hodnota vzrůst na 120 mil. Kč. V obou případech je výpočet formálně správný. Rozdíl nevzniká v matematice, ale v předpokladu.

AI a riziko falešné objektivity

S rostoucím využíváním AI se objevuje i další riziko: falešný dojem objektivního přezkumu. V praxi se lze setkat se situací, kdy klient nechá znalecký posudek analyzovat automatizovaným nástrojem, který následně identifikuje údajné nedostatky nebo rozpory.

Takové posouzení však zpravidla vychází pouze z textu, který má nástroj k dispozici. Nemusí znát účel ocenění, přesné zadání, rozsah dostupných podkladů, komunikaci s objednatelem ani specifické okolnosti případu. Posudek tak může být označen jako problematický nikoli kvůli skutečné chybě, ale proto, že je hodnocen bez kontextu.

AI tedy může pomoci odhalit formální nesrovnalosti nebo nejasné formulace. Neměla by však být zaměňována za odborný přezkum znaleckého závěru.

Role znalce zůstává rozhodující

Úkolem znalce není pouze sestavit model a dopočítat hodnotu. Jeho role spočívá především v posouzení vstupních dat, volbě metody, nastavení předpokladů a zasazení výsledku do ekonomického a právního kontextu.

Automatizace může znalce významně podpořit. Nemůže jej však nahradit. Čím přesvědčivěji model působí, tím důležitější je rozumět tomu, na čem jeho výsledek skutečně stojí.

Ing. Tomáš Dvořák
Business Valuation Manager
Ing. Michal Řezáč
Business Valuation Analyst

EqSA

My Arbor, můj strom!

My Arbor představuje výjimečný únik z ruchu všedního dne do klidné náruče lesa. Tato oáza tichého luxusu je utvářená vědomým přístupem, čistotou přírody, srdečnou pohostinností rodiny Huber a přirozenou spiritualitou, která uklidňuje duši.

V unikátním 5* wellness hotelu v Dolomitech pouze pro dospělé (16+) hosté nacházejí pocit bezpečí a pohodlí. Snění mezi korunami stromů, koupání v klidu lesa a sbírání sil. Zažívání dojemných okamžiků a klidných zážitků, všude i nikde.

Vše v My Arbor je navrženo s lehkostí: pokoje plavou jako stromové domky, zákoutí působí jako lesní mýtiny, rituály, které ukotvují a uklidňují. Hřejivý pocit lze vnímat v každém momentu, zážitku či službě.

Moje momenty

V My Arbor jsou to tiché a vědomé okamžiky, které s vámi zůstanou. Závan lesa, vřelý úsměv, vůně, která jemně přetrvává v paměti. Luxus se zde vytváří skrze pozornost, přirozenost a srdečné teplo. Každý moment je vědomý, s cílem laskavého uzemnění a regenerace. Malá gesta se stávají zdrojem hlubokého klidu. Jednoduchá krása se stává přítomností. Příroda se stává spojením.

Apartmány

Visí nad světem ve spojení s přírodou, v posteli či na terase vnímáte klid a šepot větru. Ve všech 104 apartmánech je stejný výhled na údolí a hory, což umožňuje toto idylické spojení. 87 Nest Suites: 38 m² od 490 € za apartmán za noc, 14 Hangout Suites: 48 m² s oddělenými obývacími a ložnicovými prostory od 600 € za apartmán za noc, 3 Treetop Suites: 100 m² s vlastní saunou, jacuzzi a terasou od 900 € za apartmán za noc.

Spa Arboris

Spa Arboris je lesní oáza na ploše 2 500 m². Nabízí celoročně vytápěný vnitřní a venkovní bazén, panoramatickou vířivku, studený vodní bazén, saunový svět s 5 saunami a řadou relaxačních místností, jóga místnost, fitness centrum a masážní místnosti. Spa procedury jsou založené na inovativní koncepci léčivých vlastností místních stromů a rostlin, s produkty přírodní kosmetiky Team Dr Joseph a Pharmos Natur. Služby zahrnují i saunové rituály,

jógu, lesní koupel, meditaci nebo možnosti turistiky.

Stromová terapie

Uzemnění / Harmonie / Posilování
(3 charakteristické signature procedury)

Ještě hlubší propojení s okolní přírodou a s vlastním nitrem poskytuje unikátní stromová terapie My Tree Therapy. Tři speciální masáže vedou k uzemnění, posílení i harmonii duše a těla. Výběr masážních olejů a procedur vychází z osobního stromového typu hosta. Síla přírody, jemný dotyk, vědomý dech a vůně lesa vás nádherně uvolní a laskavě vás navede k uvědomění, co je pro vás důležité.

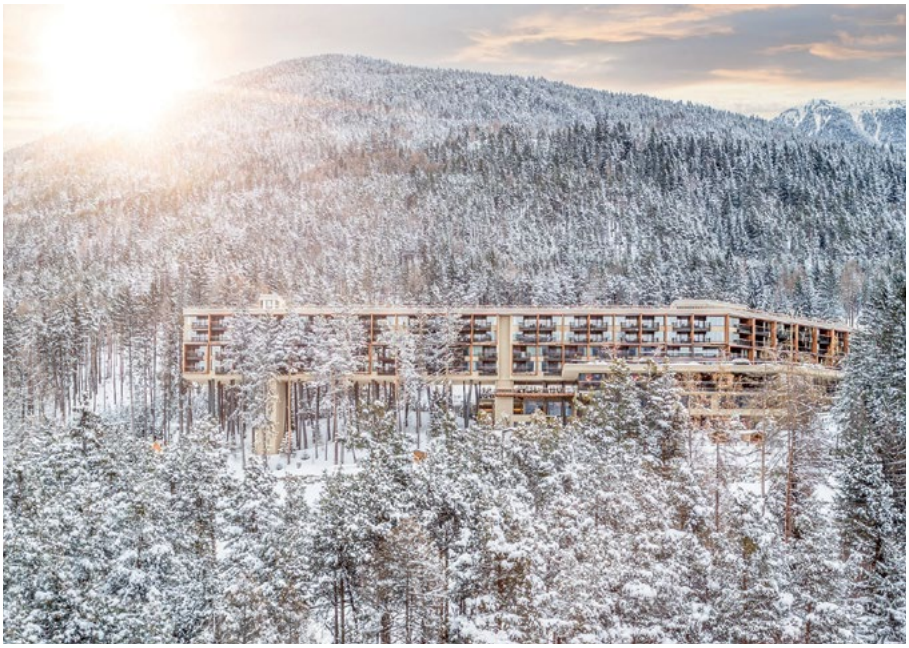

Gastronomie

Tradiční lokální kuchyně se mísí s kreativními pokrmy z celého světa a italskými specialitami. Připravují se výhradně z nejlepších a nejčerstvějších surovin, z velké části pocházejících z vlastního zemědělství. Na 20 akrech půdy pěstuje rodina Huber zeleninu, ovoce, obiloviny, bylinky, olivy a víno. 300 volně žijících slepic produkuje čerstvá vejce každý den. Všechno sklizené, lisované, pěstované nebo sbírané je začleněno do konceptu My Arbor s cílem inspirovat a ctít jednoduchou krásu skutečného, dobrého jídla.

Snídaně se podává formou bufetu a à la carte, obědové menu nabízí bohatý výběr pokrmů, večeře představuje místní gastronomii v sedmichodovém menu. Při pobytu si lze zvolit polopenzi se snídaní a večeří. Unikátní vinotéka nabízí více než 1200 vín.

Lokalita

My Arbor se nachází v Jižním Tyrolsku, regionu v severní Itálii známém svými alpskými pahorky a středomořskými vinicemi. Mírné klima s více než 300 slunečnými dny v roce je ideální destinací pro pobyt v přírodě. Brixen, nejstarší město Tyrolska, kombinuje staré město s horským střediskem Plose s výhledem na Dolomity. Stanice Plose je vzdálená jen několik minut chůze od hotelu. V létě si lze užít turistiku, cyklistiku, horské vozy, sjezdové tratě a stravování v horských chatách. V zimě se místo promění v lyžařský ráj se 42 km sjezdovek, nejdelším sjezdem v Jižním Tyrolsku, se skvělou kombinací modrých, červených a černých sjezdovek. Kdo nerad lyžuje, může vyzkoušet sáňkování či sněžnice a stravování v horských chatách. Denní bezplatná jízda zpět lanovkou Plose je v ceně pokoje.

Přístupnost

Jen 7 km od vlakové stanice v Brixenu; přímá přístupnost z italských a mezinárodních vlakových stanic.

Letiště: Bolzano BZO (50 km), Innsbruck INN (100 km), Verona VRN (200 km), Miláno Bergamo BGY (280 km), Mnichov MUC (290 km), Benátky VCE (320 km), Miláno Malpensa MXP (370 km). Možnosti transferu na všechny stanice / letiště.

MY ARBOR
DOLOMITES

Kontakt
My Arbor Dolomites
Via San Leonardo 26
390 42 Brixen
Jižní Tyrolsko, Itálie
+39 0472 694012

info@my-arbor.com
my-arbor.com
@my_arbor

Organic Oasis Lab získala již potřetí mezinárodní ocenění Beauty Shortlist Wellbeing Awards

Rodinná značka prémiových výživových doplňků ze Slovenska Organic Oasis Lab dosáhla dalšího významného úspěchu na mezinárodní scéně. Již potřetí v řadě získala ocenění v prestižní soutěži Beauty Shortlist Wellbeing Awards, čímž potvrdila kvalitu svých produktů a schopnost konkurovat významným světovým značkám.

V letošním ročníku soutěže porota ocenila pět produktů značky Organic Oasis Lab. Čtyři produkty vyhrály ve své kategorii a pátý produkt získal ocenění Editor's Choice.

- Nejlepší produkt pro zdravé stárnutí – Longevity Therapy
- Nejlepší doplněk stravy pro ženy – Probio Woman Therapy
- Nejlepší doplněk stravy pro relaxaci / snížení stresu – Anti Stress Therapy
- Nejlepší doplněk stravy pro detox – Fine Body Therapy
- Editor's choice – Probio Move Therapy

Beauty Shortlist Wellbeing Awards patří mezi uznávaná světová ocenění v oblasti wellness a přírodních výživových doplňků. Produkty hodnotí nezávislá porota složená z odborníků a novinářů v USA, Kanadě, Austrálii, v Evropě a Velké Británii.

Pro značku Organic Oasis Lab je tento úspěch obzvláště významný. Ač se jedná o rodinný podnik, pravidelně soutěží s významnými mezinárodními značkami, jako jsou např. WelleCo nebo Terranova Health.

„Moje podnikatelská cesta je příběhem vášně pro excelenci a inovaci – od založení soukromé onko-genetické laboratoře až po vybudování špičkové kliniky estetické medicíny a plastické chirurgie. Touha přinášet na trh bezkompromisní kvalitu mě před čtyřmi lety inspirovala k vytvoření vlastní značky prémiových doplňků stravy Organic Oasis Lab. Dnes tento projekt reprezentuje spojení vědy a vizionářství se světovým dosahem, podpořeným 18 prestižními mezinárodními oceněními," říká Lenka Šoltýsová, zakladatelka značky.

THE BEAUTY SHORTLIST WELLBEING AWARDS

Tato prestižní světová soutěž byla založena v roce 2012 v Anglii. Stojí na pilířích transparentnosti a etického kodexu. Ocenění uděluje každoročně nezávislá mezinárodní porota, která působí v Anglii, v Evropě, v USA, Kanadě a v Austrálii.

Více o soutěži a oceněných společnostech najdete na www.thebeautyshortlist.com

Organic Oasis LAB

Slovenskou prémiovou značku výživových doplňků založila Lenka Šoltýsová. Ve spolupráci s týmem biochemiků a farmaceutů vyvíjí jedinečné receptury produktů, které obsahují aktivní patentované látky. Každý produkt je výsledkem pečlivého vývoje a testování. Produkty Organic Oasis Lab jsou všechny veganské, bez GMO, přírodní a bez jakýchkoli zbytečných přídavných látek či výplní. Lenka Šoltýsová se snaží svým zákazníkům nabízet pouze to nejlepší, což se značce daří potvrzovat nejen kvalitou, ale i oceněními na mezinárodní úrovni.

www.organic-oasis.cz
IG: @organic_oasis.sk

OrganicOasis®
Lab

získala již potřetí mezinárodní ocenění
Beauty Shortlist Wellbeing Awards

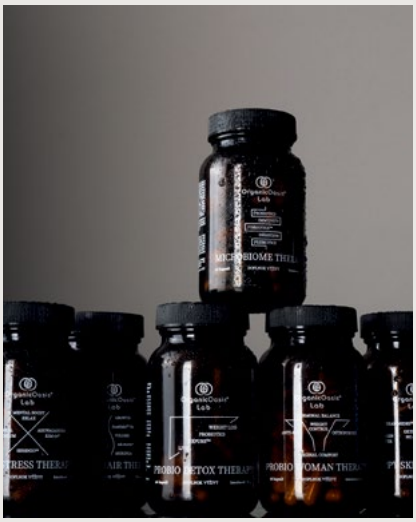

THE BEAUTY SHORTLIST WELLBEING AWARDS

Nejlepší produkt pro zdravé stárnutí **Longevity Therapy**
Nejlepší doplněk stravy pro ženy **Probio Woman Therapy**
Nejlepší doplněk stravy pro relaxaci **Anti Stress Therapy**
Nejlepší doplněk stravy pro detox **Fine Body Therapy**
Editor's choice **Probio Move Therapy**

organic-oasis.cz

NEDELKA KUBÁČ ADVOKÁTI

Specialisté na hospodářskou soutěž

Hospodářská soutěž
Regulovaná odvětví
Prověřování zahraničních investic (FDI)
Veřejné zakázky
Compliance

The Macallan Diamonds Are Forever 55th Anniversary Release

Diamanty jsou věčné. Stejně jako příběhy Jamese Bonda a whisky The Macallan

Na počest 55. výročí kultovního britského filmu o agentovi 007 uvádí skotská řemeslná palírna The Macallan limitovanou edici single malt whisky Diamonds Are Forever 55th Anniversary Release. Dvě ikonické značky tak spojuje jméno filmu, elegance, mistrovské řemeslo, smysl pro detail a odvaha posouvat hranice možného.

Nová limitovaná edice navazuje na kolekci The Macallan James Bond 60th Anniversary Release z roku 2022 a vzdává hold filmu Diamanty jsou věčné z roku 1971. Oslavuje nejen eleganci a vytříbený vkus agenta 007, ale také společnou vášeň pro kvalitu, inovace a vyprávění příběhů.

Stejně jako dobrý film i tato whisky postupně odhaluje svou hloubku. Vytvořil ji Russell Greig, Whisky Maker společnosti The Macallan, z destilátu symbolicky vypáleného v roce 2007. Ten zrál dalších 18 let ve vybraných sudech. Nejprve v evropských a amerických sudech po sherry a na závěr v sudech z amerického dubu po červeném víně. Výběr inspirovaly filmové scény, v nichž James Bond díky svým znalostem vína a sherry odhaluje důležité stopy.

Výsledkem je výjimečná whisky s bohatou a komplexní chutí se sladkými tóny. Odráží řemeslnou preciznost i inovace v technologii výroby a skládání vrstev chuti a vůně. V té se harmonicky snoubí leštěný dub, vanilka a sušené ovoce. Na patře se nejprve projeví lehký nádech krémové vanilky a karamelu, poté přechází do chuti lanýžů poprášených kakaem a kávy. Vzápětí se rozvinou do tónů sušeného ovoce s dominantními fíky, bobulemi a meruňkami a patrným muškátovým oříškem. Dlouhý, komplexní a hřejivý závěr potěší každého milovníka whisky. Nejednu sklenku by si nejspíš vychutnal i James Bond po splnění mise.

Přirozená barva whisky připomíná červenooranžový pískovec nevadské pouště v okolí Las Vegas, kde se odehrává část filmu. Ani design lahve a dárkového balení nevznikl náhodou. Čerpá z originálních výtvarných návrhů uložených v oficiálních archivech Jamese Bonda. Odkazuje na legendární laserový satelit i ikonickou úvodní titulkovou sekvenci a nabízí pohled do zákulisí jednoho z nejslavnějších filmů o agentovi 007.

„Stejně jako Bond i tato whisky skrývá svá tajemství. Na první pohled působí temně a záhadně, ale na patře překvapí elegancí a lehkostí. Každý sud přidává další vrstvu příběhu a odráží nečekané zvraty filmu i společného ducha inovací, který spojuje The Macallan a Jamese

Bonda," říká Russell Greig, Whisky Maker The Macallan.

„Whisky The Macallan se během let objevila ve více než 290 filmových a televizních produkcích.

Je pro nás ctí vzdát hold odkazu Jamese Bonda, jehož příběhy inspirují diváky po celém světě. Touto limitovanou edicí oslavujeme eleganci, napětí a inovativního ducha filmu Diamanty jsou věčné," dodává Jaume Ferras, kreativní ředitel palírny The Macallan.

The Macallan Diamonds Are Forever 55th Anniversary Release je limitovaná edice dostupná v lahvích o objemu 0,7 l. Objem alkoholu činí 45,5 %. Po uvedení v palírně The Macallan Estate a na londýnském letišti Heathrow ji lze koupit ve vybraných prodejnách po celém světě.

Charakter whisky The Macallan Diamonds Are Forever 55th Anniversary Release

ABV: 45,5 %, zrála 18 let v dubových sudech po sherry a červeném víně

Barva: Nevada Rock – odstín inspirovaný červenooranžovým pískovcem nevadské pouště v okolí Las Vegas.

Aroma: Nejprve ucítíte vůni leštěného dubu s vanilkou, pak bohaté aroma sušeného ovoce.

Chuť: Překvapivě hluboká s probleskující sladkostí. Na patře se nejprve projeví krémová vanilka a karamel, které přecházejí do chuti lanýžů poprášených kakaem a kávy. Vzápětí se rozvine sušené ovoce v podobě fíků, bobulí a meruněk. Závěr patří muškátovému oříšku.

Závěr: Dlouhý, vytříbený a hřejivý díky jemnému koření a sušenému ovoci.

O The Macallan

The Macallan je jednou z nejuznávanějších značek single malt whisky na světě. V roce 1824 ji v oblasti Speyside založil Alexandre Reid a od té doby si zakládá na precizní destilaci. Používá ty nejlepší sudy pro zrání a klade výjimečný důraz na kvalitu. Jedinečný charakter každé whisky vzniká v pečlivě vybraných dubových sudech po sherry vínu. Ty dodávají whisky nádhernou barvu, hlubokou chuť a nezaměnitelnou vůni.

Palírna The Macallan se nachází na krásném téměř 200hektarovém pozemku ve Skotsku a její tvar, navržený mezinárodně uznávanými architekty, vychází z okolních kopců.

Uplynulých 200 let bylo jen začátkem toho, co teprve přijde. Vydejte se s námi na cestu časem.

Vytvořeno bez kompromisů. Vychutnávejte si The Macallan zodpovědně.

Pro další informace navštivte www.themacallan.com, staňte se součástí klubu The Macallan Society a objevte další příběhy ukryté ve whisky.

Pavel Mašek: Právní ochrana by měla být stejně přirozená jako pojištění domácnosti

Právní problémy se dnes neodehrávají pouze v soudních síních. Stále častěji vznikají při nákupech, v pracovních vztazích, při podnikání nebo v digitálním prostředí a stávají se tak součástí našich každodenních životů. Spolu s tím roste význam právní prevence a snadno dostupné odborné pomoci, která dokáže řadu situací vyřešit ještě dříve, než přerostou v nákladný spor. O proměně právních rizik, budoucnosti právní ochrany i nové etapě D.A.S. pod křídly Generali České pojišťovny hovoří Pavel Mašek, ředitel divize D.A.S.

D.A.S. působí v České republice už přes 30 let. Přesto řada lidí stále přesně netuší, co si pod pojištěním právní ochrany představit. Jak byste D.A.S. stručně představil?

Právní ochrana je služba, která lidem a firmám umožňuje domáhat se svých práv bez obav z nákladů a s jistotou, že budou mít v soudních i mimosoudních sporech za zády silného partnera. Mnoho lidí si při otázce práv představí právě až soudní spor, ale realita je jiná. Velká část případů začíná obyčejnou otázkou, konzultací nebo potřebou rychle se zorientovat v situaci. Právní ochrana proto není jen o řešení problémů, ale i o prevenci. V D.A.S. se zpřístupnění právní ochrany věnujeme přes 30 let a za tu dobu jsme pomohli vyřešit stovky tisíc právních kauz, máme tak už velmi dobrou představu o tom, s jakými situacemi se lidé v běžném životě skutečně setkávají, a dokážeme jim naše služby přizpůsobit na míru.

Když se podíváte na českou společnost jako celek, změnil se za posledních třicet let vztah lidí k právu?

Určitě ano. Lidé jsou dnes mnohem informovanější a více si uvědomují svá práva. Zároveň je zde ale určitý paradox. Povědomí o pojištění právní ochrany je v České republice velmi vysoké, podle našich průzkumů o něm slyšelo více než 80 % lidí. Míra propojištěnosti ale přesto zůstává relativně nízká.

Důvod je jednoduchý. Většina lidí má pocit, že právní problém je něco výjimečného, co se stává někomu jinému. Praxe ale ukazuje opak. Každý třetí Čech se někdy dostal do právního sporu, a ještě větší množství lidí řeší situace, kdy potřebují právní radu, aniž by případ skončil u soudu. Právo je dnes přítomné v každodenním životě více než kdykoli dříve, ať už jde o reklamace, pracovní smlouvy, cestování nebo dopravní přestupky.

V letošním roce se D.A.S. stala součástí Generali České pojišťovny. Co považujete za největší přínos tohoto spojení?

Největší přínos vidím v tom, že se spojila dvě prostředí, která se vhodně doplňují. D.A.S. přináší hlubokou specializaci na právní ochranu a Generali Česká sílu, stabilitu a dlouhodobou znalost českého pojistného trhu.

Podstatné také je, že nepřicházíme o značku a v rámci velké pojišťovny zůstáváme celistvý jako divize D.A.S. Zachováváme si odborné zázemí, stejný tým lidí, způsob práce i samostatné oddělení likvidace. Klient tak dostává stejnou službu a servis jako dosud, jen navíc s podporou jedné z největších pojišťoven působících na českém trhu.

Objevily se po spojení nějaké obavy, že by D.A.S. mohla ztratit svou identitu?

Od začátku jsme do toho šli s tím, že značka D.A.S., která je přes 30 let s právní ochranou spojována a jejíž největší hodnota spočívá právě v její specializaci, potřebuje kontinuitu. Kdybychom se rozptýlili do tak velkého celku, mohlo by spojení ztratit část svého smyslu. Proto považujeme za důležité, že identita D.A.S. zůstala zachována.

Jaké změny mohou v následujících letech očekávat klienti?

Myslím si, že než o dramatické změny, půjde o postupný rozvoj služeb. Chceme využít silného zázemí a tržního vhledu Generali České ke zlepšování procesů, technologií a klientské zkušenosti. Klient často nepozná, jak složitý systém pracuje na pozadí služby. Pozná ale, že se dovolá rychleji, že informace získá jednodušeji nebo že jeho případ je vyřešen efektivně-

AKV
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
VYCH & PARTNERS

Vych & Partners, s.r.o., advokátní kancelář je tu pro Vás již více než 20 let!

Od samotného začátku je cílem kanceláře poskytovat komplexní právní poradenství tuzemské a zahraniční korporátní klientele, které souvisí s realizací jejich obchodních a investičních aktivit.

Při poskytování právních služeb vycházíme z toho, že právo má být podporou byznysu a nikoliv naopak. Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Zaměřujeme se na:

- letecké právo
- M&A
- veřejné zakázky
- infrastrukturní právo
- korporátní právo
- hospodářská soutěž
- pracovní právo
- stavební právo
- právo nemovitostí
- správa privátního majetku
- sportovní právo
- compliance
- právo duševního vlastnictví
- IT právo
- správní a municipální právo

CONSULT BEFORE FIGHT

2023 právnická firma roku DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ
2024 právnická firma roku DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ
2025 právnická firma roku DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Lazarská 11/6, Praha 2
www.ak-vych.cz
office@ak-vych.cz

ji. A právě v tom vidím největší prostor pro další rozvoj.

Mění se dnes charakter právních problémů, se kterými za vámi klienti přicházejí?

Určitě ano. Aktuálně například evidujeme výrazný nárůst podvodů zaměřených na finanční prostředky, především u škol či obcí. Podvodník se vydává za pracovníka banky nebo policistu a pod záminkou, že byl klientův účet napaden, pak navede klienta či jeho účetní, aby finance převedli z napadeného účtu na jiný – podvodný. Instituce takto mohou snadno přijít o částky přesahující milion korun. Na nás je pak našim klientům zajistit plnou podporu, poradenství a pokud je podvodník dohledán, pomůžeme také při vymáhání náhrady škody.

Zajímavé také je, že řada klientů se už na nás neobrací pouze kvůli právnímu problému samotnému. Často potřebují pomoci vyhodnotit riziko nebo si ověřit, zda se skutečně nacházejí v situaci, která může mít právní důsledky. I to nám ukazuje, že význam prevence dlouhodobě roste.

To, co zmiňujete, může často souviset i s umělou inteligencí. Jak se na tento nástroj díváte z pohledu právní ochrany?

AI vnímám především jako podpůrný nástroj, nikoliv hrozbu, které bychom se měli obávat. Její využití v rámci právní ochrany přináší především výrazné urychlení práce s informacemi, dokumenty nebo analýzou podkladů.

Současně si ale myslím, že úměrně k rostoucí četnosti využívání technologií v odborných oblastech je potřeba klást důraz na lidský úsudek a odpovědnost. Právní problém totiž není jen otázkou správného paragrafu. Je potřeba adekvátně vyhodnotit kontext, přijít s vhodným řešením na základě vlastní zkušenosti a nést odpovědnost za svá rozhodnutí. Tato část procesu by měla stále zůstávat na odbornících.

D.A.S. je tradičně spojována s motoristy a autodopravou. Platí to stále?

Přestože samotný vznik D.A.S. souvisel právě s automobilovým prostředím a byl to také první produkt, se kterým jsme na český trh přišli, dnes je naše působnost mnohem širší. Pomáháme rodinám, zaměstnancům, podnikatelům, živnostníkům i dalším specifickým skupinám.

Doprava však i nadále zůstává naší významnou oblastí. Zejména v případě mezinárodních autodopravců řešíme řadu situací, kde klienti narážejí na odlišnou legislativu, jazykové bariéry nebo složitá správní řízení v zahraničí. V těchto případech je vidět skutečná hodnota odborné právní pomoci D.A.S., na kterou se mohou obrátit 24/7 po celý rok, a to i při cestě mimo ČR.

Kde vidíte největší příležitost pro růst právní ochrany v České republice?

Většina lidí si dodnes spojuje právní ochranu s konfliktem nebo soudním sporem. Já si myslím, že její budoucnost je mnohem více spojena s prevencí a každodenním využitím. Ve chvíli, kdy lidé začnou právní ochranu chápat podobně jako pojištění domácnosti nebo odpovědnosti, tedy jako běžnou součást správy osobních rizik, bude mít celý segment obrovský prostor pro růst.

Vedle toho vidím také velký prostor pro budování právní kultury a právní gramotnosti. Finanční gramotnost se za poslední roky stala poměrně běžným tématem, ale orientace v základních právních otázkách za ní stále zaostává. Přitom se právo dotýká prakticky každého, od uzavírání smluv a nákupů na internetu po spory se zaměstnavatelem či v podnikání. Čím lépe budou lidé rozumět svým právům a povinnostem, tím více budou schopni problémům předcházet a efektivně je řešit.

GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA | DAS

online

Evropská podnikatelská peněženka: Digitální revoluce (nejen) pro byznys

Po peněžence digitální identity přichází EU Business Wallet – nástroj pro firmy, živnostníky i úřady, který přepíše, jak se identifikujeme, podepisujeme a doručujeme přes hranice. Změna standardů komunikace mezi občany, firmami a státem. Odkdy ji stát povinně přijme a jak z ní udělat náskok?

Další **online konference a semináře** naleznete na www.epravo.cz

Pardubický kraj začal sčítat úspory díky EPC projektu od ČEZ ESCO. V 10 krajských budovách ušetří v následujících letech přes 150 milionů korun

Pardubický kraj v následujících 12 letech uspoří na energiích minimálně 151 milionů korun díky energetickému projektu se zárukou úspor (EPC) od společnosti ENESA z holdingu ČEZ ESCO. Snížení nákladů v devíti školských budovách a jednom léčebném ústavu sníží modernizace vytápění, výměna tisíců svítidel a sedmi fotovoltaických elektráren o celkovém výkonu téměř 800 kWp. Pardubický kraj je v EPC projektech dlouhodobým lídrem. Celková úspora všech projektů realizovaných v kraji dosahuje 706 milionů korun.

„Projekt navazuje na předchozí energeticky úsporné modernizace, které nám souhrnně ušetří více než 700 milionů korun. Nově modernizované objekty přitom nejsou jenom výrazně levnější na provoz, ale také mnohem komfortnější. Pardubický kraj přitom patří k vůbec prvním, které se do energetických úspor historicky pustily. Naše zkušenosti s EPC jsou dlouhodobě velmi pozitivní," vysvětluje hejtman Pardubického kraje Martin Netolický.

Nejvíc objektů v EPC projektu prošlo modernizací v Žamberku. Konkrétně budova Odborného léčebného ústavu a také tamní gymnázium, střední škola a základní škola. ČEZ ESCO zrekonstruovalo také školské objekty v Letohradě, Lanškrouně, České Třebové a Ústí nad Orlicí. Právě objekty s velkým provozem a nároky na teplotu

a vnitřní prostředí jsou pro projekty tohoto typu ideální.

EPC projekty fungují na principu záruky průkazných úspor. ČEZ ESCO provede všechny dílčí etapy od návrhu a vyprojektování úsporných opatření přes jejich přípravu a realizaci až po uvedení do provozu. Na realizaci může dodavatel poskytnout také úvěr, který zákazník splácí až ze skutečně dosažených úspor. Veškerá technická a ekonomická rizika projektu tak nese ČEZ ESCO. Pokud úspor není dosaženo v garantované výši, dodavatel hradí celý deficit.

Největší investici si v Pardubickém kraji vyžádala výměna starých plynových kotlů za výkonné kondenzační kotle a výstavba fotovoltaických elektráren v sedmi areálech s celkovým výkonem 791 kWp. Došlo také k výměně 8 000 stávajících svítidel. ČEZ ESCO zavedlo i opatření, která přinesou snížení spotřeby vody o více než 3 500 m^3 ročně. Projekt také snižuje roční emise CO_2 o 1 180 tun.

„Naše zkušenosti z úsporných projektů pro kraje po celé České republice ukazují, že EPC v regionech opravdu fungují a šetří veřejné prostředky i emise. Jsem rád, že můžeme s Pardubickým krajem jako průkopníkem EPC na krajské úrovni spolupracovat. Uvědomujeme si, že modernizace objektů za plného provozu představuje velkou výzvu pro všechny zúčastněné. Nicméně jsem moc rád, že se vše povedlo a kraj teď může sčítat další desítky milionů úspor," říká generální ředitel ČEZ ESCO Kamil Čermák.

Ve srovnání s jinými regiony Česka je Pardubický kraj s celkovou garancí úspor přes 700 milionů korun ve výstavbě metodou EPC lídrem. Celkové úspory v projektech, kdy zadavatelem je krajský úřad, činí např. ve Středočeském kraji 470 milionů korun, v Olomouckém kraji zhruba 100 mil. Kč a v hlavním městě asi 150 mil. Kč.

„Spolupráce s krajem byla po celou dobu realizace EPC projektu opravdu velmi dobrá a otevřená. Věřím, že náš projekt přinese úsporu ve vyšším objemu, než který garantujeme, jak tomu zpravidla u velkých EPC projektů od ENESA bývá. Pro regiony, které spravují mnohdy stovky objektů, je modernizace formou EPC ideální možností, jak šetřit rozpočet a zároveň výrazně zvyšovat hodnotu objektů. Sluší se poděkovat i všem zaměstnancům modernizovaných budov za vstřícnost a trpělivost během prací," dodává Pavol Fraňo, generální ředitel ENESA.

ČISTÁ ENERGIE ZÍTŘKA

EPC projekt v číslech

Garantovaná roční úspora nákladů na energie	12 600 000 Kč bez DPH v cenách ref. roku
Délka poskytování garance úspor	12 let (2026–2037)
Garantovaná úspora celkem	151 000 000 Kč bez DPH
Počet objektů/areálů	10

Roční očekávaná úspora v technických jednotkách

Elektřina	1 382 MWh
Voda	3 503 m^3
Roční ekvivalent emisí CO2	1 180 tun

Celkové úspory energie z titulu EPC v Pardubickém kraji

Počet úsporných balíčků	10
Celková investice	384 000 000 Kč
Celková garantovaná úspora	706 000 000 Kč
Počet modernizovaných objektů	93

O ČEZ ESCO

ČEZ ESCO (Energy Service Company) je dceřiná společnost ČEZ, která se zaměřuje na služby související s moderní energetikou, dekarbonizací a snižováním klimatické stopy pro průmyslové zákazníky, obce a instituce. Jde například o energetické audity a energetické poradenství, výstavbu a provoz kogeneračních jednotek, zavádění systémů měření, renovaci teplárenských soustav a instalaci fotovoltaických elektráren. ČEZ ESCO je také dodavatelem služeb souvisejících s veřejnou a firemní elektromobilitou. Zajišťuje i dodávky elektřiny, plynu a tepla, výkup elektřiny, obchodování s emisními povolenkami, provoz energetických zařízení a jejich servis. Má cca 2000 zaměstnanců. Mezi jeho dceřiné společnosti patří AirPlus, AZ KLIMA, ČEZ ESL, ČEZ Energo nebo EP Rožnov.

Více na www.cezesco.cz.

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „Z PRÁVNÍ PRAXE“

act legal s.r.o., advokátní kancelář
Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500 – 501
e-mail: office.prague@actlegal-czechia.com
www.actlegal.com

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
Pardubice – Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

Advokátní kancelář Matzner & Vítek
Anny Letenské 34/7
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 254 555
e-mail: info@matznervitek.cz
www.matznervitek.legal

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.
Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 732 417 283
e-mail: office@aegislaw.cz
www.aegislaw.cz

Bříza & Trubač s.r.o., advokátní kancelář
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: + 420 777 601 114
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
Vinohradská 938/37
120 00 Praha 2
Tel.: +420 244 912 463
e-mail: ak@dbkp.cz
www.dbkp.cz

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář
Koliště 1912/13
602 00 Brno
Tel.: +420 543 217 520
e-mail: brno@dolezalpartners.com
www.dolezalpartners.com

endors advokátní kancelář s.r.o.
Obrovského 2407
141 00 Praha 4
Tel.: +420 601 501 630
e-mail: info@endors.cz
www.endors.cz

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.
Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
e-mail: praha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.com

GLATZOVA s.r.o., advokátní kancelář
Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

Holubová advokáti s.r.o.
Za Poříčskou bránou 365/21
186 00 Prague 8
Tel.: +420 224 914 050
email: info@holubova.cz
www.holubova.cz

HSP & Partners
advokátní kancelář s.r.o.
Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: sekretariat.praha@akhsp.cz
www.akhsp.cz

Chrenek, Toman, Kotrba advokátní kancelář
spol. s r. o.
Těšnov 1059/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 875 402
e-mail: kancelar@chtk.cz
www.chrenektomankotrba.cz

KGS legal s.r.o., advokátní kancelář
Pasáž Platýz
Národní 416/37
110 00 Praha 1
e-mail: info@kgslegal.cz
www.kgslegal.cz

KLB Legal, s.r.o.
Letenská 121/8
118 00 Praha 1
Tel.: +420 739 040 363
e-mail: info@klblegal.cz
www.klblegal.cz

KVB advokátní kancelář s.r.o.
Teplého 2786
530 02 Pardubice
Tel.: +420 226 259 401
e-mail: pravnik@akkvb.cz
www.akkvb.cz

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.
Václavská 316/12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz
www.legalite.cz

Martiník advokátní kancelář, s.r.o.
Uruguayská 380/17
120 00 Praha 2
Tel.: +420 773 706 807
e-mail: pavel@martinik.legal
www.martinik.legal

MELKUS KEJLA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.
Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz
www.melkuskejla.cz

NIRRIS s.r.o., advokátní kancelář
Národní 973/41
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 020 500
e-mail: nirris@nirris.cz
www.nirris.cz

PADĚRA & PARTNEŘI s.r.o.
advokátní kancelář
Svaté Anežky České 32
530 02 Pardubice
Tel.: +420 773 240 555
e-mail: info@akprp.cz
www.akprp.cz

PORTOS, advokátní kancelář s.r.o.
City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 827 884
e-mail: info@portos.cz
www.portos.cz

PwC Legal
City Green Court
Hvězdova 1734/2c
140 00 Praha 4
Tel.: +420 251 151 111
e-mail: info@pwc.cz
www.pwclegal.cz

Rödl
Platnéřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
e-mail: praha@rowan.legal
www.rowan.legal

Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.
Na Strži 2102/61a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 270 005 533
e-mail: advokati@sntd.eu
www.sntd.eu

Solkind s.r.o., advokátní kancelář
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
e-mail: info@solkind.cz
www.solkind.cz

Škára & Partners
Mečová 695/2
602 00 Brno
Tel.: +420 511 205 690
e-mail: info@akskara.cz
www.akskara.cz

Vejmelka & Wünsch advokáti, s. r. o.
Italská 27
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 253 050
e-mail: prague@vejwun.cz
www.vejwun.cz

Vych & Partners, s.r.o., advokátní kancelář
Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

Weinhold Legal, s.r.o. advokátní kancelář
Florentinum – budova C
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 385 333
e-mail: wl@weinholdlegal.com
www.weinholdlegal.com

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis, barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz
Ústav lékařství a kosmetiky
Vyšehradská 49 – Emauzy
128 00 Praha 2
e-mail: prijem@ulk.cz

ÚSTAV LÉKAŘSKÉ KOSMETIKY PRAHA

★★★★

WELLNESS & SPA HOTEL

VILLA REGENHART

* Výhodné pobytové balíčky
* Stylová restaurace
* Wellness & Spa
* Firemní a rodinná setkání
* Dárkové poukazy

Josefa Hory 673, Jeseník * www.villaregenhart.cz

Preciznost, rychlost a spolehlivost ve všem, co děláme

NAŠE SLUŽBY

- OCEŇOVÁNÍ PODNIKU JAKO CELKU
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO KONKURZY A REORGANIZACE
- OCEŇOVÁNÍ NEMOVITOSTÍ
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO SOUDNÍ SPORY A ARBITRÁŽE
- EXPERTNÍ ANALÝZY A TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO TRANSFEROVÉ CENY

EqSA

www.eqsa.cz

GENERALI
ČESKÁ POJIŠŤOVNA

DAS

D.A.S. a Generali Česká: spojujeme to nejlepší

Přinášíme vám pojištění právní ochrany nyní se silou Generali Česká pojišťovna

- 5.000.000 Kč na každý váš případ
- Nonstop právní pomoc 24/7
- Stojíme při vás již více než 30 let

www.das.cz info@das.cz 267 990 711

Soběstačná a zdravá země

Vodní elektrárna Dlouhé stráně

Aby naše země byla silná a soběstačná,
aby naše krajina byla rok od roku čistší.
Proto rozvíjíme jaderné a obnovitelné zdroje
a zrychlujeme přechod k bezemisní energetice.
Proto jsme tu s vámi.

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

www.cez.cz